

T. B. M. M.

TUTANAK DERGİSİ

—●—
CİLT : 4
—●—

22 nci Birleşim
25 . 6 . 1999 Cuma

—●—
İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	3
II. - GELEN KÂĞITLAR	3
III. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLAR- DAN GELEN DİĞER İŞLER	4,27
1. - 1999 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarı- ları ile 1997 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhe- sap Kanunu Tasarıları (1/1; 1/2; 1/3; 3/122; 1/4, 3/123) (S. Sayıları : 3, 4, 8, 9)	4:25,27:42,43:169
A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI	4,27,38
1. - Türkiye Büyük Millet Meclisi 1999 Mali Yılı Bütçesi	4:25,27:38
2. - Türkiye Büyük Millet Meclisi 1997 Mali Yılı Kesinhesabı	4:25,27:39
B) CUMHURBAŞKANLIĞI	4,27,39
1. - Cumhurbaşkanlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi	4:25,27:40
2. - Cumhurbaşkanlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı	4:25,27:40
C) SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI	4,27,41
1. - Sayıştay Başkanlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi	4:25,27:41
2. - Sayıştay Başkanlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı	4:25,27:41
D) ANAYASA MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI	4,27,41
1. - Anayasa Mahkemesi Başkanlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi	4:25,27:42
2. - Anayasa Mahkemesi Başkanlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı	4:25,27:42

E) BAŞBAKANLIK	43,74
1. – Başbakanlık 1999 Mali Yılı Bütçesi	43:75
2. – Başbakanlık 1997 Mali Yılı Kesinhesabı	43:75
F) DENİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞI	43,75
1. – Denizcilik Müsteşarlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi	43:76
2. – Denizcilik Müsteşarlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı	43:95
G) DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	43,76
1. – Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü 1999 Mali Yılı Bütçesi	43:77
2. – Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü 1997 Mali Yılı Kesinhesabı	43:77
H) DIŞ TİCARET MÜSTEŞARLIĞI	77,117
1. – Dış Ticaret Müsteşarlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi	77:117
2. – Dış Ticaret Müsteşarlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı	77:117
I) DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI	77,117
1. – Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi	77:117
2. – Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı	77:118
J) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	77,118
1. – Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 1999 Mali Yılı Bütçesi	77:118
2. – Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 1997 Mali Yılı Kesinhesabı	77:119
K) GÜMRÜK MÜSTEŞARLIĞI	77,119
1. – Gümrük Müsteşarlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi	77:119
2. – Gümrük Müsteşarlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı	77:120
L) HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI	121,164
1. – Hazine Müsteşarlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi	121:164
2. – Hazine Müsteşarlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı	121:165
M) GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	121,165
1. – Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü 1999 Mali Yılı Bütçesi	121:166
2. – Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü 1997 Mali Yılı Kesinhesabı	121:167
N) SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	121,167
1. – Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü 1999 Mali Yılı Bütçesi	121:167
2. – Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü 1997 Mali Yılı Kesinhesabı	121:168
O) DANIŞTAY BAŞKANLIĞI	121,168
1. – Danıştay Başkanlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi	121:169
2. – Danıştay Başkanlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı	121:169
IV. – SATIŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR	25
1. – Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, Trabzon Milletvekili Orhan Bıçakçoğlu'nun şahsına satışması nedeniyle konuşması	25:27

I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 10.00'da açılarak iki oturum yaptı.

1999 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1997 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarılarının (1/1; 1/3, 3/122; 1/2; 1/4, 3/123) (S. Sayıları : 3, 8, 4, 9) tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanarak maddelerine geçilmesi kabul edildi ve tasarıların 1 inci maddeleri okundu.

Tunceli Milletvekili Kamer Genç, Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt'un kendisine satışında bulunması nedeniyle bir konuşma yaptı.

25 Haziran 1999 Cuma günü saat 10.00'da toplanmak üzere, birleşime 18.45'te son verildi.

Yıldırım Akbulut

Başkan

Tevhit Karakaya

Erzincan

Kâtip Üye

Melda Bayer

Ankara

Kâtip Üye

No. : 17

II. - GELEN KÂĞITLAR

25 . 6 . 1999 CUMA

Yazılı Soru Önergeleri

1. - Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, Seyit Ömer TEAŞ ile SLİ Açık Ocak İşletmelerinin özelleştirilmesi için açılan ihaleye ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından yazılı soru önergesi (7/92) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.6.1999)

2. - Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, Kütahya Azot Sanayi Gübre Fabrikalarında teknik amonyum nitrat üretiminin durdurulmasının nedenine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından yazılı soru önergesi (7/93) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.6.1999)

3. - Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in, baş müdürlüklerin bölge müdürlüklerine dönüştürülmesine ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/94) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.6.1999)

4. - Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak'ın, ÖSS soru kitapçıklarının çalınması olayıyla ilgili iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/95) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.6.1999)

5. - Siirt Milletvekili Ahmet Nurettin Aydın'ın, Siirt 50. yıl SSK Hastanesi'nin sağlık personeli ihtiyacına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından yazılı soru önergesi (7/96) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.6.1999)

6. - Diyarbakır Milletvekili Sacit Günbey'in, Dicle Üniversitesi Hastanesinde Bağ-Kur'lu hastalara bakılmadığı iddialarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/97) (Başkanlığa geliş tarihi : 23.6.1999)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 10.00

25 Haziran 1999 Cuma

BAŞKAN : Başkanvekili Murat SÖKMENOĞLU**KÂTİP ÜYELER : Şadan ŞİMŞEK (Edirne), Sebahattin KARAKELLE (Erzincan)****BAŞKAN –** Türkiye Büyük Millet Meclisinin 22 nci Birleşimini açıyorum.

Sayın milletvekilleri, 1999 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1997 Yılı Genel ve Katma Bütçe Kesinhesap Kanunu Tasarıları üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

Program uyarınca, bugün dört tur görüşme yapacağız.

Birinci tur görüşmelere başlıyoruz.

III. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER*1. – 1999 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1997 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarıları (1/1; 1/2; 1/3, 3/122; 1/4, 3/123) (S.Sayı: 3, 4, 8, 9) (1)***A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI***1. – Türkiye Büyük Millet Meclisi 1999 Mali Yılı Bütçesi**2. – Türkiye Büyük Millet Meclisi 1997 Mali Yılı Kesinhesabı***B) CUMHURBAŞKANLIĞI***1. – Cumhurbaşkanlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi**2. – Cumhurbaşkanlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı***C) SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI***1. – Sayıştay Başkanlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi**2. – Sayıştay Başkanlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı***D) ANAYASA MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI***1. – Anayasa Mahkemesi Başkanlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi**2. – Anayasa Mahkemesi Başkanlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı***BAŞKAN –** Birinci turda, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı, Sayıştay Başkanlığı, Anayasa Mahkemesi Başkanlığı bütçeleri yer almaktadır.

Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Burada.

Sayın milletvekilleri, soru sormak isteyen milletvekillerinin kısa, gerekçesiz ve kişisel görüşleri ileri sürmeksizin, kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyecek şekilde hazırlayacakları sorularını, gruplar adına yapılacak konuşmalar bitinceye kadar yazılı olarak Başkanlık Divanına göndermelerini rica ediyorum. Gruplar adına yapılacak konuşmalar tamamlandıktan sonra gönderilecek sorular kabul edilmeyecektir.

(1) 3, 4, 8 ve 9 S. Sayılı Basmayazılar 24.6.1999 tarihli 21 inci Birleşim tutanağına eklidir.

Birinci turda grupları ve şahısları adına söz alan sayın üyelerin isimlerini okuyorum:

Gruplar: Anavatan Partisi Grubu adına, Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır; Demokratik Sol Parti Grubu adına, Kütahya Milletvekili Emin Karaa, Karabük Milletvekili Erol Karan, İstanbul Milletvekili Osman Kılıç, İstanbul Milletvekili Necdet Saruhan; Doğru Yol Partisi Grubu adına, Amasya Milletvekili Ahmet İyimaya; Fazilet Partisi Grubu adına, Kahramanmaraş Milletvekili Mustafa Kamalak, İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Şahin; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, Trabzon Milletvekili Orhan Bıçakçıoğlu, Konya Milletvekili Faruk Bal, Van Milletvekili Ayhan Çevik, Kayseri Milletvekili Sadık Yakut.

Şahıslar : Lehide, Gaziantep Milletvekili Mehmet Bedri İncetahtacı; aleyhinde, Erzurum Milletvekili Lütfü Esengün, İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman.

Birinci turda, Anavatan Partisi Grubu adına, Ertuğrul Yalçınbayır.

Buyurun Sayın Yalçınbayır. (ANAP sıralarından alkışlar)

ANAP GRUBU ADINA ERTUĞRUL YALÇINBAYIR (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anavatan Partisi Grubu adına, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Cumhurbaşkanlığı, Anayasa Mahkemesi Başkanlığı ve Sayıştay Başkanlığı bütçeleri üzerinde söz almış bulunuyorum. Hepingizi, sevgi ve saygıyla selamlarım.

Üzerinde konuşacağımız bütçelere baktığımızda, Türkiye Büyük Millet Meclisi, yasamayı; Cumhurbaşkanlığı, Anayasamızdaki düzenlemesi itibariyle, yürütmeyi, yürütmenin içinde olmayı; Anayasa Mahkemesi, yargıyı ve Sayıştay, yine, yargının içinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapan bir organı temsil ediyor ve kuvvetler ayrılığı prensibinin tezahür ettiği bir bütçeyi tartışıyoruz. Buradaki kuvvetlerin birbirine üstünlüğü yok; kuvvetlerin birbiri arasında medeni ilişkiler var. Bu, Anayasamızın "Başlangıç" kısmında da açıklıkla belirtilmiştir.

Üzerinde konuşacağım ilk bütçe, Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesidir. Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinin 70 trilyon 927 milyar 750 milyon olarak teklif edildiğini görmekteyiz ve bütçe teklifi dört ayrı programdan oluşuyor; yönetim ve destekleme hizmetleri, yasama hizmetleri, millî saraylar (köşkler, kasırlar) bunların idare ve korunması ve bu bütçeler arasındaki transferler. Bu programlar itibariyle ve genel politika itibariyle konuşmalarımı sürdüreceğim.

21 inci Dönem başladı. 21 inci Dönemde, şu ana kadar dört kanun çıkarıldı. Bunlardan biri Anayasa değişikliğiyle ilgili, diğer üçü, Bankalar Kanunu, DGMlerle ilgili uyum kanunu ve üçüncü başbakan yardımcılığı ihdası hakkındaki kanun. İlk kanunun anayasa değişikliğiyle ilgili olması fevkalade önemli. 345 milletvekilinin teklifiyle başlayan süreç, 423 milletvekilinin kararıyla sonuçlandı. 423'ün üzerindeki milletvekillerinin de bu konudaki kuralların genişletilmesine dair taleplerinin varlığını bilmemiz, bizi, daha da umutlandırmıştır. Anayasa değişiklikleri hususunda, 21 inci Dönemin daha etkili ve verimli çalışmalar yapacağını ümit ediyoruz. Daha sonraki konuşmalarında bunların üzerinde de duracağım.

21 inci Yüzyıl, bir yarışma yüzyılı, rekabet ve kalite yüzyılı. Türkiye, bu rekabete hazırlanırken yapısal reformlarını gerçekleştirmek zorunda ve Türkiye'nin sorunları, ertelenmeye tahammülü olmayan sorunlar. Devletin hantallaştığı, merkezizetçiliğin hizmet sunumunu zorlaştırdığı hepimizce biliniyor. Devlet yönetiminin yeni bir anlayışla ele alınması gereği hususunda herkes ittifak halinde. Yasama, yürütme ve kamu yönetimi anlayışının kamunun yararı ve bireyin hak ve özgürlüklerini güvence altına alan ve dünya standartlarını yansıtan biçimde düzenlenmesi, yönetimde yapısal reform ve ekonomide yapısal reform, çağdaş cumhuriyetin temel hedefleri arasında. Devletin, siyasî partilerimizin ve toplumun bilgi birikimi, bunları gerçekleştirmeye fevkalade müsait. Hangi

düzenlemelerin yapılacağı, Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planının 1999 yılı programında da belli, Meclise sevk edilen 20 nci Dönemdeki kanun tasarı ve teklifleriyle de belli. Eğitimden çevreyle ilgili kurumsal düzenlemelere kadar, 20 başlık altında bunları sıralamak mümkün. Her alanda dünya standartlarını yakalayan, demokrasi, hukukun üstünlüğü ve insan haklarının teminat altına alan kurumları kuran bir Türkiye, 21 inci Yüzyıla imzasını koyacak bir Türkiye'dir.

20 nci Döneme baktığımızda, 249 kanunun çıkarıldığını, 1552 tasarı ve teklifin kadük olduğunu görmekteyiz. Bunlar, bir bilginin, birikimin ürünleri olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinin raflarında durmaktadır. Bunların harekete geçirilmesi, hem Bakanlar Kurulunun hem de sizlerin bunları yenilemesiyle olacaktır. Yine, kanun hükmünde karamamelerin çokluğu, önümüzdeki en önemli işlerdendir.

Kadük haline gelen 20 nci Döneme ait bazı kanun teklif ve tasarılarını -kamuya da moral vermek açısından- sıraladığımızda, geçen dönemin sonuç alamayan, ama çalışan bir dönem olduğunu da göreceğiz. Anayasanın yasama dokunulmazlığını düzenleyen 83 üncü maddesi, memur sendikaları, merkezî idareye ait yetkilerin çoğunun yerel yönetimlere devri, sosyal sigortalardan emekli olacakların yaşları, Memurin Muhakematı Hakkında Kanun, ithalatta haksız rekabetin düzenlenmesi, Sermaye Piyasası Kanunu, Siyasî Partiler Kanunu, Anayasaya uyum kanunları, gümrük mevzuatının yeniden düzenlenmesi, örgütlü suçlarla mücadele, olağanüstü hal bölgesindeki yatırımların teşvikiyle ilgili kanun teklif ve tasarıları, adliye mahkemelerinin kuruluşları, yargıda reformu içeren kanun teklif ve tasarıları, hayvanların korunması, pişmanlık yasası ve buna benzer birçok yasa; bunlar bizim malvarlığımız. Bunları harekete geçirmek, etkin ve verimli hizmet yapabilmek Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün değiştirilmesiyle mümkün olacaktır. Bununla ilgili çalışmalar öteden beri sürdürülmektedir. Ümit ediyoruz ki, bu dönemde bunlar gerçekleşecektir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yolları, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerince sık sık başvuru, toplumun güncel sorunlarını Türkiye Büyük Millet Meclisine taşıyan ve ilgili bakanlıkları denetleyen bir müessesesidir. Bu yönü itibariyle, Türkiye Büyük Millet Meclisi, toplumun sorunlarını süratle Meclise yansıtmaktadır; ancak, sonuç alabilmek oldukça zor olmuştur. Bunun nedeni, demokrasideki, yönetimdeki zafiyetimiz idi; ama, uzlaşmacı bir anlayışla kurulan bu hükümet ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin bugüne kadar sürdürdüğü çalışmalar içinde muhalefetin fazlaya ait taleplerini ileriye sürmesi, pozitif bir muhalefet yapması, alternatifler sunması, Türkiye'nin umududur ve bu uzlaşmanın sadece hükümet itibariyle değil, tüm partiler itibariyle ve toplum itibariyle olacağı ümit ediyoruz.

Geçen dönemin en önemli konularından biri, yine, bu döneme aktarılacak olan soruşturmalardır. Soruşturmaları düzenleyen Anayasanın 100 üncü maddesi, zaman zaman suiistimal edilmiştir. Bu suiistimalin önlenmesi bakımından, Anayasanın 100 üncü maddesinde de gerekli değişikliğin yapılacağı ümit ediyoruz.

Yasama dokunulmazlığı itibariyle, 20 nci Dönemde her ne kadar Anayasanın 83 üncü maddesinin ikinci tur görüşmeleri yapılmadıysa, geçmediyse de, Türkiye Büyük Millet Meclisi, dokunulmazlıkların kaldırılması hususunda geçmiş dönemlerden çok daha aktif olmuştur ve birçok milletvekilinin dokunulmazlığı kaldırılmış, bununla ilgili ilke, Anayasanın 76 ncı maddesinde belirtilen seçilme yeterliğiyle sınırlandırılmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin önünde bekleyen hususlardan biri de, dokunulmazlık müessesesinin, kürsü dokunulmazlığıyla sınırlandırılmasıdır. Buna dair anayasa değişiklik teklifi, herhalde, önümüzdeki günlerde gelecektir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde geçen dönem uyum komisyonu olarak çalışan komisyonun, Sayın Başkanımızın davetleriyle, bu dönemde, yine çalışacağını ve olumlu üretimler yapacağını ümit ediyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin en önemli hadiselerinden biri de, siyasî ahlak yasa tasarısı veya teklifleridir. Türkiye Büyük Millet Meclisinde, geçen dönemde buna dair birçok çalışma yapılmış ve Meclisin komisyonlarında -Anayasa Komisyonu ve Adalet Komisyonunda- gerek 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu gerek 3069 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun gerekse 3671 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek, Yolluk ve Emekliliklerine Dair Kanun ve buna bağlı olarak Anayasanın 83 üncü ve 100 üncü maddelerinin değiştirilmesi ve yine, geçen dönemde, Sayın Cindoruk tarafından verilen kamu yönetiminde ahlak yasa teklifi, fevkalade önemlidir.

21 inci Dönemin, gerek mal bildirimlerinin gizliliği, sürekliliği, denetimi ve kamu vicdanını yaralayan, özellikle 3671 sayılı Yasanın uygulanmasından kaynaklanan boşluğu doldurmak için, bir düzenleme yapması gerekmektedir. 3671 sayılı Yasa uyarınca, geçen dönem milletvekilleri 15 Nisanda maaşlarını aldılar, üç ay yerine üç gün çalıştılar. Bunun, toplum vicdanını nasıl yaraladığını hepimiz biliyoruz; ancak, 3671 sayılı Yasanın 6 ncı maddesine göre, verilenlerin geri alınması mümkün değil. Bu nedenle, bunları haksız zenginleşme sayamayız; ama, 6 ncı maddeyi yeniden düzenleme veya seçim tarihini belirlerken bu hususa dikkat etme gereği ortadadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, geçmiş dönemlerde, zaman zaman itibar kaybetmiştir; buna dair yapılan kamuoyu yoklamaları, bu hükmü doğrulamaktadır. Atatürk'ün 23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisini açarken söylediği gibi, bu Meclisin varlığı, her şeyden evvel, meşruluk ve sorumluluk esaslarının milletçe itibar ve saygı gösterilmesinin şart sayıldığına bir delildir. Meclisin varlık sebebinin milletçe itibar ve saygı görmesi şartına bağlanması, fevkalade önemli bir hadisedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarının yükseltilebilmesi, demokratikleşme, Anayasa değişiklikleri, Siyasî Partiler Kanunundaki değişiklikler, Seçim Kanunundaki değişiklikler, Meclisin yeniden yapılanması, insan haklarına saygı, sosyal ve ekonomik hakların güvence altına alınması ve mahallî idarelerin güçlendirilmesi gibi yasaların çıkarılmasıyla da mümkündür. Meclisin itibar ve saygı görmesi, ülkede huzurun sağlanması, ekonominin istikrara kavuşması, kamu açıklarının azaltılması, kamu mallarına haksız el uzatmaların önlenmesi, enflasyon canavarının yenilmesi, insanca yaşamak için yatırımlara yeterince payın verilmesiyle de mümkün olacaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin faaliyetleri arasında yönetim ve destek hizmetlerine baktığımızda, Mecliste epey personelin çalıştığını görüyoruz. Norm kadroların tespitiyle bunun yeniden düzenlenmesi ve gözden geçirilmesi hususunda çalışmaların başlatıldığını biliyoruz. 2919 sayılı Kanunun Türkiye Büyük Millet Meclisinde çalışan kişilere sağladığı avantajın zaman zaman yöneticiler tarafından suiistimal edildiğini gördük. Meclise başka kurumlardan gelip, iki gün üç gün çalışıp emekli olanları gördük. Bunların Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesine ve Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına ne kadar zarar verdiğini, geçen dönemde yapmış olduğumuz denetim müesseselerinin işletilmesi suretiyle de gördük. 2919 sayılı Kanun, fevkalade geniş takdir yetkisi veriyor Başkanlığa. Bu takdir yetkisinin objektif kuralarla, kendileri tarafından, başlangıçta peşin olarak konulmasının gereğini ifade etmek istiyorum. Yerel yönetim reformu yapıldığı takdirde, Türkiye Büyük Millet Meclisine her gün gelen onbin kişi yerine çekilecek. Bunu yapmak zorundayız biz. Buraya yurdun çeşitli yerlerinden gelen kişilerin herhangi bir şeyi de elde etmeden, edeme-

den, birçok masraflar ederek yerlerine döndüklerini biliyoruz. Eğer, yerel demokrasileri güçlendirirsek, yerinden yönetimleri güçlendirirsek, tümit ediyorum ki, bunun da öntüne geçilmiş olacaktır.

Millî saraylar, köşk ve kasırlar itibariyle, bu değerler, bizim, atalarımızdan ödünç aldığımız ve gelecek nesillere devredeceğimiz değerlerdir, emanetlerdir. Bu emanetlerin korunması hususunda çok daha dikkatli davranılmasını diliyoruz. Dolmabahçe Sarayında yaşanan tehlikeyi ve tehdidi, yıkılma tehdidini hep birlikte gördük. Bu konuda denetim yapan basın görevlilerine ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine ayrıca teşekkür etmek istiyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurul salonuyla ilgili iddialar yargı mercii önündedir. Bunun üzerinde herhangi bir şey söylemek istemiyorum; ancak, Genel Kurul salonu, uygulanan son teknolojiyle, Meclisin çalışmasına hız kazandırmıştır.

Dış ilişkileri düzenleyen 3620 sayılı Kanunun uygulanması itibariyle kısaca şunu söylemek istiyorum: Dostluk grupları daha etkin ve verimli çalışmalıdır. Geçen dönem İtalya ile aramızda yaşanan olayda gördük ki, İtalya Parlamentosu Dostluk Grubunda sadece üç kişi var. Bizim, bu konudaki kulis faaliyetlerini iyi yapmamız ve kendi lobilerimizi oluşturmamızda dostluk gruplarının çok önemli rolleri bulunmaktadır.

Sayın milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı bütçesi 24 trilyon 120 milyar lira teklif edildi. Şüphesiz ki, Cumhurbaşkanlığı, milletimizin her zaman için güven duyduğu, onurlu bir görevdir ve Cumhurbaşkanı, Türkiye Cumhuriyetinin ve Türk Milletinin birliğini temsil eder; yeminine göre de tarafsızdır. Yine, Cumhurbaşkanı, Anayasanın uygulanmasını, devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını sağlamak görevi altındadır; yasama, yürütme ve yargının, kuvveller ayrılığı ilkesine uygun olarak, ahenk içinde çalışmalarının yürütülmesinden de sorumlu olmalıdır.

Geçen dönem, Cumhurbaşkanlığına bağlı olan Devlet Denetleme Kurulunun, demokratikleşme yolunda engel oluşturan yasaların ayıklanıp düzeltilmesiyle ilgili inceleme ve araştırma raporu, nedense, yeterince tartışılmamıştır. Bu raporun ve diğer hususların güncelleştirilerek, Türkiye'nin 21 inci Yılıyla hazırlanması zarureti ortadadır.

Sayıştayın görevlerini hepimiz biliyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapmanın çok önemli bir görev olduğu belli. Demokrasilerde, denetim en önemli hadise.

Anayasa Mahkemesi bütçesine süratle geçmek istiyorum. Daha kaliteli demokrasi için daha kaliteli yasaları çıkarmamız gerekiyor. Bu, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin, hukukun üstünlüğünü benimsemiş, özgürlük, çoğulculuk, farklılıklarla kaynaşma ve onları özendirme, yasama ve yürütmede, yargıda katılımcılık özelliklerindedir.

İnsan hakları ve özgürlüklerinin koruyucusu, demokratik, laik ve sosyal hukuk devletinin güvencesi, Anayasa Mahkemesidir. Toplumsal örgütlenmenin ulaştığı çağdaş düzen, çoğulcu, demokratik hukuk devletidir. Hukuk devleti, çağdaş devletin belirleyicisidir. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin kabulü, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin kabulünün 50 nci yılında olunması, temel hak ve özgürlükler, Anayasamızdaki insan haklarına saygının vazgeçilmez bir nitelik olması ve maalesef, 1982 Anayasasında özgürlüklerin önemli ölçüde sınırlandırılması... Bizim süratle bunları ortadan kaldırmamız gerekiyor.

BAŞKAN – Sayın Yalçınbayır, bir dakikanız kaldı efendim.

ERTUĞRUL YALÇINBAYIR (Devamla) – Anayasalar ve yasalarda insan hak ve özgürlüklerine verilen değer, ulusların kültür ve uygarlık alanındaki durumlarını da göstermektedir.

Değerli milletvekilleri, Anayasanın geçici 15 inci maddesini kaldırmak zorundayız, geçici 15 inci maddesinin üçüncü fıkrasını kaldırmak zorundayız; çünkü, biz, geçende, Anayasanın 143 ün-

cü maddesini değiştirirken, âdil yargılanma hakkının, tarafsız mahkeme, bağımsız mahkeme boyutunun çok küçük bir adımını attuk. Bu adımı, tüm mahkemeler itibariyle, tüm hak arama mercileri itibariyle, bizim, daha büyük atmamız gerekmektedir. Kişinin mahkemede hak arama özgürlüğünü ve adil bir şekilde yargılanmasını güvence altına alan, imzaladığımız uluslararası normlara aykırı olan geçici 15 inci maddenin üçüncü fıkrasını kaldıralım artık. 668 kanun, 100'ün üzerinde kanun hükmünde kararname ve kararlar... Bunlar hakkında yargı denetimi yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERTUĞRUL YALÇINBAYIR (Devamla) – Sayın Başkanım, 1 dakika daha rica edebilir miyim.

BAŞKAN.– Buyurun.

ERTUĞRUL YALÇINBAYIR (Devamla) – Artık, biz, trenttir, konjonktürdür, bu gibi kısıtlamaları kaldıralım. İnsan hakları, her zaman, her yerde, kayden ve fiilen ve şimdi olmalı; 21 inci Yüzyıla biz ancak böyle gireriz. Bunun önündeki engellerin neler olduğunu tek tek biliyoruz. Bu bilgi birikimimizi, demokratik cesaretimizi bu Meclisin ortaya koyması lazım. Kurumlar ve kuralar manzumesi içinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi, kendi serbest iradesiyle -ama, birtakım hususları tabii ki değerlendirerek; fakat, konjonktüre ve trende takılmayarak- insan hakları önündeki engelleri kaldırmalıdır.

163 üncü maddenin yeniden geri gelmesi, 140'ın, 141'in, 142'nin yeniden geri gelmesi... Bunlar, olacak şeyler değil. Biz çağdaş devlet olacaksak, demokratik hak ve özgürlükleri sınırlandırmak yerine genişletmek zorundayız, bireyin hukukunu yüceltmek zorundayız, devletin karşısında bireyi korumak zorundayız. Bu Meclisin bunları gerçekleştirebileceğine inanıyor; hepinize saygılar sunuyorum. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, bazı sayın milletvekillerinin, Genel Kurulda, defaatle ikazlara rağmen, cep telefonlarını kapatmadıklarını görmekteyiz. Bu durum, gerek konuşmakta olan hatibin gerekse dinleyen üyelerin dikkatlerini dağıtmaktadır. Bu nedenle, sayın milletvekillerinin cep telefonlarını Genel Kurul salonunda kapalı tutmalarını önemle rica ediyorum.

Şimdi, söz sırası Demokratik Sol Partinin; yalnız, burada, 4 üye söz almış, konuşma süreleri 5'er dakikadır.

Demokratik Sol Parti Grubu adına, Sayın Emin Karaa; buyurun efendim. (DSP sıralarından alkışlar)

DSP GRUBU ADINA EMİN KARAA (Kütahya) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 1999 yılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ile Radyo Televizyon Üst Kurulu bütçeleri üzerinde Demokratik Sol Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlarım.

18 Nisan seçimlerinden bu yana üç ay gibi bir süre geçti; 21 inci Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi yasama dönemi, geçen dönemlerle karşılaştırıldığı zaman, aslı görevine çok hızlı bir şekilde başladı. Meclisimiz, acilen yapılması gereken Bankalar Kanunu değişikliğini, devlet güvenlik mahkemelerinin kuruluşunu düzenleyen Anayasanın 143 üncü maddesi değişikliğini, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş Kanunu ile Askeri Hâkimler Kanunundaki değişikliği çok kısa bir sürede, büyük bir çoğunlukla gerçekleştirerek, Türkiye Büyük Millet Meclisinin isterse çok kısa sürede neleri başarabileceğini göstermiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, yasama görevini en iyi biçimde yerine getirebilmek için, gerekli olan her olanağa sahiptir. Sekreterler ve danışmanlar, deneyimleriyle, milletvekillerine her

türlü bilgi, araştırma ve dokümanı en kısa zamanda toplayabilirler. Dahası, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türkiye'nin en büyük arşiv, dokümantasyon merkezi ve kütüphanesine sahiptir. Bu çatı altında, yaklaşık 30 bin ciltlik kitap, 60 bin ciltlik süreklî yayın ve her yıl ortalama 7 bin yayın ilavesiyle milletvekillerinin yasama ve yürütmeyi denetleme çalışmalarında etkin şekilde enforme edilmelerine yönelik olarak kütüphane, dokümantasyon, enformasyon ve araştırma hizmetleri vardır. Kısacası, milletvekillerine çalışabilmeleri için, Türkiye Büyük Millet Meclisinde her türlü olanak sağlanmıştır. Ne var ki, nasıl çalışabilecekleri, ne zaman okuyup araştırma yapabilecekleri hiç hesaba katılmamıştır.

Hepinizin bildiği ve yakından yaşadığı üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisine, her gün, yurdun her yanından binlerce vatandaş akın etmektedir. Sabahın erken saatlerinden itibaren, o küçük, 6 metre karelik odalar, koridorlar, bahçeler, kulisler ve de 4 büyük lokantasında insanlardan geçilmiyor. Elbette, hakkı çiğnenen, hukuku zedelenen vatandaşlar ile illerinde sorunlarını çözemeyenler, iş arayanlar, hastaları bulunanlar, belediye başkanları, muhtarlar çözüm için Meclise geleceklerdir, geliyorlar ve milletvekillerinden medet umuyorlar; ama, ne çare!.. Bu akından, bu hücumdan hepimiz bunalıyoruz, boğuluyoruz; elimizde tılsımlı değnek olduğuna zanneden seçmenlerimiz beklentilerine cevap vermekte zorlanıyoruz. Yazı da yazsak, kart da yazsak, ilgili bakanlığa ya da kamu kuruluşuna bizzat gidip takipçi de olsak, nereye kadar... Böyle, kaç kişinin işini görebiliriz.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; sistem bozuktur. Sistem değişmedikçe, ufacık bir sorun bile Ankara'dan, o da torpille çözüldükçe, kimsenin kimseyi kınaması, eleştirmesi mümkün değildir. Vatandaş milletvekiline, milletvekili bürokrata ya da bakana rica, minnet, torpil, yalvarış... Herkes bunalmış, herkes sıkılmış. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı bu konuda üzerine düşeni yapmalı, böyle gelmiş böyle gider anlayışına seyirci kalmamalıdır Sayın Başkanım.

Bugün, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türkiye'nin en büyük KİT'i durumundadır. Türkiye Büyük Millet Meclisini özelleştiremeyeceğimize göre, A'dan Z'ye kadar elden geçirilmesi gerekmektedir. Bu sorun, masaların, koltukların değişmesiyle, salonun yenilenmesiyle düzeltilecek bir sorun değildir; her şeyden önce, Meclis İktisadî ve İhtisatî'nin tekrar gözden geçirilmesinde büyük yarar vardır. Meclisin etkinliğini, milletvekillerinin etkinliğini, yasaların hızla çıkarılmasına olanak sağlayacak şekilde yeniden değerlendirme yapmak lazımdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMİN KARAA (Devamla) – 1 dakika ekstre verirseniz, konuşmamı tamamlayacağım efendim.

BAŞKAN – Efendim, yalnız, Sayın Genel Kurula bir ricamız var: 6 günde bütçenin bitmesi gerekiyor ve aylardır geçici bütçeyle idare edilen Türkiye'de, bu bütçenin çıkarılması bekleniyor; sayın üyelerin, lütfen, öngörülen süre içinde konuşmalarını bitirmelerini rica ediyorum.

Buyurun efendim.

EMİN KARAA (Devamla) – Her gün binlerce insanın Türkiye Büyük Millet Meclisine yurdun her yerinden gelmek zorunda kalmasını önlemek amacıyla, milletvekillerinin her ay üç hafta Mecliste, bir hafta da yörelerinde çalışmasına olanak sağlanacak bir düzenleme getirilmesi mutlaaka gerekmektedir. Böyle bir kural konulduğunda da, artık, Meclise kesinlikle ziyaretçi alınmayacaktır.

Değerli arkadaşlarım, kısa zamanda bu tür bir değişiklik sağlanmazsa, bilinmelidir ki, Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekillerinin bunca yıldır olageldiğince ne okumaya ne araştırma-

ya ne de kanun teklif ve tasarılarına eğilecekleri zamanları hiç olmayacaktır. Bu kadar zaman darlığı içinde Türkiye Büyük Millet Meclisini anlatma imkânım elbette yoktur.

Bir de, benim bu konuşma strem içinde, RTÜK vardı. RTÜK için söyleyebileceğim, sadece, bu kurulun, yasanın zorunlu kıldığı görevlerini yerine getirmedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinin ve 1999 yılı bütçesinin Türkiye için hayırlı olması diler, saygılar sunarım. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Karaa.

Şimdi söz sırası, Karabük Milletvekili Sayın Erol Karan'da.

Buyurun Sayın Karan. (DSP sıralarından alkışlar)

EROL KARAN (Karabük) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1999 yılı Cumhurbaşkanlığı bütçesiyle ilgili Demokratik Sol Partinin görüşlerini sunmak üzere huzurlarımızdayım; Grubum ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

1999 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının temel hedefi, kamu harcamalarının sağlam gelir kaynaklarıyla finanse edilmesi ve ekonominin verimliliğinin artırılması suretiyle, enflasyonun daha da aşağılara çekilmesi ve kamuda harcamaların disipline edilerek, bütçe açığının kontrol altına alınması olarak belirlenmiştir.

Cumhuriyetimiz, iç ve dış sorunların yoğunlaştığı bir dönemden geçiyor. Cumhuriyetimizin üzerine kurulduğu değerlere içeriden ve dışarıdan yoğun saldırılar var. Bu ortamda, Sayın Cumhurbaşkanımızın yürütmeye ilgili görevleri önem kazanmıştır; Anayasamızda tanımlanan Atatürk ilke ve devrimlerine bağlı kalma, laik cumhuriyeti, milletin bağımsızlığını, egemenliğini koruma ve devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını sağlama görevleri çerçevesinde yürütme görevini yerine getirmektedir. Cumhurbaşkanının tarafsızlığı, hiçbir sürece karışmamak biçiminde algılanmamalıdır. Cumhurbaşkanlığı makamı, laikliği, demokrasiyi, milletin egemenliğini korumaktan yana taraf olmak zorundadır. Herkesin takdir ettiği devlet adamlığı ve siyasetteki deneyimiyle Sayın Cumhurbaşkanımız, devletimizi bu ilkeler çerçevesinde temsil etmektedir.

Organize suç örgütleri, Türkiye gündeminin önemli sorunlarından biridir. Çeteler, bürokratlar ve siyasetçilerle bağlantı kurarak, devlet içinde örgütlenmişler, bu bağlantılarla güçlenmişlerdir. Çete -bürokrat- siyasetçi ilişkileri, kamu kurumları içerisinde denetim mekanizmalarını baltalamış kurumların içdenetim birimlerini baskı altına almış veya onların raporlarının gözardı edilmesini sağlamıştır. Devlet içerisinde etkinliklerini artıran çetelerle savaşta 55 inci ve 56 ncı hükümetler önemli adımlar atmış, kararlı bir tutum sergilemiştir; elbette, bu kararlı tutum 57 nci hükümette de devam edecektir; ancak, tüm kamu kurumlarında, denetim birimlerinin yeniden yapılanması gerekmektedir. Bu ortamda, Cumhurbaşkanlığına bağlı çalışan Devlet Denetleme Kuruluna önemli görevler düşüyor. Yürütmenin gücünden etkilenmeyen, bağımsız bir denetleme organı olan Devlet Denetleme Kurulunun daha verimli çalışmasını diliyoruz.

Cumhurbaşkanlığı bütçesi, rakamlara dayanarak nesnel ölçütlerle değerlendirdiğimizde, geçtiğimiz yıla göre yüzde 25 oranında artırılmıştır. Cumhurbaşkanlığı bütçesi, bir önceki yılın bütçesini enflasyon oranında artıralım mantığıyla yapılmamıştır; harcamaların ve yatırımların fizibilite ve ekspertizi yapılmış, belirlenen miktara göre bütçesi hazırlanmış ve Maliye Bakanlığının genel bütçe disiplinine uygun olarak Meclise sunulmuştur.

Cumhurbaşkanlığı bütçesinin Sayın Cumhurbaşkanımıza ve ulusumuza hayırlı olmasını diliyorum ve saygılar sunarım. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi söz sırası, İstanbul Milletvekili Sayın Osman Kılıç'ta. (DSP sıralarından alkışlar)

DSP GRUBU ADINA OSMAN KILIÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 1999 yılı Sayıştay bütçesi üzerinde Demokratik Sol Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım; sözlerime başlarken, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, Sayıştay, genel ve katma bütçeli dairelerin bütün gelir ve giderleri ile mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevli bir yüksek mahkemedir.

Bağımsız bir yargı organı olan Sayıştay, malî ve idarî bağımsızlık açısından irdelendiğinde, dolaylı da olsa, bu alanlarda bağımsızlığının yürütme gücü tarafından gölgelendiği görülecektir. Örneğin, Sayıştayın öngördüğü bütçeler, yürütmeye bağlı bütçe idareleri tarafından değiştirilebilmekte, bütçeleri büyük ölçüde kesintilere uğramaktadır.

Diğer yandan, Sayıştayın idarî yönden bağımsızlığı, özellikle yürütmeye karşı bağımsızlığı irdelendiğinde görülecektir ki, bu alanda da tam bağımsızlıktan söz etmek mümkün değildir. Sayıştay başkanı ve üyelerinin seçimi, kendi kurumu içinde değil, çeşitli aşamalarla elimine edilen adaylar arasından, Türkiye Büyük Millet Meclisince yapılmaktadır. İdarî ve malî bağımsızlığı olmayan bir kurumun, hele denetim ve yargı kurumunun, ne ölçüde yansız ve yeterli görev yapacağını tahmin etmek hiç de zor olmasa gerektir.

Bu koşullar altındaki Sayıştayımızın mevcut görüntüsü çok iç açıcı değildir. Örneğin, 1998 faaliyetlerinin belirtildiği rapora göre, kapsam içindeki 11 638 saymanlıktan 1998 yılı denetim programına alınan saymanlık sayısı sadece 1 503'tür. Yine Sayıştay verilerine göre, Sayıştay, mevcut denetim alanını, gider itibarıyla yüzde 86, işlem itibarıyla yüzde 51, hesap sayısı itibarıyla yüzde 21 oranında inceleyebilmektedir.

Sayıştayımızla ilgili altı çizilmesi gereken bir diğer husus, denetim kapsamında olan kamu kaynaklarının boyutudur. Bu aşamada kamu adına kullanılan kaynakların ancak yüzde 51'i Sayıştay denetimi alanı içinde, yüzde 49'u ise denetim alanı dışındadır.

Kanaatimce, denetimde birliğin, eşgüdümün sağlanması kaçınılmaz bir zorunluluktur. Bunun için, tüm kamu dışdenetim kurumlarının bir çatı altında toplanması ve tüm kamu kaynağı kullanan kuruluşların da bu dışdenetim kurumunca denetiminin sağlanması son derece yararlı olacaktır. Özellikle Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun, Demokratik Sol Partinin çok önceden öngördüğü gibi, Türkiye Büyük Millet Meclisine şeklen bağlı özerk bir statüye kavuşturulması veya Sayıştay içinde konuşlandırılması sağlanmalıdır.

Son yıllarda büyük kamu malî kaynağı kullanılan belediyeler hakkında yoğun usulsüzlük ve yolsuzluk iddiaları bulunmaktadır. Mahallî idareler, dış denetimleriyle ilgili yasal düzenlemeler yapıncaya kadar, geçici olarak Sayıştay denetimi kapsamına alınmıştır; ancak, yaklaşık 3 bin civarındaki mahallî idareler saymanlığından ancak 179'u 1998 yılı inceleme programına alınabilmiştir. Bu demektir ki, mahallî idareler, neredeyse, dışdenetim kapsamı dışında kalmaktadır. Bu nedenle, bu idareler, sürekli olarak Sayıştay denetimi kapsamına alınmalı, bunun getireceği maliyetler ve yukler için Sayıştaya gereken takviye yapılmalıdır.

Sayın milletvekilleri, klasik Sayıştay denetimi olan hesaplar ve belgeler üzerinden yapılan işlem denetiminden, süratle performans denetimine; yani, kaynakların verimli, etkin, tutumlu kullanılmasını denetimine geçmemiz gereklidir. Bu alanda, 4149 sayılı Yasayla Sayıştaya verilen performans denetimi olanığı son derece isabetli olmuştur. Halen, performans denetimi için, altyapı, eği-

tim ve örnek uygulamalar çalışmalarını sürdüren Sayıştayın, bu denetimi yaygınlaştırarak uygulaması bir zorunluluktur. Böylelikle, kamu adına kullanılan paranın karşılığının en uygun koşullarda mal ve hizmete dönüştürülüp dönüştürmediği incelenecek ve yetkililer bundan sorumlu olacaklardır. Sayıştayımızın bu olumlu çizgisini geliştirerek zenginleştirileceğine ve kamu harcamalarının verimli kullanılması yolunda sorumluları yönlendireceğine inanıyorum.

Sayın milletvekilleri, Sayın Başbakanımızın bir vesileyle geçtiğimiz günlerde değindiği gibi, gerek siyasi işlevli gerek din işlevli pek çok kuruluş, devlette, kamu kuruluşlarında kadrolaşmak amacı ve gayreti taşımaktadır. Maalesef, özellikle denetim ve yargı kuruluşlarına sızmak, bu çevrelerin ana hedeflerindedir. Son günlerde medyada yayınlanan kasetlerde dini cemaat liderlerinin adalette ve mülkiyede kadrolaşmayı özellikle teşvik edici çağrılarını hafızamızdadır; Sayıştayımız hakkında da bu yönde haberler basın yoluyla kamuoyuna yansımaktadır.

Sayın milletvekilleri, özellikle yargı kurumlarımızı yasama ve yürütme erkinden tamamen bağımsızlaştırmalı ve her türlü kadrolaşma girişimine karşı korumalıyız. Denetim, adalet, güvenlik hizmetlerinde siyasi ve maddi mülahazaların etkili olması en büyük tehlikedir. İnanıyorum ki, Yüce Meclis, bu alandaki öncelikli anayasal ve yasal düzenlemeleri yapacak, denetim ve yargı organlarımızın tam anlamıyla bağımsızlığını sağlayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN KILIÇ (Devamla) – Sayın Başkan, 1 dakika rica ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

OSMAN KILIÇ (Devamla) – Bu anlamda, Demokratik Sol Parti, yıllardır gündeminde tuttuğu, Anayasanın 159 uncu maddesi değişikliğiyle, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun bağımsızlığına katkı vererek; Anayasanın 83 üncü ve 100 üncü maddelerinin değişikliğiyle, milletvekili, bakanlar ve başbakanların, bağımsız yargı önünde yargılanmasını sağlayarak; 72 sayılı Kanun Hükmünde Kararname değişikliğiyle, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunu bağımsız hale getirerek ve Memurin Muhakematı Kanunu değişikliğiyle, memurların yargılanmasına yeni düzenlemeler getirerek, yargı bağımsızlığına ve demokratikleşmeye önemli katkılar sağlayacaktır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sözlerime Büyük Önder Atatürkümüzün sözleriyle son verirken, 1999 yılı bütçemizin, ülkemize ve milletimize, Sayıştay camiamıza hayırlı olmasını diliyorum, sizlere saygılar sunuyorum.

"Her şey kanun yapmaktan ibaret değildir; bilakis, o kanunları tatbik etmek ve ettirmekten ibaretir. Tatbik eden, icra eden, karar verenden daima kuvvetlidir."

Saygılar sunuyorum. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi söz sırası, İstanbul Milletvekili Sayın Necdet Saruhan'da.

Buyurun Sayın Saruhan. (DSP sıralarından alkışlar)

DSP GRUBU ADINA NECDET SARUHAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi 21 inci Dönem yasama çalışmalarımızın ülkemize ve ulusumuza hayırlı olması dileğiyle, Demokratik Sol Parti Grubu ve şahsım adına Yüce Kuruluza saygılarımı arz ediyorum.

Sayın milletvekilleri, bilindiği gibi, Anayasa Mahkememiz, siyasi partilerin hesaplarını denetlemek; kanunların, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün ve kanun kuvvetindeki kararnamelerin Anayasaya uygunluğunu denetlemek ve incelemek; keza, gerektiğinde Yüce Divan olarak görev yapmak yetkilerini haiz, çok yüce ve çok saygın bir denetim ve yargı organımızdır.

Değerli milletvekilleri, birkaç gün önce, Anayasa Komisyonu Başkanımızla birlikte bir heyet halinde Anayasa Mahkememiz Başkanına bir nezaket ziyareti yaptık. Bu ziyaret sırasında edindiğimiz bilgilere göre, Anayasa Mahkememiz, Avrupa ülkeleri arasında iş yoğunluğu en fazla olan mahkemedir. Yine, Anayasa Mahkememiz, geçen adli yılda, kendisine intikal eden davalardan 92'sini karara bağlamıştır. Bu davaların yüzde 80'i, itiraz yoluyla Anayasa Mahkememize gelmiş olan davalardır; yani, yerel mahkemelerde görülen davalar sırasında tarafların itirazları veya sayın yargıçlarımızın Anayasaya aykırılık görmeleri halinde resen Anayasa Mahkemesine intikal ettirdikleri davaların oranı yüzde 80'dir.

Bunun yanı sıra, Sayın Türkiye Büyük Millet Meclisi üye sayısının beşte 1'inin de açabileceği, yine, siyasi partilerin ve sair yetkili kurumların açabilecekleri iptal davaları nedeniyle Anayasa Mahkememize yapılan başvuru sayısı ise oldukça azdır.

Sayın milletvekilleri, bu denli önemli yetki ve görevlere sahip bulunan Anayasa Mahkememizin, bilgi çağına ve yaklaşmakta olan 21 inci Yüzyılın teknolojisine ayak uydurabilmesi için, olabildiğince yüksek oranda ekonomik olanaklara kavuşturulması şarttır.

Yine, 11 asıl ve 4 yedek üyeden oluşmasına rağmen, çalışma hızı ve başarı grafiği çok yüksek olan Anayasa Mahkememizin, daha da başarılı olabilmesi için, daha da verimli olabilmesi için, behemehal, Anayasa Mahkemesi üyelerimizin ve Anayasa Mahkemesi çalışanlarımızın, özellikle özlük haklarının mümkün olduğunca iyileştirilmesi gerekir.

Bu arada, hemen, bir Anayasa Mahkemesi başkanımızın bir anısını arz etmek istiyorum. Geçen yıl Varşova'da yapılan konferansta, maalesef, Anayasa Mahkememiz üyelerine verilen yolluk ve harcırahlar, maalesef otel paralarını dahi karşılamamıştır.

Sayın milletvekilleri, adalet, gerçek ve tüzel kişiler için, en azından, su kadar, hava kadar, eğitim kadar, sağlık kadar önemlidir. Büyük Atatürk'ün "adalet mülkün temelidir" özdeyişindeki "mülk" sözcüğünün, taşınır veya taşınmaz mallar, yani malvarlığı olarak değil, varlığın devam ettirilebilmesi ve yaşamın devam ettirilebilmesi anlamında alınması gerekir. Demokrasiye giden yol, hukuktan ve adaletten geçer. Bu bakımdan, gerek Anayasa Mahkememize gerek diğer adalet kurumlarımıza ayrılan bütçe paylarının olabildiğince yüksek olması ve yüksek tutulması, çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkmayı hedefleyen ülkemiz bakımından gereklidir.

Sayın milletvekilleri, arz etmeye çalıştığım bu durumlara karşın, 1999 bütçesinden Anayasa Mahkememize ayrılan toplam 871 milyar 500 milyon liralık pay, bir önceki seneye göre yüzde 58,9 oranında artırılarak bu rakama varılmış olmasına karşın, yeterli değildir; hukukçu olarak, benim gönlümde yatan, beynimde düşündüğüm oranda değildir; Demokratik Sol Partinin gönlünde yatan oranda değildir. Ancak, sayın arkadaşlarım, Türkiye, dünya ekonomik krizinin yansımaları ve geçmişten gelen ekonomik sorunlarımızın gittikçe birikmesi sonucu, şu an, bir ekonomik kriz sürecinden geçmektedir. Bu nedenle, Türkiye Cumhuriyeti 57 nci Hükümetinin Programında değinilmiş olduğu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECDET SARUHAN (Devamla) – Efendim, kısa bir süre lütfederseniz...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

NECDET SARUHAN (Devamla) – ...yine, Sayın Adalet Bakanımızın, gerek huzurda gerek Plan ve Bütçe Komisyonunda ısrarla vurgulamış oldukları gibi, kamu harcamalarında savurganlığa son vermek, yine, zorunlu harcamalarda dahi tasarruf yoluna gitmek durumundayız. Bu nedenle, ben, Anayasa Mahkememizin, kendisine ayrılmış olan bu kısıtlı bütçe payıyla, geçmişte olduğu

gibi gelecekte de büyük başarılarla imza atacağına inanıyor; bu vesileyle, Anayasa Mahkememizin ve tüm adalet kurumumuzun saygıdeğer yargıçlarına, savcılarına ve çalışanlarına, Demokratik Sol Parti Grubu ve şahsım adına saygılarımı, teşekkürlerimi iletirken; Yüce Heyetinize, beni dinleme nezaketi gösterdiği için saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ederim. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi söz sırası, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Amasya Milletvekili Sayın Ahmet İyimaya'da.

Buyurun Sayın İyimaya. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakikadır.

DYP GRUBU ADINA AHMET İYİMAYA (Amasya) – Sayın Başkan, değerli üyeler; sözlerimin başında, Grubum ve şahsım adına Yüce Meclisi selamlıyorum. Cumhurbaşkanlığı bütçesi ve silesiyle, başkanlık sistemi tartışmasını, Yüce Türk Milletinin kürsüsüne taşımak istiyorum.

Aziz arkadaşlar, ülkemizde 1982 yılından bu yana süren ve son yıllarda yoğunluk kazanan başkanlık sistemi tartışmasını, kendi boyutunda doğru teşhis etmek zorundayız. Şu soruların objektif cevaplarını ortaya koymak gerekir: Başkanlık sistemi tartışması, toplumun bir talebi olarak mı, şahsi iktidarın arzuları çerçevesinde mi gündeme gelmiştir; ülkenin ve siyasetin içinde bulunduğu sorunların çözümü için yegâne çare başkanlık sistemi midir; krizlerin günah keçisi olarak gösterilen parlamenter sistem, bu noktada hangi konumdadır?

Değerli milletvekilleri, meşhur söyleyiştir; her sorunun, kolay, basit ve fakat mutlaka yanlış çözümleri vardır. Türkiye'de yapılan başkanlık sistemi tartışması da, kolay ve basit seviyede yürütülen bir tartışmadır. Sorunların derinine inmeyenler veya inemeyenler, siyasetçiler, aydınlar, zayıf alternatifleri çözüm diye sindirirler ve tez elden yapıya eklerler; daha büyük sorun yarattıklarını, önceden değil, zamanı ve sancısı gelince, ancak fark edebilirler. 1876 yılından bu yana, protez ve çok anayasalı yapı özelliği taşımamız, bu kolaycılığın ürünü değil midir?..

Sistem analizine geçmeden önce, şu üç gerçeği vurgulamak zorundayım:

Demokrasi tarihi, bir sistemden öbür sisteme geçişin, hemen hemen, hiç olmadığını göstermektedir. Başkanlık sisteminden parlamenter sisteme, parlamenter sistemden başkanlık sistemine geçiş denemesi, yok denecek kadar azdır. Böyle bir deneme, bilinmezliklerle ve belirsizliklerle dolu maceralı bir yolculuktur.

Her sistemin iyi ve kötü tarafları vardır. Hükümet sistemlerinin o ülkedeki uygulanma süreci, uyum ve düzeltme kabiliyeti yönünden bulunmaz bir fırsat oluşturur. Başka sisteme geçiş yerine, onun iyileştirilmesi üzerinde durulmalıdır. Değerli arkadaşlar, medeniyet, sabrın ve deneyin semeresidir. Parlamenter sistemimizin ya da Türk tipinin aksayan yanlarını gidermek dururken, bir başka sistem arayışı, deneyciliğin güvenli alanından denenmemişin muhatarasına imrenmek değil de nedir; orada bir saltanat köşkünü kapma pahasına, milleti meçhul bir tecrübe galerisinden geçirmeye hakkımız var mıdır!

Üzüntüyle belirtiyim ki, Türk parlamenter sisteminin sorunlarıyla ilgili ciddi bir araştırma yok gibidir. Üniversitelerdeki birkaç önemli tez de, yıllar geçmesine rağmen, henüz yayımlanmamıştır. Meselenin deney, somut sorunlar evreninde derinliğine incelenmesi yapılmadan, demokrasinin kaderini yakından ilgilendiren bir konuda kamuoyu oluşturulmasına yönelik çabaları, panelleri, konferansları, büyüklük sorumluluk duygusuyla bağdaştırılmıyor.

Millet tarafından seçilen ve bütün bakanların kendisine bağlı olduğu başkan, feshedilemeyen parlamento, yani, yürütme organı ile yasama organının sert bir biçimde ayrılması modeli, içinde

bulduğumuz bunalımın çaresi olarak takdim edilmek isteniyor. Hiçbir şekilde düştürülemeyen, görev süresi sabit, güçlü başkan, istikrarsızlığı, koalisyonların baş edemediği büyük sorunları çözer deniyor; bu sistemin, siyasî sorumluluğun net olarak belirlenmesi; erken seçim ve ekonomisinin yokluğu; denge, fren mekanizmasında özgürlüklere müdahale olunamazlık; bağdaşmazlık sebebiyle milletvekillerinin kendilerini gerçek yaşamaya hasretmeleri, ömür boyu iktidarlara kapılarını kapatması; parçalı siyasetten iki partili yapıya geçiş sağlanması, gibi yararları üzerinde duruluyor.

Aziz arkadaşlarım, sistemlerin adaptasyonları, yıldızlanan faydalarına kapılarak kararlaştırılabilecek işlerden değildir. Başkanlık sistemi veya herhangi bir sistem, yalnızca mekanik bir bakışla değil, sosyal yapının bütünü içerisinde ele alınmalıdır. Bu sistemin talihsiz bir kazaya uğramadığı tek ülke olan Amerika'nın dinamikleriyle ülkemiz dinamiklerinin karşılaştırılması, bizi, bu sistemi reddetme götürür; güçlü federalist; yumuşak partiler yapısı, anayasa bilinci, pragmatist uzlaşma kültürü, demokrasi zihniyeti; yönlendirilmesi zor, gerçeği cimbrizle ayıklayan bir kamuoyu, darbe geleneğinin yokluğu; bunları gözardı edemeyiz.

Türkiye, yığılan ve çözölemeyen sorunlar yumağını aşma taahhüdünün umutlu yönlendirmesiyle veya kriz aradönem süreçlerinde başkanlık sistemine geçiş tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Böyle bir sistemin yaşama geçirilmesi halinde, Türkiyemizde neler olabileceğini kaba bir tahminle görür gibiyim. Bakanlıkların, yani yürütme gücünün tamamını elinde tutan kudretli bir devlet başkanını ve çoğunluğu devlet başkanının partisinden olmayan bir parlamentoyu düşündün; devlet başkanıyla parlamento arasında kriz belirdi; yürütmenin muhtaç olduğu kanunlar çıkarılmıyor veya başkan veto ediyor; bu krizin bir yıl, üç yıl süreceğini varsayın; kutuplaşmış karşı meşruiyette krizi nasıl aşacaksınız? Bu krizi yaşayan ülkeler, aşamadılar; ülkelerine acılar çektirdiler ve demokrasiye veda ettiler. Bu sistemdeki kriz, hareketsizliğe yol açıyor; aksi, askerî darbeleri davet ediyor; rejimi, başkanı veya totaliter yapıya dönüştürüyor.

Türkiye'de başkanlık sistemi, bize has kriz yeteneğimizle düşünüldüğünde, en demokrat bir devlet başkanını dahi, çok kısa sürede despotlaştırabilecektir. Türk Milleti, böyle bir deneye müs-tahak değildir.

212 yıllık Amerika başkanlık sistemi tarihinde, prosedürünün sonuna kadar işletildiği suçlandırma örneği tek olmasına -belki, Clinton'da iki diyelim- karşın, ülkemizde, devlet başkanlarını Türkiye Büyük Millet Meclisinde suçlandırılmasının sulandırılması yaşanacak; suni krizler, gerçek kriz etkisi doğuracaktır.

Geçen yasama döneminde de soruşturmaları, gücün, parmağın ve siyasetin emrine vererek, bunun kanıtını yaratmış değil miyiz! Başkanlık sistemi, sosyal yapıdaki farklılığı, çoğulculuğu ve eğilim çeşitliliğini, temsil edilemezliğin direncinde keskinleştirecektir.

O halde, çare nedir: Sualin tek ve kaçınılmaz cevabı, parlamenter sisteme devamdır. Deneme, yanılma ve düzeltme yönteminin şaşmaz sürecinde ve evrim kanunları içinde parlamenter sistemi korumak, bir demokrasi şartıdır. Parlamenter sisteme kalıcı türden yüklenebilecek veya düzeltme yoluyla bertaraf edilemeyecek kusurlar yoktur. Sorunlar, parlamenter sistemin çok genel yapısı içerisinde çözülebilir; ama, sorunların kaynağı, sistemin kendisi değil, sorunların karakterleridir. Ekonominin yarısından fazlasını kontrol altında tutan, çetelerin içine sızdığı hantal devletten liberal devlete geçiş bir genel sorundur. Hangi sistemi benimserseniz benimseyin, bu sorun durdukça, benimsenen sistemin yozlaşması kaçınılmazdır. Bu yozlaşmadan, başkanlık sistemine geçişin kanıtını çıkaramayız.

Her on yıllarda, komünizm, faşizm, laisizm adlarıyla sendrom ve paranoya üreten evrensel devlet siyaseti, evrensel demokrasi standartları ve insan hakları bakımından bir genel sorundur. Bu sorunun yansımalarını parlamenter sisteme yüklemek, bir analiz hatasıdır. Sermaye ve ideoloji devletinin sarmaş dolaş ilişkisini çözemezseniz, devlet zihniyetini demokratikleştiremezsiniz, mutlakiyetten kurtulamazsınız, cumhuriyetle buluşamazsınız. (DYP ve FP sıralarından alkışlar) Evrimin öğretici ve dönüştürücü sabır ve tahammülünü yaşamak ve kamuoyuna sunmak yerine, bilimsel dirençleri, sıfırın altında güdümlü ve brifing komutlu aydınların veya biricik ordumuzun kurtarıcılığını darbelerle yahut postmodern usullerle sisteme yüklerseniz, bu genel bir sorundur. Bunun sonuçlarından, evrensel globalin dışında bırakılma kaderinden, Türkiye'yi, herhangi bir sistem kurtaramaz. Bu militer tavır, siyaseti, siyasal kültürü ve siyasete katılmayı katleder. Gelenek zincirini ve kurumsallaşmayı kılıcın acı darbesiyle yok eder; kaht-ı rical dediğimiz kadro yokluğu bundandır.

Türk parlamenter sisteminin yapısal ve işlevsel bir kusuru yok mudur?! Arkadaşlar, beşerin ve uygarlığın hiçbir eseri mükemmel olamaz. Şurası muhakkaktır ki, parlamenter sistemimizin güncel ve kronik sorunları, mekanik düzeltmelerle ve kimi eklemelerle aşılabılır. Türkiye, sistem değişikliği gibi maceraya ve lükse muhatap kılınamaz.

Değerli arkadaşlar, 1982 Anayasası, Cumhurbaşkanına verdiği yetkiler itibariyle başkanlık sistemine doğru güçlü adımlarla dotudur. Bu Anayasa, Parlamentiye fesihle, başbakana ve muhalefet liderine danışmayı dışlayan tavrıyla, halk çoğunluğuna ve seçilmiş iktidara güvenmeyen bir zihniyeti simgeler. Cumhurbaşkanına bağlı kuruluşlar ve Cumhurbaşkanının yetkileri düşürüldüğünde, sistemimizin, bir anayasa mühendisliği sakatlığını taşıdığı rahatlıkla söylenebilir. Esasen, günümüzde fiilî bir başkanlık rejiminin uygulandığını ve parlamenter sistemin fiilen terk edilmiş olduğunu ifade etmek, abartılı bir yanlış sayılmaz. Yaşanan bunca krizler karşısında işletilmesi gereken hakem işlevinin, genellikle ve çoğu zamanlarda askıya alınması, Çankaya mesajlarının süratle yasa tasarılarına dönüşmesi, hükümetle geliştirilen ilişkiler yumağının demokrasi ve sistem standartları karşısındaki karakteri başka bir şekilde yorumlanamaz. Ünlü bunalım siyasetinin ayrıntılı manzaralarını görebildiğimiz kadar seyrediyoruz. Belki de, bu tür alıştırma ve sınamalarla, başkanlık sistemine geçişin örtülü bir stratejisi uygulanıyor.

Değerli arkadaşlar, Türk parlamenter sistemini belli noktalarda gözden geçirmek gerekir. Sorunun üzerinde yıllarca yoğunlaşan bir milletvekili olarak, bu konudaki birkaç önerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Kurucu güvensizlik kurumu mutlaka getirilmelidir. Almanya ve İspanya'da uygulanmakta olan bu sisteme göre, güvenoyu alabilecek bir alternatif hükümet modeli oluşturulmadıkça, güvensizlik önergesi verilemeyecektir. Güvensizlik önergesiyle görevdeki hükümetin düşürülmesi, önerge verenlerin ikame hükümetimiz var diyebilmelerine ve bu alternatifini gerçekleştirmelerine bağlıdır.

O dönem Anayasasında bu yönde bir hüküm olsaydı, 31. 12. 1977 tarihinde Demirel hükümeti düşürülemeyecek, güvenoyu alamayan bir hükümeti Türkiye yaşamayacaktı.

Cumhurbaşkanı, parlamenter sistemin hakem kurumudur. Neoparlamentarizmin yapıya uygun ve güncel siyasetin dışında kalacak şekilde cumhurbaşkanının anayasal konumu gözden geçirilmeli ve bağlı kuruluşlar o yapının dışına çıkarılmalıdır. Hakem işlevine anayasal seviyede somut içerik kazandırılmalıdır.

Güvenoyuna mazhar bir hükümet çıkaramaması, önemli işlevleri yerine getirememesi, önergin cumhurbaşkanını seçememesi ve benzeri kriz hallerinde ayrıntılı kayıt aranmaksızın, belki de, iktidarın ve muhalefetin başına bağlayıcı olmayan bir danışmayla, Meclisi fesih yetkisini cumhurbaşkanına tanımak gerekir.

Kayıtsız fesih yetkisi, yalnızca kriz çözen değil, hükümetin görev süresini uzatan, parlamentoda milletvekili akışkanlığını aza indiren ve koalisyonlarda uyumu sağlayan yapısıyla, kriz önleyen bir mekanizmadır. Hatta, hükümetlerin belli sayıda, ard arda, kısa sürelerde sona ermesi hali de fesih kapsamına alınabilir. Bakan olan milletvekilleri, bakanlıklar döneminde, Türkiye Büyük Millet Meclisince izinli sayılmalı, nispi bağdaşmazlık sistemine geçilmelidir.

Değerli arkadaşlar, ordu dahil, güzel, mükemmel, büyük ordumuz dahil tüm kurumları, yapısal, işlevsel standartlar, yerindelik, demokratiklik, hukukun üstünlüğü ve benzeri ölçütler temelinde dış denetimin içine alacak bir mekanizma, anayasal mekanizma mutlaka oluşturulmalıdır. Bu kurum, öngörülecek bu mekanizma, parlamentoya bağlanabilir. Bu denetim, devletin bürokratik devlet olma karakterini geçertecek, devleti şeffaflaştıracak, bürokrasinin doruğunda veya içinde oturanları kişisel otorite olmaktan çıkaracak ve çeteleşmekten kurtaracaktır.

Temel hak ve özgürlükler ile devletin yeniden yapılanması konularında zorunlu, diğer konularda seçeneği halkoylamasına başvuru mekanizmasına gidilmelidir. Belli tür hükümet tasarrufları içinde aynı yöntem düşünülmelidir. Halkoylaması, demokrasiyi, sandık demokrasisinden katılım demokrasisine dönüştürecek, sistem mühendislerinin koruyuculuk komedilerini halk iradesiyle eritecektir. Bu ve benzeri önlemlerle parlamenter, sistemin kusurları giderilebilecek ve siyasal istikrar sağlanacaksa, yönetemezlik aşılacaksa ki, öyledir; başkanlık sistemine geçişin istahlı senfonileri hâlâ niye?..

Değerli arkadaşlar, ne siyasî akıl, ne sistem geleneklerimiz ve ne de kutupçu yapımız başkanlık hükümetini kaldırabilecek bir toplumsal ortamı vaat etmiyor. Tecrübesine, devlet adamlığına, büyük hizmetlerine hayranlıkla hürmet ettiğimiz, siyasetin ve tarihin de kaydettiği ve fakat her fani gibi tenkitten asla mahrum olmayacak olan Cumhurbaşkanımız Süleyman Demirel, bir dönem bu tür tartışmalara anlamlı bir nokta koymuşlardı ve "Özal sultan olmak istiyor" demişlerdi. Bu söz, başkanlık sistemine, her nasılsa, geçilmesi halinde seçimlere katılmamayı içeren ahlakî bir taahhüt olarak algılanmalıdır. Toplum, kamuoyu, söze, bu anlamı yüklemeli ve çözücü hafızasına kaydetmelidir. Tekrar ediyorum : "Özal sultan olmak istiyor." Bu söz o gün için doğrudur, bugün için doğrudur, yarınlar için de doğru olacaktır.

BAŞKAN - Sayın İyimaya, burada kendisini müdafaa edemeyecek kişiler hakkında görüşmek gerektiğini sanıyorum.

AHMET İYİMAYA (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. Kürtü dokunulmazlığının ve millî irade arzularının, zannediyorum, hangi üslup içerisinde dile getirileceği noktasında tam bir kanaatim vardır, teşekkür ediyorum.

Görüşülmekte olan bütçeleri vesilesiyle ifade edelim ki, bugünkü yapısı ve işleyişi içinde Türk Parlamentosu, ülkeyi ve toplumu tam bir demokrasiye taşıma kapasitesiyle mücehhez değildir; bu konuda yapabildiklerimiz hiç mesabesinde kalmıştır. Parlamentosu diğer kuvvetlerin bağımlılığından kurtaracak, kurumsallaşma ve verim sorunlarına katkı sağlayacak yasama akademisi mutlaka kurulmalıdır; Başkanımızın engin tecrübeleri ve çalışkanlığı, zannediyorum, bu semereyi Türk anayasal sistemine bir organ, bir müessese olarak hediye edecektir.

Negatif yasama yetkisini kullanan Anayasa Mahkememizi, anayasal demokrasimizin vazgeçilmez kurumu olarak görtürken, kriz dönemlerinde dahi insanî ve özgürlükleri öne alan yorum anlayışını kökleştirmesini diliyoruz.

Devlet muhasebesinin kurumsal denetim organı olarak Sayıştayın, gerçek denetimin hukukî araçlarıyla donatılması elzemdir.

İletişim özgürlüğünün ulaştığı gelişme seviyesine göre RTÜK alanı reformcu bir yaklaşımla yeniden ele alınmalıdır.

Müzakere konusu bütçelerin, kurumlarımız ve milletimiz için hayırlı olmasını Cenabı Hak'tan diliyorum, Yüce Parlamentoyu, Partim ve şahsım adına gönülden selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın İyimaya.

Şimdi, söz sırası, Fazilet Partisi Grubu adına, Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Mustafa Kamalak'ta.

Buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA MUSTAFA KAMALAK (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa Mahkemesi ve Sayıştay Başkanlığı bütçeleri üzerinde, Fazilet Partimizin görüşlerini belirtmek üzere söz almış bulunuyorum. Konuşmama başlarken hepinizi hürmetle selamlarım.

Değerli arkadaşlarım, Sayıştay, bilindiği gibi, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapan bir organdır. 133 yıldan beri bu görevi güçlkle yapmaktadır. Güçlkle yapmaktadır; çünkü, gerçekten, kamu mallarını denetlemek son derece zor bir görevdir. Sayıştay Başkanımızın -değerli hocamızın- vezir ifadesiyle belirttiği gibi, eğer, bu denetim, alımlar, satımlar, bir kimsenin kendi parasıyla yapılıyorsa, burada, hem kalite hem de fiyat önem arz etmektedir. Eğer, alımlar, harcamalar bir kimsenin kendi parasıyla başkası adına yapılıyorsa, burada, kalite değil, sadece fiyat önem arz etmektedir. Eğer, harcamalar başkasının parasıyla, başkasının adına yapılıyorsa, bu durumda, ne fiyat ne de kalite önem arz etmektedir; yani, her ikisinin de önemi yoktur. İşte, Sayıştay, bu noktada, uygun fiyatla en üstün kaliteyi yakalama denetimini yapma mecburiyetindedir.

Değerli arkadaşlarım, Sayıştay, bu denetimi yaparken, birtakım güçlüklerle karşılaşmaktadır. Her şeyden önce, Sayıştayımızın bugün için bir hizmet binası yoktur. Yedi ayrı işhanında, parça parça hizmet ifa etmeye çalışmaktadır. Bu münasebetle, inşaatı, oniki yıldan beri devam etmekte olan hizmet binasının, bir an önce tamamlanması gerekmektedir.

Ayrıca, Sayıştayda, birtakım cleman yetersizlikleri vardır. Bu noksanlıkların da, bir an önce giderilmesi icap etmektedir.

Sayıştay bütçemizin, Sayıştay camiamıza ve tüm çalışanlarına hayırlı olmasını diliyorum.

Değerli arkadaşlarım, üzerinde söz aldığım diğer bir yüksek kuruluşümüz de Anayasa Mahkemesidir. Hepinizin malumları olduğu üzere, Anayasa Mahkemesi, ülkemizde ilk defa, 1961 Anayasasıyla kurulmuş yüksek bir mahkemedir. Onbir asıl ve dört yedek üyeden oluşmaktadır.

Başlıca görevleri; cumhurbaşkanını, Bakanlar Kurulu üyelerini ve birtakım yüksek yargı organlarının hâkim ve savcılarını Yüce Divan sıfatıyla yargılamak, siyasi parti kapatma davalarına bakmak, siyasi partilerin malî denetimlerini yapmak, milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmasına veya düştürülmesine dair Meclis kararlarına karşı yapılan itirazları kesin olarak karara bağlamak, Uyuşmazlık Mahkemesi başkanını kendi üyeleri arasından seçmek, kanunları, kanun hükmünde kararname ve Meclis içtüzüğünü anayasal bakımdan denetlemek.

Değerli arkadaşlarım, kanaatimce, Anayasa Mahkemesinin en önemli görevlerini, hukuk devleti bakımından, bu son görev, yani, Anayasaya uygunluk denetimi teşkil etmektedir. Anayasa Mahkemesi, bugün için, Anayasaya uygunluk denetimi yaparken, yazık ki, Anayasadan kaynaklanan birtakım engellerle karşılaşmaktadır. Bu engelleri, hukuk devleti kavramı açısından, insan hakları bakımından ve hâkimlerin dokunulmazlığı, bağımsızlığı açısından kabul etmek mümkün değildir. Bu münasebetle, değerli arkadaşlarım, bu engelleri, elbirliğiyle bir an önce kaldırmamız gerekmektedir.

Nedir bu engeller? Değerli arkadaşlarım, bu engellerin başlıcaları;

1. Anayasanın geçici 15 inci maddesi.
2. Olağanüstü dönemlerde çıkarılan kanun hükmünde kararname.
3. Birkısım idarî işlemlere karşı yargı yolunun kapatılmış bulunmasıdır.

Değerli arkadaşlarım, zaman dar olduğu için, kısaca ana hatlarıyla arz edeyim. Anayasanın geçici 15 inci maddesine göre, 12 Eylül rejimi döneminde çıkarılmış olan kanunların, kanun hükmünde kararname, Millî Güvenlik Konseyi kararlarının ve bildirimlerinin Anayasaya aykırılığı ileri sürülemez, iddia edilemez.

Değerli arkadaşlarım, bu yasağı Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü ilkesi ile insan hakları kavramıyla ve Anayasanın hiyerarşik bakımdan üstün norm olması prensibiyle bağdaştırmak mümkün değildir. Bilindiği gibi, Anayasanın 11 inci maddesine göre, kanunlar Anayasaya aykırı olmaz. Anayasanın 138 inci maddesine göre de, hâkimler, Anayasaya, kanunlara ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre karar verirler, hüküm tesis ederler. Eğer bir mahkeme, eğer bir hâkim davayı götürken, öntüne, 12 Eylül döneminde çıkarılmış bir kararname yahut bir bildiri geldiği zaman, görse ki o bildiri kesin olarak Anayasaya, kanunlara ve vicdanî kanaatine aykırıdır; ama, öyle de olsa Anayasayı bir tarafa bırakmak mecburiyetinde, kanunları rafa kaldırmak mecburiyetinde, vicdanını bir tarafa itmek zorunda; çünkü, o bildirinin Anayasaya aykırı olduğu iddia edilememektedir. Bu durumda ona göre karar verecektir.

Değerli arkadaşlarım, bunu, sanıyorum hiçbirimizin, hatta hiçbir vatandaşın vicdanen kabul etmesi mümkün değildir. O halde kadıralım. Deniliyor ki, efendim, haklısın kaldıralım; ama, şartlar müsait değil.

Değerli arkadaşlarım, bu şartlar ne zaman müsait olacak... Bu Meclisin üzerinde daha üstün bir güç mü vardır... Bu Meclis, millî iradeyi temsil eden bu Yüce Heyetiniz, bu Anayasayı baştan sona yeniden yazacak güçte değil midir... Kaldıralım o halde. (FP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, öbür taraftan, Anayasanın 2 nci maddesine göre, Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir. Anayasanın 105 ve 125 inci maddelerine göre de, hukuk devletinin başının, yani cumhurbaşkanının tesis ettiği işlemlere karşı yargı yolu kapalıdır.

Değerli arkadaşlarım, düşünebiliyor musunuz, bir hukuk devleti tasavvur edin ki, çıkarmış olduğu kanunlara göre, kendi kurduğu mahkemeler nezdinde, kendisinin yetiştirmiş olduğu hâkimler huzurunda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA KAMALAK (Devamla) – ... kendisinin tesis ettiği işlemlere karşı, kendi vatandaşlarının hak aramasını engellemektedir. Bu devlete, hukuk devleti demek mümkün mü; elbette değil. O halde, değerli arkadaşlarım, gelin, bu yasakları kaldıralım.

Değerli arkadaşlarım, devletimiz çok güçlüdür. Bakın, telekulaklar devlet kanalına giriyor -billeri vasıtasıyla- çeteler üniformalı vesaire vesaire. Buna rağmen, devlet, devlet güvenlik mahkemeleri kuruyor, özel mahkemeler. Biz diyoruz ki, bu ülkenin, devlet güvenlik mahkemelerine ihtiyacı yok; ama, insan hakları mahkemesine ihtiyacı vardır. (FP sıralarından alkışlar) Gelin, insan hakları mahkemesini kuralım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA KAMALAK (Devamla) – Başkan ikaz etti, strem doldu.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Anayasa Mahkemesi bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası, İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Ali Şahin'de.

Buyurun Sayın Şahin. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; üç önemli kurumumuzun bütçeleri üzerinde Fazilet Partisinin görüşlerini arz etmek üzere burunuzdayım; hepinize sevgilerimi, saygılarımı sunuyorum.

Evet, bir bütçe kanun tasarısını görüşüyoruz; ama, şöyle sol tarafıma, hükümet koltuklarına bakıyorum, hiçbir hükümet üyesi yok.

LÜTFÜ ESENGÜN (Erzurum) – Bir sayın bakan geldi.

MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) – Bu tasarı nereden gelmişti; hükümetten gelmişti.

Evet, bir bakanımız orada...

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Kural böyle.

MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) – Bu üç önemli kurumumuzun; yani, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı ve RTÜK'ün bütçeleri üzerinde görüşlerimizi arz edeceğim; ancak, her bir bütçe için sürem 3 veya 3,5 dakika. Bu kadar kısa bir süre içerisinde neler söylenebilir, takdirlerinize bırakıyorum.

Değerli arkadaşlarım, 1999 bütçesinden Türkiye Büyük Millet Meclisine ne ayrılmış, Cumhurbaşkanlığına ne ayrılmış, Radyo Televizyon Üst Kurulu Başkanlığına ne ayrılmış; bu ödenekler yeter mi yetmez mi, ben bunlar üzerinde durmak istemiyorum. Bunları önemsiz gördüğüm için değil, asıl, demokrasinin tüm kurum ve kurallarıyla maalesef işletilemediği ülkemizde, bu kurumlarımız işlevlerini tam olarak yapabiliyorlar mı yapamıyorlar mı, yerine getirebiliyorlar mı getiremiyorlar mı, anayasal konularına uygun hareket edebiliyorlar mı edemiyorlar mı, itibarları nedir, bütçelerinin ne kadar olduğundan ziyade, bu kurumlarımızın itibarları nedir sorusunun cevabının daha önemli olduğunu düşünüyorum.

Değerli arkadaşlarım, mensubu bulunmakla şeref duyduğumuz Türkiye Büyük Millet Meclisi, Kurtuluş Savaşı kazanan bir Meclistir, cumhuriyeti kuran bir Meclistir, gazi bir Meclistir. Bu münasebetle, bu Meclisi kuran, bu Mecliste görev yapan, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, tüm büyüklerimizi rahmetle ve şükranla anmayı bir vazife sayıyorum.

Bu Meclis, milleti temsil eder; millet iradesini temsil eder. Bu Meclisteki 550 kişilik tablo, 65 milyonun küçültülmüş halidir. Burası millettir. Burada, 550 kişi değil, aslında, 65 milyon vardır. Parlamenter demokrasiyle yönetilen ülkelerde en üstün irade, millet iradesidir. Millet iradesi üstünde başka iradelerin olmadığı rejimin adıdır cumhuriyet ve özellikle demokratik cumhuriyet. (FP sıralarından alkışlar)

Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi, millet adına yasama görevini yapar, denetim görevini yapar; ülke için yararlı gördüğü, istediği kanunu, Anayasaya uygun olmak koşuluyla, çıkarır, değiştirir, gerekirse kaldırır. Türkiye'de, kuralları, burası koyar; ama, değerli arkadaşlarım, maalesef, özellikle son yıllarda, Türkiye Büyük Millet Meclisi dışında kural koyan, hatta, Meclisin koymuş olduğu kuralları değil, kendi koydukları kuralları uygulayan kişi ve kurumlar ortaya çıktı; YÖK gibi. Halbuki, demokratik ülkelerde, herkes, tüm kişi ve kurumlar, milletin emrinde; millete ve onu temsil eden şu Meclise karşı sorumludur. Meclis, kimseden emir almaz, kimsenin emrinde olamaz.

Son bir iki haftadır kanun çalışması yapıyoruz; anayasa değişikliği üzerinde çalıştık; bundan sonra da çalışacağız. Anayasa değişikliğinin ve kanun değişikliklerinin veya yeni kanunların daha

mükemmel olması için, hükümete, hükümetteki bakan arkadaşlarımıza teklifler götürüyoruz. Bize söyledikleri şu; çok üzüldüğüm için ifade ediyorum: "Sayın vekilim son derece haklısınız; ama, şimdi konjonktür müsait değil. Şu anda, bunu yapamayız."

Değerli arkadaşlarım, bu konjonktür denen şey nedir; yapamayız diyen kişi, nereye dayanarak bunu söyleyebiliyor? Bu sorunun cevabını bulup, bu cevaba göre şu Parlamente'ye saygınlık kazandırmadıktan sonra, bu ülkede iki yakamızın bir araya gelmeyeceğini bilmek mecburiyetindeyiz. (FP sıralarından alkışlar)

Peki, sonra ne oluyor? İki öğretmen bir kitap yazmışlar; ortaöğretimde, yazılı sınavlarda sorulan ilginç soruları ve ilginç cevapları içeren bir kitap. Birkaç tane baskı yaptı. Kitabın ismi de "Yine mi Yazılı Var." Lise son sınıfta, yazılı sınavında şöyle bir soru soruluyor: "Demokraside kuvvetler ayrılığı kaçaya ayrılır" Lise son sınıf öğrencisinin verdiği cevap: "3'e ayrılır; Deniz Kuvvetleri, Kara Kuvvetleri, Hava Kuvvetleri."

Şimdi, hiç şüphesiz ki, çocuklarımızı da, demokrasiye güvenen, Parlamente'nin işlevine inanan gençler olarak yetiştirmek mecburiyetindeyiz. Bütün bu tablodan çocuklarımızı da etkileniyor, bunu söylemek istiyorum.

Milletimiz, doğrusu, bu Meclisten, şu 21 inci Dönem Parlamentosundan çok şeyler bekliyor; ama, benim kaygılarım var, endişelerim var. Niçin? Lütfen hatırlayınız. Meclisin açıldığı gün, Sayın Başbakan Bülent Ecevit geldi buraya, bir cümle söyledi. Ne dedi: "Burası devletin en yüce kurumudur."

Değerli arkadaşlarım, duvarında "egemenlik kayıtsız şartsız milletindir" yazılı bir çatı altında "burası devletin en yüce kurumudur" denilemez. Burası, milletin en yüce kurumudur. (FP sıralarından alkışlar) Bu ülkede, hükümet sorumluluğunu üstlenmiş olan kişinin, önce bunu içine sindirmesi gerekir. (FP sıralarından alkışlar)

Herşeyin yerli yerine oturduğu, sistemin saat gibi çalıştığı bir demokratik düzen tesisinde, hepimize büyük sorumluluklar düşüyor; en fazla da, şimdi bütçesini görüşmekte olduğumuz Cumhurbaşkanlığı makamına düşüyor, Cumhurbaşkanımıza düşüyor.

Cumhurbaşkanlığı koltuğunda, çok tecrübeli bir devlet adamı oturuyor. Türkiye'de, demokrasinin, millî iradenin kıymetini onun kadar bilen, bilebilecek olan ikinci bir kişinin zor bulunacağını düşünüyorum. Çok badireler atlattığı, şimdi de bu makamdadır. Sayın Cumhurbaşkanımızın tüm tecrübesini ortaya koyarak, Türkiye'nin içersinde bulunduğu sıkıntılardan kurtulması için üzerine düşeni yapma noktasında daha hassas davranacağına, Fazilet Partisi Grubu olarak inanmak istiyoruz. Özellikle, bulunduğu makamın özelliği gereği, kamuoyunda "tarafsızlığına gölge düşürüyor" yorumlarına yol açmayacak uygulama ve davranışlara daha da özen göstermesini bekliyoruz.

Bu noktada, Sayın Cumhurbaşkanım'dan bir istirhamım var : Sayın Cumhurbaşkanımız, bilindiği gibi, bir anayasal kurum olan Millî Güvenlik Kurulunun da başkanıdır. Dün akşam bazı televizyon kanallarında gösterildi, bugün de birçok gazetede haber olarak yayımlandı; güya, Millî Güvenlik Kuruluna bir rapor sunulmuş. Basından aldığım kadarıyla, bu raporda, "Fethullah Gülen Raporu" diye sunulan bu metinde "İslam'a, Sevgili Peygamberimize ve diğer semavî dinlere hakaret dolu ifadeler var" deniliyor. Bu rapor, bugün, bazı gazetelerde yayımlandı. Üzülerek, Millî Güvenlik Kuruluna sunulduğu iddia edilen raporun iki cümlesini okumak istiyorum: "Bugünkü modern insanlık, hâlâ, bundan 1 400 - 2 000 yıl önce, birkaç hayal ve rüya görüp 'ben Allah'ı gördüm, O'nunla konuştum veya 'ben peygamberim' demiş olan birkaç hayalperest ve dengesiz mahkumdur." Cümlelerden biri bu. Diğer bir cümleyi okuyorum: "Türkiye ise, bugün, hâlâ, bundan 1 400 yıl önce yaşamış olan Muhammet adlı Arap bir hikâyecinin hikâyeleriyle korkutulup, maddî, ma-

nevi sömürülmektedir. Muhammet öldükten sonra, hikâyeleri, yandaşlarınca bir kitapta toplanmış ve insanlar, bu kitaba bir kutsallık vererek tapınışlardır." Sayın Cumhurbaşkanımıza, buradan, milletim ve buradaki vekil arkadaşlarım adına seslenmek istiyorum; böyle bir rapor doğru mudur, böyle bir rapor takdim edilmiş midir? Diyeceklerdir ki "Millî Güvenlik Kurulu görüşmeleri gizlidir, mahremiyeti vardır." Ama, artık basına yansıdı, tefrika halinde gazetelerde yayımlanıyor. Böyle bir rapor gerçek midir? Eğer gerçekse, bu raporu, hangi densiz veya densizler hazırlamıştır? (FP ve MHP sıralarından alkışlar) Sayın Cumhurbaşkanımızın, bu konulardaki hassasiyetini biliyorum; bunu açıklamasını, kamuoyunu tatmin etmesini beklemek herhalde hakkımızdır. Bu milletin yüzde 99'u Müslümandır, Allah'a inanır, son Peygamber Hazreti Muhammet'e (sallallahu aleyhi ve sellem) iman eder, Müslümandır; hiç kimse, dininden, inancından bu milleti koparamaz. Dinimiz, milletimiz için elbette bir iman ve ahlak kaynağıdır ve aynı zamanda dinimiz, millî birlik ve bütünlüğümüzün en sağlam unsurlarındandır ve temelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şahin, süreniz bitti; 1 dakika ilave ettim efendim.

MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) – Tamam efendim; tamamlıyorum.

İslamiyeti sarsmaya yönelen her vehim hareket, aynı zamanda millî bütünlüğümüzde kasteden bölücü bir harekettir. O nedenle, Sayın Cumhurbaşkanımızın, basına da yansıyan bu raporla ilgili, kamuoyunu tatmin edici bir açıklama yapmasını ve sorumlular varsa, bunların derhal yargıya teslim edilmesini millet adına beklemek herhalde görevimizdir. Bize göre de asıl irtica işte budur; asıl, Millî Güvenlik Kurulu bu irticayı gündemine almalıdır. (FP sıralarından alkışlar)

Evet, sürem doldu. Bir talebimiz daha vardı Genel Kuruldan; o da, önümüzdeki yıl cumhurbaşkanlığı seçimi yapılacak. Gelin, 2000'li yıllarda halk tarafından seçilmiş bir cumhurbaşkanıyla yeni bir yüzyıla girelim ve halk tarafından seçilecek bu cumhurbaşkanı, ikinci defa seçilebilme şartını da taşıсын; şimdiki Cumhurbaşkanımız da, eğer gerek görüyorsa, halk tarafından yapılacak bu seçime katılma imkânı bulsun. Fazilet Partisi olarak zaten programımızda var.

Bunu da teklif ediyor, bütçenin hayırlı olmasını diliyor, saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, Trabzon Milletvekili Sayın Orhan Bıçakçioğlu... (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Trabzon) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; konuşmamın başında, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, millî iradenin tecellî olduğu olan bu yüce çatı, herkese ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına örnek olmak zorundadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, gerek kurum bazında gerekse milletvekilleri bazında kamuoyunun ve özellikle medyanın yakın mercekleri altında tutulmaktadır.

Meclisimizin milletimiz nazarında itibarını sürdürmesi ve güvenini artırması için hepimize büyük görevler düşmektedir. Son zamanlarda, Meclisin personel politikası ve bazı milletvekillerinin tavır ve davranışları medyada sık sık yer almakta ve bazen de haklı eleştirilere konu edilmektedir. Basınımız, bu tür haber ve yayınlarda, Türkiye Büyük Millet Meclisinin manevî şahsiyetini hedef alan ve genellemelere dayalı ifadelerden kaçınmalıdır. Bu kürsüden konuşan değerli milletvekilleri unutmamalıdır ki, sadece oy aldıkları 6-7 000 seçmenin değil, 65 milyonun milletvekilleridir. Tüm Türkiye'nin milletvekilidir; doğusuyla batısıyla, güneyiyle kuzeyiyle her bölgenin millet-

vekilidir. Sizin seçim bölgenizde yol yok da benim seçim bölgemde yol var mı?! Sizde fabrika yok da benimkide var mı?!

Bu kürstünün, bu Parlatentonun saygınlığını, her zaman, her yerde korumalıyız. Her ağzınıza geleni, uzatılan her mikrofona söyleyemezsiniz. Bu kürstiden konuşurken de, düşünüp taşıyıp öyle konuşmalısınız. Toplumun önünde olan kişiler olarak dikkat etmek zorundayız. Belki, değerli hanımefendilerin 57 nci hükümette yer almayı buralardan söylemek espri konusu olarak algılanabilir; ama, önünde Meclis tutanağı var; size iki cümle okuyorum: "Biz isterdik ki, bu hükümetin içerisinde birkaç tane Alevî temsilcisi olmalıydı." Bu, haddini aşan söz değil, çizmeyi aşan haldir. Bu gibi konuşmaların bu kürstiden yapılmasını arzu etmiyoruz; çünkü, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve onun çıkarmış olduğu 57 nci hükümet, 65 milyonun, Alevîsiyle, Sünnîsiyle herkesin Meclisidir, herkesin hükümetidir. Bunun altını çiziyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi, idarî teşkilatı bakımından da diğer bakanlıklara ve kuruluşlara örnek teşkil etmelidir. Bu yüce kurum, milletvekilleri yakınlarının doldurulduğu, gizli işsizlik ordusunun yaşadığı bir kurum olmaktan çıkarılmalıdır.

Meclisimiz kendi içerisinde yönetici adaylarını yetiştirmeli; dışardan bürokrat transferlerinin önüne geçilmelidir. Bu açıdan, Türk siyasal hayatında önemli bir yeri bulunan Sayın Başkanımız Yıldırım Akbulut'a büyük bir sorumluluk düşmektedir; çünkü, Meclisimizin idarî teşkilat yapısı ve personel rejimi bir an önce gözden geçirilmelidir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama çalışmalarında etkinliğinin artırılması için, öncelikle milletvekillerinin iyi bilgilendirilmesi gerekmektedir. Bu bakımdan, Mecliste yetişmiş teknik personele görev düşmektedir.

Ayrıca, milletvekillerimize rahat bir çalışma ortamı sağlanabilmesi için, halkla ilişkiler binasındaki odaların genişletilmesi gerekiyorsa genişletilsin, ilave bina yapılması gerekiyorsa ilave binalar yapılsın.

Meclisin yasama faaliyetlerinde etkinliğini artırabilmesi için, 1973 tarihli Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü de gözden geçirilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 21 inci Yüzyılın eşğinde bulunuyoruz. Şu günlerde Meclisimiz her bakımdan örnek bir kuruluş haline getirilmelidir. Bu çerçevede yapılacak çalışmalara her türlü destek ve yardımı esirgemeyeceğimizi ve sorumluluk bilinci içerisinde hareket edeceğimizi bilmenizi isterim.

Bu duygu ve düşüncelerle, Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinin Meclisimize ve millete hayırlara vesile olmasını Cenabı Hak'tan niyaz ediyorum; Yüce Heyetinize saygılarımı sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bıçakçioğlu.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, arkadaşımız konuşmasında bana sataştı.

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Trabzon) – Sataşma yok Sayın Başkan, tutanaklardan okudum.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Tutanaklardan okusun efendim...

BAŞKAN – Sayın Genç...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Benim bu kabinde bir Alevî temsilcisinin olmaması sözlerimi, haddini aşan, çizmeyi aşan bir tabir olarak karşıladı.

Müsaade ederseniz...Dün de, burada, ben, Diyanet işleri Başkanlığı bütçesi müzakere edilirken, geneli üzerinde konuşurken, Alevîlere de...

NAZIF OKUMUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, polemik yapıyor...

KAMER GENÇ (Tunceli) – ... yani, Alevî derneklerine de bütçeden para verilmesini...

BAŞKAN – Sayın Genç, müsaade ederseniz, tutanakları getirteyim...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Efendim, arkadaş, zaten kendisi kabul ediyor.

BAŞKAN – Ama, size bir sataşma yapmadı...

NAZIF OKUMUŞ (İstanbul) – Tutanaklardan okudu Sayın Başkan.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Efendim, sataşma benim sözümdür ve dedi ki "kendisi, işte, burada 'bir Alevî temsilcisinin olmamasını' demekle, haddini aşan değil, çizmeyi aşan bir davranıştır."

AHMET ÇAKAR (İstanbul) – Kendi kendine gelin güvey olmasın bu Mecliste!..

KAMER GENÇ (Tunceli) – Burada, bunun, haddini ve de çizmeyi aşmayan bir konu olduğunu, müsaade ederseniz, kürsüden...

BAŞKAN – Yerinizden mi, kürsüden mi?.. (MHP sıralarından gürültüler)

KAMER GENÇ (Tunceli) – Kürsüden efendim.

BAŞKAN – 2 dakika...

KAMER GENÇ (Tunceli) – 3 dakika normalde Sayın Başkan.

AHMET ÇAKAR (İstanbul) – Sataşma yok Sayın Başkan... Sataşma yok...

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz... Sayın milletvekilleri, o takdir hakkı Başkanlığındır.

Buyurun Sayın Genç.

AHMET ÇAKAR (İstanbul) – Biz, bu Meclise sadece Kamer Genç'i dinlemeye gelmedik.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Çok dinleyeceksiniz daha!.. Merak etmeyin!..

AHMET ÇAKAR (İstanbul) – Sen de bizi dinleyeceksin...

BAŞKAN – Sakin olun lütfen...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Daha, çok dinleyeceksiniz!..

BAŞKAN – Sakin olun lütfen...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Daha yeni geldiniz; size tavsiyem, bu kadar sabırsızlık göstermeyin.

BAŞKAN – Buyurun.

IV. – SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1. – Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, Trabzon Milletvekili Orhan Bıçakçıoğlu'nun şahsına sataşması nedeniyle konuşması

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bu çatı altında yalnız sizin değil herkesin yeri vardır.

Bakın, ben, size baştan beri çok toleranslı davrandım. Burada, çok uzlaşmacı bir tavır içinde davranıyoruz; ama, siz, burada, her kürsüye çıktığınızda bize sataşırsanız, elbette ki, biz de bunun karşılığını veririz.

BAŞKAN – Sayın Genç, yeni bir sataşmaya müsaade etmeyelim.

KAMER GENÇ (Devamla) – Sayın Başkan, şimdi, ben, hükümet programı üzerinde yaptığım konuşmada -elbette ki, Türkiye, bir dengeler tilkesidir- bu hükümette bir kadın bakanın olma-

masını yerdim. Bunun yanında da, işte, hükümet programında "Alevî ve Sünnî kardeşliği pekiştirilecektir" şeklinde bir ifade vardı. Ben dedim ki, elbette ki, Alevî vatandaşlarımızın da bu hükümette bir temsilcisi olsaydı daha iyi olurdu, daha şık olurdu.

Değerli arkadaşlarım, elbette ki, herkes bu memleketin evladıdır. Biz, bu memlekette ayrımcılık yapmıyoruz. Bu memlekette uzlaşma, barış içinde yaşamak zorundayız. Tabii ki, bu uzlaşmanın, barışın, hoşgörünün olabilmesi için, birbirimize karşı da bu duygular içinde hareket etmemiz lazım; ama, sizin hoşunuza gitmeyen bir söz söylendi diye, böyle "haddini aştı, çizmeyi aştı" diye tehdit ederseniz, biz kimsenin tehditlerinden de korkmayız; onu herkes bilsin. Biz, bu salonda, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir ferdi olarak, Türkiye Cumhuriyeti hudutları içinde yaşayan her Türk vatandaşımızın hakkını savunuyoruz. Onun için, bizim düşüncelerimizi beğenmeyebilirsiniz; bunda ne bir ayrımcılık vardır... Bu, benim, samimî bir inancım.

Dün, dedik ki; bu bütçede 172 trilyon Diyanet İşleri Başkanlığına veriliyor; bu memlekette Alevî vatandaş da vergi veriyor, Sünnî vatandaş da veriyor.

İSMAİL KÖSE (Erzurum) – Camiye gitsinler...

KAMER GENÇ (Devamla) – Efendim, diyanet işleri teşkilatında 90 000'in üzerinde personel istihdam ediliyor; Alevî vatandaşlardan bir bekçi dahi, bir odacı dahi istihdam edilmiyor. Ben, bu ayrımcılıktan vazgeçilmesini istiyorum.

Türkiye'de, barışı, huzuru, demokrasinin standartlarını ancak bu şekilde yüceltebiliriz. Türkiye, diktatör bir ülke değildir; demokrasiyle idare edilen bir devlettir. Anayasanın 10 uncu maddesinde, herkes din, mezhep, ırk ayrımı gözetilmeden kanun önünde eşittir; idare makamları ve idare, eylem ve işlemlerinde Anayasanın eşitlik ilkesini uygulamak zorundadır deniliyor. Anayasanın 2 nci maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin hukuk devleti olduğu söyleniyor. Bunları söylüyoruz; bunlarda da hiç hoşunuza gitmemizlik yapmayın, gitmesin bu konular. Bunlar normal şeylerdir. Bunları birbirimize anlatacağız.

Biraz da, özellikle MHP'li arkadaşlardan rica ediyorum; böyle ikide bir bizi hedef seçip de, buralarda çıkıp konuşmayın. Siz benim muhalefeti görmemişsiniz. 1987'de ANAP sıralarında 292 milletvekili vardı; ben, tek başıma onlara muhalefet ettim ve bu Mecliste onlara çok dersler verdim. Rica ediyorum, birbirimize karşı anlayışla hareket edelim.

Saygılar sunuyorum efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Genç.

BEYHAN ASLAN (Denizli) – Sayın Başkan, sataşma var. Anavatan Partisine ders verdiğini iddia ediyor Sayın Kamer Genç.

Yerimden iki cümle söyleyeceğim müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Buyurun.

BEYHAN ASLAN (Denizli) – Anavatan Partisinin, Kamer Genç'ten ders almaya ihtiyacı yoktur. Anavatan Partisini bütün millet tanımış ve onbeş yıla damgasını vurmuştur.

Saygılarımla arz ederim. (ANAP sıralarından alkışlar)

KAMER GENÇ (Tunceli) – Eski yöneticilerine sorabilirsiniz.

CAHİT TEKELİOĞLU (İçel) – Sayın Başkanım, benim bir sorum olacak bir tespit babında.

Bizim, Alevî kesime herhangi bir karşıtlığımız yok; fakat, o kesimi temsilen hükümette bir üye bulunacaksa, mevcut hükümet üyeleri acaba kimin temsilcileri? Ben, bunun cevabını sizden ya da sayın konuşmacıdan istiyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilim, bugün önemli bir kandil günü. Mübarek kandilde, bu tür tartışmaların devam etmesi yanlış olur kanaatindeyim.

Teşekkür ederim.

III. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

1. – 1999 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1997 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarıları (1/1; 1/2; 1/3, 3/122; 1/4, 3/123) (S.Sayı: 3, 4, 8, 9) (Devam)

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1. – Türkiye Büyük Millet Meclisi 1999 Mali Yılı Bütçesi
2. – Türkiye Büyük Millet Meclisi 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

B) CUMHURBAŞKANLIĞI (Devam)

1. – Cumhurbaşkanlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi
2. – Cumhurbaşkanlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

C) SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI (Devam)

1. – Sayıştay Başkanlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi
2. – Sayıştay Başkanlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

D) ANAYASA MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1. – Anayasa Mahkemesi Başkanlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi
2. – Anayasa Mahkemesi Başkanlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN – Şimdi, söz sırası, Van Milletvekili Sayın Ayhan Çevik'in; buyurun, Sayın Çevik. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA AYHAN ÇEVİK (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayıştay ile alakalı düşüncelerimi aktarmak için söz almış bulunmaktayım. Konuşmamın başında Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Hukuk devletinin temel taşlarından biri olan Sayıştay, 1862 yılında kurulmuş ve yüz yılı aşkın onurlu mazisiyle varlığını sürdürülmüştür. Sayıştay, genel ve katma bütçeli dairelerin, gelir ve giderleri ile mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetleyen ve sorumluların hesap ve işlemlerini yargılama yoluyla kesin hükme bağlayan, kanunlarla verilen inceleme, denetleme görevlerinde ana koordinatörlük görevini üstlenen, tarafsız ve bağımsız olan anayasal bir kuruluşumuzdur. Varlığını Anayasanın 160 ıncı maddesinden almakta olup, mevzuatı 832 sayılı Sayıştay Kanununda belirlenmiştir. Hem denetim hem de yargı görevlerini üstlenen Sayıştayın, kamu kaynaklarının usulüne ve mevzuata uygun kullanımını sağlamakta gösterdiği çabalar takdire şayandır.

Ülkemizin en büyük problemi olan yolsuzluklar ve usulsüzlüklerle mücadelede etkin görevleri üstlenen Sayıştay murakiplarına büyük görevler düşmektedir. Yolsuzluğun en büyük ve olumsuz etkisi, siyasal düzenin, devlet ve yönetimin yasallığını ve saygınlığını zedelemesidir.

Yasalar beğenilsin veya beğenilmesin, devletin ve toplumun temel omurgasıdır. Yolsuzluğun yaygınlaşması, toplumu, kural tanımamaya ve karmaşaya iter, kuralsızlığı kördükler; kısacası, özünde kuraldan sapmayı sağlar, vatandaşların yönetimlere olan bağlılığını, yönetimlerin ise yönetme kapasitelerini azaltır. Bu koşullarda kamu yönetiminden beklenen fonksiyonların verimli bir şekil-

de yapılması imkânsızlaşır; bürokrasi, kalkınmanın etkin bir aracı olmaktan çıkar, engeli durumuna düşer.

Milliyetçi Hareket Partisinin seçim bildirgesinde de belirtildiği üzere Türkiye'nin en büyük ve en önemli sorunu olan yolsuzlukla mücadele çalışmalarının özünü, yine, bu kuruluşumuz yapmaktadır. Yolsuzlukla mücadelenin sürekli ve düzenli olması halinde etkisinin artacağı şüphesizdir. Bu arada, kamu işlemlerinin basitleştirilmesi ve hızlandırılması durumunda, yolsuzluğa yönelme ihtimalinin azalacağı da bir gerçektir. Ancak, bunun tam manasıyla ortadan kaldırılması da, en etkin tedbirlerle bile mümkün olamamaktadır. Önlemler, birbirini tamamlayıcı ve destekleyici nitelikte olmalıdır.

Değerli arkadaşlar, ülkemizde, yolsuzlukların, gazete ve televizyonlar tarafından ortaya çıkarıldığı, sıklıkla görülmektedir; en azından, kamuoyu böyle algılamaktadır. Demek ki, denetim mekanizmasının bundan sonraki dönemlerde daha etkin çalışmasının gerekliliği söz konusudur. Denetimlerin zamanında, yerinde ve etkili bir şekilde yapılması, bugüne kadar bir türlü kapanmak bilmeyen bütçe açıklarının da daha rahat kapanmasını sağlayacaktır.

1998 yılı içerisinde, risk unsurları göz önüne alınarak, 1 503 saymanlık hesabı, denetim programına alınmıştır. 1998 yılında, 8 adet yargılama dairesinde incelenen 2 482 rapordan 1 369'unda yer alan 7 769 değişik konu yargılanmıştır; 1 130 adet ilam düzenlenmiş, 291 milyar lira tutarında tahsilat, 3,5 trilyon liralık tazmin hükmü verilmiştir. Daireler Kurulunca, 61 mali yönetmelik ve bu nitelikteki düzenleyici tasarruflar hakkında görüş bildirilmiş ve 24 adet sözleşme dosyası görüşülerek sonuçlandırılmıştır. Temyiz Kurulunca, 154 dosya temyizden incelenerek karara bağlanmıştır.

1998 yılı sonunda, mahallî idarelerle birlikte, 25 887 adet sözleşme dosyası gelmiş, bunlardan 3 178 adedi tescil, 22 709 adedi kayıt işlemine tabi tutulmuştur. Tescile tabi sözleşmelerden 3 032 adedi tescil edilmiş, 140 adedi mevzuata aykırı görülerek iade edilmiştir. Yine, aynı yıl, 13 katrilyon lira tutarında ödeme emri incelenerek vize işlemine tabi tutulmuştur. Bu çalışmalarına rağmen, dünyada yaygınlık kazanan, kamu kaynaklarının ne derece rasyonel kullanıldığını belirleyen performans denetimine bir an önce geçilmesi temennimizdir.

Sayıştay Başkanlığının 1999 yılı bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, kalan süreyi, Sayın Faruk Bal adına Kayseri Milletvekili Sayın Sadık Yakut kullanacaklardır.

Buyurun efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 8 dakikadır efendim.

MHP GRUBU ADINA SADIK YAKUT (Kayseri) – Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygıdeğer üyeleri; hepinizi Milliyetçi Hareket Partisi Grubu ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum. Ben, 1999 mali yılı bütçesiyle ilgili olarak hem Cumhurbaşkanlığı hem de Anayasa Mahkemesiyle ilgili Grubumuz ve şahsımın görüşlerini belirteceğim.

Bilindiği üzere, Cumhurbaşkanlığı, Anayasamızın 101, 102, 103, 104, 105, 106 ve 107 nci maddelerinde düzenlenmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 104 üncü maddesine bakıldığında, cumhurbaşkanının görev ve yetkilerinin çok geniş olduğu görülecektir. Cumhurbaşkanının, tek başına yaptığı işlemlerden sorumlu olmadığı gibi, resen yaptığı bu işlemler dışındaki kararlardan ise başbakan ve ilgili bakanın sorumlu olacağı yine Anayasamızda açıkça belirtilmiştir.

Sayın milletvekilleri, son günlerde dile getirilen işlemlerin kesin olduğu yeni idarî kurumlar, hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmayan yaklaşımlardır. İnsan haklarına saygılı, çağdaş hukuk devlet-

lerinde kimse idarî işlemlerin yargı denetiminden geçmesinden rahatsızlık duymaz, duyamaz; çünkü, idare, hukuka saygı duyar, hukuka uyar, bunu vatandaşına deklare eder; der ki, Ben, devlet olarak hukuka uygun davranıyorum; eğer, aksini düşünürsen bağımsız yargıya git, konu olduğun idarî işlemi dava et. Yargı denetimi sonunda idarî işlem iptal olursa, yargı kararına uyar, uyacağını da önceden düzenler, taahhüt eder. Bağımsız yargı yolu kapalı kesin idarî işlem fikri çağdaş bir yaklaşım değildir.

Sayın milletvekilleri, Anayasamızın, cumhurbaşkanının görev ve yetkilerini düzenleyen 104 üncü maddesinde, diğer görevleri yanında yargıyla ilgili olarak Anayasa Mahkemesi üyelerini, Danıştay üyelerinin dörtte birini, Askerî Yargıtay üyelerini, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi üyelerini, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyelerini seçme görevleri vardır. Bunlardan Anayasa Mahkemesi üyelerinin seçimi dışındaki diğer yüksek mahkeme üyelerinin mahkemelerin genel kurulları tarafından doğrudan seçilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Sayın Başkan, sayın üyeler; milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olan herkes cumhurbaşkanı seçilebilmelidir. Ayrıca, Anayasamızda bu kadar geniş yetkiler verilen cumhurbaşkanını halk seçmelidir. Cumhurbaşkanlığı seçimi iki turlu olmalı; birinci turda hiçbir adayın oyların yüzde 51'ini alamaması halinde, en fazla oyu alan üç adayın katılacağı ikinci tur oylamada en fazla oy alan adayın halk tarafından cumhurbaşkanı olarak seçilmesi tartışmaya açılmalıdır; bu şekil de, doğrudan demokrasi adına kimsenin itiraz edemeyeceği bir sistem ve görüştür.

Sayın Başkan, sayın üyeler; çağımız süre çağıdır; en doğru kararları almanız yetmez, en doğru kararları en kısa sürede almanız ve uygulamanız gerekmektedir. Cumhurbaşkanlığı kurumu, parlamenter demokrasinin geçerli bulunduğu ülkemiz bakımından, son yıllarda belli çevrelerce eleştirisi konusu yapılmaktadır. Bu eleştiriler, parlamenter demokrasinin tıkandığı, dolayısıyla, başkanlık sistemi veya yarı başkanlık sistemine geçilmesi gerektiği noktasında odaklaşmaktadır. Sayın milletvekilleri, başkanlık sistemi federatif bir devlet yapısını gerekli kılmaktadır; ülkemizin içinde bulunduğu hassas dönem dikkate alındığında, böyle bir sistemin uygulamaya konulması önemli sancıncılara yol açacaktır. Yarı başkanlık sistemi ise, uygulama itibarıyla, mevcut cumhurbaşkanlığı kurumunun statüsünde fazla bir değişikliği getirmediğinden, sistem değişikliğiyle umulan amacın gerçekleşmesine imkân sağlamayacaktır.

Değerli milletvekilleri, Anayasamızda yer alan yargı yolunu kapayan işlemler kategorisine cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemler de alınmıştır. Hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmayan bu düzenlemenin, Anayasamızın 125 inci maddesinde düzenlenmiş bulunan "idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır" kuralına aykırılık oluşturduğu tenkitleri yapılmaktadır. Bütün bu nedenlerle, cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemlerin yargı denetimi kapsamına alınması, çağdaş, demokratik hukuk devleti anlayışının zorunlu bir gereği olarak tartışılabilir. Bununla birlikte, Yüksek Askerî Şûra kararları, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları gibi yargı denetimi kapsamında bulunmayan işlemlerin de yargı denetimine tabi hale getirilmesi, hukuka bağlılığın ve hukukun üstünlüğünün bir icabı görüşü şiddetle savunulmaktadır.

Yine bu vesileyle belirtmekte yarar görüyorum ki, mevcut Anayasamızın geçici 15 inci maddesiyle yargı denetimine kapatılan Millî Güvenlik Konseyi dönemine ilişkin işlem ve kararların da, artık yargı denetimine açılması fikri, hukuk devleti adına, üzerinde durulmaya değer bir konudur.

Şimdi, Anayasa Mahkemesi ile ilgili olarak Grubumun ve şahsımın görüşlerini belirteceğim.

Anayasa Mahkemesi, birbirinden oldukça farklı görevleri ifa etmektedir. Bu görevlerin ilki Anayasaya uygunluk denetimidir; kanunların Anayasaya uygun olup olmadığına karar verir; esas

varlık sebebi budur. Kanunların Anayasaya uygunluğu, kendiliğinden, öngörülen şekilde gelmesi gerekir.

Anayasa Mahkemesinin, Anayasaya uygunluk bakımından yaptığı denetim yanında, siyasi partilerin kapatılması davaları ile Yüce Divan sıfatıyla cezaî yargılama yapışı en önemli görevlerindendir. Yüce Divan sıfatıyla yapılan üst düzey kamu görevlilerinin yargılanması için ayrı bir mahkemeye ihtiyaç duyulmasının gerisinde, kaliteli bir yargılama sağlama çabası olsa gerekir. Bu kişileri kayırma değil, kayırılmalarını önlemek için genel mahkemeler yerine "Yüce Divan" adı verilen özel bir mahkemede yargılanmaları öngörülmüş olmalıdır. Amaç, daha adil, daha kaliteli yargılamayı sağlamak olmak gerekir.

Sayın milletvekilleri, Yüce Divanın yapmakla görevli olduğu ceza yargılaması "suç" adı verilen ve toplumda düzeni bozduğu varsayılan bir eylemin gerçekleşip gerçekleşmediğinin araştırıldığı bir faaliyettir. İşlenmiş olan bir suç varsa, bunun en kısa sürede tespiti ve suçlunun cezalandırılması, toplumdaki düzenin sağlanması için gereklidir. Ancak, unutulmamalıdır ki, ceza adaleti mekanizmaları, suçlu olmayanların da karışabileceği, masum kişilerin itibarlarının zarara uğrayabileceği bir süreçtir. Yüce Divan görevini yerine getirmekle yetkili kılınan Anayasa Mahkemesi üyelerinin, asıl görevleri ve uzmanlık alanları Anayasaya uygunluk denetimi yapmak olduğundan ve Yüce Divan olarak ceza yargılaması hizmeti sunma faaliyeti çok seyrek olarak önlere geldiğinden dolayı, ceza yargılaması, yapabilmeye ehliyetleri, kimilerince ve kimi zamanlarda sorgulanmaktadır. Bu sorgulamada getirilen gerekçeler ise, ceza yargılaması uzmanlık gerektiren teknik bir iştir, genel ceza mahkemesinde hâkimler, daha mesleklerinin başında ceza ve hukuk hâkimi olarak ayrılmakta, ceza hâkimi olanlar, sulh ceza mahkemelerinden başlayarak asliye ceza mahkemeleri, ağır ceza mahkemeleri ve Yargıtay ceza daireleri tetkik hâkimi ve Yargıtay ceza mahkemesi üyesi gibi aşamalardan geçerek, ceza yargılaması hizmeti sunma konusunda uzmanlaşmış olduklarıdır.

Sayın milletvekilleri, mevcut Yüce Divan yapısında üyelerden birçoğunun hukukçu olmayışları, Anayasaya uygunluk denetimi hizmeti açısından bir eksiklik yaratmayacağı kuşkusuzdur; ancak, yargılamada asıl olanın, çağımızdaki yargı sonucunun, adaleti tam yansıtması bile...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SADIK YAKUT (Devamla) – Şahsım ve Grubum adına hepinize saygılarımı sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, gruplar adına konuşmalar bitmiştir ve dolayısıyla soru sorma stresi de tamamlanmış oluyor.

Şimdi, şahısları adına, İhte, Gaziantep Milletvekili Sayın Mehmet Bedri İncetahtacı; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Konuşma süreniz 10 dakikadır efendim.

MEHMET BEDRİ İNCETAHTACI (Gaziantep) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Cumhurbaşkanlığı, Sayıştay ve Anayasa Mahkemesi Başkanlığı bütçeleri üzerinde söz almış bulunmaktayım. Elbette, Türkiye'de yaşayan bütün vatandaşlarımız gibi, ben de, ülkemizin daha ileriye gidebilmesi için ciddi değişiklikler yapılması kanaatindeyim; ama, Türkiye'de mevcut olan imkânlardan da yeterince fayda

lanılmadığı, mevcut olan imkânlardan, fırsatlardan istifade edilmediği kanaatindeyim. Bu beş bütçenin tamamı üzerinde ortak birtakım noktalar arayarak sözlerime başlayacağım.

Muhterem milletvekilleri, her anayasanın, her hukukî metnin anahtar kavramları, anahtar cümleleri vardır. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının da, bütün Anayasayı ihtiva eden, onu açıklayan belli birtakım anahtar maddeleri vardır. Bunlardan bir tanesi Anayasamızın 2 nci maddesidir. Genelde bu maddeyi kullanırken "Türkiye Cumhuriyeti, demokratik, lâik, sosyal bir hukuk devleti" deriz; ancak, bu, o maddeyi sadece son cümlesiyle değerlendirmek olmaktadır. Halbuki madde, daha uzundur. Öncelikle, isterseniz, bu maddeyi dikkatlerinize arz etmek istiyorum: "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir." Ne demek bu, maddeyi açıkladığımız zaman ne çıkar karşımıza; Türkiye, sosyal, demokratik, lâik bir hukuk devleti olacaktır. Neden olacaktır; toplumun huzurunu temin etmek için olacaktır. Niçin olacaktır bütün bu özellikler bu devlette; adaleti temin etmek için olacaktır. Niçin olacaktır; insan hakları var olsun diye olacaktır.

Eğer, bu özellikler var olduğu halde, toplumda millî dayanışma yoksa, toplumun huzuru yoksa, toplumun içerisinde adetler anlayışı zedelenmişse ve insan hakları ihlal ediliyorsa, değerli milletvekilleri, Cumhuriyetimizin nitelikleri konusunda, müesseselerin ve bu müesseseleri temsil eden şahısların görevlerini bihakkın yerine getirdiklerini söylemek mümkün değildir.

Eğer bir Cumhurbaşkanı, eğer Türkiye Büyük Millet Meclisi, eğer Sayıştay, Anayasa Mahkemesi ve elbette RTÜK, bu saydığım hedefleri tahakkuk ettirmek için icraat yapıyorlarsa, o zaman bu maddenin gereğini yerine getirmişlerdir; bunu tahakkuk ettirdikleri ölçüde de başarıyı elde etmişlerdir. Aksi takdirde, bu maddeleri savunarak, toplumda olması gereken özellikleri meydana getirdiğimizi söyleyerek görevimizi yapmış sayılmayız.

Değerli milletvekilleri, anlıyoruz ki, hepimizin görevi toplumun huzurunu sağlamak, toplumda adalet anlayışını ihya etmek ve insan haklarına saygılı bir toplum meydana getirmektir. Bu, Anayasanın amir hükmüdür. Bunun dışında hiçbir hareket alanımız yoktur. Hepimizin hedefi bu olmalıdır; çünkü, bu, Anayasanın amir hükmüdür; biraz evvel de bahsetmiştim.

Eğer böyleyse, dikkat edilmesi gereken hususlar nelerdir; her şeyden evvel, hepimizin, öncelikle hukukun üstünlüğünü temin etmemiz gerekir. Hepimizin, iki seneden beri Türkiye'yi inim inim inleyen ve Susurluk olayıyla ortaya çıkan çetelerle mücadelede en başat görevimiz olarak önüne koyması gerekir. Bu mücadeleden hiçbirimizin sarfınazar etmemesi gerekir. Kurumlarda, yargı kurumlarında meydana gelen adaletle karşı güvensizliği ortadan kaldıracak yasama ve yargı organları arasında çok ciddi işbirliğinin behemehal yapılması gerekir. Bu açıdan, bu bütçenin verildiği kurumlar konusunda hepimizin dikkatli davranması gereken hususlar vardır. Çok mühim bir tespit vardır: Bütçeyi veren kurum, onun akibetinden de sorumludur. Türkiye Büyük Millet Meclisi kurumlara bütçeyi dağıtmaktadır ve Anayasada yazılı olan esaslara bağlı kalmalarını göz önünde bulundurarak bu bütçeyi vermektedir; öyleyse, hem bütçenin harcanmasından hem de bu kurumların Anayasaya sadakatle bağlı kalmasından sorumludurlar.

Muhterem milletvekilleri, bu genel girişten sonra, bazı özel hususlara da değinmek istiyorum. Cumhurbaşkanlığı konusunda, öntümüzdeki günlerde çok ciddi tartışmalar yapacağız. Sanıyorum eylül ayından itibaren, Türkiye, yeni cumhurbaşkanı seçimlerinin tartışmasına girecektir. Sayın Büyük Millet Meclisi Başkanımız burada bulunuyor; kendisinden, bu tartışmaların sağlıklı yapılacağı birtakım platformlar oluşturmasını arz ediyorum; çünkü, bu konuda bir fikri birliktelik henüz sağlanamamıştır. Cumhurbaşkanlığı müessesesinin, Türkiye'nin hukukî yapısı içerisinde daha iyi

görev, daha iyi işlev yapabilmesi için nasıl birtakım değişiklikler yapılması gerektiği konusunda, başta Türkiye Büyük Millet Meclisi ve akademik çevreler olmak üzere, ciddi, sağlıklı ve elbette sadece Türkiye'nin çıkarlarını düşünün tartışmalar yapmak zorundayız.

Sayın Cumhurbaşkanımızın, Türk siyasetine yön vermek için bazı gayretler içerisinde olduğunu görüyor ve bu hakkı kullanmasından dolayı kendisine saygı duyuyorum; ancak, ben temenni ederdim ki, bir parlamenter olarak, Sayın Cumhurbaşkanının Türkiye hakkındaki görüşlerini, belli birtakım televizyon kanallarından değil de bizzat Türkiye Büyük Millet Meclisinden öğrenelim; yani, temenni ederdik ki, Çankaya'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisine mesafesi, TRT'den daha yakın olsun. (FP sıralarından alkışlar)

Şahst kanaatim olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir ferdi olarak, ben de, öntümüzdeki dönem, cumhurbaşkanımızın halk tarafından seçilmesinden yanayım; ama, elbette, bu konuyu destekleyen ve karşı çıkan fikirlerin tartışıldığı özgür platformların oluşturulmasını da temenni ediyorum.

Şimdi Türkiye Büyük Millet Meclisi meselesine gelmek istiyorum; vaktim az kaldı. Sayın milletvekilleri, bakın, içinde bulunduğumuz bu salon hiçbir geleneği sembolize etmemektedir. Daha önce içinde bulunduğumuz salon, dünyadaki demokratik geleneğe işaret eden bir salondur. İngiltere'de, kulise çıkıp başımızı yukarıya kaldırdığımız zaman orada birtakım borular görürsünüz; bu borular, Avam Kamarasının, yani, milletin gerçek temsilcilerinin, Lordlar Kamarası karşısında üstünlüğü ortaya koyan birer semboldür. O borular çalınarak, Lordlar Kamarasındaki üyeler, Avam Kamarasının üstünlüğü tanıdı; demokrasinin sembolüdür. Bana şimdi söyleyebilir misiniz, bu salon neyi temsil etmektedir, bu salondaki hangi işaret neyi sembolize etmektedir? Bu, hiçbir zaman hayırlı bir değişiklik olmamıştır.

Dün, değerli bir milletvekili, bütçe konuşmalarında 1912 ve 1957 seneleri dışında böyle çok saygılı, muhtevalı konuşmalar yapılmadığından bahsetti; doğru olabilir, bu tespitini tartışabiliriz; ama, bunu sağlayacak en önemli mekanizmalardan biri de, içinde bulunduğumuz salonun düzenlenmesidir ve elbette, milletvekillerinin, bu kürsüye geldikleri zaman özgürce konuşma imkânına sahip olmalarıdır. Bakınız, tekrar, sizin vicdanlarınıza sual tevcih etmek istiyorum; buraya geldiğimiz zaman, İktisadî ve Anayasamıza göre dokunulmazlığımız ve sorumsuzluğumuz olduğu halde, çok rahat konuştuğumuz kanaatinde değilim; birtakım manevî baskıların üzerimizde olduğunu hissediyorum. Halbuki, burada, özgür bir şekilde, hiçbir kaygı duymadan, Türkiye'nin çıkarları doğrultusunda, her şeyi rahatlıkla konuşabilmeliyiz. (FP sıralarından alkışlar) Konuştuktan sonra da, hiçbir hukukî, hiçbir manevî takibata uğramayacağımızdan da emin olarak bu kürsüden ayrılmalıyız. Bunu temin etmek, başta, Sayın Başkanın ve Başkanlık Divanının görevidir; ama, hepimizin de görevidir. Bu vesileyle, bunu da dile getirmek istiyorum.

Muhterem milletvekilleri, Türkiye'de olup biten her şeyin sorumlusu sizlersiniz, bizleriz; bu doğrudur. Mademki, Türkiye'de parlamenter bir sistem vardır, öyleyse, sorumluluk bizde olmalıdır; ama, yetki de bizde olmalıdır. Eğer, bir ülkede, sorumluluk bir tarafa yüklenmiş; ama, o sorumluluk yüklenen taraftan yetkiler alınmışsa, buradan, herhangi bir faydalı icraatın çıkması mümkün değildir. Biz, gerek İktisadî ve gerek bazı yasalarımızda yapacağımız düzenlemelerle, Türkiye Büyük Millet Meclisinin sorumlulukları ile yetkilerini dengelemek mecburiyetindeyiz; bu dengeleme ile ancak Türkiye Büyük Millet Meclisi itibarını kazanır.

Bu seçimlerde hiç unutamadığım bir hatırayı kısaca anlatmak istiyorum. Beni yakinen tanıyan bir vatandaşımız bana şunu söyledi: "Sayın Milletvekilim..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET BEDRİ İNCETAHTACI (Devamla) – Hemen bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – 1 dakika daha ek süre verdim; buyurun.

MEHMET BEDRİ İNCETAHTACI (Devamla) – ...size inanıyorum, size güveniyorum ve size itimat ediyorum; ama, Ankara'ya gittiğiniz zaman yapacak çok şeyinizin olduğuna inanmıyorum" dedi. Bu, çok kötü bir kanaattir muhterem milletvekilleri. Bir vatandaş, beni veya sizleri buraya gönderirken, eğer burada memleket lehine çok şeyler yapabileceğimiz kanaatinde değilse, işte bu, hepimizin halletmesi gereken en önemli meseledir, bunu süratle halletmeliyiz. Türkiye'deki bütün problemlerin tek bir çözüm yeri vardır, o da, Türkiye Büyük Millet Meclisidir, bunun dışında başka hiçbir yer tanımıyoruz. (FP sıralarından alkışlar) Türkiye'deki bütün kurumlar, Türkiye'nin çıkarları için getirecekleri bütün çözümleri de buradan onaylatmak zorundadırlar. Buranın onaylamadığı, buranın evet demediği hiçbir çözüm, haddizatında Türkiye'nin çıkarlarına da hizmet etmeyecektir.

Anayasa Mahkememizle ilgili de çok önemli birkaç hususu söylemek isterdim; fakat, vaktim kalmadı. Sadece şu cümleyi söylüyorum: Anayasa Mahkemesinin kuruluşunda Sayın Başkanın söylediklerine katılıyor ve bu muhtevanın Türkiye'nin öntünü aydınlatacak bir muhteva olduğunu ifade ediyor, hepimize saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Hükümet veya Komisyon konuşacaklar mı efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Söz talebimiz yok Sayın Başkan.

BAŞKAN – Söz talebi yoktur.

Aleyhte, Erzurum Milletvekili Sayın Lütfü Esengün. (FP sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ ESENGÜN (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan bütçeler üzerinde genel çerçevede kişisel görüşlerimi açıklamak üzere huzurunuzdayım; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, defalarca söyledim, söylemeye çalıştım, tekrar edeceğim Anayasa hakkındaki şikayetlerimi. 1982 Anayasası, aradönemde, anormal şartlar altında, antidemokratik usul ve yöntemlerle tanzim edilmiş bir Anayasadır. Gelişen, değişen şartlar karşısında, bugün, artık, herkes Anayasadan şikâyetçidir ve Türkiye'nin yeni yüzyıla bu Anayasa ile giremeyeceğinde hemfikir. 1982 Anayasası, ihtiyaca cevap veremez hale gelmiştir. Bu Anayasada, temel hak ve ödevlerle ilgili kurallar, özellikle düşünceyi açıklama hürriyeti, önemli sınırlamalara ve kısıtlamalara tabi tutulmuştur.

Bakınız, Sayın Anayasa Mahkemesi Başkanı bu konuda neler söylüyor: "1982 Anayasasında, 12 Eylül 1980 öncesinde yaşananlara bir tepki olarak, hak ve özgürlükler önemli ölçüde sınırlandırılmıştır. Bunun sonucu olarak, Türkiye'de, düşünceyi açıklama özgürlüğünün hukuksal boyutuyla ilgili sorunlar ortaya çıkmıştır. Demokrasi yönünden taşıdığı yaşamsal önem herkes tarafından bilinmesine rağmen, düşünceyi açıklama özgürlüğünün öntündeki engeller aşılamamış, düşünce suçuna yönelik yasal düzenlemeler yapılmıştır."

Sayın Başkanın bu düşüncelerine katılmamak mümkün değil.

Değerli arkadaşlar, Anayasa üzerinde uzun uzadıya konuşmak tabii ki, mümkün; ama, şu kısa zaman dilimi içerisinde, bir örnekle, bu konudaki düşüncelerimi arz etmiş oluyorum.

Bugün, görevimiz, toplumsal bir uzlaşmayla ve bugüne kadar halkımızın elde ettiği kazanımlar korunarak yeni bir anayasa hazırlamaktır. Bu anayasa, 21 inci Yüzyılda Türkiye'nin gelişme ve hedeflerine rehberlik edecek bir yeni yüzyıl anayasası olmalıdır.

Yine, Anayasa Mahkemesi Başkanı Sayın Sezer'in son konuşmasından alıntı yapmak istiyorum. Bakınız, ne diyor: "Türkiye, insan hakları alanında evrensel normlara uyum sağlamak için, Anayasa ve yasalarında gereken değişiklikleri yapmak zorundadır. Düşüncelyi açıklama özgürlüğüyle bağdaşmayan yasa kuralları değiştirilmelidir. Anayasa ve yasalar, özgürlüğü engelleyen öğelerden arındırılmalı, özgürlük alanı genişletilmelidir. Düşünce özgürlüğü alanında demokratik değerlere yer verilmelidir. Örneğin, Dernekler Kanunu, Yükseköğretim Kanunu, Siyasal Partiler Kanunu, Sendikalar Kanunu, Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu, Devlet Güvenlik Mahkemesi Kanunu, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu, Sıkıyönetim Kanunu, Basın Kanunu, Terörle Mücadele Kanunu ve Türk Ceza Kanunu, düşüncelyi açıklama özgürlüğüne aykırı kurullar içermektedir."

Sayın Başkanın saydığı bu yasaların çok büyük bir kısmı, aradönem tütrüldü; ya 27 Mayıs'tan sonra ya 12 Marttan veya 12 Eylül'den sonra yapılmış temel yasalar ve maalesef, bu görüşler, ülkemizin gerçeklerini yansıtmaktadır. Sayılan yasalar, bir an önce ele alınıp, hür iradeyle, milletimizin iradesiyle seçilen Parlamentomuzda yeniden, demokratik, çağdaş hale getirilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iki yılı aşkın bir zamandan beri Türkiye'de düşünce özgürlüğü, din ve vicdan özgürlüğü alanında baskılar, dayatmalar, yanlış yorumlar ve keyfilikler yaşanmaktadır. Din ve vicdan hürriyeti, hak ve hürriyetlerin temel taşıdır. Hiç kimse herhangi bir dini kabule zorlanamayacağı gibi, dininin kurallarına uygun yaşadığı için dışlanamaz, baskı altına alınmaz. Devletin görevi, dinin doğru öğrenilmesi, doğru yorumlanması ve doğru yaşanması için gereken tedbirleri almak, bu yoldaki engelleri kaldırmaktır. Laiklik, isteyenin, istediği inancı seçebilmesi ve inancının gereğini serbestçe yerine getirebilmesidir. Bu konuda, devlet, taraf değil, hakem olmalıdır. Laiklik, din ve vicdan hürriyetini kısıtlayacak ve dinin her türlü tezahürünü toplum hayatı dışına çıkaracak bir baskı aracı haline getirilemez. Aksi halde, laiklik, çözüm değil, sorun olur; bugün, maalesef, sorun haline getirilmiş, yanlış bir laiklik anlayışı zorla uygulamaya devam edilmektedir.

Düşüncesini açıkladığı için yazarlar, fikir ve siyaset adamları suçlanmakta, cezalandırılmakta; onların şahsında; aynı fikir ve düşüncede olan kitleler sindirilmeye çalışılmaktadır.

Değerli arkadaşlar, bakınız, Sayın Cumhurbaşkanımız, 1993 yılında ne diyor: "Demokratik hak ve hürriyetlerin kurumlaşmış olmasının bir sonucu olarak Türkiye'de sokaklar hürdür, meydan ve kürsüler hürdür, nihayet, zihinler ve vicdanlar hürdür." Ama, bugün, maalesef, 2000 yılının arifesine gelmiş olmamıza rağmen, demokratik hak ve hürriyetler kurumsallaşamamıştır, anayasal haklar sürekli ihlal edilmektedir, sokaklar, meydanlar hür değildir; üniversite önlerinde öğrenciler, meydanlarda memurlar toplanmaktadır; Meclis kürsüsünden söylenen sözler dahi suç sayılmaktadır. Bugün hür olan, serbest olan, maalesef, dine, inanca, İslam'a saldırmaktır, hakaret etmektir; milletin sevdiği, saydığı, ömrünü milletin hizmetine adanmış siyaset adamlarına, din adamlarına sövmek, saymak, karalamak, hayasızca saldırmaktır. Son günlerde Fethullah Gülen Hocacıfendi aleyhinde yazılan yazılar, rapor diye takdim edilen paçavralar, hep bu sövme ve hakaret hürriyetinin bir sonucudur. (FP sıralarından alkışlar)

Muhterem arkadaşlar, bugün mübarek bir gündeyiz, mevlit kandilindeyiz; hepinizin ve aziz milletimizin bu mübarek kandilini tebrik ediyorum; ama, üzüntümüz, kederimiz, endişemiz, alabilmediğine fazladır. Böyle mübarek bir günün arifesinde, ne idüğü belirsiz, inançsız, ateist, hayasız in-

sanların rapor diye milletin huzuruna getirdiği yazılarda, dinimize, inancımıza, Peygamberimize hakaretler edilmektedir. Bu konuda bütün tüzünlümüzü dile getirmek istiyorum ve zannediyorum, bu tüzünlüye, bu endişeye hepiniz iştirak edersiniz.

28 Şubat süreciyle başlayan antidemokratik dayatma düzeni, toplumda huzuru, sevgi ve hoşgörüyü ortadan kaldırmış, demokrasiyi tehdit eder boyutlara ulaşmıştır. Bakınız, Sayın Cumhurbaşkanımız, on yıl önce "darbeyle kol kola demokrasi olmaz" diyordu; ama, maalesef, şimdi, 28 Şubat kol kola demokrasi olmaz demiyor, diyemiyor. Yine, Sayın Cumhurbaşkanımız, 1993'te yeni Cumhurbaşkanı olduğu zaman şu temennileri dile getiriyordu: "2000 yılında Türkiye, her alanda uluslararası standartlarda yarışan ve yaşayan bir ülke olacaktır. İstikrar içerisinde, demokrasiyi geliştirmiş, mutlaka standart hale getirmiş, siyasî ve ekonomik belirsizlikleri asgariye indirmiş, velhasıl, işleyen, arızasız işleyen bir demokrasiye sahip bir ülke olacaktır. Bu, her şeyden önemlidir. İnsan haklarına dayanan, halkın sesinin, iradesinin, sözünün hâkim olduğu, mutlaka kuralların geçerli olduğu ve ona göre hareket edildiği, huzurun, güvenin sağlandığı, çoksesli, örgütlü, uyum içerisinde bir toplum olacaktır."

Sayın Cumhurbaşkanımızın, 1993 yılında, 2000 yılına bakış açısı, bakış tarzı bu. Yürekten kattığımız bu temenniler, keşke, gerçekleşebilseydi; Sayın Demirel, bu söylediklerinin arkasında durabilseydi; Meclis iradesi üzerinde kurulan baskı ve dayatmalar karşısında, halkın sesinin, iradesinin, sözünün hâkim olması için tavır koyabilseydi.

Şurasını, bu küstüden bir kez daha dile getirmek lüzum ve zaruretini hissediyorum : Egemenlik, kayıtsız şartsız millettir ve böyle olacaktır. Kendilerini millet iradesi üzerinde görenler veya zannedenler, eninde sonunda, bu irade önünde eğileceklerdir. (FP sıralarından alkışlar)

Türkiye Büyük Millet Meclisi, her türlü müdahale ve tecavüze rağmen, onları aşarak, sonsuza kadar yaşayacak ve söz, daima milletin olacaktır. (FP sıralarından alkışlar)

Görüşmekte olduğumuz bütçelerin hayırlı olması dileğiyle, Yüce Meclise saygılarımı arz ediyorum. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

YEKTA AÇIKGÖZ (Samsun) – Mübarek günde yalan söylüyorsun. (FP sıralarından gültültüler, "Ayıp... Ayıp..." sesleri)

LÜTFÜ ESENGÜN (Devamla) – Milletvekiline hiç yakışmaz... O, sözü size iade ediyorum.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Yalan söylüyorsa, sen doğruyu oradan söyle!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, birinci turdaki görüşmeler tamamlanmıştır.

Sayın milletvekilleri, şimdi, sorulara geçiyoruz. Bilindiği gibi, soru-cevap işlemleri, Genel Kurulun 16.6.1999 tarihli 16 nci Birleşiminde alınan karar uyarınca, 20 dakikayla sınırlandırılmıştır.

Başkanlık Divanımıza 3 adet soru intikal etmiştir.

Sorulan soruları işleme koymak için soru sahiplerini arayacağım.

İlk soru, Sayın Nevzat Yalçıntaş'a aittir.

NEVZAT YALÇINTAŞ (İstanbul) – Buradayım.

BAŞKAN – Soruyu okutuyorum efendim:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Delaletinizle, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına, aşağıdaki suali arz ediyorum.

Nevzat Yalçıntaş

İstanbul

Soru: Bu sene, Osmanlı İmparatorluğunun 700 üncü Kuruluş Yıldönümü kutlanmaktadır ve çeşitli faaliyetler yapılmaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisimizin bu konuda yapacağı bir faaliyet var mıdır?

En derin saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN – Sayın Başkan?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Sayın Başkanvekilimiz yanıtlayacak efendim.

BAŞKAN – Buyurun efendim. (DSP sıralarında, FP Tokat Milletvekili Bekir Sobacı ile DSP milletvekilleri arasında tartışmalar)

Sayın milletvekilleri, lütfen, yerlerinize oturunuz.

Buyurun Sayın Başkanım.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANVEKİLİ MEHMET VECDİ GÖNÜL (Kocaeli) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın Yalçıntaş'ın sorusunu cevaplandırıyorum.

Osmanlı İmparatorluğunun Kuruluşunun 700 üncü Yıldönümü münasebetiyle, Meclis Başkanlığımız, altı adet faaliyet düzenlemiştir; bunlardan birincisi, bir sergi açılışıdır. Osmanlı İmparatorluğunun sanayi örneklerinden olan Yıldız Porselen Fabrikası ve Hereke İpekli Fabrikasının mamullerinden oluşan tarihî eşyanın sergisi açılmıştır; 2 Temmuz tarihine kadar gezilebilir.

İkincisi, Millî Saraylar Daire Başkanlığımızın atölyelerinde üretilen ve tamamen tanıtım amacını taşıyan 700 üncü yıl rozetleri hazırlanmıştır, sayın milletvekillerimize bu rozetlerden birer adet takdim edilecektir.

Üçüncü faaliyet, yine, fabrikalarımızı tanıtan kitaplar basılmıştır ve çeşitli hatıra eşyaları yapılmaktadır.

Dördüncü faaliyet, Millî Saraylar Daire Başkanlığınca onarılan Bursa Hünkâr Köşkü bu yıl açılacaktır.

Beşincisi, yine, onarılan terna binalarında, Osmanlı özgün desenlerden oluşan, eylül ayında yapılacak olan bir defile hazırlanmaktadır.

Altıncı ve son faaliyetimiz, kasım ayında, üniversitelerimizin katkısıyla bilimsel bir sempozyum hazırlanmaktadır. Ayrıca, sayın milletvekillerimizin bu konudaki tekliflerine de açık olduğumuzu bildirir, arz ederim.

BAŞKAN – Soru cevaplandırılmıştır.

Teşekkür ederim efendim.

İkinci soru Sayın Kamer Genç'e aittir.

Sayın Genç?.. Burada.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın, aracılığınızla sorulmasını arz ederim.

Kamer Genç

Tunceli

1. Cumhurbaşkanının kaç tane danışmanı var ve her biri kaç lira maaş almaktadır?
2. Cumhurbaşkanlığı emrinde kaç lojman vardır?

3. Sayın Süleyman Demirel zamanında, Çankaya Köşkünde kaç inşaat yapılmıştır? Bunların ihale bedeli kaç liradır? İhale hangi usullerle ve hangi müteahhitlere verilmiştir?

4. Sayın Süleyman Demirel, Cumhurbaşkanlığı sırasında kaç dış seyahat yapmıştır? Yalnız Romanya'ya 16 defa gittiği doğru mudur? Dış seyahatlerinde, beraberinde kaç kişi götürmüştür? Bu seyahatlerinde beraber götürdüğü kişilere kaç lira harcırah ödenmiştir? Bu harcırahları hangi kurumun bütçelerinden ödenmektedir?

BAŞKAN – Buyurun efendim.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANVEKİLİ MEHMET VECDİ GÖNÜL (Kocaeli) – Yazılı cevaplandıracağım Sayın Başkan müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Hay hay efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Niye yazılı olsun canım; burada cevap versin.

BAŞKAN – Üçüncü soru, Konya Milletvekili Sayın Hüseyin Arı'ya aittir.

Sayın Arı?.. Burada.

Soruyu okutuyorum efendim:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Delaletinizle, aşağıdaki sorunun Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca cevaplandırılmasını, saygılarımla, arz ederim. (25.6.1999)

Hüseyin Arı

Konya

Soru: Türkiye Büyük Millet Meclisinde görevli bayan sekreterler ve memurların, İktisadî ve mevcut kıyafet yönetmeliğine göre bir kıyafet birliği sağlanacak mıdır?

BAŞKAN – Buyurun efendim.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANVEKİLİ MEHMET VECDİ GÖNÜL (Kocaeli) – Arz ediyorum Sayın Başkanım: İktisadî uygulaması, Genel Kurulda müşahade ettiğiniz gibi, dikkatle takip edilmektedir. Bazı sayın milletvekillerimizin, sekreterlerine de aynı dikkati göstermeleriyle bu mesele çözülecektir zannediyorum.

Sayın Başkanım, müsaade ederseniz, konuşma yapmadığım için, gruplar adına yapılan konuşmalarda, temas edilen üç hususu açıklamak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANVEKİLİ MEHMET VECDİ GÖNÜL (Kocaeli) – Sayın Yalçınbayır, bazı personelin, iki üç gün, Türkiye Büyük Millet Meclisinde istihdam edildikten sonra, yüksek göstergeyle emekli edildiğini söylemiştir; doğrudur; ancak, 5434 sayılı Kanununun 73 üncü maddesinde yapılan değişiklikle, bu imkân büyük ölçüde önlenmiştir.

Arz ederim.

Sayın Karaa, kütüphanede 30 000 kitap olduğunu söylemiştir; kütüphanemizdeki kitap sayısı 300 000'dir; istifadenize arz olunmuştur.

Sayın Bıçakçioğlu, halkla ilişkiler binasından şikâyet etmiştir; bu şikâyetinde yalnız olmadığı bilinmektedir. Bütçemizde bu konunun incelenmesi ve bir çözüme ulaştırılması için 250 milyar lira vardır. Ümit ederiz, bir şekilde bu çözüldür.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, sırasıyla, birinci turda yer alan bütçelerin bölümlerine geçilmesi hususunu ve bölümlerini ayrı ayrı okutup, oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi 1999 Mali Yılı Bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

1. – Türkiye Büyük Millet Meclisi 1999 Mali Yılı Bütçesi

A – CETVELİ

Program

<u>Kodu</u>	<u>Açıklama</u>	<u>Lira</u>
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri	28 972 300 000 000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
111	Yasama Hizmetleri	13 617 500 000 000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
112	Millî Sarayların İdare ve Korunması	11 600 250 000 000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
900	Hizmet Programlarına Dağıtılamayan Transferler	16 737 700 000 000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
TOPLAM		70 927 750 000 000

BAŞKAN– Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi 1999 mali yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Böylece, Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinin sonunda yer alan Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun toplam 18 015 801 000 000 lira gider ve 18 015 801 000 000 lira gelirle bağlanan 1999 mali yılı bütçesi ve ekleri ile kurumun kadro cetvelleri, 13.4.1994 tarihli 3984 numaralı Kanununun 12 nci maddesi gereğince karara bağlanmış bulunmaktadır.

Yüce bilgilerinize arz olunur.

2. – Türkiye Büyük Millet Meclisi 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN– Türkiye Büyük Millet Meclisi 1997 mali yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

A – CETVELİ

	<u>Lira</u>
– Genel Ödenek Toplamı:	29 343 259 000 011
– Toplam Harcama :	27 721 465 122 000
– İptal Edilen Ödenek :	1 621 793 888 000

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi 1997 mali yılı kesinhesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı 1999 mali yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

B) CUMHURBAŞKANLIĞI

I. - Cumhurbaşkanlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi

A - CETVELİ

Program

<u>Kodu</u>	<u>Açıklama</u>	<u>Lira</u>
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri	23 930 000 000 000

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, bir önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin, aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

Aydın Ayaydın	Cengiz Aydoğan	Ali Günay
İstanbul	Antalya	Hatay
Mehmet Güneş	Ömer İzgi	Kemal Kabataş
Şanlıurfa	Konya	Samsun
	Beyhan Aslan	
	Denizli	

Eklenen :

Program	: 900
Alt Program	: 06
Ödenek Türü	: 3
Faaliyet-Proje	: 651
Harcama Kalemi	: 900
Önerilen Miktar	: 75 000 000 000

Düşülen :

Program	: 101
Alt Program	: 02
Ödenek Türü	: 1
Faaliyet- proje	: 001
Harcama-kalemi	: 300
75 000 000 000	

Gerekçe :

Cumhurbaşkanlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi 101-02-1 001 faaliyetinin 300 harcama kaleminde yer alan ödeneklerden 75 milyar lirasının yeni açılacak 900-06-3-651-900 tertibine aktarılmasını arz ve teklif ederiz.

Yeni açılacak bütçe tertibi: 900-06 (kamulaştırma)-3-651 (vizesiz kamulaştırma ve satınalmaları)-900 (transferler.)

BAŞKAN – Sayın Komisyon, önergeye katılıyor musunuz?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) – Efendim, çoğunluğumuz hazır olmadığı için takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Hükümet, önergeye katılıyor musunuz?

DEVLET BAKANİ FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Komisyonun takdire bıraktığı, Sayın Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

101'i kabul edilen önerge doğrultusunda tekrar okutup oylarınıza sunacağım.

A – CETVELİ

Program

<u>Kodu</u>	<u>Açıklama</u>	<u>Lira</u>
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri	23 855 000 000 000
BAŞKAN– Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
900'ü kabul edilen önerge doğrultusunda okutup oylarınıza sunacağım.		
900	Hizmet Programlarına Dağıtılamayan Transferler	265 000 000 000
BAŞKAN– Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
TOPLAM		24 120 000 000 000

BAŞKAN– Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı 1999 mali yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı 1997 mali yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

2. – *Cumhurbaşkanlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı*

A – CETVELİ

	<u>Lira</u>
- Genel Ödenek Toplamı:	3 592 542 000 000
- Toplam Harcama :	2 883 448 755 000
- İptal Edilen Ödenek :	709 093 245 000

BAŞKAN– (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı 1997 mali yılı kesinhesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Sayıştay Başkanlığı 1999 mali yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

C) SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI**1. - Sayıştay Başkanlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi****A - CETVELİ**

Program

<u>Kodu</u>	<u>Açıklama</u>	<u>Lira</u>
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri	4 969 820 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
111	İnceleme, Yargı ve Karar Hizmetleri	5 228 800 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
900	Hizmet Programlarına Dağıtılamayan Transferler	163 000 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
999	Dış Proje Kredileri	187 000 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
TOPLAM		10 548 620 000 000

BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayıştay Başkanlığı 1999 mali yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

2. - Sayıştay Başkanlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN- Sayıştay Başkanlığı 1997 mali yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

Sayıştay Başkanlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

A - CETVELİ

	<u>Lira</u>
- Genel Ödenek Toplamı:	3 432 154 500 000
- Toplam Harcama :	2 946 822 910 000
- İptal Edilen Ödenek :	485 331 590 000

BAŞKAN- (A) cetvelini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayıştay Başkanlığı 1997 mali yılı kesinhesap bölümleri kabul edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi Başkanlığı 1999 mali yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

D) ANAYASA MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI**1. - Anayasa Mahkemesi Başkanlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi****A - CETVELİ**

Program

<u>Kodu</u>	<u>Açıklama</u>	<u>Lira</u>
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri	701 940 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

Program

<u>Kodu</u>	<u>Açıklama</u>	<u>Lira</u>
111	İnceleme ve Yargı Hizmetleri	164 060 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
900	Hizmet Programlarına Dağıtılamayan Transferler	5 500 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
TOPLAM		871 500 000 000

BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi Başkanlığı 1999 mali yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

2. - *Anayasa Mahkemesi Başkanlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı*

BAŞKAN- Anayasa Mahkemesi Başkanlığı 1997 mali yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

Anayasa Mahkemesi Başkanlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

A - CETVELİ

	<u>Lira</u>
- Genel Ödenek Toplamı:	344 422 500 000
- Toplam Harcama :	301 786 651 000
- İptal Edilen Ödenek :	42 635 849 000

BAŞKAN- (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi Başkanlığı 1997 mali yılı kesinhesabı kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, böylece, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı, Sayıştay Başkanlığı ve Anayasa Mahkemesi Başkanlığının 1999 mali yılı bütçeleriyle 1997 mali yılı kesinhesapları kabul edilmiştir.

Hayırlı olmasını temenni ederim.

Sayın milletvekilleri, birinci tur görüşmeler tamamlanmıştır.

Öğleden önceki çalışma süremizin dolmasına az bir süre kalmıştır.

Bütçe ve kesinhesap kanun tasarılarının müzakerelerine kaldığımız yerden devam etmek için, saat 14.00'te toplanmak üzere, birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati : 12.47

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 14.00

BAŞKAN : Başkanvekili Murat SÖKMENOĞLU.**KÂTİP ÜYELER : Sebahattin KARAKELLE (Erzincan), Şadan ŞİMŞEK (Edirne)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 22 nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Bütçe ve Kesinhesap Kanunu Tasarılarının görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

III. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

1. – 1999 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1997 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarıları (1/1; 1/2; 1/3, 3/122; 1/4, 3/123) (S. Sayısı : 3, 4, 8, 9) (Devam)

E) BAŞBAKANLIK

1. – Başbakanlık 1999 Mali Yılı Bütçesi

2. – Başbakanlık 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

F) DENİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞI

1. – Denizcilik Müsteşarlığı 1997 Mali Yılı Bütçesi

2. – Denizcilik Müsteşarlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

G) DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1. – Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü 1999 Mali Yılı Bütçesi

2. – Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN – İlk oturumda birinci tur görüşmeleri tamamlamıştık; şimdi, ikinci tur görüşmelere başlıyoruz.

İkinci turda, Başbakanlık, Denizcilik Müsteşarlığı ve Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü bütçeleri yer almaktadır.

Komisyon ve Hükümet yerinde.

Sayın milletvekilleri, soru sormak isteyen milletvekillerinin, kısa, gerekçesiz ve kişisel görüşleri stürmeksizin, kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyecek şekilde hazırlayacakları sorularını, gruplar adına yapılacak konuşmalar bitinceye kadar, yazılı olarak, Başkanlık Divanına göndermelerini rica ediyorum.

Gruplar adına yapılacak konuşmalar tamamlandıktan sonra, gönderilecek sorular kabul edilmeyecektir.

İkinci turda grupları ve şahısları adına söz alan sayın üyelerin isimlerini okuyorum:

Gruplar:

Demokratik Sol Parti Grubu adına, Denizli Milletvekili Mehmet Kocabatmaz, Ordu Milletvekili İhsan Çabuk, Adana Milletvekili Yavuz Bildik; Doğru Yol Partisi Grubu adına, Trabzon Milletvekili Ali Naci Tuncer, Sinop Milletvekili Kadir Bozkurt; Fazilet Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı İhçak, Bursa Milletvekili Altan Karapaşaoğlu; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, Ankara Milletvekili Ali Işıklar, Manisa Milletvekili Ali Serdengeçti, Hatay Milletve-

kili Mehmet Şandır; Anavatan Partisi Grubu adına, Ankara Milletvekili Birkan Erdal, İstanbul Milletvekili Emre Kocaoğlu.

Şahıslar:

Lehinde, Tokat Milletvekili Ergün Dağcıoğlu; aleyhinde, Rize Milletvekili Mehmet Bekaroğlu.

İlk söz, Demokratik Sol Parti Grubu adına, Denizli Milletvekili Sayın Mehmet Kocabatmaz'ın.

Buyurun Sayın Kocabatmaz. (DSP sıralarından alkışlar)

Acaba, streyi nasıl kullanacaksınız, 3'e mi böleceğim?

MEHMET KOCABATMAZ (Denizli) -7 dakika efendim.

BAŞKAN - 7'ser dakika...

Buyurun efendim.

DSP GRUBU ADINA EHMET KOCABATMAZ (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Başbakanlık bütçesi üzerinde, Demokratik Sol Parti Grubunun görüşlerini sunmak üzere huzurlarımızdayım. Hepinizi, şahsım ve Grubumuz adına saygıyla selamlıyorum.

Ancak, birinci tur görüşmelerimiz esnasında meydana gelen ve hoş olmayan olay hakkındaki üzüntülerimi belirtmeden geçemeyeceğim. Milletimiz, yüce çatı altında toplanan milletvekillerimizle şu mesajı vermiştir: "Lütfen, kavga etmeyin, tartışmayın, önemli olan işlerimizi görün." Ben, bu dileklerle, bundan sonra, bu hoş olmayan olayların tekrar cereyan etmemesi dileğiyle, tekrar, saygılar sunuyorum.

Bilindiği gibi, Başbakanlığın kuruluş amacı ve görevleri, 3056 sayılı Kanunla düzenlenmiş bulunmaktadır. Bu yasaya göre, Başbakanlık merkez teşkilâtı, bakanlıklar arasında işbirliğini sağlamak, hükümetin genel siyasetinin yürütülmesini gözetmek, Anayasa ve kanunlarla öngörülen hizmetleri yerine getirmek suretiyle, devlet teşkilatının düzenli ve etkili ve 5 de yardımcı birimle, yani, toplam 18 birimle yerine getirmeye ça bir şekilde işlemlerini temin eder. Başbakanlık, söz konusu görevleri ile çoğu burada belirtilmeyen fonksiyonlarını, 10 ana hizmet, 3 danışma ve denetimliktedir. Ayrıca, bütçeleri Başbakanlık bütçesi içinde yer alan kuruluşlar ile bunların yanında, değişik devlet bakanlıklarının bağlı 37 kuruluşu da Başbakanlıkla ilişkilendirilmiş durumdadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; özellikle, Başbakanlık merkez teşkilâtı ve birimleri ile ilişkilendirilen bunca kuruluşun yapacağı hizmetlere bakıldığında, ayrılan 201 trilyon 618 milyarlık bütçe, minimum ölçüde tutulmuştur. Yılda 500 bin ile 600 bin arasında evrak girişinin yapıldığı ve Türkiye'de merkezi yönetimlerin Ankara'da yoğunlaştığına dikkat edilecek olursa, yetkilerin Anadolu'ya yayılması kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu amaçla, Başbakanlıkça, Kasım 1997'de, üç aşamada ve otuz ayda tamamlanması programlanan bilgisayar ağının kurulması, devlet işlerinin hızlandırılması açısından çok önemlidir. Bu sistem sayesinde, ulusal veri tabanı, kontrol ve yönetim sistemi oluşturulmaktadır. E-mail sistemi sayesinde zamandan, işgücünden ve diğer maliyetlerden önemli ölçüde tasarruf sağlanmış olacaktır.

Diğer taraftan, Başbakanlık için gereksinim duyulan norm kadro sayılarının tespitine dair çalışmalar yeniden gözden geçirilerek son şekline getirilmiştir. Sözü edilen bu çalışmaların dışında, personel reformu ve mevzuat reformu tasarıları ile yönetimlere yetki devriyle ilgili hazırlanan tasarıların bir an önce Mecliste yasalaşarak uygulanmasının, Başbakanlık merkezinde yoğunlaşan hizmetlerin akışını hızlandıracağına inanıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, 1999 yılının ilk yarısında 56 ncı hükümetin bütün gayretlerine rağmen, Yüce Mecliste hiçbir yasama çalışması yapılamamıştır. Ancak, kamu yönetimi, ekonomi ve kamu hizmetlerinin iyileştirilmesi bakımından, 11 Ocak 1999'dan itibaren, 137'si ekonomik ve mali konularda, 100'ü idari ve sosyal konularda, 162'si kamu personeli kadro ve özlük hakları konusunda, 303'ü ise uluslararası ilişkilerin düzenlenmesiyle ilgili, toplam 602 Bakanlar Kurulu kararı çıkarılmıştır.

Ayrıca, devlet kuruluşları arasında uyum ve güven sağlanarak devletin etkinliği artmış, bu sayede terör örgütü başı yakalanmış ve insan hakları havarisi geçinen çoğu ülkelerin gözlü önünde, bağımsız yargı organlarımız tarafından, açık seçik ve şeffaf bir şekilde yargılanmaktadır. Yine bu dönemde, Türkiye, Kosova'da mezalime uğrayan Arnavut ve Türk Halklarının mağduriyetini önleyebilmek açısından 50 bin insanın yardımına koşmuş, bu konuda öncülük etmiş ve örnek olmuştur. En önemlisi de, 56 ncı hükümetin, ülkemizi, huzur ve güven içinde 18 Nisan seçimlerine ulaştırmış olmasıdır.

Seçim sonrası bir uzlaşma ve atılım hükümeti olarak kurulan 57 ncı hükümet, ilk olarak 1999 yılı bütçe tasarısını yasalastırmayı önplana almış, yine, Yüce Meclisimize sunulan devlet güvenlik mahkemeleriyle ilgili Anayasa değişikliği, gerek muhalefet partileri gerekse hükümeti oluşturan partilerin büyük bir uzlaşma örneğiyle çıkarılmıştır. Yüce Meclisimizin bu birlikteliğini yürekten destekliyoruz ve gurur duyuyoruz.

BAŞKAN – Sayın Kocabatmaz, son 1 dakikanız.

MEHMET KOCABATMAZ (Devamla) – Ayrıca, Türk birliğinin, hükümetimiz ve Dışişleri Bakanlığımızın kararlı tutumu sonucu, Kosova'nın Prizren bölgesinde, yani, Türklerin ağırlıklı olduğu bölgede görev yapacak olması da bir övünç kaynağıdır.

Sayın Başkan, Yüce Meclisin saygıdeğer üyeleri; azamî tasarruf ilkesi dikkate alınarak hazırlanan Başbakanlık 1999 mali yılı bütçesi, merkez teşkilatı ve bağlı kuruluşlar dahil olmak üzere, 201 trilyon 618 milyar 251 milyon liradır. Bu tutar, 1998 başlangıç bütçesinde 112 trilyon 770 milyar liraydı. Böylece, yüzde 78,8 oranında bir artış söz konusudur. Bir önceki yıla göre; personel giderleri yüzde 67,8; diğer cari giderler yüzde 57,1; yatırım ödenekleri yüzde 60,4 oranlarında, transfer ödenekleri ise yüzde 89,3 oranında artırılmıştır.

Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; Başbakanlık bütçesinin bağlı diğer birimleri incelediğinde, özellikle TÜBİTAK, Türkiye Bilimler Akademisi ve üniversitelerimizin araştırma fonlarına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET KOCABATMAZ (Devamla) – ... ayrılan bütçenin çok yetersiz olduğu görülmektedir. Dileğimiz, mümkün olsa da, biraz daha artırılabilse şeklindedir.

Saygılarla hepinizi selamlıyorum.

Bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kocabatmaz.

Ordu Milletvekili, Sayın İhsan Çabuk; buyurun. (DSP sıralarından alkışlar)

Süreniz 7 dakikadır efendim.

DSP GRUBU ADINA İHSAN ÇABUK (Ordu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Demokratik Sol Parti Grubu adına, Denizcilik Müsteşarlığı üzerinde söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisin değerli üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Denizcilik Müsteşarlığı, 10 Ağustos 1993 tarihinde kanun hükmünde kararnameyle kurulmuş, 7 bölge müdürlüğü ve 68 liman başkanlığından oluşmaktadır.

Denizcilik, deniz ve gemi işletmeleriyle ilgili çalışmaların tümünü kapsayan bir kavramdır. Var olduğu günden itibaren, mevcut olduğu ülkelerde ekonomiyi güçlendirmiş ve yaşam standardını yükseltmiştir.

Denizcilik, gelişmiş ülkelerin hemen hemen hepsinde lokomotif görevi yapan temel sektörlerden birini teşkil eder. Bu nedenle, denizcilik sektörü gözardı edilemeyecek kadar önemlidir. Denizcilik sektörü, deniz ulaştırması, gemi işletmeciliği, gemi inşa sanayii, limancılık, balıkçılık ve yardımcı hizmetler gibi faaliyet alanlarını kapsar. Bunun içindir ki, ekonomiye sağladığı girdiler büyük önem arz etmektedir.

Türk ekonomisinin dışa açılması ve dünya ekonomisiyle bütünleşmesi trendi, dış ticaretimizin gelişme potansiyeli, bu sektörün mevcut önemini daha da artırmaktadır. Gelişen teknoloji denizcilik de nasibini almakta, bu nedenle, denizcilik sektörü dev adımlarla ilerlemektedir.

Ülkemizin, Avrupa, Asya ve Afrika Kıtalarını birleştiren uluslararası deniz ulaşım yolları üzerinde bulunması, ekonomik ve stratejik açıdan büyük önem taşımaktadır; son derece önemli bir jeopolitik konuma sahiptir. 8 333 kilometrelik sahil şeridinin oluşu, diğer ülkeler nazarında oldukça önemli bir ayrıcalıktır. Ülkemiz, bu ayrıcalıkların nimetlerini yeterince kullanamamaktadır. Buna sebep olan noktalar bir an önce tespit edilmeli ve çözümlenmelidir. Dünyada hak ettiğimiz yere gelebilmemiz için, denizcilliğimize gereken önemi vermeyiz şarttır.

Ülkemizde denizcilikle ilgili çalışmalar, Denizcilik Müsteşarlığına yürütülmektedir. Denizcilik Müsteşarlığının amacı, sektörü, bilimsel ve uygulama bakımından en güzel şekilde sergilemek, denizcilik sistem ve hizmetlerinin, ülkenin uluslararası çıkarlarına uygun olarak tesisi ve geliştirilmesini sağlamaktır. Böylesine büyük bir görev üstlenen Denizcilik Müsteşarlığı, her biri ayrı ihtisas ve tecrübe isteyen birçok alanda hizmet vermektedir. Bunlardan bazıları, deniz ticareti, deniz ulaşımı, gemi sanayii, yat turizmi, deniz balıkçılığı, deniz kirliliğidir.

Bu alanlarda hizmet verirken, ihtiyaç duyulacak iki temel faktör vardır; birincisi, kalifiye eleman, ikincisi tesisattır. Araç ve gereçlerin kısıtlı olması, sektörü olumsuz yönde etkilemektedir.

Ayrıca, önemli bir konuya değinmeden edemeyeceğim. Denizciliklerimiz, en kısa zamanda, müsteşarlık bünyesinden alınarak, bakanlık düzeyine çıkarılmalıdır; çünkü, bu kadar geniş bir alan teşkil eden denizcilik, ancak, müstakil bir bakanlık düzeyinde çalışmayla hedefine ulaşabilir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Denizcilik Müsteşarlığı, Ankara-Müsteşarlık olmak üzere, 7 bölge ve 68 liman başkanlığından oluşmaktadır. Altyapı yeterli olmadığı için, bilgiyi sağlıklı işleme ve kullanabilme imkânı yoktur. Bunu gerçekleştirebilmek amacıyla, bilgi işlem merkezi sistemi temini, tesisi ve modernizasyonu projesi hazırlanmıştır. 1999 yılı içerisinde, sistemin faaliyete geçirilmesi planlanmaktadır. Bunun, bir an önce gerçekleştirilmesini diliyorum.

Boğazlarımızda giderek artan gemi trafiği ve tehlikeli madde taşıyan gemilerin tonajlarının büyüklüğü nedeniyle, Marmara'daki denizyolumuz tehlikeli duruma gelmiştir. İstanbul ve Çanakkale Boğazlarındaki gemi trafiğinin izlenmesi, kontrolü ve yönlendirilmesi, can, mal ve çevre güvenliğinin sağlanması, mevcut risklerin minimize edilmesi amacıyla çalışmalar başlatılmıştır.

Sayın milletvekilleri, gemi inşa sanayii, ülke ekonomisine büyük katkı sağlayan, denizcilik için çok önemli bir alandır. Biz, her sınıf ticaret ve savaş gemileri inşa edebilecek teknolojiye sahip bir ülke olmamıza rağmen, gemi yapım malzemelerinin yüzde 50'sini ithal etmekteyiz. Bu alanda sanayileşmeliyiz. Tersanelerimizi, yeni gemi inşa kapasitelerini artırarak, yeterli iş olanaklarına ka-

vuşturmalıyız. Yabancı bandıralı gemilerin periyodik bakımlarını yapabilecek şekilde tersanelerin tesis edilmesi, ayrıca, pahalı ve dövize dayandırılmış onarımları buralarda yapılarak, tükemize döviz girdisi için gereken çalışmalar acilen yapılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, denizcilik sektörü faaliyetleri içinde önemli bir yere sahip olan limanlar, ticarî ve ekonomik hayatı yakından ilgilendirmektedir. Ülkemiz kıyı şeridinde 300 civarında kıyı tesis bulunmakta olup, sayıları 29 olan analimanlardan 21'i kamu kuruluşları, 8'i ise özel kuruluşlar tarafından işletilmektedir. Ayrıca, 14 yat limanı, Turizm Bakanlığı, belediyeler ve özel kuruluşlar, 128 balıkçı barınağı ise, kooperatifler, belediyeler ve özel kuruluşlarca işletilmektedir.

Ülkemizin sahip olduğu coğrafi konumu da kullanarak, gerek Karadeniz gerekse Doğu Akdeniz, bir denizcilik ve ticaret merkezi haline getirilmelidir. Hedefimize ulaşmak için, çağdaş taşımacılık sistemlerine uyum sağlamak üzere, mevcut limanların altyapı ihtiyaçlarının giderilmesi, gelişen teknolojiye göre modernize edilmesi ve işletilmesi gerekmektedir. Bu amaçla, Trabzon, Haydarpaşa, İzmir, Mersin, Derince ve İskenderun limanlarında birtakım düzenleme çalışmaları yapılmıştır.

BAŞKAN - Sayın Çabuk, son 1 dakikalık sürenizi kullanıyorsunuz...

İHSAN ÇABUK (Devamla) - Denizciliğimizde kirlilik oranı sürekli artmakta olup, balık ve diğer su ürünlerinin nesli tükenmeye başlamıştır. Su ürünleri üretimi on yıl önceye kadar artmıştır; fakat, son on yıldır azalma vardır. Bu azalmalar, aşırı avlanma, kirlenme ve ekonomik değişmelerden kaynaklanmaktadır.

Denizcilik sektörü ile balıkçılık sektörü bir bütündür; bunları birbirinden ayıramayız. Bugüne kadar balıkçılık konusunda gerekli duyarlılık gösterilmemiştir. Ülkemizde açık deniz balıkçılığı yeterince gelişmemiştir. Beslenme alanında önemli bir yeri olan balıkçılığa, gelişmiş ülkelere oranla, Türkiye'de, ilgisizlik, bilgisizlik ve çevre kirlenmesiyle bütük darbe vurulmuştur. Ülkemizde günümüzde balıkçılık yapılmaktadır. Araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin yetersizliğinin, üretici altyapı eksikliklerinin en kısa sürede giderilmesi gerekmektedir. Gelişen teknolojiyi kullanarak, denizden daha fazla yararlanma olanağı sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, denizcilik ve deniz eğitime önem vermeliyiz. Deniz ticareti ve deniz turizmi, ancak bilinçli ellerde gelişip büyüyebilir. Denizcilik sektörünün kalifiye eleman ihtiyacı eğitimle mümkündür. Kıyı illerimizde denizcilik meslek lisesi ile denizcilik yüksekokulu açılmasıyla, denizlerdeki hak ve menfaatlarımız daha iyi korunabilecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Çabuk.

İHSAN ÇABUK (Devamla) - Sayın milletvekilleri, Karadeniz'e kıyısı olan 8 ülkenin, Karadeniz'in sorunlarına sahip çıkmasını, düzenlenen Uluslararası Karadeniz Çevre Günü çalışmalarında aldıkları kararları, attıkları imzaları ve verdikleri sözleri unutmamalarını, imzalarına sahip çıkmasını diliyorum.

Karadeniz'i kimlerin kirlettiğini tartışmak yerine, kirliliği önleyecek çareleri bulmalıyız. Bir Karadenizli olarak, Karadeniz'in bugünkü durumundan üzüntü ve kaygı duyuyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; başta Karadeniz olmak üzere, denizlerimiz can çekişiyor. Bunun düzeltilmesi için, öncelikle, bizler sorumluluğumuzu hissetmeli ve en kısa sürede iyileştirici önlemler almalıyız.

1999 yılı bütçesinin, ulusumuza, milletimize hayırlı olmasını diliyorum, Yüce Meclise saygılar sunuyorum. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çabuk.

Adana Milletvekili, Sayın İbrahim Yavuz Bildik; buyurun. (DSP sıralarından alkışlar)

DSP GRUBU ADINA İBRAHİM YAVUZ BİLDİK (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Demokratik Sol Parti Grubu adına, Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü bütçesi hakkında görüşlerimizi belirtmek üzere söz almış bulunuyorum; şahsım ve Parti Grubu adına hepimizi saygıyla selamlıyorum.

1937 yılında kurulan, 20 bölge müdürlüğü ve 600'e yakın istasyonu ile 24 saat sürekli gözlem yapan, tarımdan sanayie, ulaşımdan turizme, enerjiden sağlığa, doğal afetlerden yerleşim yerlerinin planlanmasına kadar hayatın tüm bilimsel gelişmelerine koçut olarak gelişimini sürdürmüş Meteoroloji kurumumuz, dünyada ve bölgemizde hak ettiği yeri almıştır.

Meteorolojik olaylar ve dolayısıyla bu konudaki tahminler, ülkelerin salt kendi topraklarıyla sınırlı değildir. Meteorolojinin bu özelliği, uluslararası işbirliğini zorunlu kılmaktadır. Bu amaçla, çalışma alanı, karalardan, okyanuslardan, atmosferden ve uzaydan elde edilen bilgiler ile meteorolojik, hidrolojik ve jeofizik verileri toplamak, işlemek ve dünya ülkelerinin kullanımına sunmak olan Dünya Meteoroloji Teşkilatı, 1873 yılında kurulmuştur. Ülkemiz de bu teşkilatın üyesidir.

Meteoroloji Genel Müdürlüğümüzün veri tahminleri, dünya standardı olan yüzde 90'ı tutturabilmektedir; ki, teknolojimiz, diğer Avrupa ülkelerine nazaran geri olduğu halde. Ancak, bu orandaki tahminler bile, bazen, çok büyük can ve mal kayıplarına yol açan doğal afetlerin, yine, çok büyük ekonomik kayıplara neden olan don, kuraklık gibi ziraat alanı daha çok ilgilendiren afetlerin ön-
görülmemesi, bazı teknolojik olanaksızlıklar nedeniyle mümkün olamamaktadır.

Hatırlanacağı üzere, geçtiğimiz yıl mayıs ayında Batı Karadeniz ve Beşköy'de meydana gelen sel felaketleri ve heyelanlar, tüm toplumumuzu üzen sonuçlara neden olmuştur. Gerçi, hükümetimiz, yaraların sarılması anlamında bütün olanaklarını seferber etti; ama, vatandaşlarımızın acılarını hafifletmekten öteye fazla gidilemedi, sonucu büsbütün ortadan kaldırması mümkün olmadı. Oysa, yağışlar henüz oluşmadan, ne kadar yağışın, ne zaman, hangi bölgeye düşeceğini gözlemleyebilecek teşkilatlarımız, teknik imkânlarımız olsaydı, belki bu olaylardaki can ve mal kayıplarını daha az indirmek mümkün olacaktı.

Yerleşim alanlarının seçilmesi veya genişletilmesinde, yöreye ilişkin meteorolojik ve hidrolojik raporlardan yararlanılarak, taşkın oluşturacak yağışların yinelenme periyodları dikkate alınarak taşkın alanlarında yapılaşmanın kesin olarak engellenmesi, imar planlarının üretilmesinde bu hususa bilhassa dikkat edilmesi, taşkın durumunda kayıpları en az indirecektir. Artan iç göç ve plansız kentleşme nedeniyle, taşkın riski yüksek olan alanlarda yerleşik yapıların bir an önce buralardan çıkarılması, yine arzu edilmeyen sonuçlara engel olacaktır.

Dünya Meteoroloji Örgütüne göre, dünyada yerleşim merkezlerini ve insan yaşantısını doğrudan etkileyen doğal afetlerin yüzde 84'ü meteorolojik ve hidrolojik orijindir. Bu oran dikkate alındığında, Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğümüzün yapacağı çalışmaların ve bu kurumun geliştirilmesinin önemi kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

Dünya Bankasından sağlanan 28 milyon dolarlık krediyle, 5 adet meteorolojik radar, 210 adet gözleme ve nümerik tahminlerde kullanılacak bilgisayar sisteminin satın alınacak olması, sevindirici bir gelişmedir. Umarız, kısa zamanda bu teknoloji ülkemizde kurulur ve gerekli altyapı, uzman teknik eleman desteğiyle, amaca uygun olarak hizmet vermeye başlayabilir.

Her kurumun olduğu gibi, meteoroloji teşkilatımızın da gelişmesi için gerekli desteği sağlamak yerinde olacaktır. Özellikle, ziraat alanında olduğu gibi, konularında uzmanlaşmış meteoroloji alt

birimleri kurularak, başta orman yangınları olmak üzere, hava kirliliği, taşkın, heyelan gibi doğal afetler, yerleşim alanları, çölleşme ve erozyon konularında gerekli verilerin üretimi ve kullanıcısıyla eşgüdümün sağlanması, oluşabilecek zararları en aza indirecek diye düşünüyorum.

1980 yılına kadar meteorolojik istasyonlarımızın sayısı 1 209 rakamına yükseldi; fakat, 1980 sonrasında, bu rakam, şu anda 600 civarına düşmüş durumda. İstasyon sayısındaki bu azalış, meteorolojik tahmin ve diğer çalışmalarını olumsuz etkileyecektir diye endişe duyuyoruz.

Umuyorum ki, bu eksikliği telafi edecek gerekli çalışma başlatılmış ve yatırımlara başlanmıştır; çünkü, geçtiğimiz yıl itibarıyla bu kurumda eskiye oranla yatırımların artırıldığını biliyorum.

Birçok şehir merkezimizde, kış aylarında hava kirliliğinin zaman zaman sınır değerleri aştığını biliyoruz. Genel Müdürlüğümüz, gerekli altyapı ve teknik hazırlıklarını tamamlayarak, hava kirliliğinin ön tahminlerine bir adım önce başlamalıdır.

Dünya enerji üretiminde önemli bir yer tutan ve ülkemizde de üretime başlaması tartışılan nükleer enerji dolayısıyla, oluşmasını hiç temenni etmediğimiz, ancak tedbirlerini de almak zorunda olduğumuz nükleer kazaların neden olabileceği kirlilik durumunda, kirliliğin etkilediği veya etkileyeceği alanların belirlenmesi konusunda gerekli hazırlıklar ve altyapı hazırlanmalıdır. Bilindiği üzere, geçtiğimiz yıllarda meydana gelen Çernobil nükleer kazasından sonra oluşan kirlilik, ülkemizi de alabildiğine etkilemiştir.

Teşkilatın, mevcut bütçe içerisinde, belki bütün bu dilekelerimizi yerine getirecek olanakları olmayabilir. Bütçe içerisinde ayrılan pay olabildiğince zorlanmıştır; ama, ileride daha iyi imkânlar olacağını düşünüyorum. Gerçekten, özellikle tarım alanında başta olmak üzere, çok önemli, istifade edeceğimiz bir kurumdur. Bütçesinin de tüm ülkemize ve ulusumuza hayırlı olmasını diliyorum, hepimize saygılar sunuyorum. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bildik.

Sayın milletvekilleri, bazı sayın arkadaşlarımızın, Genel Kurul salonunda cep telefonlarını kapatmayı unuttukları anlaşılmaktadır. Bu durum, gerek konuşmakta olan hatibin gerekse dinleyen üyelerin dikkatini dağıtmaktadır. Bu nedenle, sayın milletvekillerinin, cep telefonlarını Genel Kurul salonunda kapalı tutmalarını, Başkanlık olarak, önemle rica ediyoruz.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Sinop Milletvekili Sayın Kadir Bozkurt Bey konuşmaktan vazgeçmiştir.

Doğru Yol Partisi Grubu adına 20 dakikalık süreyi, sadece, Trabzon Milletvekili Sayın Ali Naci Tuncer kullanacaklardır.

Buyurun Sayın Tuncer. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA ALİ NACİ TUNCER (Trabzon) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Başbakanlık merkez bütçesi, Denizcilik Müsteşarlığı ve Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nün 1999 bütçesi üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Sözlerime başlamadan önce, Grubum ve şahsım adına hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer parlamenterler, Sayın Başkana verilen listede, Sinop Milletvekilimiz Kadir Bozkurt, Denizcilik Müsteşarlığı ve Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü bütçesi üzerinde konuşacaktı. Sincan'da, çok yakınları bir trafik kazası geçirdi; o nedenle huzurlarınıza çıkamadı. Yaralılara acil şifa diliyorum ve arkadaşımıza da geçmiş olsun diyorum.

BAŞKAN - Biz de geçmiş olsun diliyoruz efendim.

ALİ NACİ TUNCER (Devamla) – Saygıdeğer parlamenterler, malumunuz olduğu üzere, 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilat Yasası, Başbakanlığın görevlerini belirlemektedir. Bu yasaya göre, Başbakanlığın ana görevlerinden birisi, bakanlıklararası işbirliğini sağlamak, ikinci görevi de, devlet teşkilatının düzenli ve etkin bir biçimde görev yapmasını sağlamaktır. Acaba, Başbakanlık, kanunla kendisine verilen bu görevleri yerine getirebilmekte midir?

Malumunuz, devlet hizmetleri memurlar eliyle görülmüştür. Diğer bir tabirle, bürokratlar hizmeti üretir, icra organı yerine getirir. Etkin bir görev anlayışında, bürokratin o hizmeti iyi bilmesi, o hizmeti tanınması ve o hizmeti verecek yetenekte olması lazımdır.

Bütçesini size takdim ettiğim Başbakanlık Müsteşarlığını yapmış bir arkadaşınızdır. 1 Kasım 1995 tarihinde bu görevden ayrıldım. Benim ayrıldığım tarihten bugüne kadar, gerek vekâleten ve gerek asaleten 7 müsteşar atanmış; yani, diğer bir tabirle, üçbuçuk yılda ortalama altı ay süreyle müsteşarlar değişmiş. Dörtbuçuk yıla yakın görev yaptığım Başbakanlıkta, şu anda, üst görevde çalışan arkadaşlardan birkaçının dışında hiçbirini tanımıyorum. Bu durum, devletin diğer kurumlarında da aynıdır. Cumhuriyetin ilk dönemlerine baktığımızda sevgili arkadaşlar, Başbakanlık müsteşarları veya bakanlık müsteşarları beş yıl ile oniki yıl arasında görev yapmıştır. Altı ay süreyle görev yapan bir üst yönetici nasıl bir hizmet üretecek? Bakanlıkların başındaki bakanların her değişmesinde, bürokratlarda bir endişe başlıyor. Onun için, bürokratlar, üretici değil, havaleci duruma geldi. Başbakanlık, asıl görevinin dışına çıkarak bir mütalaa makamı haline geldi; çünkü, diğer kurumlardaki bürokratlar, hükümet değişikliklerinde siyasi çekişmelerin neticesinde kendilerinin takibata uğrayacağı endişesiyle görev ifa etmekten kaçınmakta; her evrakı bir üstüne, o bir daha üstüne havale ediyor ve en son bakana geliyor; bakana da şu telkinde bulunuyorlar: “Başbakanlıktan görüş isteyelim.” Bazen de, Anayasanın hükmü gereği, hükümet görüşü olarak bu görüşü “Danıştay 1. Dairesinden isteyelim” diyorlar ve bu, devlet yapısındaki tıkanıklığa sebep olmaktadır.

Saygıdeğer parlamenterler, bürokratlar üzerinden, lütfen, siyasi baskıyı çekelim. O görevi yapabilen bürokrat, hangi siyasi görüşte olursa olsun, hangi dinî inanışta olursa olsun, bu görüşlerini ve bu dinî inançlarını göreve yansıtmadığı müddetçe bırakalım görevine devam etsin.

Basından okuyorum, koalisyon ortakları Başbakanlık Müsteşar Yardımcılığından kontenjan istiyorlar. Başbakanlık Müsteşar Yardımcılığı, devletin bir memuriyet makamı. (A) partisi oradan kontenjan alırsa, oradaki müsteşar muavini (A) partisine mi hizmet edecek; mümkün mü sevgili arkadaşlar. Bu alışkanlıklardan vazgeçelim, devleti ve bürokratu üretken hale getirelim.

Saygıdeğer parlamenterler, Başbakanlık, maalesef, ana hizmetlerini yapamayacak duruma gelmiştir. Zira, zamanında bir ve iki tane olarak kurulan devlet bakanlıkları, bugün, Başbakanlığın bünyesinde faaliyet göstermektedir. Fizikî ortamlarını Başbakanlık sağlamakta, bürokrat kadrolarını Başbakanlık sağlamaktadır. Her devlet bakanı değiştiğinde kadroları değiştiği için, 3056 sayılı Kanununun 36 nci maddesine bir geçici hüküm getirilmiş, geçici personel çalıştırılması yoluna gidilmiştir. Aksi takdirde, aldığımız memurları bir daha değiştiremeyeceğiniz için, Başbakanlıkta çok büyük bir tıkanma meydana gelecekti. Bugün, Başbakanlığın norm kadroları 1 800 civarında -ki, çoğu da boştur- ama, geçici olarak çalışan personel sayısı norm kadroya yakın, 1 800 civarındadır; bunlar, periyodik olarak, her bakan değişikliğinde iade edilmekte, gelen bakanın isteğine göre, yeniden personel alınmaktadır.

Asıl olan, bu hizmetlerin ana birim bakanlıklarına devredilerek, devlet bakanlıklarının sayısının asgari düzeye indirilmesidir. Yıllar göstermiştir ki, ana birim bakanlıklarındaki hizmetler, çok daha detaylı olarak incelendiğinden, devlet bakanlıklarından çok daha yararlı olmuştur.

Konulan ödeneklerin yeterli olup olmadığı üzerinde durmayacağım; zira altı ay geçmiş vaziyette; bu kanun çıkıp da ödenekler bırakılmıncaya kadar da bir iki aya geçecek, zaten, bu ödenekleri de kullanma imkânı kalmayacaktır.

Saygıdeğer arkadaşlarım, bir hususa değinmek istiyorum: Bugün, Türkiye gündemine bir Fethullah Gülen olayı oturmuştur. Sayın Başbakanın siyasî fikirlerince çok zaman iltifat etmedim, benim görüşlerime uymuyordu. Anayasasının 35 inci maddesindeki mülkiyet hakkını ortadan kaldıracak "su kullananın, toprak işleyenin" felsefesine iltifat etmeme bir hukukçu olarak, bir yargıç olarak imkân yoktu; ama, Sayın Başbakanın bir tek prensibine saygı duyuyordum: Türkiye'nin temel kuruluşu olan cumhuriyete, laikliğe, Atatürk ilke ve inkılaplarından taviz vermeyeceğine olan inancım bugün de devam etmektedir; ama, içime bir şüphe düştü. Bu Meclisin yazılı gündemine olmasa da, fiilî gündemine bir türban olayı düşmüştü. Sayın Başbakan, yaşından ve fizyolojik durumundan beklenmeyecek bir çeviklikle kürsüye fırlayarak olayı protesto etmiştir; protestosunu makul görebilirim -insanlar, inancına ters düşen bir fikri protesto edebilir- ama, şeklini asla. Bugün, beğenmediğimiz bir fikir için bu kürsüyü işgale kalkarsak, dün beğenmediğimiz Meclis olayları huzura gelir. Onu da, çok inandığı bir fikre yapılan bir tecavüz olarak düşündüğü için, hislerini kontrol altına alamamış diye düşünebiliriz. Peki, Fethullah Gülen olayı ondan çok mu daha düşüktü?! Hiçbir tepki göremiyoruz.

Saygıdeğer arkadaşlarım, Fethullah Gülen'i hiç tanımam, hiçbir sohbetinde de bulunmadım; müsteşarlığım döneminde, yaptığı faaliyetleri tetkik etmek durumunda kaldım. Bütün Türkî devletlerdeki ve dışarıdaki okullarının çoğunu gezdim; çok başarılı bir eğitim düzeyi kurmuştu. Azerbaycan'daki okulda 3 öğrenci, olimpiyat şampiyonluğunu almıştı. Tavassutumu, Azerbaycan'da, bir Azerî öğrenciyi okula sokmuştum; bugün üçüncü sınıfta. Geçen gidişimde -endişe duyuyordum- size dinî telkinlerde bulunuyorlar mı, Türkiye'nin rejimi hakkında konuşuyorlar mı diye sordum; "hayır" dediler. Ben araştırdım, hiçbir şey bulamadım; ama, bugün, basında görüyorum "bu, buzdağın üzeri" diyorlar, altı ayrıymış. Bizim zamanımızdaki istihbarat örgütlerinden aldığımız bilgide, buzdağın altından da bize bir bilgi gelmedi. Eğer, buzdağın üzerindeki faaliyet gibiyse ve altında başka bir şey yoksa, Fethullah Gülen'i bu salonda ayakta alkışlamamız lazım. Türkiye'nin misyonerliğini dışarıda yaptı; eğer, bize takıyye yapıyorsa ve orayı gösterip de devletin nizamını değiştirmeye çalışıyorsa, onun da gereğini mutlaka yerine getirmemiz lazım. Sayın Başbakanımın elinde acaba buna yeter bilgi yok mu da tepki koymuyor? Bugün, Türkiye bu olayla çalkalanıyor. Millî Güvenlik Kurulunda -ki, Genel Sekreterliği Başbakanlığa bağlıdır- bir rapor verildiği iddia ediliyor; bize de Genel Kurulda getirip dağıttılar, bu rapor elimizde. Çok saygısızca, dinimize saldırı yapıyor. Bu raporun doğru olmadığına inanmak istiyorum. Sayın Başbakanım, İttifaksızlar gelsinler, bu kürsüden bizi tenvir etsinler, böyle bir rapor olmadığını ifade etsinler. Siyasetçinin en iyi sığınma yeri olayın yargıya intikal ettiğini söyleyip kapatmaktır. Bu olayı yargıya intikal ettirip kapatma durumunda değiliz. Yargı, görevini yapacak; ama, yargının delillerini de biz sunacağız. Yargının ayrı bir istihbarat örgütü, yargının ayrı bir zabıtası yok arkadaşlar.

İkinci bir önemli olay; yine basından aldığım bilgilere göre, yurt dışında ve yurt içinde, bu okullarda 5 milyona yakın öğrenci okumaktadır. Bu okulların kaynağını çoğunlukla Türkiye'deki esnaf kitlesi karşılamaktadır. Dünden beri bana telefon gelmekte "efendim, biz hayır olsun diye bunlara gönderiyorduk; acaba, bir takibata mı uğrayacağız; biz buraya yardım etme durumuna devam edelim mi etmeyelim mi?" Tabii, ben, içyapıyı bilemediğim için cevap veremiyorum; ama, bu okulların kaynağı kesildiğinde okullar kapanma durumundadır. Beş milyon öğrenci ve ailesi -ki, yurt dışındakilerin çoğunluğunun Fethullah Gülen'in olduğunu bilen de yok- bu okulları Türk kolejleri, Türk okulları diye biliyor. Burada Hükümet ne düşünüyor sevgili arkadaşlarım, gelip, Sa-

yın Başbakanın veya yetkili bir bakanın açıklaması lazım. Biz, grup olarak, cumhuriyete, demokrasiye, laikliğe inanmış insanlarız; bundan hiçbir taviz vermeyiz. Bu çatı altında bulunan herkesin de bu davaya sahip çıkacağına inanıyorum; ama, lütfen, devlet, devletliğini yapın, suçluysa gerekli tedbirleri alsın. Devlet cinddeki bantları basına sızdırmakla devlet yönetemez; eğer, o bilgileri, o bantları topladıysa kendisi için toplamıştır, onların gerçeğini kendisi için yapın. Başbakanlık bütçesinde böyle bir konuşma yapmak istemezdim; ama, Türkiye'nin gündemine oturduğu için konuşmak zorunda kaldım.

Saygıdeğer parlamenterler -yine, bana tevdi edilen- Denizcilik Müsteşarlığı üzerinde bir ikinci söz söylemek istiyorum. Türkiye'nin üç yanı denizlerle çevrilmiş olmasına rağmen, denizcilik sektörü istediğimiz seviyede değildir. Yıllar önce, ulaşımında büyük oranlarda denizyollarından istifade etmiş olmamıza rağmen, bugün sıfır noktasına gelmiştir. Her türlü gemiyi yapabilecek tersanelerimiz olmasına rağmen, maddelerin yüzde 51'ini dışarıdan ithal etmek durumundayız. Komşumuz Yunanistan'da millî gelirin yüzde 52'si denizcilik işletmelerinden elde edilmesine rağmen; bizde, denizciliğin millî gelire katkı oranı yüzde 6-7 civarındadır.

Daha, 1993 yılında bir Denizcilik Müsteşarlığı kurarak, o çatı altında denizcilik hizmetlerini birleştirebildik; ama, kâfi gelmiyor. Artık, denizciliği mutlaka bir bakanlık haline getirmemiz lazım ve denizcilik sektörümüzü çağın gerektirdiği teçhizatlarla donatıp, denizcilik sektöründen millî gelirimize en büyük katkıyı almamız lazım.

Saygıdeğer parlamenterlerimiz, Meteoroloji Genel Müdürlüğünün hizmetleri 1937 yılından beri devam etmekte ve verdiği hizmetler, her an, her gün insanlığın hayatına girmektedir. Günlük yaşamımızın her noktasında meteorolojinin hizmetlerini görmektediriz.

Meteoroloji Genel Müdürlüğümüz, son zamanlarda yaptığı atılımlarla, dünya meteoroloji teşkilâtı içerisinde en güzide yerlerden birini almıştır; ama, teknoloji ilerlemekte, hizmetlerin daha kaliteli hale gelmesi için yeni teknolojilere ihtiyaç vardır.

Şunu iftiharla söyleyebilirim ki -eskiden beri meteoroloji ile çok yakın bir ilgilim vardır- başta söylediğim sık bürokrat değişme olayı, meteorolojide en az düzeydedir. Eskiden meteoroloji okulu vardı -herhalde şimdi kapattılar- kendi elemanlarını kendi yetiştiriyordu ve meteorolojinin hemen hemen tüm bürokratları kendi içerisinde yetişmektedir. İşte hizmetin kaliteli olmasının nedeni de burada yatmaktadır. Bütün dünyayla entegre olan meteoroloji hizmetlerinin, bizlerin vereceği maddî katkılarla, bugünden çok daha ileri safhalara geleceğine inanıyorum.

Bu kurumlarımızın bütçelerininin, memleketimize, milletimize hayırlı olmasını ve tüm Türk Ulusunun birlik, beraberlik içerisinde, hiçbir ideolojiye kapılmadan kardeşçe yaşamasını diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Tuncer.

Söz sırası, Fazilet Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekili Sayın Nazlı Ilıcak'ın.

Buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA AYŞE NAZLI ILICAK (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Partim ve şahsım adına, hepinizi hürmetle selamlıyorum; Meteorolojiden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Ramazan Mirzaoğlu'na başarılar diliyorum; bütçenin ülkemiz ve milletimiz açısından hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Sayın Ramazan Mirzaoğlu, Plan ve Bütçe Komisyonunda yaptığı bir konuşmada, meteoroloji radar sisteminin ağustos ayında kurulacağını ve böylece vatandaşlarımızın sel felaketlerinden önce uyarılabileceğini ve tedbir alınabileceğini söyledi. Biz, bunu memnuniyetle karşıladık; ama,

keşke, siyasî hayatımıza da böyle bir meteorolojik radar sistemi kurabilseydik; çünkü, gayet sakin bir şekilde gece yataklarımıza giriyoruz, sabah uyandığımızda bir bakıyoruz ki, bir irtica fırtınası başlamış, etraf toz duman. (FP sıralarından alkışlar)

Meteoroloji Genel Müdürlüğünün günlük raporları var, Meteoroloji Genel Müdürlüğü yasal bir kuruluş. Şimdi, ben şunu sormak istiyorum: İrtica raporlarının sorumlusu durumunda olan Batı Çalışma Grubu, acaba yasal bir kuruluş mu? Ben bu soruyu şunun için soruyorum; çünkü, 1998 yılında Sayın Mesut Yılmaz Başbakanken, Batı Çalışma Grubunun lağvedileceğini, yasal bir kuruluş olmadığını ve faaliyetinin sona erdiğini söylemişti. Oysa, biz, hâlâ Batı Çalışma Grubunun faaliyetinin sürdürüldüğü, gazetelerden ve raporlarından takip edebiliyoruz.

Şimdi, hem bir Başbakanlık Sivil Takip Kurulu var hem bir Batı Çalışma Grubu var. Aşında, bu iki gruba da ihtiyaç yok. Niçin Türkiye’de koskoca bir hafiye teşkilatı kurulmuş? Devlet neden vatandaşlarından, devlet neden milletten korkuyor? Artık, vehimleri geride bırakmamız gerekiyor. Mesela, Fethullah Gülen olayı. Efendim, Fethullah Gülen, devleti ele geçirecekmiş; ben, siyasî iradeye sormak istiyorum, hükümete sormak istiyorum: Acaba, siz, devleti ele geçirdiniz mi ki, Fethullah Gülen, devleti ele geçirebilsin?! (FP, DYP sıralarından alkışlar) Efendim, Millî Güvenlik Kurulunun, maalesef, üniversite kapılarında kurulan “ikna odaları” gibi çalıştığı gazetelere yansıyor.

Şimdi, demin, Batı Çalışma Grubundan bahsettim. Batı Çalışma Grubunun raporu olduğu söylenen bir rapor, Sabah Gazetesinde tefrika edildi. Biraz önce öğrendik ki, Genelkurmay Başkanlığı, bu raporun Batı Çalışma Grubuna ait olmadığını, sahte bir rapor olduğunu söylemiş ve yalanlamış; esas itibarıyla, bu yalanlamayı memnuniyetle öğrendik; fakat, ben diyorum ki, bu yalanlama, son söz meydana çıkmadan önce, tefrika Sabah Gazetesinde 3 gün süreyle yapılırken gerçekleşmeliydi; çünkü, Sabah Gazetesinde Batı Çalışma Grubu raporu “Millî Güvenlik Kuruluna sunulan Batı Çalışma Grubu raporu” diye bu rapor yer aldı; fakat, son söz yer almadı; çünkü, son söz, hakikaten, hepimizi rencide eden, islamiyet aleyhinde ve bütün dinler aleyhinde cümlelerle dolu. Ben, esas itibarıyla yalanlamaya rağmen, işin vahametini anlatmak için bazı cümleleri okumak istiyorum; çünkü, bu rapor elden ele dolaşmaktaydı Batı Çalışma Grubuna ait diye dolaşmaktaydı, Sabah Gazetesinde yayımlandı; yalanlanmadı. Şöyle deniyor raporun son sözünde “Bugünkü modern insanlık, hâlâ, bundan 1400-2000 yıl önce ben peygamberim demiş olan birkaç hayalperest ve denge-siz mahkûmdur. Türkiye, 1400 yıl önce yaşamış olan Muhammed adlı Arap bir hikâyecinin, hikâyeleriyle korkutulup, maddî ve manevî sömürülmektedir. Muhammed öldükten sonra, hikâyeleri, yandaşlarının bir kitapta toplanmış ve insanlar bu kitaba kutsallık vererek taptırılmıştır” işte, bu sakat zihniyet acaba hangi zihniyettir? Bunun araştırılması ve bunun bulunması lazım; çünkü, bu raporun ilk 16 sayfası Sabah Gazetesinde yayımlanmıştır, tekrar altını çiziyorum; sadece, son söz, yani, dine küfreden son söz, tek bir sayfa, yayımlanmamıştır. O zaman, biz, Sayın Genelkurmay Başkanlığından, Başbakanından ve Cumhurbaşkanından, daha aydınlatıcı açıklamalar bekliyoruz.

Sayın Başbakana şunu söylemek istiyorum: Eğer siyasî irade ipotek altına alınmak isteniyorsa, eğer Millî Güvenlik Kurulu bir ikna odası gibi çalışıyorsa, dayatmalarla karşı karşıysanız, biz Fazilet Partisi olarak, hem size hem de demokrasiye sahip çıkarız. (FP sıralarından alkışlar) Biz, 1997 28 Şubatında Anavatan Partisinin, Demokratik Sol Partinin ve Cumhuriyet Halk Partisinin yaptığını yapmayız.

Sayın milletvekilleri, esasında, meteorolojik radar vazifesini gören bazı yayınlar var ülkemizde, Doğu Perinçek’in Aydınlık Dergisi gibi; hem de gelecek fırtınaları ta birbuçuk yıl öncesinden haber veriyor. Aydınlık, 1 Şubat 1998: “Nur tarikatı tasfiye edilecek, Fethullahçılar sekiz ayda bi-

ürilecek." Aydınlık, 6 Eylül 1998: "Genelkurmayın yeni dönem hedefi, Fethullah'ı bitirmek. Genelkurmay kaynakları, irtica, yeni dönemde, PKK'dan daha perişan duruma düşecek. Fırtına gibi operasyonlar arka arkaya gelecek. Harekât planında, Fethullah Gülen'in tutuklanmayı gerektiren suçlardan yargılanması da var".

Sayın Mirzaoğlu, herhalde, sizin, sel felaketini haber verecek olan meteorolojik radarınız, böyle bir yıl, birbuçuk yıl öncesinden başlayarak bu kadar isabetli tahminlerde bulunmuyor tahmin ediyorum ve nihayet, 10 Ocak 1999, Aydınlık Gazetesi, yeniden düğmeye basan Aydınlık Gazetesi "devlete sunulan rapor" başlığını taşıyor ve Emniyetteki Fethullahçı örgütlenmeden söz ediyor. Demek, biz, havadaki gelişmeleri meteoroloji raporlarından ve irticadaki ve irticadaki gelişmeleri ise, Aydınlık'ta yayımlanan raporlardan öğreniyoruz. Maalesef, ülkemizde, Mc Carthy'cilik hortlatılmıştır. Biraz daha eskiye giderek, ben, buna, cadı avı demek istiyorum. Son cadı, Hollanda'da 1610'da, İngiltere'de 1684'te, Amerika'da 1692'de, Almanya'da 1775'te yakıldı; bizde ise, cadı avı hâlâ sürüyor. Bir Cizvit papazının "Cadı Yargıçları İçin Tedbirler" adlı kitabından bazı cümleleri burada size tekrarlamak istiyorum: "Deli bir adam, bir kadın hakkında abuk sabuk söz söyledimi kadının başı derde girer; çünkü, ona, hemen cadı gözüyle bakılır. Kadının, eğer, kötü bir hayatı olduysa suçludur; ama, dürüst bir hayatı olduysa, aynı ölçüde suçludur; zira, cadılar takıyye yapar, gerçek yönlerini saklayıp, kendilerini faziletli insanlar gibi tanıtırlar. (DSP sıralarından alkışlar) O kişi derhal hapse girer. Eğer, cadı korkuyorsa, bu, ilave bir delildir; çünkü, suçlu korkar; ama, masumiyetine güvenerек, korkmuyorsa, bu da kesin bir delildir; çünkü, cadılar hep masum gibi davranıp, cesur bir tavır takınırlar ve ayrıca, kim cadıyı savunuyorsa, o da, cadı muamelesi görür."

BAŞKAN – Sayın Ilıcak, son 1 dakikalık sürenizi kullanıyorsunuz.

AYŞE NAZLI ILICAK (Devamla) – Maalesef, 2 Mayıs günü bu cadı avına Sayın Başbakan da katıldı; başörtüsüyle Genel Kurula gelen Merve Kavakçı'ya haddini bildirdi; böylece, laik cumhuriyete ne kadar sadık olduğunu göstermeye çalıştı; ama, kaderin cilvesine bakın ki, döndü dolaştı -ne demişler, alma mazlumun ahını, çıkar aheste aheste- Sayın Fethullah Gülen'den dolayı, bugün, kendisi, laikliğe karşı bir insan gibi görülüyor ve kendisinin laiklik referansı olarak Merve Kavakçı'ya yaptığı bu muameleyi gösteriyor. Merve Kavakçı'yı, Sayın Başbakan, hem önce Genel Kuruldan attırdı, daha sonra, haksız bir yere vatandaşlıktan çıkarttı. 1981 yılında Millî Güvenlik Konseyi tarafından, yani, bir askeri yönetim tarafından yayımlanan bir kanuna dayanarak bu işlemi gerçekleştirdi. Bir askeri dönemin çıkardığı kanunlara, maalesef, sığındı. Oysa kendisi, bakın, 9 Şubat 1989'da Zaman Gazetesine verdiği beyanatta aynen şöyle diyordu: "Üniversitelere başörtülü girilmesine ben karşı değilim..."

(Mikrofon elektronik cihaz tarafından kapatıldı)

AYŞE NAZLI ILICAK (Devamla) – Müsaade ederseniz, 1 dakika rica ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

AYŞE NAZLI ILICAK (Devamla) – ... Üstelik ideolojik tavırlarla da başörtüsü takılabilir. Her türlü demokrasiler, ideolojik amaçla başörtüsüne müsaade verir." Ama, bugün değişen konjonktürde Başbakan, başörtülülere cadı avının kurbanları haline getirmekte maalesef beis görmüyor.

Sizlere, Sayın Ecevit'in 1987'de yazdığı "Özgürlüğe Ağıt" adlı şiirinden birkaç cümle okumak istiyorum: "Özgürlüğü yitirdik dostlar/ Ardından bir çift sözümlüz var/ Yok artık dostlar ağlamanın yararı/ Ellerimizle kazıldı özgürlüğün mezarı/ Kendimizi gömdük mezarın içine."

Demir buradan beni protesto eder gibi alkışladınız; oysa, ben, özgürlüğü genişletmeyi... (DSP sıralarından "Hayır, gerçekten alkışladık" sesleri) Tasvip için mi; çok teşekkür ediyorum. (DSP sıralarından alkışlar) Çünkü, burada, bu şiirin başında, Sayın Bülent Ecevit şöyle bir ihafata bulunmuş bana: "Özgürlük mücadelesini saygıyla izlediğim Sayın Nazlı Ilıcak'a. Tarih: 1992"

Gelin, özgürlüğün mezarını kazmayalım, özgürlükleri paylaşmak için el ele verelim.

Teşekkür ederim. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ilıcak.

Şimdi, söz sırası, Bursa Milletvekili Sayın Altan Karapaşaoğlu'nda.

Buyurun Sayın Karapaşaoğlu. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; sizleri saygıyla selamlıyorum. Başbakanlık ile tarih boyunca dünya hâkimiyetinin konusu olan denizlere hâkimiyet ve denizlerden yararlanmayla ilgili olarak Denizcilik Müsteşarlığımızın ve Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğümüzün bütçesi üzerinde, Fazilet Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Sayın milletvekilleri, bu bütçenin, aslında, Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı hedefleri hesaplanıp aradaki sapsmaların giderileceği bir bütçe olması gerekiyordu; ancak, ne var ki, bu bütçe, b-zuk uygulamalardan dolayı, borç ve faiz yönetimi bütçesi şekline dönmüş bulunuyor.

Başbakanlığın hantallığından söz etmek istiyorum. 16 devlet bakanlığımı, 2 bine yakın personeli bünyesinde bulunduran Başbakanlığımız, hemen hemen, dünyada, en hantal, en geniş kapsamlı başbakanlık niteliğindedir. Amerika Birleşik Devletlerinde bu sayı 600 kişidir, Almanya'da 400 kişidir, İngiltere'de 150 kişidir. Dolayısıyla, Başbakanlık, bir taraftan, devlet bankalarını, Türkiye'deki mevduatın yüzde 58'ini elinde bulundurmak suretiyle ekonomi yönetimine, diğer taraftan devlet bakanlıkları vasıtasıyla da siyasetine çok ağır bir şekilde hâkim durumdadır. Tabii, bu hâkimiyetin neticesi olarak da, ülkede uygulanan ekonomideki sorumsuzlukların, siyasetteki bozuklukların, dışpolitikadaki olumsuzlukların yegâne sorumlusu olacaktır.

Değerli arkadaşlarım, aslında, 1980 yılından bugüne uygulanan bütçelerde, birbirine yakın programlar izlenmiştir. Arada bazı hayırlı işler yapan yönetimler gelmiştir; ancak, onlar da devlet çarklarına takılmak suretiyle bertaraf edilmişlerdir.

Bugün, bütçelerimizin olumsuzluklarının bütün bakanlıklar üzerinde etkileri vardır; bunlardan bir tanesi de Denizcilik Müsteşarlığıdır.

Biliyorsunuz, denizler, tarih boyunca, kıtalar ve uluslararası hâkimiyetin, zenginliğin, kültür alışverişinin alanı olmuşlardır. Bir dönem, denizlere hâkim olanın kıyılara hâkim olacağı ve dolayısıyla, karalara da hâkim olacağı tezi savunulmuştur. Bu tez, bugün, uzay hâkimiyetinin kendisine rakip çıkmasına rağmen, önemini halen sürdürmektedir. 7-8 milyonluk Yunanistan'ın, Ege Denizinde, kıyılarına en yakın noktalarda kargaşa çıkarma arzusunun altında bu düşünce yatmaktadır. Denizler, gerek doğal zenginlikleri gerekse ulaşım imkânları açısından, insanlığın müşterek malı ve gelecek nesillere aktarılabilecek olan müşterek mirasıdır.

Denizcilik Müsteşarlığımızın bugüne kadar yaptığı en hayırlı işlerden biri, uluslararası düzeyde İstanbul ve Çanakkale Boğazlarının Marmara geçişinin deniz trafiğini düzenleyen Türk Boğazları Deniz Trafik Düzeni Tüzüğü olmuştur; "Türk" kelimesi ilavesiyle, millî kimlik kazandırılmış olmasıdır. Bu yönetmelikle birtakım teknik düzenlemeler getirilmiş; ancak, konu, Boğazların ve Marmara geçişinin millileştirilmesi gibi çok önemli bir konuma gelmiştir.

Denizcilik Müsteşarlığı projeleri arasında yer alan ve ülkemiz açısından büyük öneme sahip olan Türk Boğazları gemi trafik yönetimi ve bilgi sistemi projesi için bir komisyon kurulmuş olmasına rağmen, incelemeleri henüz tamamlanamamış ve projenin uygulanmasının gerçekleşmesi, yapım stresi de göz önüne alınırsa, üç yıl gibi öteye atılmıştır. Türk Boğazlarındaki seyir güvenliğinin artırılması, bu projenin bir an önce gerçekleşmesine bağlıdır.

Değerli milletvekilleri, 10 Ağustos 1993 tarih ve 491 sayılı Kanun Hükmünde Karamameyle kurulmuş olan Denizcilik Müsteşarlığının bölge ve taşra teşkilatlarının eleman ve ekipman açısından güçlendirilmesi gerekmektedir. Hatta, bu Müsteşarlığımızın bir müstakil bakanlık haline getirilmesi gerekir. 8 333 kilometreyi bulan kıyılarımız açısından, bu, artık, zaruri bir hale gelmiştir.

300 adet kıyı tesisi bulunan ülkemizde, liman, iskele, balıkçı barınağı, yat limanı ve çekek yerleri çok azdır.

Denizcilüğümüzün, uluslararası alanda bilinmesi, etkili olması ve söz sahibi olması, dünya çapında temsilcilerinin, gözlemcilerinin, tanıtıcılarının bulunmasına bağlıdır. Bu ise, müstakil bir bakanlığın oluşumuyla ancak gündeme gelebilir.

Değerli milletvekilleri, Müsteşarlığın, diğer ilgili bakanlıklarla görüşmesi suretiyle, denizlerimizin kirliliği, trafik kapasitesi ve yararlanılma imkânları araştırılmalıdır; uluslararası örgütler vasıtasıyla, ekonomik işbirlikleri kurulmalıdır.

Sayın milletvekilleri, son üç yıllık bakanlık sonuçlarına baktığımızda, bazı işlerin yapılamaması, askıya alınması, geçiştirilmesi, sanki, devlette devamlılık ilkesiymiş gibi bir hal almıştır; sayın bakanlar tarafından ifade edilmelerine rağmen, yerine getirilemediği görülmektedir. Sayın Bakanın, Plan ve Bütçe Komisyonundaki sunuş konuşması, kelimesine, virgültüne kadar, bir önceki bakanın konuşmasının aynıdır. Bu durum, bize, birtakım eksikliklerin devam edeceği imajını vermektedir; denizcilik çalışmalarına yeni bir ivme kazandırılması söz konusu edilmemektedir.

Değerli milletvekilleri, Meteoroloji Genel Müdürlüğümüz, gerçekten, günün bilimsel ve teknolojik seviyesine ulaşmış bulunmaktadır; ancak, mevcut teşkilat yapısının geliştirilmesi ve meteoroloji istasyonlarının, havaalanlarından başka alanlara ve hatta, denizlerimize de kurulması gerekmektedir.

Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğünün görevleri içerisinde sıralanan görevlerden, özellikle, tüm ülkeye 24 saat yayın yapan güçlü bir radyonun çok acele gerçekleştirilmesi mecburiyeti vardır.

Sayın Başbakanımız "devlet içinde kadrolaşmayı önleyen karamameyi yürürlüğe koyduk" derken, bu Genel Müdürlükte son dakikada kendisi bir kadrolaşma yaparak ilgili bakana devretmiştir. İnşallah, bu durum, kurumun havasında bir fırtına estirmeyecektir.

Özet olarak, ülkemizin ekonomik kalkınmasına ve kaynaklarımızın daha verimli bir şekilde kullanılmasına doğrudan ve dolaylı olarak katkıda bulunan bu hizmetlerin çağdaş meteoroloji düzeyinin korunması, geliştirilmesi, teknik düzeyde yeterince yetişmiş ve bilgisini her gün yenileme ihtiyacında olan elemanlarıyla mümkündür; dolayısıyla, elemanlarının maddî açıdan desteklenmesi gerekmektedir. Bütün bu saydığımız iyileştirme ve geliştirmelerin paraya dayanan ifadesi olarak, bütçeden aldığı payın yetersiz kalacağı izlenimini edinmiş bulunuyoruz.

Bu kıt imkânlarla çalışmak durumunda olan Denizcilik Müsteşarlığı, Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü ve ilgili Bakanlığın bütçelerinin hayırlı olmasını diliyor, değerli Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyor, Başbakanlığımızın bu hantal yapısının bir an önce giderilmesi noktasında hit-kümetimizin kararlı davranmasını bekliyor ve saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Karapaşaoğlu.

Şimdi, söz sırası, Milliyetçi Hareket Partisi adına, ilkönce, Ankara Milletvekili Sayın Ali Işıklar.

Buyurun Sayın Işıklar. (MHP sıralarından alkışlar)

Sürenizi 7 dakika mı kullanacaksınız efendim? Buyurun.

MHP GRUBU ADINA ALİ IŞIKLAR (Ankara) – Evet efendim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; konuşmama başlamadan önce, hepinizi, Partim ve şahsım adına saygılarımla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı bütçesi üzerinde, MHP Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Sayın milletvekilleri, konuşmanın kısalığını göz önüne alarak, özetle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu üzerinde konuşmak istiyorum.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, tabiri caizse, yamalı bohça haline getirilmiştir. 239 maddeden oluşan yasada 300 civarında değişiklik yapılmıştır; birçoğu da, birçok defa değiştirilmiştir. Bundan da anlaşılacağı gibi, Anayasaya göre devlet memuru olarak belirlenen bu kesim, değişikliklerle, devlet memurluğundan çıkarılarak hükümetler memuru haline getirilmiştir. Bu yasa, cezalarla dolu, dayatmacı, özendirmeden uzak, çalışma şevkini kıran, şahıslara göre uygulamalarla dolu bir yasa haline getirilmiştir. Bunlara birkaç misal vermek gerekirse; bugün, 657 sayılı Yasanın memurlarla ilgili bölümünde ki, memur, sözleşmeli personel, geçici personel, işçiler, teknik hizmet sınıfı, genel hizmet sınıfı, sağlık hizmeti sınıfları gibi, hem statü farklılığı hem de ücret kargaşası meydana getirilmiştir. Bu kesimler arasında, ücret ve farklı statüden dolayı çatışmalar oluşmaya başlamıştır. Strate bu farklılıklar giderilerek, bunun tek statü halinde toplanmasına çalışılması gerekir.

Diğer bir maddede ise, kadroların hazırlanması -madde 34'te- kadroların belirlenme yetkisi, Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığına verilmiştir.

"Ortak Hükümler"de ise "çalışanlar için her bir yıla 1 kademe, her üç yıla 1 derece verilir" denilmektedir.

Yine, mülteakip bir maddede, ilk, orta, lise ve yüksekokul mezunlarının nereye kadar yükselcekleri belirtilmesine rağmen, çalışanlar 7'nin 9'u, 5'in 9'u, 2'nin 6'sı ve 1'in 4'üne kadar yükseltilecek, kadro tıkanmalarına sebep olunmuştur; bazıları da, bu üst derece verilmediği zaman, yine 4, 5, 6 yıldan beri- hiçbir kademe uygulaması yapılamaz hale getirilmiştir. Yaklaşık 500 bin civarında memura ulaşan bu kesime bakanlıklarımızca -kanunlara rağmen- 1 ve 4 üncü derece verilerek, yeterli ücret alamamalarına sebebiyet verilmiş ve böylece, ikinci bir ücret kırımıyla karşı karşıya bırakılmıştır. Bu durum, hükümetimiz tarafından acilen düzeltilerek, keyfîliklere son verilip, memurlarımızın mağduriyeti mutlaka giderilmelidir.

Bir diğer konu da, sicil raporlarında belirtilecek hususlar; madde 67, 68, 113, 115, 119. Bu maddeler tamamen subjektif olup, amirlerin memurlar üzerinde keyfî, ideolojik yaklaşımlarından dolayı, yıl sonunda, değişik mülahazalarla, sevdiklerine yüksek puan, diğerlerine düşük puan verilmektedir; böylece, memur ahengi bozulmaktadır. Bu yüzden, binlerce memur, kademe ve derece alamamakta, makamlara gelememektedir.

Aynı anlayış disiplin cezalarında da uygulanmaktadır. Burada verilen cezalar da subjektif olup, kişi inisiyatifi uygulanmaktadır. Yıldırımak istedikleri ve sevmedikleri memurlara itiraz hak-

kı bulunmayan cezalar vererek, keyfilikler uygulanmaktadır. Bu uygulamalar göz önüne alınarak, Meclisimizce, bu kesime, mutlak surette, acilen, memurlar için bir sicil affının çıkarılması gerekir.

BAŞKAN – Sayın Işıklar, 1 dakikanız var efendim.

ALİ İŞIKLAR (Devamla) – Ders, konferans, yolluk giderleri, gündelikleri ve fazla çalışma ücreti konusuna gelince: Öğretmenlerimize fazla ders ücreti için 800 000 TL gibi komik bir ücret verilmekte, öğretmenlerimiz zor durumda bırakılmamaktadır. Bakanlıklarımız, bu durumu düzeltmek için uygun bir ücret verilmesini sağlamalıdır.

Diğer bir olay ise, amir ve memurların Türkiye'nin meselelerini savunmasını, anlatmasını, incelemeler yapmasını istiyor ve trilyonluk sorumluluklar veriyoruz; ama, üç öğün yemek yemesi ve bir gece yatması için yolluk ücreti olarak, 2 milyon lirayla 3,5 milyon lira arasında bir para ödütüyoruz. Daha acısı, bu görevlerin çoğu 5 yıldızlı otellerde olmaktadır. Bu otellerde sadece bir öğün yemek bedelinin 10-15 milyon lira arasında, bir gecelik konaklama da 50 milyon lira civarında olduğuna göre, hükümet ve devlet adına hareket eden görevlilerin ne duruma düştüklerini düşünerek, yeterli bir ücrete kavuşturulmasını bekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – 1 dakika ekstre veriyorum.

Buyurun efendim.

ALİ İŞIKLAR (Devamla) – Memurlarımıza fazla çalışma ücreti olarak -ülkeye hizmet olsun diye 8 saate ilave olarak çalıştırılıyor- brüt 180 000 TL veriyoruz. Geç kaldığı için iki dolmuşla eve gitmeye mecbur olan, bu parayla yemek yiyemeyen bu insanlara, daha da acısı, bugün ayda 200 000 saatin üzerinde fazla çalışma yaptıkları halde, bütçede para yok dierek, fazla çalışma ücreti verilmemektedir.

Bunların hepsi göz önüne alınarak, bilhassa, bu kesimde çalıştırdığımız insanların, mutlaka, ücretlerinin, alınterlerinin ödenmesi gerekir ve buna uygun, mutlaka, yeterli ödeneğin konulması gerekir diyoruz.

İşte, bu mülahazalarla, 657 sayılı Yasanın çoğu maddeleri de bu konumdadır. Anlatılanlardan da anlaşılacağı gibi, bu yasa kullanılmaz durumdadır. Bu yasa ya istah edilmeli ya da yeniden me-mur yasası çıkarılmalıdır diyor, şahsım ve Partim adına, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Işıklar.

Şimdi, söz sırası, Manisa Milletvekili Sayın Ali Serdengeçti'de. (MHP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Serdengeçti.

MHP GRUBU ADINA ALİ SERDENGEÇTİ (Manisa) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 1999 mali yılı bütçe görüşmeleri vesilesiyle, denizcilik sektörüne ilişkin sözlerime başlamadan önce, şahsım ve Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Üç tarafı denizlerle çevrili, önemli bir coğrafi mevkide bulunan ülkemizin ekonomik gelişme-si bakımından, denizciliğe önem vermek durumundayız ve buna ülke mecburdur. Deniz ticaret filo-susu yönetimi, gemi inşa ve onarım sanayileri, gemi kiralama, yük ve navlun komisyonculuğu, deniz sigortacılığı gibi, karadan yönlendirilen denizcilik faaliyetlerinin yanında römorkaj, pilotaj, arama-kurtarma, kurtarma-yardım gibi destek ünitelerinin tümü entegre denizcilik faaliyetleridir. Bu nedenle, sektörün verimliliğinin bu bütünlük içinde ele alınması gerekmektedir. Deniz ticaret filo-muzun 300 grostondan büyük, sicile kayıtlı 850 adet gemiyle, bugünkü toplam tonajı 10,5 milyon dwt'dir.

Denizciliğin teşviki ve desteklenmesine ilişkin son yıllarda yapılan mevzuat düzenlemeleri ile yurtdışından gemi alım ve satışlarında ve yurtiçinde inşa ve tamir edilen gemilerde kullanılacak malzeme ve ekipmanın ithalinde sınırlı bir liberal anlayış getirilmiş olmakla birlikte, sermaye/yoğun bir yatırım olan gemi alımı ve inşaatları, yeterli finansman ve teşvik unsurlarıyla takviye edilememiştir.

Ulusal deniz ticaret filomuzun inşa, bakım ve onarım yoluyla desteklenmesiyle yan sanayilerde yarattığı istihdam nedeniyle ekonomimiz açısından önemli bir yere haiz olan gemi inşa sektörünün, emsal büyüklük ve tipteki gemilerin inşası konusunda diğer ülkelerle rekabet gücüne sahip olan bir yapıya kavuşturulması amacıyla, maliyet artırıcı unsurların giderilmesi lazımdır.

Kamu ve özel tersanelerimizin daha verimli ve ekonomik çalışmalarına imkân vermek amacıyla, bu kuruluşların modernizasyonu ve tevsii için mevzuata ilişkin sorunların halledilmesinin yanında, yeterli destek ve finansman kaynaklarının sağlanması gerekmektedir. Banka teminatları sorunu çözümlenemediği için, gemi inşa sanayimiz ihracata yönelememektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; halen 750 milyon dwt'lik dünya filosuyla, yıllık 400 milyar dolarlık bir taşıma hacmi gerçekleştirilmektedir. Biraz önce ifade ettiğim gibi, Mayıs 1999 itibarıyla, 850 adet gemilik 10,5 milyon dwt Türk deniz ticaret filosu ise, dünya filosu içinde, yüzde 1,3'lük payla, 16 ncı sırada bulunmaktadır.

Dünyada olduğu gibi, ülkemiz dış ticaretinin de yüzde 85-90'ı deniz yoluyla yapılmaktadır; ancak, toplam deniz yolu taşımaları giderek artmış olmakla birlikte, Türk bayraklı gemilerin dış ticaret taşımalarındaki payı, son beş yılda düşmekte olup, 1998 yılında yüzde 32,5 olarak gerçekleşmiştir. Konteyner taşımalarında ise, bu oran, yüzde 3-4'lere kadar inmektedir.

Dünya limanlarında yaklaşık 10 milyon ton yük elleşenirken, yaklaşık 300 milyon ton yük elleşeme kapasitesi bulunan ülkemiz limanlarında, 1998 yılında 155,8 milyon ton yük elleşenmiştir.

Yüzde 85'i ithal ve çoğunluğu dökme yük gemisi ağırlıklı filomuzun, ülke dış ticaret taşımalarındaki payının yükseltilmesi, üçüncü ülke taşımalarından daha rekabetçi yapıyla, azami pay alarak, ülke ekonomimize katkısının artırılması için, gelişen taşıma ve liman teknolojileriyle, ülke ihtiyaçlarına uygun olarak, full konteyner, tanker ve özel maksatlı gemilerle desteklenmesi ve geliştirilmesi için, uluslararası normlara uygun teşvik, kredi ve finansman organizasyonları ile kurumsal düzenlemelere gidilmesi önem taşımaktadır.

Dünya limanlarında, konteyner elleşeme miktarında sürekli bir artış görülmektedir. Bugün, dünyada, çok tipli taşıma sistemi içinde konteynercilik büyük önem kazanmaktadır. Dünyadaki full konteyner gemilerinin tonajı ve hatlarındaki gelişme hızla artarken, Türkiye'deki konteyner taşımacılığı dünyadaki gelişmeyi yakalayamamıştır.

Kendine has coğrafik, meteorolojik ve osinografik yapısıyla, uluslararası çok kritik ve tehlikeli bir su yolu olan ve deniz trafiğinin gittikçe yoğunlaşarak risk faktörünü artırdığı İstanbul ve Çanakkale Boğazlarında güvenli geçişi sağlayacak düzenlemelerin ivedilikle yapılması, can ve mal emniyetinin sağlanması bakımından büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle de, gemi trafik yönetim ve bilgi sistemi projesinin ivedilikle gerçekleştirilmesi kaçınılmaz olmuştur.

Buraya kadar, belirli kesitler alınarak, özetlenmeye çalışılan denizcilik sektörü, esas itibarıyla, hizmet ağırlıklı uluslararası ekonomik bir faaliyet olup, bu faaliyetten beklenen faydanın artırılması, yeterlilik, etkinlik, hızlilik ve çağdaşlık olgularının birlikte gerçekleşmesiyle mümkün olabilecektir. Bir başka deyişle, kendini oluşturan unsurlar arasında koordinasyon ve iletişim sorunları-

nı çözülmemiş, sağlıklı ve zamanında karar verme ve uygulama mekanizmalarını ihtiva eden bir ulusal denizcilik politikası, bir an önce tespit edilmeli ve uygulanmalıdır.

Uluslararası ilgi ve çıkarların yoğun bir rekabete neden olduğu ve ülkemiz ekonomisinin ana arterlerinden biri olan denizcilik, çok sayıda kurum ve kuruluşun yetki alanında, yaygın bir mevzuat çeşitliliği içinde idare edilmekte ve bu otorite karmaşası neticesinde, ülkemizin dünya konjonktüründeki hak ettiği yere gelmesini engellemektedir. Sektörün ülke ekonomisine katkısı sınırlı kaldığı gibi, bu yanlış yapılanma, denizlerimizdeki alaka ve menfaatlarımızı dahi tehdit eder boyutlara ulaşmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ SERDENGEÇTİ (Devamla) – 1 dakikada bitiririm.

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ SERDENGEÇTİ (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; uluslararası ve ulusal denizcilik yükümlülüklerinin hakkıyla yerine getirilebilmesi, denizcilik hizmetlerinin tek elden koordine edilerek yönlendirilmesi için, denizcilik sektörüyle ilgili tüm birimleri bünyesinde toplayacak bir denizcilik bakanlığının kurulmasının gecikmesini, ülkemiz için bir talihsizlik olarak nitelendiriyorum. Böyle bir organizasyonun oluşmasının daha da gecikmesi halinde, sektörün ekonomiye sağladığı katma değer azalacaktır.

Yüce Meclisi, Grubum adına saygıyla selamlıyorum. (MHP, DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Serdengeçti.

Şimdi, söz sırası, Hatay Milletvekili Sayın Mehmet Şandır'da.

Buyurun Sayın Şandır. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEHMET ŞANDIR (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz önce, bir sayın milletvekilinin, konuşmasında, maalesef, yakışsız benzetmelere konu ederek küçümsediği Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nün 1999 yılı bütçesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP, DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

Tüm mühendislik dallarının kullanılarak hava hallerinin incelenmesi ve sonuçlarının insanın sağlığı ve güvenliği için kullanılması teknikleri olan meteoroloji, insanlık tarihi kadar eskidir ve sürekli bir gelişim göstermektedir.

Ülkemizde 1937 yılında kurulan Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü, bugün tüm yurdumuza yayılmış, muhtelif tip ve büyüklükteki 600 istasyonda, yaklaşık 3 500 personeliyle, başta millî savunma ve ulaştırma olmak üzere hemen hemen her sektöre 24 saat kesintisiz olarak ve uluslararası standartta meteorolojik destek hizmeti vermektedir.

Atmosferdeki olayların coğrafi sınır tanınamaları nedeniyle, meteorolojik alanda uluslararası işbirliği ve standart sağlanması zorunludur. Dünyanın her bölgesindeki ölçüm istasyonlarıyla aynı anda ve aynı teknikle yapılan ölçümler, yine aynı tekniklerle analiz edilerek, sonuçları insanlığın hizmetine sunulmaktadır. Bu sebeple, Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü, teknolojiadaki gelişmelerin titizlikle takip edilmesi ve bunların anında transferlerinin ihmal edilmemesi gereken bir kuruluşumuzdur. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, 1999 mali yılı bütçesine bu gözle bakıyoruz. Başta deniz ve hava ulaştırması olmak üzere, millî savunma, tarım, ormancılık, turizm, sağlık ve ticaret gibi hayatın her alanında planlayıcı ve yönlendirici olarak verilecek destek hizmetinin etkin ve güvenilir olması buna bağlıdır. Ayrıca, bu, bir uluslararası zorunluluktur da.

Başlatılan modernizasyon çalışmalarının 2001 yılına kadar tamamlanmasını ve Ankara'dan başlanan meteorolojik hava radar ağının bu tarihe kadar tüm Türkiye'de kurulmasını temenni ediyoruz. Bu sebeple, 1999 yılında Genel Müdürlüğe tahsis edilen 12 trilyon 567 milyar 600 milyon Türk Lirası tutarındaki bütçeyi yeterli bulmuyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gelişmiş ülkelerde meteorolojinin millî ekonomiye katkısı 1'e 50, hatta, 1'e 100 kabul edilmektedir. Önemine hepimizin inandığı bu hizmetler için bütçeden ayrılan binde 0,46 payın binde 1'e çekilmesi gerekmektedir. Başlatılan modernizasyon çalışmaları için tahsis edilen 625 milyarlık ödenekle, beklenen yatırımların yapılması düşünülemez.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin coğrafi konumu ve tarihi sorumluluğu, tüm diğer kurumlarımızda olduğu gibi Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğüne de, özellikle Türk cumhuriyetlerine karşı birtakım görevler yüklemektedir. Türkiye-Azerbaycan arasındaki bilgisayar ağı -Türk-Metcap Projesi- diğer ülkelere de genişletilmelidir.

Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğümüz, Dünya Meteoroloji Teşkilatı tarafından "Bölgesel Eğitim Merkezi" olarak seçilmiştir. Bu husus sevindiricidir. Teşkilatı yönetenleri tebrik ediyorum. Türk cumhuriyetleri meteoroloji teşkilatlarının modernizasyonuna ve dünyayla Türkiye üzerinden entegrasyonuna katkılarımızın yanında, bu konuda eğitimlerine de yardımcı olunması, lider ülke Türkiye'ye yakışacak bir tavır olacaktır. Bu sebeple, Ankara'daki Anadolu Meteoroloji Meslek Lisesi yeniden burslu ve yatılı hale getirilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; meteoroloji hizmetlerinde teknolojik gelişmelerin takibi kadar, hizmetlerin sürekliliği de çok önemlidir. İleriye dönük on günlük hava tahminlerinde yüzde 90'lık isabet başarısına ulaşan Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nün tüm çalışanlarının birtakım özlük sorunları bulunmaktadır. Bu konuda, Maliye Bakanlığı nezdinde gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Sözleşmeli statüsü, fazla çalışma tazminatı ve tayın bedeli, bu cefakâr insanlarımızdan esirgenmemeli.

Türk Meteoroloji teşkilatı tarafından verilen ve her türlü hava olaylarıyla ilgili hizmetler, tüm diğer toplumsal ihtiyaçlar gibi, bireylerin sağlığı, güvenliği, rahatlığı, huzuru için gerekli olan, genelde herkesin gördüğü ve yargıladığı hizmetlerdir. Yapılan bu hizmetler sayesinde ve yapılacak kısa, orta ve uzun vadeli planlama ve tasarım sonucu, doğal afetlerin, şiddetli hava olaylarının yaşamı tehdit ettiği zamanlarda yapılacak erken uyarılarla, etkilerinin en aza indirgenmesi mümkün olabilecektir.

Bu gözide kuruluşumuzun kısıtlı bütçesine yeni imkânlar sağlanması halinde daha iyi hizmetler vereceğine yârekte inaniyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Şandır.

MEHMET ŞANDIR (Devamla) – Başarılı çalışmalarıyla, insanlığın rahat ve huzurlu yaşam sürdürmesine destek olan, can ve mal güvenliğinin artmasını sağlayan ve uluslararası ilişkilerde iyi bir konuma gelmiş olan Genel Müdürlüğün özverili, çalışkan, başarılı personeline çalışmalarından dolayı teşekkür eder, 1999 yılı bütçesinin teşkilatımıza ve milletimize hayırlı olmasını Yüce Allah'tan diler, cümlelenize saygılar ve sevgiler sunarım. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Şandır.

Şimdi söz sırası, Anavatan Partisi Grubu adına, Ankara Milletvekili Sayın Birkan Erdal'da.

Buyurun Sayın Erdal. (ANAP sıralarından alkışlar)

Sayın Erdal, süreniz 10 dakika.

ANAP GRUBU ADINA BİRKAN ERDAL (Ankara) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Başbakanlık bütçesi üzerinde Anavatan Partisinin görüşlerini belirtmek üzere söz almış bulunuyorum; hepinizi Grubum ve şahsım adına saygıyla selanılıyorum.

Başbakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların bütçeleri üzerinde ayrı ayrı görüş bildirilmesi sebebiyle, ben, yalnız Başbakanlık merkez teşkilatı bütçesi üzerinde duracağım.

Başbakanlık, biraz önce de yine burada belirtildiği gibi, hepinizin gayet iyi bildiği ve ilgili yasasında da belirtildiği üzere, Bakanlar Kurulunun ahenk içerisinde çalışmasını temin etmek, bu maksatla bakanlıklar arasında koordinasyonu sağlamakla görevlidir. Başbakanlığın bu görevini en iyi şekilde yerine getirebilmesi için, yeterli personel ve teknik donanımına sahip olması gerekmektedir. Başbakanlık, tam anlamıyla bir üst koordinasyon makamı olarak teşhis edilmelidir. Türkiye'nin bugün içeride ve dışarıda karşı karşıya bulunduğu sıkıntılar da dikkate alındığında, devlette tüm birimlerin her zaman olduğundan daha uyumlu, daha verimli, daha dinamik ve kesintisiz çalışması büyük önem arz etmektedir.

Geçmiş dönemlerdeki bütçeler üzerinde yapılan konuşmaları incelediğimde gördüm ki, her dönemde muhalefet, devlet bakanlıkları sayısını tenkit etmiş, devlet bakanlıkları eliyle yönetilen kurum ve kuruluşların şeklen Başbakanlık bünyesinde gözükmeleri sebebiyle Başbakanlığın koordinasyon fonksiyonunun icra fonksiyonu lehine zayıfladığını belirtmiş. Devlet bakanlıklarının sayısı dönem dönem değişmekte; ancak, tenkidin her zaman, o dönemin muhalefetinden geldiği gerçeği değişmemektedir; bu, bugün de böyle oldu; muhtemeldir ki, bundan sonraki yılların bütçe görüşmelerinde de aynı şey olacaktır.

Bize göre, asıl olan, Başbakanlığın bakanlıklararası koordinasyon fonksiyonunun tam ve eksiksiz olarak yerine getirilmesidir. Bu yönüyle, Başbakanlık merkez teşkilatının nitelik ve teknik kabiliyeti büyük önem taşımaktadır. Bu maksatla, Başbakanlık merkez teşkilatı, önümüze gelen bu bütçede de görüldüğü şekilde, bir yeniden yapılanma ve verimliliği artırma çabası içerisinde.

Bu maksatla, devletin kanunla görevlendirilmiş kurum ve kuruluşlarının yetki ve görev sahalarına giren konulardaki Başbakanlık müşavirlik birimleri lağvedilmiştir. Böylece, dublikasyon ve yetki karmaşası ortadan kaldırılmaya çalışılmıştır.

Norm kadro çalışmaları sürdürülmektedir. Böylece, kadro verimliliği hedeflenmiştir.

Kamu yönetiminin yeniden yapılandırılması maksadıyla KAMUNET Projesi ele alınmıştır. Böylece, kamuda koordinasyonun artırılması beklenmektedir.

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğüne bağlı Osmanlı Arşivlerinde mevcut 150 milyon belgenin 50 milyonunun tasnifi bitmiştir; ancak, tarihimizin bu kıymetli belgelerinin süratle kurtarılması, inceleme ve değerlendirmeye açılması için, daha yoğun çalışmalar gerekmektedir. Bu çalışmalar tamamlanıldığında, tarihimizle ilgili daha net değerlendirmeler yapılabilecek, geleceğimiz için daha fazla ışık bulunabilecektir. Bu maksatla, Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün kalifiye personel, modern araç gereç ve teknolojiyle donatılması için kaynakların zorlanması gerektiğine inanıyoruz.

Bir diğer husus da, farklı kuruluşlarda bulunan arşiv niteliğindeki bilgi ve belgelerin bir merkezde toplanması gereğidir. Bu maksatla, Millî Arşiv Kanununun bir an önce ele alınması gerektiğini düşünüyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu vesileyle, Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün kurulmasını sağlayan rahmetli liderimiz Turgut Özal'ı burada rahmet ve şükranla anıyorum.

Sayın milletvekilleri, bütün bu çalışmalarla, Başbakanlık, milletimizin hükümetten beklentilerine daha iyi cevap verebilme çabasıdır. Başbakanlık bir orkestra şefliği gibi son derece sistematik ve düzenli çalışmalıdır ki, hükümetler milletin beklentilerine cevap verebilecek icraatları yapabilsin. Milletimiz bugün Parlamentodan neler beklemektedir, milletimiz bugün hükümetten neler beklemektedir; milletimiz, hükümetten ve Parlamentomuzdan, uzun ve kısa vadeli meselelerine çözüm getirmesini beklemektedir. Millet, iş istemektedir; millet, huzur ve barış istemektedir; millet, insan hak ve hürriyetlerinden en geniş şekilde yararlanmak istemektedir; millet, kişi olarak sahip olduğu potansiyeli en iyi şekilde geliştirebileceği demokratik, ekonomik ve sosyal ortamı istemektedir; yani, millet, tam rekabet ortamında fırsat eşitliği istemektedir; millet, muhtaç ve güçsüzlüğe şefkat gösteren bir devlet, yani sosyal devlet istemektedir; millet, dünyanın en gelişmiş on ülkesinden biri olma iddiasına ve hedefine sahip bir Türkiye istemektedir; millet, dostlarının güvendiği, düşmanlarının ise çekindiği bir ülkenin vatandaşı olmayı istemektedir; millet, yarımına ümit duyarak bakabilmek istemektedir; yani, millet, kendisinin ve çocuğunun geleceğini güvence altında görmek istemektedir; gece yattığında, ertesi gününün bugününden daha iyi olabileceğine inandığı, inanabileceği bir yurt istemektedir.

Sayın milletvekilleri, Yüce Parlamentomuzun görevi, bu istekleri gerçekleştirmeyi sağlayacak tedbirleri almaktır. Hükümetin görevi de, yine bu istekleri gerçekleştirmeye dönük icraatları yapmaktır. Bütçeler, hükümetlerin icraat rehberleridir, aynı zamanda da iddialarıdır.

Tüm dünyanın ekonomik bir krizi yoğun bir şekilde yaşadığı bir dönemin tam ortasına düşen 1999 yılı, bu açıdan talihsiz bir yıl olmuştur. Güneydoğu Asya krizi, dalga dalga, Rusya'yı, Japonya'yı vurmuş, Güney Amerika'ya sçramış, Avrupa'yı sarsmış, velhasıl tüm dünyayı etkisi altına almıştır. Bu dönemde, hemen her ülke, uluslararası finans kuruluşlarının az veya çok desteğini görmüştür. Bir tek Türkiye, evet, bir tek Türkiye, bu krizde kendi başına kalmış, kendi yarasını kendisi sarmak zorunda bırakılmış, hatta hatta net dışborç ödeme durumuyla karşı karşıya kalmıştır.

Bütün bu olumsuz şartlara, bir de, bulunduğumuz coğrafyanın kaynayan yapısı ve içerideki sınıktılarımız eklenince, gerçekten çok zor bir dönemden geçmekte olduğumuz görülmür. Bu zor dönemde, Parlamentomuza ve hükümetimize büyük görevler düşmektedir.

Sayın milletvekilleri, Sayın Maliye Bakanımız da bütçe takdim konuşmasında rakamlarla ortaya koydu; dünya büyüme hızı, 1998'de, bir önceki yıla göre çok sert bir şekilde düştüğü gibi, 1999'da da bu düşüş devam etmektedir. Ülkemiz ise, bir seçim yaşamış, tarihinin en uzun geçici bütçesini uygulamıştır. 1999 sonundan itibaren, önce Uzakdoğu'dan olmak üzere, yeniden bir toparlanma, yeniden bir düzleme beklenmektedir; bunun ilk belirtileri başlamıştır. 2000 yılı, kendisine bir an önce çekidüzen veren, gerekli tedbirleri alan ülkelerin ekonomilerinin yönünün süratle yukarıya döndüğü bir yıl olacaktır. Evinin içini düzelden, evini toparlayan, ev ödevini en iyi şekilde yapan ülke kazanacaktır. Bizim de süratli davranmamız, yasal düzenlemeleri hiç vakit geçirmeden ele almamız, ekonominin öntünü açmamız gerekmektedir.

Sayın milletvekilleri, görünen o ki, bütçeden sonra, Parlamentomuza da önemli görevler düşmektedir. Vergi Yasasında yapılacak iyileştirmeler, sosyal güvenlik reformu, mahalli idareler reformu ve bu kapsamdaki düzenlemelerin, 21 inci Dönem Parlamentomuzun bugüne kadar yaptığı süratli ve yapıcı çalışmalarda olduğu gibi, gerçekleştirileceğine inanıyoruz. Bu konuda, Parlamentomuzun, tarihi sorumluluğunun bilincinde olduğuna eminiz.

Sayın milletvekilleri, yukarıda belirttiğimiz gibi, 1999 yılı bütçesi, şartların çok namüsaid olduğu bir ortamda önümüze gelmiştir. Her bütçe, kaynakları en verimli şekilde kullanmak iddiasını taşır. 1999 bütçesinin de, eldeki imkânlarla yapılabileceğin en iyisinin arandığı bir bütçe olduğuna

inanmaktayız. Bu bütçeden milletimizin beklentileri vardır, bu bütçeden ekonominin beklentileri vardır. Milletimizin beklentisi, maaş artışıdır, enflasyonun dizginlenmesidir, yatırımların sürdürülmesidir, yatırımların artırılmasıdır. Hükümet, memur maaş artışlarının enflasyonun altında kalma-
yacağını net bir şekilde deklare etmiştir. Her ne kadar, yatırımlara, sizlerin ve tabii ki bizlerin gön-
lünden geçen yoğunlukta olmadığı aşikâr ise de, enflasyonun düşürülmesi hedefi sebebiyle, bir dö-
nem için katlanılabilir olduğunu düşünüyoruz.

Bu bütçeden milletin beklentilerini söyledik; peki, bu bütçeden ekonominin beklentileri neler-
dir: Bu bütçeden ekonominin beklediği istikrardır, güvendir. İstikrar ve güvene kavuşmuş Türk
ekonomisinin ufkunu açar. İstikrar ve güven, yüzde 7, yüzde 8 büyüme hızını çok rahat bir şekilde
ülkemize sağlayabilecektir. Bu büyüme hızının sürdürülebilir olması da, istikrar ve güven ortami-
nin sürekliliğine bağlıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BİRKAN ERDAL (Devamla) – Her türlü iç ve dış olumsuz şarta rağmen, 1999 bütçesinde bu
konuda dikkatli davranılmaya çalışıldığı, aşırılıklardan ve popülizmden uzak durulduğunu görüyo-
ruz; böylece de, ilerisi için umit taşıyabileceğimize inanıyoruz. Bu bütçenin, sizlerin, bizlerin, he-
pimizin istediği, beklediği bol yatırımlı, düşük enflasyonlu, yüksek büyüme oranlı bütçelerin hazı-
rlayıcısı olmasını diliyorum; hepinize saygılar sunuyorum. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erdal.

Söz sırası, İstanbul Milletvekili Sayın Emre Kocaoğlu'nda.

Buyurun Sayın Kocaoğlu. (ANAP sıralarından alkışlar)

ANAP GRUBU ADINA EMRE KOCAOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, değerli milletve-
killeri; Denizcilik Müsteşarlığının bütçesi üzerinde görüş belirtmek üzere Anavatan Partisi Grubu
adına söz almış bulunuyorum; hepinizi şahsım ve partim adına saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, üç tarafı denizlerle çevrili bir ülkenin ferdi olarak, burada, bu coğrafi ko-
numumuzun gururunu paylaşıyoruz; ama, acaba bu gururun gereklerini yerine getirmenin de guru-
runu paylaşabiliyor muyuz? Ülkemizin üç tarafının denizlerle çevrili olması çok güzel bir şey; doğ-
ru; ama, aynı ülkede -bu kadar denizlerle çevrili bir ülkede- deniz taşımacılığımızın sadece yüzde
32,5'ini kendi bayraklı gemilerimizle yapabiliyoruz. Her yıl 1,5 milyar dolarımızı, başka bayraklı
gemilere, deniz taşımacılığı karşılığında ödüyoruz.

Değerli arkadaşlarım, denizcilik, uluslararası bir faaliyet; dolayısıyla, bayraklar, dünyanın dört
bir yanında, çeşitli denizlerde dolaşiyor. Bu, ülkeler için bir gurur kaynağı. Biz, kendi bayrağımı-
zı, dünya denizlerinde dalgalanır görmek istiyoruz; ama, ne yazık ki, kendi bayraklı gemilerimiz,
birer birer, FOC (flag of convenience) denilen kolay bayraklı, kaçak bayraklı ülkelere kaçıyor. Ar-
matörlerimiz, gemilerimizde kendi bayrağımızı indirip, Panama Bayrağını, Liberya Bayrağını,
Malta Bayrağını çekiyorlar. Bu nasıl izah edilebilir; bu armatörler, bayrak sevmeyen insanlar
değil mi; hayır, herkes kadar bayrağımızı seven insanlar; ancak, değerli arkadaşlarım, Türkiye'de-
ki uygulama, iş hayatının pek çok alanında olduğu gibi, o kadar sıkı ve sıkıcı ki, yakaladığımız ter-
sane sahibinin de, armatörün de, gemi donatanının da, acentenin de, hatta işçinin de, gemi adamı-
nın da derisini yüzdüğümüz için, adam, başka bayrağa kaçmak zorunda kalıyor.

Değerli arkadaşlarım, bir büyük şairimiz, kitabında "bu bayrak rüzgâr bekliyor" diyor. Evet,
bu bayrak rüzgâr bekliyor; ama, bu bayrak, denizlerde, açıkdenizlerde bir şey daha bekliyor; teşvik
bekliyor. Türk Bayrağının dünya denizlerinde dalgalanması için, bizim, gemiye, gemiciliğe; deniz-
ciliğe teşvik sağlamamız lazım, gemi inşa sanayiinden başlayarak sağlamamız lazım.

Tersanelerimiz kapanıyor. Şu anda, 1 milyon dwt'lik gemi yapmamız gerekirken ve bunu yapabilecek kapasitedeyken, 60- 70 dwt'lik gemi yapabiliyoruz yılda; geri kalanı, hem başkalarının bayraklarını dalgalandırmamıza hem de milyarlarca dolarımızı başkalarına vermemize yol açıyor. Tersanelerden teşvike başlamalıyız.

Bu da yetmez; armatörlerimizi mutlak surette teşvik etmemiz lazım; son derece ağır şartlar altında, başka bayraklara kaçmaya zorladığımız armatörlerimizi, tekrar kendi bayrağımıza dönmeye teşvik edecek esnek mevzuatı getirmemiz lazım; gemi donatanını teşvik etmemiz lazım; acenteyi teşvik etmemiz lazım.

Bu da yetmez değerli arkadaşlarım; o gemilerde o bayrağı dalgalandıranlar, insanlardır; deniz seviyesinin altında makine dairelerinde ter dökenler, insanlardır. Deniz, karadan baktığımız zaman çok romantik görünür, şiirler yazılır deniz hakkında; ama, aynı denizin fırtınaları, rüzgârları, dalgaları içinde bir yıl, iki yıl ailemizden, evimizden uzak açıkdenizlerde kaldığımız zaman, gemi adamlığının, denizciliğin, gemiciliğin ne olduğunu acı şekilde görürüz. Bu insanlar da teşvik bekliyor.

Denizciliğimizi mutlak surette teşvik etmeye başlamamız lazım. Bunun yolu da kolaydır, en azından başlamanın yolu kolaydır; denizcilik bakanlığını kurmaktır bu kilidin anahtarı. Türk denizciliğini arzuladığımız seviyeye çıkarmak, Türk Bayrağını bütün dünya denizlerinde dalgalandır hale getirmek için, bir an önce denizcilik bakanlığını kurmalıyız. Sorunların çözümü böyle başlayacaktır; tabii ki, bununla bitmeyecektir, devam edecektir; ama, başlangıç bu olmalıdır.

Değerli arkadaşlarım, bu duygularla, şimdiye kadar Denizcilik Müsteşarlığında başarılı hizmetler veren bütün müsteşarlarımızı, üst düzey yöneticilerimizi, personelimizi, gemi adamlarımızı, herkesi şükranla anıyorum, hepsine teşekkür ediyorum; ama, inşallah, Denizcilik Müsteşarlığı olarak konuştuğumuz son bütçe olur bu; bundan sonraki bütçeyi, inşallah, ümit ediyorum, denizcilik bakanlığının bütçesi olarak konuşuruz ve bu millî davanın çözümüne bir şekilde adım atmış oluruz.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; şimdi, müsaade ederseniz, Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nün bütçesine geçmek istiyorum.

Kamuoyu tarafından, yalnızca hava tahmini yapılan bir kuruluş olarak bilinen Meteoroloji, son yıllardaki teknolojik ve bilimsel gelişmeler, özellikle süper bilgisayarlar, hava radarları, meteorolojik uydular ve modern telekomünikasyon sistemlerinin kullanılmasıyla, çok geniş ve kapsamlı bir hizmet seviyesine ulaşmıştır.

Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü, bütün bu çok amaçlı hizmetlerini verebilmek amacıyla, dünyanın dört bir tarafından bilgi toplamakta ve bunları, geniş halk kesimlerine, kamu kurumlarına, özel kuruluşlara, her gün daha fazla güvenilir bir ehliyet içerisinde iletmektedir.

Değerli arkadaşlarım, bilim ve teknoloji durmuyor. Meteoroloji, doğrudan doğruya bilim ve teknolojiyle ilgili bir hizmet alanı; yeni yatırımların yapılması lazım, yüksek teknolojik gelişmelerin takip edilmesi lazım. Bu açıdan baktığımız zaman, bütçede Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğüne ayrılan 12 trilyon 567 milyar 600 milyon liranın alet, cihaz yatırımına ayrılan sadece 625 milyar lirasıyla, bu olağanüstü teknolojik yarışta önde gitmemiz kabil değildir. Eğer dünyada meteoroloji alanında yapılan gelişmelerde geri kalmak istemiyorsak, bu bütçenin çok yetersiz olduğunu bilerek hareket etmeliyiz.

Meteorolojinin bir başka önemli ihtiyacı da, 1995 yılı geçiş programı icra planındaki bir hüküm nedeniyle kademe kademe eritilen ve nihayet 1996-1997 öğretim yılında hiç öğrenci alınma-

masıyla bir hayli durgun hale getirilen Anadolu Meteoroloji Meslek Lisesinin bir an önce açılması zaruretidir. Bu meslek lisesi, Meteorolojinin ihtiyacı olan ehliyetli elemanı yetiştiren tek lisemizdir. Bunun bu şekilde kapanmasına doğru giden sürecin başlangıcı, 1995 yılındaki bir program hatası olmuştur. Bir an önce bu hatanın düzeltilmesi ve Meteoroloji Meslek Lisesinin tekrar eskisi gibi canlı ve verimli şekilde, ihtiyaç duyulan teknik elemanı yetiştirir hale getirilmesi lazımdır.

Değerli arkadaşlarım, Meteorolojide gördüğümüz olumlu gelişmeyi, seviyeli ve sağlıklı çalışmalarını takdirle karşılıyoruz; gayretli çalışmalarından ötürü, Genel Müdürlüğün ve ilgili bakanlığın bütün elemanlarına tekrar teşekkür ediyoruz; bu dar imkânlar içerisinde hizmetlerinin verimli olmaya devam etmesini temenni ediyoruz.

Teşekkür ediyorum. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kocaoğlu.

Gruplar adına konuşmalar bitmiştir.

Sayın Bakan söz istemektedir.

Yerinizden mi konuşacaksınız?

DEVLET BAKANI FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Evet efendim.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

DEVLET BAKANI FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; değerli milletvekili arkadaşlarımızın Başbakanlık bütçesi üzerinde yaptıkları olumlu olumsuz eleştiriler için ve önerileriyle Başbakanlık bütçesine yaptıkları güzel katkılar için teşekkür ediyorum, şükranlarımı sunuyorum.

Ancak, izinizle, Nazlı Ilıcak Hanımefendinin -buradan ayrıldılar ama- hiç içimize sindiremediğimiz ve bir ölçüde, Türkiye Büyük Millet Meclisine de, tüm üyelere bakarak ve sanıyorum hükümeti de kastederek söylediği bir söze cevap vermek istiyorum.

Sayın Ilıcak dedi ki: "Siz devleti ele geçirdiniz mi ki, Fethullah Gülen ele geçirsin." Şimdi, takdir edersiniz ki -izin verirsiniz, hepinizin adına da konuşmak istiyorum- bizim bildiğimiz, Türkiye Cumhuriyeti Devletidir ve tektir. Sayın Ilıcak, o sözleriyle, biraz farklı bir anlam yüklemeye çalıştılar bildiğimiz devlet kavramına; yani, demek istediler ki, aslında, sizin sahip olduğunuzu zannettiğiniz devletten başka güçler de vardır.

Şimdi, tabii, ben, Sayın Başbakanımız ve 57 nci hükümet adına söylüyorum; bizim bildiğimiz, Türkiye Cumhuriyeti Devletidir, tektir ve onu da hiçbir zaman ele geçirmek için değil, el üstünde tutmak için çalışırız. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Diğer bir bakanımız söz istemişti.

Buyurun.

DEVLET BAKANI RAMAZAN MİRZAOĞLU (Kırşehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Başbakanlık bütçesine dahil olan Denizcilik Müsteşarlığı ve Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü bütçeleri üzerinde grupları adına söz alan, konuşan bütün konuşmacılara teşekkür ediyorum. Konuşmalardan istifade ettik, gerekli notları çıkardık ve bu konuşmalardan, bakanlık olarak, teşkilatımız olarak, geniş ölçüde istifade edeceğiz.

Burada, bazı konuşmacıların açıklık getirilmesini istedikleri bazı hususlara cevap vereceğim, bazı soruları da yine cevaplandıracağım yüksek müsaadelerinizle.

Şunu her şeyden evvel söyleyeyim ki, Türkiyemizde, deniz sektörüne, denizcilğe dair hizmetler, büyük ölçüde Denizcilik Müsteşarlığı kanalıyla -ama, bunun yanında, Ulaştırma Bakanlığına, başka bakanlıklara ve Özelleştirme İdaresine bağlı birimler vasıtasıyla da- yürütülmektedir.

Denizcilik Müsteşarlığı üzerinde konuşan bütün değerli konuşmacılar, hemen hemen, dağınık hizmetin birleştirilmesi ve Denizcilik Müsteşarlığının denizcilik bakanlığı haline getirilmesi konusunda hemfikirler. İnşallah, daha önce iki sefer Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine getirilmiş olan denizcilik bakanlığı, 21 inci Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmaları arasında gerçekleşir, denizcilik bakanlığı kurulur ve denizcilik sektörümüze dair dağınık hizmetler de, bir kurumda toplanarak, daha verimli hale gelir.

Yüce Atatürk "denizciliği, Türk'ün büyük milfi ülküsü olarak düşünmeli ve onu kısa zamanda başarmalıyız" demişlerdir. Bunun yolu, bütün sektörü bir çatı altında toplayarak, hizmeti daha verimli hale getirmektir.

Türkiyemizin üç tarafı denizlerle çevrilidir, 8 333 kilometrelik kıyı şeridimiz vardır; etrafımızdaki denizlere, uzun kıyılarımıza rağmen, komşularımızla ve denize kıyısı bulunan diğer ülkelerle mukayese ettiğimizde, maalesef, denizlerden istifademiz, o nispette yüksek değildir. Bunun için, kısa sürede denizcilik bakanlığının kurulması gerekmektedir; ayrıca, özel sektörümüzün önündeki bütün yasal ve kanunî engeller bir an evvel mutlaka kaldırılmalıdır. Özel girişimci denizcilik sektörümüze, gerekli teşvik ve dış kredi imkânlarını mutlaka sağlamalıyız. Gemi imalatında, yine, özel sektörümüzün önünü mutlaka açmak düşüncesindeyiz.

Sayın Emre Kocaoğlu'nun sözü üzerine şunu söylemek istiyorum: Deniz taşımacılığında, gemi yapımında, liman hizmetlerinde sorunlar vardır. Taşımalarda, mevcut teşvik uygulamalarını yeterli bulmuyoruz, yeni hazırlıklar yapıyoruz. Gemi yapımında da sorunlar büyük düzeydedir. Bu kesime yeni teşvik imkânları hazırlıklarımız son aşamaya gelmiştir; bu kesimi mutlaka rahatlatacağız.

Türk Bayraklı gemilerin, kolay bayrak edinilen Malta, Panama gibi ülkelerin bayraklarına geçişleri son derece azdır. Bugün, gelişmiş ülkelerin gemileri dahi kolay bayrağa geçmektedir. Tüm sektöre hitap edebilecek bakanlığın kurulmasıyla, yine, yeni düzenlemelerle, sektörümüze yeniden hız vermek mecburiyetindeyiz.

Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğüyle ilgili olarak, DSP Adana Milletvekilimiz Yavuz Bildik Bey önemli açıklamalarda bulundular, kendilerine teşekkür ediyorum. Sayın Bildik "Meteoroloji, gerekli teknoloji ve donanıma sahip olabilsen, sel felaketlerinde kayıplar en aza indirilebilecekti" dediler. Yine "orman ve diğer alanlardaki afetleri önleyici veriler hazırlanmalı" dediler. "Personel azlığı, önemli bir dezavantaj haline gelmektedir" dediler. "Hava kirliliğine yönelik çalışmalara başlanmalı" dediler. Afetlere yönelik gerekli teknolojik yatırımlara son yıllarda ağırlık verilmiştir. Gerek genel bütçe çerçevesinde gerekse sağlanan Dünya Bankası kredisi çerçevesinde, erken uyarı hizmeti vermeye yönelik radar projesi başlatılmış, otomatik istasyonların önemli ölçüde devreye girmesi planlanmış, eldeki verileri de değerlendirmeye yönelik süper bilgisayar sistemleri ve programları kurma planlanmıştır. Yapılan ve yapılacak teknolojik yatırımlar, sadece sel felaketlerine yönelik olmayıp, orman yangınları ve diğer afetlere yönelik hizmetleri de üretecektir. Ayrıca, meteorolojik verilere yönelik meteoroloji bilgi bankası oluşturulması hızla devam etmektedir. Önümüzdeki birkaç yıl içerisinde, geriye dönük 60 yıllık verileri bulabilme ve değerlendirme imkânı, bilgi bankası sayesinde elde edilecektir.

Personel yetersizliği, maalesef, doğrudur; bu konuda Yüce Meclisin desteğini bekliyoruz.

Hava kirliliğine yönelik laboratuvar çalışmalarına başlanmıştır; ancak, kirlilik ölçümleri, doğrudan, Hıfzıssıhha ve diğer ilgili kuruluşları daha çok ilgilendirmektedir.

Sayın Ali Naci Tuncer Bey, Meteoroloji Genel Müdürlüğü konusunda müspet şeyler söyledi; onlara teşekkür ediyorum. Yalnız, okul konusunda Meteoroloji Meslek Lisesinin kapatıldığını beyan ettiler, eğer, biz yanlış anlamamışsak. Meteoroloji Meslek Lisesi kapatılmamıştır, öğretime devam ediyor; ayrıca, yüksekokul haline getirilmesi çalışması vardır.

Dünya Meteoroloji Örgütünde yapılan çalışmalar neticesinde, Devlet Meteoroloji Teşkilatı, bölgesel eğitim merkezi olarak kabul edilmiştir. Böylece, ilk defa bir kuruluşumuz uluslararası eğitim merkezi haline gelmiştir. Dolayısıyla, eğitim seviyesinin daha da yükseltilmesine yönelik tedbirler alınmıştır.

Sayın milletvekilleri, MHP Grubu sözcüklerimizden Mehmet Şandır Beye çok teşekkür ediyorum. Meteoroloji Genel Müdürlüğümüzün bütçesinin yetersiz olduğundan bahsettiler. Türk cumhuriyetlerine yönelik çalışmaların yapılması gerektiğini belirttiler. Yine, meteoroloji meslek okulunun yatılı hale getirilmesini beyan ettiler; personelin özlük haklarındaki eksikliklerden bahsettiler.

Sayın milletvekilleri, Sayın Şandır'ın yapıcı eleştirilerine katılmamak mümkün değil. Teşekkür ediyorum. Bütçemiz maalesef yeterli değil; gerekli katkıyı Yüce Meclisten bekliyoruz.

Meteoroloji Meslek Lisesi, 1996 yılında yatılı statüsünden çıkarılmıştır. Yeniden yatılı hale getirilmesi için gerekli girişimlerde bulunduk; çalışmalarımız devam etmektedir.

Sayın milletvekillerimiz, Meteoroloji Genel Müdürlüğünün çalışanları, özverili çalışmalarına rağmen, özlük hakları açısından Başbakanlığa bağlı diğer kuruluşlardan geridedir. Özellikle, taşra teşkilatlarında çalışan 2 000 civarında personeli daha da mağdurdur. Bu nedenle, Başbakanlık teminatı ve sözleşme hakkının bu cefakâr personelden esirgenmemesi gerekir. Bu hususu dile getirdiği için Sayın Şandır'a tekrar teşekkür ediyorum.

Sayın Altan Karapaşoğlu, yine, teşkilatımızla ilgili müspet sözler söyledi. Teşekkür ediyorum. Denizcilğe yönelik istasyonlar kurulmalı şeklinde beyanda bulundu. Bu konuda da şunları söylemek istiyorum. Sayın milletvekilleri, denizcilğe yönelik hizmet veren 32 istasyonumuz vardır. Yine, yayımların, radyo yayınlarının, benzeri yayınların güçlendirilmesi için Türk Telekom Anonim Şirketiyle görüşmeler yapmaktayız. Meteoroloji Radyosu, kısa dalgadan 12 saat süreyle yayın yapmaktadır. Her türlü meteorolojik tahmin, ihbar ve uyarılar verilmektedir. Radyonun dünyanın her bölgesinde dinlenebilmesi ve 24 saatlik sürekli yayına yönelmesi için gerekli çalışmalar yapılmakta olup, ayrıca, FM radyo kurulması çalışmaları yürütülmektedir.

Sabırla dinlediğiniz için, Genel Kurulun sayın üyelerine ve Yüce Divana teşekkür ediyorum. (MHP, DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Devlet Bakanı Sayın Ramazan Mirzaoğlu'na teşekkür ediyoruz.

Şimdi, şahısları adına bir lehte, bir aleyhte söz vereceğim.

Lehte, Tokat Milletvekili Sayın Ergün Dağcıoğlu.

Buyurun Sayın Dağcıoğlu. (FP sıralarından alkışlar)

M. ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) – Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; 1999 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarılarından Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı ile Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü bütçeleri üzerinde görüşlerimi sunmak üzere huzurlarınızdayım.

Süremi son derece sınırlı olması münasebetiyle, ülkemizin coğrafi konumu ile dünya ve Türk deniz ticaretine ilişkin detaylara girmek istemiyorum. Burada, dışticaretimizin yaklaşık yüzde 90'ının deniz yoluyla yapıldığını ve en ekonomik taşıma sisteminin deniz yoluyla olduğunu, dünya deniz ticaret filusunda bayraklara göre dağılıma bakıldığında ise, Panama, Liberya ve Yunanistan'ın ilk 3 sırayı paylaştığını, ABD'nin 11 inci sırada yer aldığını, Türkiye'nin ise, bir kolay bayrak ülkesi olan Saint Vincent'in bile peşinden ancak 16 ncı sırada yer aldığı hususlarını Yüce Meclise sunmak istiyorum.

Bugün, ülkemizde, 29'u Tuzla-Aydınlık Koyu tersaneler bölgesinde olmak üzere, 32 adet özel ve 4 adet de kamuya ait toplam 36 adet tersane bulunmaktadır. Tersanelerimizin yeni gemi inşa kapasitesi 550 bin dwt'dur. Dünya gemi inşa piyasasında Japonya ve Güney Kore'nin payı yüzde 60'ın üzerindedir. Sadece bir örnek vermek gerekirse, Güney Kore Hyundai Tersaneleri dünya gemi inşa piyasasında tek başına yüzde 10 paya sahiptir.

Bilindiği gibi, İstanbul Boğazı, Marmara Denizi ve Çanakkale Boğazından oluşan su yolu, dünyanın en yoğun ve kaza ihtimali en yüksek uluslararası deniz trafiğine geçiş imkânı veren, üç kıtayı birleştiren ve buralardan okyanuslara bağlantılı, doğal ve yapay zorluklarla dolu bir bölge; Türk boğazlar bölgesi.

Tabii, ister istemez bu bölgeye yönelik tehlikelerden olabildiğince korunabilmesi çerçevesinde, seyir, can ve mal emniyeti ile çevre güvenliğini sağlamak amacıyla trafik düzenlenmesini gerçekleştirmek için hazırlanan, Boğazlar ve Marmara Bölgesi Deniz Trafik Düzeni Hakkında Tüzük, 1 Temmuz 1994 yılında yürürlüğe girmiştir. Uygulamaya yönelik bazı eleştirileri ortadan kaldıracak şekilde tüzükte iki kez değişikliğe gidilmiştir.

Bu bölgeyle ilgili alınması gereken bir başka önemli tedbir ise, gemi trafiğinin düzenli olmasını, emniyetli geçişi en kısa sürede gerçekleştirecek ve riskleri minimize edecek olan elektronik gözleme yönlendirme ve yönetim sisteminin kurulmasına yönelik çalışmalardır.

Gemi trafiğinin seyir emniyetini artırmayı amaçlayan, gemi trafik yönetim ve bilgi sistemi denilen GTYBS şeklinde de adlandırılan bu proje, uluslararası ihaleye açılmış, 5 firma idarî evrakları yönüyle yeterli bulunmuş; teknik düzeydeki incelemenin halen devam ettiği bilinmektedir. Ancak, ülkemiz adına son derece önem arz eden söz konusu projenin, yani, bu ihalenin gerçekleştirilmesi için, Çanakkale ve İstanbul Boğaz bölgelerinde arazi devirleriyle ilgili engellerin giderilmesi gerekmektedir. Yazılı ve görüntülü basın huzurunda, açık, şeffaf bir yönetim anlayışıyla ihalelerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu konuda, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurul kararları çıkarılması son derece önemlidir.

Umuyor ve diliyorum ki, bu projenin öntündeki engeller süratle çözüme kavuşturulur ve Sayın Bakanımız bu konuda müzaheret gösterirler.

Yeri gelmişken, bir değerlendirmemi denizcilikten sorumlu Devlet Bakanımız Sayın Prof. Dr. Ramazan Mirzaoğlu'nun bilim adamı kimliği ve bugüne kadar sergilediği tavır adına tespit edebildiğim kadarıyla gerek kurum gerekse denizcilik sektörüne önemli katkılar sağlayacağına olan inancımı bütün samimiyetle Sayın Bakanın hoşgörüsünü bekleyerek ifade etmek istiyorum. Ülke kalkınmasında denizcilik sektöründen beklenen katkının sağlanabilmesi bakımından taşımacılıktan, gemi inşa ve yat sanayiine, balıkçılıktan kumculuğa, uluslararası ilişkiler ve çevreden, deniz turizm ve eğitimine kadar her kesimi ilgilendiren tespit edilebilmiş 60 civarındaki konudan, sorunların çözümüne ilişkin olarak öncelik sıralaması yapılırsa, sektörün içinde bulunduğu dağınıklık ve çok başlılığın meydana getirdiği otorite noksanlığından kurtarılması gerektiği gerçektir.

Bildiğim kadarıyla 1997 yılı Haziran ayında Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilen, ancak, maalesef yasalasamayan denizcilik bakanlığı kanun tasarısı ve denizcilikle ilgili tüm kurum ve kuruluşların bir çatı altında toplanarak koordine edilmesi, önem ve aciliyet arz etmektedir.

Önemlilik arz eden bir diğer husus ise, Birinci Ulusal Denizcilik Şurası Sonuç Bildirgesinde yer alan hususların hayata geçirilebilme gerçeğidir.

Sayın milletvekilleri, burada hazır şuradan bahsederken, şayet birileri ağzıma acı biber sürmezse, Türkiye’de ilk kez çok önemli bir şuranın toplanmasına vesile olan Refahiyol döneminin denizcilikten sorumlu Devlet Bakanı Sayın Gürcan Dağdaş Beye, Sayın Çiller Hanımefendiye ve Sayın Erbakan’a şükranlarımı arz ediyorum; çünkü, şu anda elimde bulunan bu denizcilik şurasıyla ilgili çalışmalar, Türkiye tarihinde ilk defa yapılan çalışmalardır. Bu manada, herkese hakkını vermek gerekir kanaatimi ifade etmek istiyorum. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

Şurada alınan kararların ve zaman içinde meydana gelebilecek değişikliklerden kaynaklanacak taleplerin izlenmesi, değerlendirilmesi, neticelendirilmesi için, Denizcilik Müsteşarlığının bünyesinde bir denizcilik şura daimi sekreteryası oluşturulmuştur.

Şurada alınan bir diğer karar ise, dünya denizciliğinde ve ülkemiz şartlarında meydana gelebilecek değişikliklerle gelişmelerin değerlendirilerek ulusal denizciliğimiz açısından ifade ettiği önemin ortaya çıkarılması ve ulusal denizciliğimiz için gerekli önlemlerin alınabilmesini teminen daha önce kurulan bir komisyona ilaveten 6 adet sürekli danışma kurullarının oluşturulması karar altına alınmıştır. Deniz taşımacılığı, gemi inşa ve tersaneler, limanlar, deniz turizmi ve yatçılıkla ilgili hedefler sayısal olarak ifade edilmiş ve sonuç olarak da, sayısal olarak gösterilen hedeflere ulaşılmasını teminen, bu bildiriye ek bir eylem planı düzenlenerek “kamuoyuna ve ilgililere duyurulacaktır” denilmiştir.

Bu kurullar bugüne kadar toplandı mı; bir eylem planı hazırlanıp kamuoyuna duyuruldu mu bilemiyorum; ama, bildiğim bir şey varsa, o da, Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planında belirtilen sadece bir tek hedefi, yani deniz ticaret filomuzun kapasitesinin 15 milyon dwt olarak belirlenmesi hedefini, bu önemli hedefi bile yakalayamadık maalesef. Bakınız, bugün için deniz ticaret filomuzun kapasitesinin 10 milyon 450 bin dwt olduğunu düşünersek, demek ki, 2000 yılında bitecek olan Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planının gerçekleştirilme oranı, ancak, üçte 2 olmuştur, üçte 1’i hâlâ beklemektedir gibi görünüyor.

Şura kararlarının Eylül 1997’de alındığı düşünülürse ve şura kitabının sunuş bölümünde, o zaman ki, sayın profesör müsteşarın “şüralar, aslında icra edildikten sonra yaşamaya başlar” dediğini de göz önünde bulundurursak, bu hususla alakalı Sayın Bakanım uygun görürlerse, bir öneri getirmek istiyorum. Öncelikle şurada alınan kararları ve hedefleri çok doğru ve önemli buluyorum, bunun altını çizmek istiyorum. Denizcilik Müsteşarlığı veya en kısa sürede kurulacağını umduğum denizcilik bakanlığı bünyesinde bir birim oluşturularak, konusunun en iyi uzmanlarının burada istihdamını mümkün kılacak sözleşmeli statüde veya başka bir statüde, ücret ve sosyal haklar yönüyle de çekim alanı olacak bir anlayışla, bu sürekli kurulların işlevini yerine getirebilecek bir yapılanmaya gidilebilir mi acaba? Bu hususun uygulanabilirliğinin araştırılmasının yararlı olacağını düşünüyorum.

Bağlı kuruluş olarak hizmet vermekte olan Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmesi Genel Müdürlüğünün, özellikle, Türk Boğazlar bölgesinde meydana gelebilecek deniz kazalarında ve sonrasında meydana gelebilecek yangınlardan can ve mal emniyeti ile çevrenin ve kıyıdaki yerleşim alanlarının korunması amacıyla, çok amaçlı römorkörlerin alınması, deniz kazalarına anında müdahale edebilmek ve olayı yerinde izleyerek gerekli koordineyi etkin bir şekilde sağlayabilmek

ve arama, kurtarma amaçlı helikopter alınması, deniz itfaiyesinin en ideal anlamda teşkili ve koordinasyonunun sağlanması, önemlilik arz etmektedir.

Kılavuzluk ve Römorkaj Hizmetleri Teşkilatları Hakkında Yönetmelik ile kamu tekellerinin kaldırılıp; ama, özel sektör tekellerinin oluşmasını önleyici tedbirlerin alınmasıyla, liman yönetmeliklerinde yapılan ve yapılacak değişikliklerin rekabete açık hale dönüştürülmesi ve uyumlaştırılması, bir başka önemli husustur.

Tersanelerde ihtiyaca tam cevap verebilecek şekilde yangın söndürme araç ve gereçlerinin bulundurulması yönünde alınacak tedbirler, liman ve kıyı devleti olarak uluslararası sorumlulukların yerine getirilmesi ve ulusal anlamda da mevzuatlara uygun olarak denetimlerin yapılması, bina, araç, gereç, donanımın birlikte Uluslararası Denizcilik Teşkilatı ölçütlerine uygun liman devleti kontrol memurlarının istihdamı gereklilik arz etmektedir.

Özellikle, gemilerden kaynaklanan kirliliğin önlenmesi amacıyla, liman atık kabul tesislerinin realize edilmesi, deniz ihtisas mahkemeleriyle, denizcilik ihtisas bankasının kurulması gerekmektedir.

Tuzla tersaneler bölgesinin serbest bölge yapılması çok önemlidir ve benzeri sektöre sığrama yaptıracak düzenlemelere gidilmesi büyük önem arz etmektedir.

Yine, Başbakanlığa bağlı bir kuruluş olarak hizmet veren Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü, meteorolojik hizmetlerin gerektirdiği meteoroloji birimlerini açmak, gerek ulusal gerekse uluslararası anlamda elde edilen verileri duyurmak, orman, ulaştırma, bayındırlık, enerji, sağlık, çevre, silahlı kuvvetler ve tarım sektörüyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

M. ERGÜN DAĞCIOĞLU (Devamla) – ...ilgili kurum ve kuruluşlara destek hizmeti sağlamak, turizmden balıkçılığa, şhirleşmeye kadar birçok alanda meteorolojik temel bilgileri sunmak gibi önemli hizmetleri yerine getirmektedir.

Tabii, böylesine önemli bir işlevi yerine getirirken...

BAŞKAN – Sayın Dağcıoğlu, süreniz doldu.

M. ERGÜN DAĞCIOĞLU (Devamla) – ...memleketim olan Tokat'ın Pazar İlçesinde, üç gün önce yaşanan, insanların yaşadığı tabii bir afeti de meteorolojik olay deyip hemen geçemeyeceğim. Üç gün önce yaşanan dolu afetinin...

BAŞKAN – Sayın Dağcıoğlu, toparlar mısınız lütfen... Mikrofonunuz kapalı...

M. ERGÜN DAĞCIOĞLU (Devamla) – 1 dakika sürem vardı efendim...

BAŞKAN – Onu verdim efendim.... Demin verdim...

M. ERGÜN DAĞCIOĞLU (Devamla) – Öziir diliyorum efendim.

BAŞKAN – Estağfurullah... Lütfen...

M. ERGÜN DAĞCIOĞLU (Devamla) – 7,2 trilyon liraya tekabül eden Tokat'taki üç gün önceki sel felaketinden ötürü, Sayın Bakanlar Kurulundan da ilgi bekliyor, bu manada, sürem kısıtlı olmasından ötürü, hepimize saygı ve selamlarımı iletiyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Dağcıoğlu.

Aleyhte, Rize Milletvekili Sayın Mehmet Bekaroğlu; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika efendim.

MEHMET BEKAROĞLU (Rize) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Başbakanlık bütçe si üzerinde kişisel görüşlerimi açıklamak üzere söz almış bulunmaktayım. 21 inci Yasama Dönemi ve 1999 yılı bütçesinin milletimize hayırlı olması dileğiyle sözlerime başlıyorum; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Anayasanın 112 nci maddesinin birinci ve üçüncü paragrafında başbakanların temel görevi, genel siyasetin yürütülmesi ve bakanlıklar arasındaki koordinasyonun kurulması şeklinde tarif edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, Anayasa böyle diyor ama, bugün ülkemizde, siyasetin üretildiği tartışma konusudur. Siyasal gözlemcilerin kanaati odur ki, siyasi aktörler siyaset üretme konusunda her gün geriye gitmekte. Siyasal sorumluluğu bulunan, yaptıkları ve yapmadıklarından dolayı millete hesap verme durumunda olan başbakanlar, maalesef, her gün yenileri tesis edilen kurum ve kurullara yetkilerini devretmektedirler; ama, ben, bunun üzerinde durmayacağım. Asıl ben, Başbakanın devasa bir devlet dairesi haline gelen Başbakanlık binasında, günlük rutinlere boğulduğuna dikkat çekmek istiyorum. Böyle bir yapılanma içinde başbakanlar, isteseler de günlük rutinlerden kurtulup genel siyaset üretmezler; üretseler de, bu siyasetin yürütülmesi bürokrasiye takılır. Sayın Karakoyunlu, dün, Maliye Bakanının sunuş konuşmasında siyasetin bulunmadığını söylediler; doğrudur, bu Hükümetin ne programında ne de sunmuş olduğu bütçede siyaset yoktur. Bu program ve bütçe, 1999 yılında, ülkemizde, Türkiye’de siyaset adına hiçbir şey yapılmadığının belgesi olacaktır. Ayrıca, Türkçe özrünün de belgesi olacaktır.

Değerli milletvekilleri, gerçekten, bugün burada, bütçesini müzakere ettiğimiz Başbakanlık, 10 genel müdürlük, hukuk müşavirliği, teftiş kurulu ve diğer birimleriyle yılda 500 binin üzerinde evrakın gelip gittiği devasa bir devlet dairesi haline gelmiştir. Ayrıca, çeşitli biçimlerde Başbakanlığa bağlı onlarca kuruluş ve kurul vardır.

Değerli milletvekilleri, bu hantal devasa yapı başbakanın, Anayasanın kendisine yüklediği genel siyaseti yürütmeye görevini ciddi bir şekilde aksatmaktadır. Bu durum, siyasi sorumlulukları üzerine almak durumunda olan başbakanı, siyaset üretmekten alıkoymaktadır. Yıllardan beri, bu ülkede hantal, merkezîyetçi yapıdan yakınılı; ama, bunun değişmesi için hiçbir şey yapılmaz; aksine, merkezde güç ve yetki birikimini pekiştirecek yeni kurumlar ve kurullar oluşturulur. Sadece Başbakanlık dairesinin bu görünümü, ülkemizde nasıl bir yapının ve yönetim anlayışının var olduğunu göstermesi açısından yeterlidir. Ülkemizde, para, bilgi, statü, yani güç ve yetki bütünüyle merkezde toplanmıştır. Ekonominin yüzde 60’ı devlet tarafından kontrol edilmektedir. Bu nedenle Türkiye’de siyaset, merkezde, yani devlette toplanan güce ulaşmak şeklinde yapıyor, siyasiler iktidara gelerek güçlü elde ediyorlar; devlet etmek de, bu güçlü dağıtmak, paylaşımak şeklinde oluyor.

Değerli milletvekilleri, insanların iktidarı elde etmek istemeleri, güç sahibi olma gayretleri kadar doğal olan bir şey yoktur. Her insan iktidar sahibi olmak ister. İmkanlar merkezde toplanınca, güç kaynağı devlet olunca, gözler ister istemez oraya dikilecektir. İmkanların bireylere dağıtıldığı, sivil toplumun sağlıklı kurulduğu ülkelerde, yani gerçek demokrasilerde bireyler devletten fazla bir şey istemezler, almazlar. Türkiye’de bu anlamda, ne işadamları, iş âlemi ne sivil toplum örgütleri ne de cemaatler vardır; burada işadamlığı, devletin elindeki parasal güçten pay almaya çalışmaktadır. Türkiye’de, devlette ihale, kredi, teşvik bağlantısı kurmadan zengin olmuş insan gösteremezsiniz. Sivil toplum örgütleri ve cemaatler de devlete yönelmişlerdir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye’de herkes devletten bir şey istemektedir. Belediyeler, işadamları, her düzeyde bürokrat, odalar, borsalar, birlikler, dernekler, vakıflar, örgütler, çeteler; herkes devlete yönelmiştir. Yani, herkes devleti ele geçirmek istemektedir. Ülkemizde hiçbir zaman gerçek anlamda sivil toplum olmamıştır.

Öte yandan, imkânları, güçlü ve yetkiyi kendisinde toplayan merkezin tavizsiz ideolojik yapısı, tüm muhalif hareketleri sakatlamıştır. Her biri, üzüm üzümüne baka baka kararır misali, ideolojik yapılara dönüşmüştür. Devlet, kendine yönelen eleştirilerin tamamını tehlike olarak algıladığından tedbirler almak zorunda kalmış, her seferinde yeni kurumlar, kurullar, kurallar ve yasaklar ihdas etmiştir. Neticede, devlet ile milletin arasındaki mesafe açılmış; bu mesafe her gün artmıştır.

Ayrıca, bilyüyen, şişen, devasa bir yapıya dönüşen devleti yönetmek imkânsız hale gelmiştir. Son yıllarda, devlet pastasından pay almak isteyenlerin sayısının artması, kavgaları da tirmandırmıştır. Aslında devletin; yani, imkân ve yetkileri dağıtmak istemeyen merkezin, bundan şikâyet etmeye hakkı yoktur.

Değerli milletvekilleri, şu günlerde yaşamakta olduğumuz olaylar, bu yapının kaçınılmaz sonucudur. Susurluk'tan başlayıp telekulağa, oradan batan bankalara, oradan Fethullah Gülen raporlarına ve kapatılan devlet arsalarına kadar hemen her şey... Öyle görünüyor ki, herkes devleti ele geçirmeye çalışıyor ya da devleti zaten ele geçirmiş olanlar; yani, pastanın büyük dilimini götürenler, pastadan yeni pay almak isteyenleri gösteriyor ve feryadı basıyor; devleti ele geçiriyorlar...

Değerli milletvekilleri, 1999 yılı bütçesinde, yatırımlara 1,4 katrilyon ayrılması; yani, bütçenin yüzde 4,8'i yanılması bizi, bu ülkede, yatırımlar, özel sektör tarafından yapılıyor sanılmamış. 1999 yılı bütçesi, açıkça ortaya koymaktadır ki, ülkemizde tüm imkânlar, dolayısıyla güç ve yetki devletin elindedir.

Yine bu bütçe açıkça göstermektedir ki, bu ülkeyi yönetenler, sadece bu imkânları değil, gelecek nesillerin haklarını da dağıtmaktadırlar. Nitekim, 1999 yılı bütçesi 10 katrilyon açık vermektedir; yani, diyorlar ki, bu yıl toplayacaklarımız, elimize geçenler, dağıtacaklarımıza yetmiyor. Evet, devleti ele geçiriyorlar... Devletin elindekini tükettiler, şimdi, gelecek nesillerin hakkını dağıtmaya çalışıyorlar.

Sayın Maliye Bakanı sunuş konuşmasında, bugünü tüketmeden yarını yaratmak ilkesinden söz etti. Hangi bugünü; yarını da tükettiniz Sayın Bakanım!.. Yarını da!...

Sayın Bakanımız, olacağı görmenin 21 inci Yüzyılın en önemli değeri olacağını söylüyor. Evet, olacağını görüyoruz; çocuklarımızın yaşamı da borç ödemekle geçecek, onlara 150 milyar dolar borç bırakıyoruz.

Değerli milletvekilleri, kime verdiklerini sanıyorsunuz gelecek nesillerin üreteceklerini; herhalde dargelirliye, memura, çiftçiye, emekliye, dula, yetime, esnafa değil, bütçenin 27 katrilyon lira olan giderlerinin 10 katrilyon lirası faize ayrılmıştır. Evet, bu paraları dargelirliilere değil, rantiyeye veriyorlar, tefecilere veriyorlar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çare herkes tarafından bilmiyor ve yıllarca dillendiriliyor; ancak, devleti küçültmek ve yetkiyi paylaşmak konusunda kimse bir şey yapmıyor. Yerel yönetimleri güçlendirmeyi amaçlayan yasalar çıkmadı, çıkmıyor. Özelleştirme bile, devlet imkânlarını yandaşlara dağıtma çerçevesi içinde ilgi görüyor.

Değerli milletvekilleri, devlet, milletin işlerini görmek ve kolaylaştırmak için vardır. Daha önce bu kürsüden başka konuşmacılar da dillendirdiler; bu Meclis kurucu meclis gibi çalışabilir, çalıışm.

Değerli milletvekilleri, geliniz, bu Meclis, devleti milletin işlerini gören ve kolaylaştıran bir kurum haline getirsin.

Değerli milletvekilleri, geliniz, milletin gerçek temsilcileri olduğumuzu gösterelim. Geliniz, siyasetin yolunu açalım. Geliniz, temsilcilerine ve devlete giderek güvenini yitirmekte olan millete, egemenliğin kayıtsız şartsız sahibi olduğunu gösterelim.

Hepinize saygılarımı sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bekaroğlu.

Sayın milletvekilleri, ikinci turdaki görüşmeler tamamlanmıştır.

DEVLET BAKANİ RAMAZAN MİRZAOĞLU (Kırşehir) – Sayın Başkan, konuşmacıya cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Efendim, öyle bir usultümüz yok; demin söz aldınız Hükümet olarak.

İkinci turda soru sorulmamıştır.

Şimdi, sırasıyla ikinci turda yer alan bütçelerin bölümlerine geçilmesi hususunu ve bölümleri ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

BAŞKAN– Başbakanlık 1999 mali yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

E) BAŞBAKANLIK

1.- Başbakanlık 1999 Mali Yılı Bütçesi

A – C E T V E L İ

Program

Kodu	Açıklama	Lira
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri	95 610 500 000 000
	BAŞKAN– Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
111	Bakanlıklararası İşbirliğini Sağlamak ve Hükümetin Genel Siyasetini İzlemek	3 193 250 000 000
	BAŞKAN– Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
112	Millî Güvenlik Hizmetlerinin Yürütülmesi	2 476 000 000 000
	BAŞKAN– Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
113	Devlet Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve Geliştirilmesi	1 163 700 000 000
	BAŞKAN– Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
114	Enformasyon Kamuoyu Oluşturma ve Halkla İliş. Hizm.	7 399 600 000 000
	BAŞKAN– Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
115	Özürlülere Yönelik Hizmetler	259 600 000 000
	BAŞKAN– Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
116	Kadın ve Aile Hizmetleri	980 600 000 000
	BAŞKAN– Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
900	Hizmet Programlarına Dağıtılamayan Transferler	90 502 001 000 000
	BAŞKAN– Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
999	Dış Proje Kredileri	33 000 000 000
	BAŞKAN– Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
	T O P L A M	201 618 251 000 000

BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Başbakanlık 1999 mali yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

2.- Başbakanlık 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN- Başbakanlık 1997 mali yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

Başbakanlık 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

A - CETVELİ

Lira

- Genel Ödenek Toplamı	:	73 719 592 189 000
- Toplam Harcama	:	69 429 146 471 000
- İptal Edilen Ödenek	:	4 293 978 028 000
- Ödenek Dışı Harcama	:	3 532 310 000
- 1050 S.K.83 üncü Mad. ve Dış Proje Kredilerinden Ertesi Yıla Devreden	:	461 781 594 000

BAŞKAN- (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Başbakanlık 1997 mali yılı kesinhesabı kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Başbakanlık 1999 mali yılı bütçesi ile 1997 mali yılı kesinhesabı kabul edilmiştir; hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ederim.

Denizcilik Müsteşarlığı 1999 mali yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

F) DENİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞI

1.- Denizcilik Müsteşarlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi

A - CETVELİ

Program

<u>Kodu</u>	<u>Açıklama</u>	<u>Lira</u>
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri	2 192 900 000 000
BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
111	Denizciliğin Geliştirilmesi Hizmetleri	2 227 100 000 000
BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
900	Hizmet Programlarına Dağıtılamayan Transferler	188 001 000 000
BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
TOPLAM		4 608 001 000 000

BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Denizcilik Müsteşarlığı 1999 mali yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

2.- Denizcilik Müsteşarlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN- Denizcilik Müsteşarlığı 1997 mali yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

Denizcilik Müsteşarlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

A - CETVELİ

	<u>Lira</u>
- Genel Ödenek Toplamı	2 219 265 671 000
- Toplam Harcama	1 680 043 830 000
- İptal Edilen Ödenek	252 360 694 000
- Ödenek Dışı Harcama	11 344 111 000
-1050 S.K.55 inci Mad. ve Özel Kanunlar Ger.Értesi Yıla Devreden Ödenek	298 205 258 000

BAŞKAN- (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Denizcilik Müsteşarlığı 1997 mali yılı kesinhesabı kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Denizcilik Müsteşarlığı 1999 mali yılı bütçesi ile 1997 mali yılı kesinhesabı kabul edilmiştir; hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ederim.

Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü 1999 mali yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

G) DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1.-Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü 1999 Mali Yılı Bütçesi

A - CETVELİ

Program

Kodu	Açıklama	<u>Lira</u>
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri	3 080 875 000 000
BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
111	Meteorolojik Rasat ve Analiz Hizmetlerinin Düzenlenmesi ve Geliştirilmesi Hizmetleri	6 882 725 000 000
BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
900	Hizmet Programlarına Dağıtılamayan Transferler	2 604 000 000 000
BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
TOPLAM		12 567 600 000 000

BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü 1999 mali yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

2.- *Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü 1997 Mali Yılı Kesinhesabı*

BAŞKAN - Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü 1997 mali yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

A - CETVELİ

L i r a

- Genel Ödenek Toplamı	:	4 493 775 000 000
- Toplam Harcama	:	4 332 503 676 000
- İptal Edilen Ödenek	:	184 923 720 000
- Ödenek Dışı Harcama	:	23 652 396 000
-1050 S.K. 83 üncü Mad. ve Dış Proje Kredilerinden Ertesi Yıla Devreden	:	63 098 000 000

BAŞKAN- (A) cetvelini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü 1997 mali yılı kesinhesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Böylece, Başbakanlık, Denizcilik Müsteşarlığı ve Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nün 1999 mali yılı bütçeleri ile 1997 mali yılı kesinhesapları kabul edilmiştir; hayırlı olmasını temenni ederim.

Sayın milletvekilleri, ikinci tur görüşmeler tamamlanmıştır.

H) DIŞ TİCARET MÜSTEŞARLIĞI

1. - *Dış Ticaret Müsteşarlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi*

2. - *Dış Ticaret Müsteşarlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı*

İ) DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI

1. - *Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi*

2. - *Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı*

J) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1. - *Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 1999 Mali Yılı Bütçesi*

2. - *Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 1997 Mali Yılı Kesinhesabı*

K) GÜMRÜK MÜSTEŞARLIĞI

1. - *Gümrük Müsteşarlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi*

2. - *Gümrük Müsteşarlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı*

BAŞKAN - Üçüncü tur görüşmelere başlıyoruz.

Üçüncü turda, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ve Gümrük Müsteşarlığı bütçeleri yer almaktadır.

Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Burada.

Sayın milletvekilleri, soru sormak isteyen milletvekillerinin kısa, gerekçesiz ve kişisel görüşleri ileri sürmeksizin, kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyecek şekilde hazırlayacakları sorularını, gruplar adına yapılacak konuşmalar bitinceye kadar yazılı olarak Başkanlık Divanına göndermelerini rica ediyorum. Gruplar adına yapılacak konuşmalar tamamlandıktan sonra gönderilecek sorular kabul edilmeyecektir.

Üçüncü turda, grupları ve şahısları adına söz alan sayın üyelerin isimlerini okuyorum: Doğru Yol Partisi Grubu adına, İçel Milletvekili Sayın Ayfer Yılmaz; Fazilet Partisi Grubu adına, Karaman Milletvekili Sayın Zeki Ünal, Adalet Milletvekili Sayın Yakup Budak; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Gül, İstanbul Milletvekili Sayın Ahmet Çakar, Kütahya Milletvekili Sayın Seydi Karakuş, Hatay Milletvekili Sayın Mehmet Şandır; Anavatan Partisi Grubu adına, İzmir Milletvekili Sayın Işın Çelebi; Demokratik Sol Parti Grubu adına, Bursa Milletvekili Sayın Fahrettin Güleler, Eskişehir Milletvekili Sayın Mahmut Erdir, Ankara Milletvekili Sayın Aydın Tümen, Edirne Milletvekili Sayın Mustafa İlimen.

Şahısları adına: Lehide Kayseri Milletvekili Sayın Abdullah Gül, aleyhinde Adıyaman Milletvekili Sayın Dengir Fırat.

Üçüncü turda, Doğru Yol Partisi Grubu adına, İçel Milletvekili Sayın Ayfer Yılmaz.

Buyurun Sayın Yılmaz. (DYP sıralarından alkışlar)

Streniz 20 dakikadır.

DYP GRUBU ADINA AYFER YILMAZ (İçel) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Devlet Planlama Teşkilatı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü ile Gümrük Müsteşarlığının bütçeleri hakkında Doğru Yol Partisinin görüşlerini sunmak üzere huzurlarınızdayım; bu vesileyle, Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Bütçelerini görüşmeye başladığımız bu kuruluşlar, ekonominin iç ve dış dengeleri açısından ekonomik programların hazırlanmasında, koordinasyonunda ve uygulanmasında çok önemli görevler üstlenmişlerdir. Dolayısıyla, ekonomimizde hedef alınan makro göstergeleri, bugünkü gelişmeler ışığında geçerliliklerini, dışticaretimizde yaşanan krizi ve Doğru Yol Partisi olarak çözümlerimizi sizlerle birlikte paylaşacağım.

Değerli milletvekilleri, bütçeyi konuşmak gerçekleri konuşmak olmalıdır. Gerçekler ise, ülkemiz geleceği açısından saptırılmadan ortaya konulmalıdır. Bu açıdan bakarsak, bir saptamayla başlayalım. 1999 yılı bütçesi; yani, görüştüğümüz bütçe, daha yürürlüğe girmeden makro hedefleri açısından geçerliliğini yitirmiş bir bütçedir; çünkü, bütçeler, sadece kamu kuruluşlarına kaynak tahsis edilen belgeler niteliğinde değildir. Gerçekte, bütçeler, ekonominin yönlendirilmesindeki en temel araçlardan biridir. Program yapma tekniği ve beş aylık gerçekleştirmeler çerçevesinde, ilgili Bakanımıza sormak istiyorum; görüşmekte olduğumuz 1999 yılı bütçesi bu özelliği taşımakta mıdır? Beş aylık gelişmeler, Plan ve Bütçe Komisyonunda 5,5 katrilyon liradan 9,2 katrilyona çıkarılan bütçe açığı, finansman maliyetleri, reel sektördeki üretim düşüklüğü, ihracattaki azalış, turizm gelirlerindeki kayıp, işsizlik oranındaki artış ortadayken, Kasım 1998'de ortaya koyduğumuz enflasyon, büyüme ve dışticaret hedeflerine ulaşmak mümkün müdür?.. Eğer deniliyorsa ki "bu gelişmeler bu hedefleri etkilemez", o zaman şu soruya cevap bulmamız gerekir: Görüşmekte olduğumuz 1999 yılı bütçe tasarısıyla ne gibi ilave tedbirler gelmiştir ki, biz bu hedefleri sağlayacağız?

Değerli milletvekilleri, ülkemiz, çok uzun zamandır, yüksek enflasyonla yaşamaktadır. Bu durum, ekonomideki belirsizliklere, kaynakların israfına ve gelir dağılımının bozulmasına neden olmaktadır. 55 inci hükümet -ki, bugünkü hükümet, herkesin kabul ettiği gibi, bir devamıdır- 1998 yılı programında, kendilerinin de yüzde 91'lere çıkmasında büyük katkıları olduğu enflasyonu aşağı çekmeyi hedeflemişti.

Bu programa biraz değinmek istiyorum; çünkü, bugün için ekonominin içinde bulunduğu durum, bu program ve 55 inci ve 56 ncı hükümetin yanlış teşhislerinden kaynaklanmaktadır.

Değerli Maliye Bakanımız, Genel Kurula yaptığı sunuş konuşmasında, global krize rağmen, uygulanan politikalar sonucunda, 1998 yılı sonunda, toptan eşya fiyatlarının bir önceki yıla göre 36,7 puan azalışla yüzde 91'den yüzde 54,3'e indiğini ve hedefe sadece 4,3 puan sapmayla erişildiğini belirtmiştir. Zaten, baktığımız zaman, bütçe açığımız da program hedeflerindeydi, büyümemiz de program hedeflerindeydi; diğer bir deyişle, 1998 için programlarımız hedefe ulaşmıştı.

Kâğıt üzerinde bir başarı klasiği olarak ortaya koyduğunuz bu gelişmelerin, ülkemiz ekonomisini içinden çıkılmaz bir duruma soktuğunun ve ülkenin yangın yerine çevrildiğinin farkında değil misiniz? 1998 yılının ilk yarısında, kamu fiyatlarının, baskıyla, sunî bir şekilde aşağıda tutulması, hampetrol fiyatlarının tarihsel olarak en düşük düzeyde olması sonucu 1998 yılında kamu fiyat endeksi yüzde 35,6 seviyesinde kalırken, özel sektör fiyat artışları yüzde 60,1 olarak gerçekleşmiştir. Tüketici fiyatları yüzde 69,7 iken, mutfaktaki enflasyon yüzde 100'lere ulaşmıştır. Demek ki, uzun zamandır söylediğimiz gibi, enflasyon aşağıya inmemiş, sadece geciktirilmiştir. Aynı program 1989-1990'larda da uygulanmıştı, sonuç 5 Nisana kadar uzamıştı.

KİT'ler, bu uygulama sonucunda yeniden zarar etmeye başladı. Bu kuruluşlar fon açıklarını borçlanarak karşılamaya başlamışlardır. Ayrıca, bütçe açığının hedefini tutturması için kamu bankaları ikinci bir hazine olarak görev zararı tedbirî şeklinde çalıştırılmışlar ve onların da fon maliyetleri artmıştır. Peki, Hazinesin yanı sıra, bu iki grubun da aynı piyasalarda ortaya çıkmış olması, gerçekte içborçlanma faizlerini artıran bir olay değil midir başlı başına. Bugün, reel faizlerin yüzde 50 olduğundan bahsediyoruz; enflasyonun yüzde 50 olduğu yerde yüzde 110'larla borçlanıyoruz; acaba, arkasındaki bu gerçeği görmemiş miydik.

Tüm bu kesimler adına, bu kürsüden sormak istiyorum; kâğıt üzerinde kalan bu gerçekleştirmeler için bu ülkenin rekabet gücünü yitirtmeye, geleceğimize bu bedeli ödetmeye gerek var mıydı?.. Yılın ilk dört ayına ilişkin bütçe gelişmelerine dayanılarak yapılan değerlendirmeler sonucunda, özellikle bütçe faizleri, personel giderleri ve sosyal güvenlik kalemlerinin ödenekleri üzerinde artış olacağı hesaplanarak ve vergi reformu sonrasında toplanamayan gelirleri, sizler tarafından itiraf edilerek, bütçe açığımız 9,2 katrilyona yüzde 67'lik bir artışla çekilmemiş miydi?.. Harcama disiplini olarak ortaya koyduğumuz faizdışı bütçe açığı olan 3,4 katrilyon, yüzde 68'lik bir açıklıkla 1 katrilyona indirilmemiş miydi?.. Zaten, kısa vadede yüksek faizle yaptığımız içborç servisinin üzerine bir de 3,7 katrilyonluk bu yeni bütçe açığı ilave edilmedi mi?.. Şimdi, faizler daha fazla yükselecek, vade daha fazla kısalmayacak mı?..

Ancak, Maliye Bakanımız, yine bu kürsüden yaptığı sunuş konuşmasında dediler ki: "1998 yılında Rusya'daki krizden sonra içborçların faizleri artmaya başlamıştır." Çıkarılan vergi yasasıyla bu ülkedeki tasarrufları yurtdışına kaçıracağız, yabancı fonları korkutacağız; KİT'leri, kamu bankalarını, Hazinesi piyasaya sokarken, aynı zamanda, o sığ piyasada, üretici, yatırımcı, ihracatçı, fon aramaya başlayacak; ama, faizler küresel kriz yüzünden yukarı çıkacak. Galiba, biz, gerçekleri görmezden geliyoruz.

Elbette ki, küresel kriz etkili olacaktır; çünkü, küresel kriz, yükselen pazarlara kaynak aktarımını azaltmıştır; ama, bizzatıhi, bizim sorunlarımız, kendi yapısal deneyimlerimizden kaynaklanmaktadır.

Bütçe görüşmeleri sırasında, üç yıl üst üste yüzde 7-8 büyümüş olan ülkemizde yüzde 3 daralmanın hedeflenmesinin, eğer dış pazarlardaki piyasayı yakalayamıyorsanız, ekonomideki bir küçülme, istihdam ve üretim azalışıyla sonuçlanacağını söylemiştik. Bugün haklı çıkmak istemedik. Bunun, bu bilinçli daralmanın, küresel krizle ne ilişkisi vardır?!

Yaklaşık iki yıldır gündemimiz farklı oluşturulmaya çalışılırken, Doğru Yol Partisi olarak, ülkemizin bu yapay gündemi yerine, bu sorunlarını tek tek kamuoyunun dikkatine getirmeye çalıştık. Ekonomik gidişata ilişkin açıklamaların, Türkiye'nin mevcut ekonomik dengelerini, Türk insanının ve ülkenin gerçeklerini yansıtmadığını ortaya koyduk. İhracata dayalı kalkınma stratejisini benimsemiş ve ekonomik kalkınmasını tamamlamamış olan, işsizliği giderek artan ülkemizde, enflasyonun, ekonomide durgunluğun, daralmanın hedeflenerek düşürülmesinin mümkün olmadığını ifade ettik. Bütün kesimler anladı; ancak, siz bu gerçekleri görmediniz.

İşçimiz, memurumuz, emeklimiz mi size teşekkür ediyor! Meydanlardaki memurun sesini duyuyor musunuz! Niyetinizi bir ortaya koysanız, bütçe imkânları içinde ve enflasyona ezdirilmeyecek bir artışın, hangi enflasyon tanımıyla ortaya konulduğunu bir izah etseniz de, hep birlikte rahatlayabilirsek.

Değerli milletvekilleri, bugün tarım kesiminde de büyük bir çöküş yaşanmaktadır. İki yıldır, gübre nedeniyle üreticilerimiz yaptığımız destek, ne yazık ki, yüzde 50'lerden yüzde 20'lere inmiştir; Ziraat Bankasının tarımsal kredilere uyguladığı faizler 45'lerden 70'e çıkmıştır; tarım kredi kooperatifleri, bileşik faiz uygulamasıyla yüzde 118 talep etmektedirler.

Sebze, meyve, narenciye üreticilerimiz perişan durumdadır; ikibuçuk yıl önce elde ettikleri fiyatlarla satış yapamamaktadırlar ve bu, işçiliği dahi kurtarmamaktadır. Siz, bir de buna, her gün dövizde göre değişen mazotu, gübre fiyatlarını, ilaç ve tohumluğu ilave edin, o zaman, durumun gerçeğini daha açıkça görürsünüz. Hayvancılık ise, tamamıyla bir çıkmazdadır; artık, düveler kesilmeye başlamıştır.

Görülüyor ki, ekonomimizde enflasyonu üreticimizin sırtından düşürmeyi hedefleyenler, bu ülkenin gerçeğini hiç anlamamışlardır.

Ayrıca, bu Planlamanın yatırımlarına baktığımız zaman, köylerimize yönelik olarak, 1999 yılı açısından, içmesuyu, sulama suyu ve yollarında da çok büyük bir şekilde geride kalacağımız ortadadır.

Tarımdaki unutulmuşluk sanayide de yaşanmaktadır. Yüzde 60 civarında bir içpazar durgunluğu, yüzde 15 civarında bir dışpazar durgunluğunu dikkate aldığımız zaman, 1997'de yüzde 79,4 olan imalat sanayii kapasite kullanımı, 1998 yılında yüzde 76,6'ya inmiştir. Burada, en önemlileri, gıda, tekstil, makine ve taş toprak sanayiindedir.

Bu, neden ortaya çıkmıştır altını bir çizelim isterseniz: Reel ekonominin, hem vergiyi hem yüksek finansman maliyetlerini hem de geciktirilmiş enflasyonu üstlenmek zorunda kalması, işte, bugün karşımızdaki sorunları ortaya koymuştur. Ben, küresel krizi gözardı etmek istemiyorum; ancak, onun bir gınahtı keçisi haline getirilmesine de karşıyım; aksi takdirde, sadece ve sadece kendimizi kandırılmış oluruz. Eğer, biz, Türkiye olarak, ekonomik, siyasi ve sosyal sorunlarımızı teşhis ve tedavi konusunda yetersiz kalıyorsak, ülkemizin gereğine uygun bir istikrar programı hazırlamıyorsak ve bunun arkasına bir siyasi iradeyi koyamıyorsak, IMF kapısında beklemenin, yurt dışın-

dan, uluslararası piyasalardan para gelecek diye beklemenin haklı bir gerekçesini de ortadan kaldırmıyoruz demektir.

Vergi Yasasına değinmeden geçemeyeceğim. Vergi reformu için, bu kürsüden, 55 inci hükümeti yaptığım konuşmalarla ben de uyarıyıtmışım; malî piyasaların ve reel sektörün üzerindeki etkilerinden bahsetmiştim. Biliyorsunuz, kanun çıktıktan sonra, o maddeyle ilgili yaptığım görüşlerin aynısı ortaya çıktı; sadece, kanunun maddesi değil, daha önce koyduğumuz stopajları da kaldırıp, daha toplamadığımız vergilerden 900 trilyonu bu kesime aktardık. Ancak, reel sektör o kadar şanslı olmadı. Reel sektöre baktığımız zaman, bugün, malî milatla beklediğimiz 100 milyar doların yerine 4 milyar doların alındığını görüyoruz; ancak, fonlar ekonomiden kaçtı, yabancı yatırımcı ürktü. Bugün "nereden buldun", otomotiv ve inşaat sektörünü tamamıyla etkilemiştir. Baktığımız zaman, 100'e yakın ayrı sektörü çalıştıran ve şu anda durgunluk içinde olan bu sektörlerin yarattığı işsizliğin boyutunu sizler de rahatlıkla görebilirsiniz. Bir an önce, geçici vergi, malî milat ve nereden bulduna ilişkin konuları Meclisimizin gündemine getirelim ve bu yanıştan dönelim. Kaynak mı bulmak istiyoruz, gelin özelleştirmeyi yapalım; şeffaf bir şekilde yapalım; ihalelerde, özelleştirmede ve kamu kaynaklarının tahsisinde, şeffaflığı, adaleti getirelim; Rekabet Kurulunu etkin bir şekilde çalıştıralım; Sosyal Güvenlik Yasasını bir an önce görüşelim ve böyle yapalım ki, sanayicimizin kâr maksimizasyonunu tekrardan reel sektöre döndürecek tedbirleri almış olalım. Aksi takdirde, giderek bozulan gelir dağılımı, artan açık ve gizli işsizlik ve kamu yatırımlarının gerçekleşme süresi, ülkemizi, bulunduğu noktadan da çok daha gerilere götürecektir. Ancak, üzülererek görüyoruz ki, bugünkü 1999 yılı bütçesinin hazırlanışında, biz, bu itınayı göremiyoruz.

Tarım sal desteklemeye, KOBİ'lere, ihracata yönelik hiçbir önlemin gündeme getirilmediği bu bütçeyle, biz, ülkemizin önündeki sorunların hangisini karşılayacağız?! 1999 yılı bütçesi, kısa vade ve yüksek faiz sarmalını çözen, yatırımı, istihdamı, ihracatı artıran bir bütçe konumunda mıdır sizce?!

Ayrıca, Planlama bütçesini de burada görüştüğümüz için, yatırımlarla ilgili bir iki konuya değinmek istiyorum. Bütçemiz kapsamında, biz, artık, bir yatırım yapmıyoruz. Bu çerçevede, elimizdeki stokları dahi oniki yılda ancak bitiririz; sulamalar ise, bundan daha da uzun süre alacaktır. Bu nedenle, bir an önce, bu yatırımları gözden geçirmemiz ve yap-işlet-devret modelinde altyapı yatırımlarımızı hızlandırmamız gerekiyor. Ayrıca, kalkınmamız açısından, kalkınmada öncelikli yöreler konusunda da, artık, yeni bir düzenlemeye gidelim. İl kapsamından ilçe kapsamına ve organize sanayilerimize yönelelim.

Değerli milletvekilleri, konuşmamın bu bölümünde, dış ticaretimizde ortaya çıkan gelişmeler ve çözüm önerilerimize gelmek istiyorum. 1994 yılında yaşanan krize rağmen yüzde 18 büyüyen, gümrük birliği sonrası da yıllık yüzde 12 büyümeye devam eden ihracatımızda, gerçekten büyük bir sıkıntı yaşanmaktadır. İhracatımız "artık bıçak kemiğe dayandı, ya şimdi destek ya da tarih yargılayacak" mesajını, en açık biçimde, geçtiğimiz günlerde yapılan Türkiye İhracatçılar Meclisi Olağan Genel Kurul Toplantısında vermişti. Ancak, Başbakanımızın ve ilgili bakanımızın katılmadığı bu ortamın mesajı, umarım, tam olarak kendilerine iletilmiştir.

Ne olmuştur ki, dış ticaretimizde bugünkü duruma gelinmiştir?.. Bu, hem ihracatımız hem de ithalatımız açısından geçerli bir argümandır. Çünkü, Türkiye gibi, sanayileşmesini henüz tamamlayamamış, yüksek enflasyon nedeniyle maliyet-fiyat dengesini oturtamamış ülkelerde, ihracat ve ithalat birbirleriyle çok bağımlıdır. Bugün ithalattaki düşüş hayra yorulmamalıdır. Bugün ihracatın ithalatı karşılama oranındaki iyileşme olarak gösterilen gelişme, aslında, üretimde, yatırımda ve yarıncının ihracat potansiyelini azaltacak bir yatırım malı, bir hammadde, bir aramalin ithal edilmemesindedir.

Türkiye'nin uluslararası piyasalardaki rekabet gücü erozyona uğramış ve ihracatçımız, başta finansman maliyetleri ve TEFE'ye bağlı kur politikası, Vergi Yasası ve rakip olduğumuz ülkelerdeki yüzde 40'lara ulaşan devalüasyonlar karşısında, devletimizin desteğinden de mahrum durumdadır.

Sonuçta, 1998 sonu itibariyle, yüzde 2,2 artan ihracatımız, ilk beş aylık dönemde, 1999'da, yüzde 5 gerilemiştir. Mayıs ayındaki gerileme, sadece tek başına yüzde 12'dir.

Dünya ekonomilerine baktığımız zaman -çünkü, dünya krizi diyoruz- durum böyle midir; ihracatımızın yüzde 60'ını yaptığımız Avrupa Birliği ülkelerinde ve Amerika Birleşik Devletlerinde büyümenin -bir önceki yıla göre azalarak- devam ettiğini görüyoruz. En önemlisi ise, Avrupa Birliği ülkelerinin ithalatlarının yüzde 7,5, Amerika'nın ithalatının ise yüzde 10,5 oranında artmış olmasıdır. Bu ülkeler, ihracatlarını da -sırasıyla- yüzde 3 ve yüzde 5 arttırmışlardır; ancak, rekabet gücünü yitiren ihracatçımız, bu piyasalara, kendilerinin yerine, Uzakdoğulu, Çinli ihracatçıların girişini, ne yazık ki, seyretmek zorunda bırakılmaktadırlar.

Turizmdeki gerileme, başlıbaşına turizm gelirlerindeki düşüşün yanı sıra -farklı bir boyutta- turiste satılan eşya nedeniyle tekstil ve halı sektörlerinde de gerilemeye neden olmuştur. Böylece, ihracatçımız -tek değil, iki taraftan- içeride yaptığı satıştan da zarardadır. Bunun karşıtı nedir; bunun karşıtı, işte bugünkü üretim azalışı, bugünkü istihdam azalışımızdır.

Finansman maliyetleri son derece yüksektir demiştim. Bugün kamu açıklarının finansmanı nedeniyle, devlet, üreticisine ve ihracatçısına rakiptir; TL bazında yüzde 140, döviz bazında Libor+10'ların, 20'lerin konuşulduğu bir ortamda, 1'lik ve 2'lik marjlarla ihracatın gerçekleştirildiği dünya piyasasının rekabetinde ihracatçımızın nasıl yer almasını bekleyebiliriz. O halde, şimdi, ihracat seferberliğinin ilan edilme zamanı gelmiştir. Gelin, TEFE'ye endekslediğimiz döviz kurunu, bir an önce, TÜFE'ye çekerek gerçekçi kur politikasına dönelim; çünkü, TEFE'yi nasıl etkilediğimizi hep birlikte gördük; kendi kendimize samimî olalım, ihracatçımızın yolunu açalım.

Eximbankın artırılan sermayesinde ödenmemiş kısım için eğer bütçemizde imkân yoksa, Hazineyle birlikte Eximbankımıza dışarıdan fon aramak için gerekli gayreti gösterelim. Eximbankın kredilendirme mekanizmasını artık değiştirelim, şeffaflaştıralım ve KOBİ'lere yönelik olarak üretimi yaptırabilmek amacıyla Halk Bankası kaynaklarına destek olalım.

Gümrük Yasası, İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun ve TÜRKAK Yasaları; bir kısmı bunların 19 uncu Dönemden kaldı; artık, bunları gerçekçi olarak, 21 inci Yüzyılın eşliğindeki bir ülke olarak, ihracatçımızın ve üreticimizin karşısına rakip bir konumda bırakmayalım. Sektör ve ürün bazında, uluslararası normlara uygun selektif desteklemeler hazırlanmalı, nakit yerine mahsup sistemini artık kullanmaya başlamalıyız. Gelin gümrüklerimizde, gümrük kanununu çıkaralım, gümrüklerimizde işlemlerimizi basitleştirelim ve hızlandıralım, bir an önce otomasyona giderek, şaibelere son verelim. Gümrükler bir evin giriş kapısı gibidir; gümrüklerimiz, ülkemiz hakkında, gelen ihracatçılara, ithalatçılara ne yazık ki, çok kötü hedefler göstermektedir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun efendim.

AYFER YILMAZ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, sözlerimi vatandaş için var olan devlet anlayışı içinde, yasağcı ve cezalandırıcı sistemden uzak, ülkemizin haklı bir rekabet ortamında kalkınması için alınacak tüm tedbirlere, pozitif siyaset anlayışı içinde destek olacağımızı, yapılan yanlışlar karşısında bu kürsülerden sorgulayacağımızı bildirerek bitirirken, bütçelerin hayırlı olmasını diliyorum ve hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yılmaz.

Fazilet Partisi Grubu adına Karaman Milletvekili Sayın Zeki Ünal...

Buyurun Sayın Ünal. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA ZEKİ ÜNAL (Karaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Devlet Planlama Teşkilatı ile Dış Ticaret Müsteşarlıklarının 1999 mali yılı bütçe tasarıları üzerinde görüşlerimi arz etmek üzere, Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bildiğimiz gibi, Devlet Planlama Teşkilatı, 1960 yılında kurulmuştur; yani, 40 yıllık bir teşkilattır ve bugüne kadar da, gerçekten, çok önemli hizmetler ifa etmiştir. Özellikle, ülke kaynaklarının değerlendirilmesi, refahın yaygınlaştırılması, sosyal adaletin sağlanması, bölgeler arasındaki dengesizliklerin giderilmesi ve milli gelirin artırılması konularında çok önemli çalışmalar yapmıştır. 1963 yılından itibaren de, yani, planlı döneme girdiğimiz tarihten itibaren de, bugüne kadar 7 tane 5'er yıllık kalkınma planı hazırlamıştır; bunun 6 tanesi uygulanmıştır.

Ancak, bu plan döneminde plan hedeflerini incelediğimiz zaman, maalesef, hedeflerin tutturulmadığını, özellikle, 1978 yılından sonra tutturulamadığını görüyoruz. Daha evvel, küçük sapmalarla hedefler tutturulduğu halde, 1978 yılından itibaren, maalesef, tutturulamamıştır.

1978 yılında yapılmış olan yıllık programda, yüzde 6.1 büyüme hedeflendiği halde, maalesef, gerçekleşme, yüzde 1.2 olmuştur. Dördüncü Beş Yıllık Plan döneminde de aynı şekilde, yani, 1979 ilâ 1983 yıllarını kapsayan bu dönemde de -ara dönem oluyor, 12 Eylül oluyor- yüzde 8 hedeflendiği halde, maalesef, yüzde 1.7 gerçekleşme olmuştur.

Bunun yanında, Beşinci Beş Yıllık Plan döneminde bir düzelme görülmüş, Altıncı Beş Yıllık Plan döneminde, yani, 1990 ilâ 1994 yıllarını kapsayan dönemde, gayri safi milli hâsıladaki büyüme oranı yüzde 7 hedeflenmişken, yüzde 3.5 gerçekleşmiştir. Bilindiği gibi, Yedinci Beş Yıllık Plan, 1996 yılında yürürlüğe girmiştir ve 2000 yılında da sona erecektir.

1996-1997 yıllarında, yani, Refahiyol Hükümeti döneminde, ekonomideki canlanma sonucunda, gayri safi milli hâsıladaki bir büyümenin olduğunu görüyoruz: 1996 yılında yüzde 4,5 hedeflendiği halde, yüzde 7,1 gerçekleşme olmuştur. 1997 yılında yüzde 4 hedeflendiği halde, ekonomideki büyüme yüzde 8,3 olmuştur. 1998 yılına geldiğimiz zaman, yüzde 3 hedeflendiği halde, bir miktar yükselerek, yüzde 3,8 olarak gerçekleşmiştir ve 1999 yılında, esas program hedefi yüzde 3 alınmış olmasına rağmen, şu andaki ekonomik veriler, büyümenin, bu yılın sonunda, bunun çok altında olacağını göstermektedir.

Evet, 1960'lı yıllardan itibaren, Türkiye, bir kalkınma hamlesi içerisine girmiş olmasına rağmen, yine de, maalesef, arzu edilen netice elde edilememiştir.

Özellikle, kalkınmada öncelikli yörelerle ilgili altını çizmek istediğim birkaç husus vardır: 1967 yılında, Türkiye'deki kalkınmada öncelikli iller değerlendirmeye alınmış, 1968 yılında, kalkınmada öncelikli illerin sayısı 22 iken, şu anda 50'ye yükselmiştir. Peki, 1960 yılından beri; yani, yaklaşık kırk yıldan beri planlar, programlar yapıldığı halde, kalkınmada öncelikli iller, yine, programlar içerisinde, teşvik tedbirleriyle teşvik edildiği halde, 1968 yılında 22 tane il, eğer 50 tane il çıkarılmışsa, burada bir bozukluk var demektir; ya siyasî kararlarla bu illeri sayı azaltılmakta ya yükseltilmekte veyahut da ekonomik göstergeler istikametinde bu konuda siyasî kararlar alınmaktadır.

Hemen şunu ifade etmek istiyorum: Bugün ilçe bazına indirilmediği takdirde, il bazındaki kalkınmada öncelikli illerin, arzu edilen hedeflere, ülke ekonomisini ve o illeri, o hedefe ulaştıracağı

kanaatinde değilim. Őu anda zaten 50 tane kalkınmada öncelikli ilimiz vardır, bu kalkınmada öncelikli illerin dışında 30 tane il kalmıştır. Kaldı ki, gelişmiş illerimizin dışındaki diğer illerimiz de, sanayi kuşağı içerisinde bulunması hasabiyle, hemen hemen kalkınmada öncelikli illerin teşvik tedbirlerinden istifade ettiklerine göre, geri kalan 30 tane ili de kalkınmada öncelikli illerin içerisinde mütalaa etmek mümkündür.

Bugün ilçe bazına indirdiğimiz takdirde çok farklı bir tabloyla karşı karşıya bulunmaktayız. Örnek vermek gerekirse; mesela, Konya'nın Çeltik İlçesi, Van'ın Erciş İlçesinden 35 puan daha geridir; İçel'in Gülnar İlçesi, Adıyaman'ın Gözbaşı İlçesinden 125 puan daha geridir; Denizli'nin Çameli İlçesi, Tunceli'nin Pertek İlçesinden 37 puan daha geridir; Ankara'nın Haymana İlçesi, Bitlis'in Tatvan İlçesinden 177 puan daha geridir. Bunlar, Devlet Planlama Teşkilatının araştırması sonucunda ortaya konulan rakamlardır.

Öyleyse, eğer, mutlaka kalkınmada öncelikli yöreleri düşünyorsak, bunu ilçe bazına indirmekte, hence, büyük fayda vardır, hem kalkınmanın, tabana, ilçe ve belde bazına yaygınlaştırılması açısından daha iyidir hem de il bazında, elbette topyekûn bir kalkınmayı sağlaması açısından daha faydalıdır. Maalesef, bugün öyle bir tabloyla karşı karşıya bulunuyoruz ki, bütün bu çabalara rağmen, yıllardan beri ülkemizin kaynaklarını kullanmak istemiş olmamıza rağmen, demek ki, bu kaynakları rantabl ve rasyonel bir şekilde ya kullanamadık veyahut da Őu anda Türkiye'de görülen birçok arızalardan ve yapısal bozukluklardan dolayı, biz, bu işi halledemedik.

Yıllar önce bizimle aynı seviyede bulunan birçok ülkeyi, gayri safi millî hâsıla itibariyle mukayese ettiğimiz zaman, hakikaten, 21 inci Asra girerken utanç verici bir tabloyla karşı karşıya bulunduğumuzu, maalesef, itiraf etmek zorunda kalıyoruz. Őu anda, bizim gayri safi millî hâsılamız 210 milyar dolar, Almanya'nın 2,1 trilyon dolar, 10 milyon nüfuslu Belçika'nın 250 milyar dolar, 15 milyon nüfuslu Hollanda'nın 370 milyar dolar...

Değerli milletvekilleri, 1950 yılında, Japonya, ikinci Dünya Harbinden çıkmış olmasına ve iki şehrine atom bombası yemiş olmasına rağmen, hemen kendisini toparlamış ve 1950 yılında ulaştığı 11 milyar dolara varan gayri safi millî hâsılamı Türkiye'deki durumla mukayese ettiğimiz zaman sonuç gerçekten çok ilginçtir: O yıllarda Japonya'nın gayri safi millî hâsılası 11 milyar dolar, Türkiye'nin 3,5 milyar dolar; yani, bizim üç katımız. Peki, geliyoruz 1999 yılına, ne oluyor; biz, 210 milyar dolar ve Japonya 4,2 trilyon dolar; bizi tam yirmiye katlamış.

Yine aynı şekilde, 1955 yılında, biz, Güney Kore'nin üç katıyız. Güney Kore'nin gayri safi millî hâsılası 2,3 milyar dolarken, bizim 6,9 milyar dolar; ama, Őu andaki tabloyu incelediğimiz zaman, maalesef, bunun tamamen aksi bir tabloyla karşı karşıya kalıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlarsanız...

Buyurun efendim.

ZEKİ ÜNAL (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bunun sonucunda da, elbette ki, sevimsiz bir ekonomik tabloyla karşı karşıya bulunuyoruz.

1999 bütçesini görüştüyoruz ve bütçede hedeflenen açık 5,5 milyar dolarken, Őu anda 11 milyar dolara ulaşmış bulunmaktadır. Günde, 30 trilyon lira rantıyeye, maalesef, para aktarılmaktadır. Dışborcumuz, 103 milyar dolar civarında, içborcumuz 16 katrilyon ve maalesef, faizlerin ortalaması da giderek artmakta. 1990 yılında faiz ortalaması yüzde 53 civarındayken, bugün, yüzde 128 civarında; dolayısıyla, bu bütçeyle, ne desteklemeyi ne de kamu sektöründe çalışanları ve ne de du-lu, yetimi, işsizi, köylüyü, vatandaşlarımızı tatmin edecek ve gerçekten, onların derinlerini dindirecek herhangi bir maddî destek yapmanın mümkün olmadığını da bu tabloda görüyoruz.

Dışticaretimiz de, bilindiği gibi, büyük bir açık veriyor ve dışticaret hacmimiz de düşüyor. Ekonomide küçülme, bütülmeye, maalesef, hemen hemen her alana sirayet ediyor. Dışticaret hacmimiz 73 milyar dolar ve giderek düşüyor. Bir Almanya'nın dışticaret hacminin 950 milyar dolar olduğunu, Belçika'nın 293 milyar dolar olduğunu, Fransa'nın 540 ve Japonya'nın 717 milyar dolar olduğunu düşünürsek, Türkiye'nin, gerçekten, çok minnacık, küçükçük bir ülke olduğunu; halbuki çok zengin yeraltı ve yerüstü kaynaklarına sahip olduğunu biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen efendim...

ZEKİ ÜNAL (Devamla) – İnşallah, hükümet, ülkemizin maddî ve manevî değerlerini güzel bir şekilde değerlendirerek, ülkemizi düze çıkarır.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinize saygılar sunarım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ünal.

Şimdi, söz sırası, Adana Milletvekili Sayın Yakup Budak'ta; buyurun Sayın Budak. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA YAKUP BUDAK (Adana) – Sayın Başkan, değerli üyeler; 1999 mali yılı bütçesiyle ilgili olarak, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü ve Gümrük Müsteşarlığı bütçesi üzerinde, Grubum adına söz almış bulunuyorum; Grubum ve şahsım adına hepinize sevgiler ve saygılar sunarım.

Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü, malumlarımız olduğu üzere, ülkemizin en ucra köşlerine kadar hizmet götürün, 65 milyon insanımızın hemen hemen hepsinin, hizmetlerinden faydalandığı, önemli görevler üstlenen bir kuruluşumuzdur. Bu kuruluşumuz, maalesef, kendi önemine müsait bir şekilde bütçelendirilememekte, yıllar yılları kovalamakta ve dolayısıyla, tapu kadastro dairelerinde vatandaşımız her gün biraz daha çileyle karşı karşıya kalmaktadır.

Her yıl bütçeler hazırlanıyor, bütçeler üzerinde konuşmalar yapılıyor, kurumların bütçeleri üzerinde tartışmalar yapılıyor; ama, tapu dairelerindeki sıkıntılar bir türlü giderilemiyor. Niye; çünkü, yeterli kaynak aktarılamıyor. Tapu kadastro dairelerine yeterli kaynak aktarılamamakta birlikte, gerçekten, bütçemize en fazla katkıyı sağlayan, en fazla katma değeri sağlayan kurumlarımızın en önde gelenlerinden birisi de tapu kadastro dairemizdir. Buna rağmen, bütçeden gerekli payı alamamakta, önemle üzerinde durulamamaktadır. Buna rağmen, yine de tapu kadastro dairemizin çok değerli çalışanları yıllık hedeflerini gerçekleştirme noktasında üstün bir özveriyle çalışıyorlar, hedefleri yakalıyorlar, vatandaşa hizmet götürmenin gayreti içerisinde bulunuyorlar. Bu noktada kendilerini tebrik etmek, teşekkür etmek boynumuzun borcudur.

Tabii, şimdi, bütçe olarak önümüze getirilen rakamlar, Türkiye'nin şartlarıyla, vatandaşlarımızın ihtiyaçlarıyla, kurumların ihtiyaçlarıyla bağdaştırılmayacak kadar küçük rakamlardır. Bunun büyük hale dönüştürülmesi, ciddi, anlamlı, Türkiye'nin şartlarına ve vatandaşımızın isteklerine uygun ekonomik politikaların uygulanmasıyla, üretime dönük politikaların uygulanmasıyla, yatırıma dönük politikaların uygulanmasıyla temin edilebilecektir.

Şimdi, Türkiye'de, özellikle kırsal kesimde, bütün milletvekili arkadaşlarımızın karşı karşıya kaldığı bir nokta var: Türkiye'de, kırsal kesimdeki alanların hemen hemen yüzde 70'inde kadastro çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Demek oluyor ki, köylerimizin yaklaşık yüzde 30'u kadastro çalışmalarından mahrumdur, yeterince yapılamamıştır.

Bunun yanında, yaklaşık 9 bin civarında köyümüz de ormanîçi veya orman kenarında bulunmaktadır. Buralarda çok büyük sıkıntılar yaşanmaktadır; çünkü, biz, devlet olarak buradaki vatandaşımıza mülkünün tapusunu, senedini verememiştir.

Bizim insanımızın, özel mi diyeceğiz, güzel mi diyeceğiz bilemiyorum; ama, en güzel özelliklerinden, duygularından birisi de, bir şeyin tapusunu elinde bulundurabilmek isteğidir. Türk Milletinin hemen hemen tamamının özünde, gönlünde bu vardır, dolayısıyla tapuya bir bağlılık vardır. Tapusu olmayan araziye hep böyle yan gözle bakar. Dolayısıyla, devlet bu görevini yerine getiremediği için kavgalar olmuştur, döğüşler olmuştur, aileler arasında husumetler olmuştur; onlarca, kırklarca insanın kaybedildiği kan davaları olmuştur. Niye olmuştur; devlet görevini yapamamıştır, yapamadığı için de bazı yerlerde kan gövdeyi götürmüştür.

Muhterem arkadaşlar, cumhuriyetin 75 inci yılını kutladık. 75 inci yılını kutlarken acı acı içimden geçiriyorum; eğer, biz 75 yıl içerisinde vatandaşımıza, tarlasının, evinin tapusunu; yani, (A 4) büyüklüğündeki bir kâğıdı verememişsek, bu, idarenin ayıbı mıdır, yoksa vatandaşın, kavga eden insanımızın ayıbı mıdır; elbette, bu, 75 yıldır, (A 4) büyüklüğünde bir kâğıdı insanımızın eline, tapu diye veremeyen idarenin, anlayışın, zihniyetin ayıbıdır. (FP sıralarından alkışlar) İşte, bu ayıptan, Meclis olarak kurtulmak mecburiyetindeyiz.

Bundan kurtulmanın yolu da bellidir. Japonya 1850'de tapu kadastro işlerini bitirmiştir. Türkiye'nin nerde olduğunu anlamak açısından üzerinde dikkatle durulmaya değer. Bunun yanında, bu sene, Osmanlı Devletinin 700 üncü yılını kutluyoruz ve maalesef demeyeceğim; ama, Osmanlıda tapusu olmayan bir karış arazi bile yoktur. Osmanlı, Türkiye'nin 25 katı büyüklükteydi; ama, bir karış yerin bile tapusu yok değildi, hepsinin tapusu vardı. Bugün, İsrail'de, Ürdün'de, Romanya'da, Bulgaristan'da, çevremizdeki bütün ülkelerde, Osmanlı'nın tuttuğu tapu sicilleri esas alınmak suretiyle, mahkemelerde kararlar verilmektedir; ama, ne hazindir ki, Cumhuriyetin 75 inci yılında, bizim mahkemelerimizde hâlâ bir kargaşa yaşıyor, hâlâ bir sıkıntı yaşıyor.

Dolayısıyla, hak sahibi olan insanlar, taşınmazlar üzerinde hissedar olan insanlar, haklarını alamadıkları için de büyük bir sükûtu hayale uğruyorlar. Eğer, siz, vatandaşımıza, (A-4) büyüklüğündeki bir kâğıdı veremiyorsanız, bu millete bu devleti nasıl sevdireceksiniz.

Eğer, mahkemelerde, tapudan dolayı haksızlığa uğrayan insanların sayısı her gün biraz daha çoğalıyor, adalet bu mu dedirtiyorsa, bu devlet-millet kaynaşmasını nasıl sağlayacağız, kalkınmayı nasıl sağlayacağız; Türkiye'nin demokratikleşmesini nasıl sağlayacağız...

Onun için, tapu ve kadastro işlerine gerekli önemin verilmesi lazım gelmektedir. Böyle, nesiller boyu süren davalarla tapu meselesi halledilecek olursa, vay halimize demek içimizden geçiyor.

Tapu yetkililerini dinlediğimiz zaman "Efendim, 2010 yılına kadar, bu sorunları çözmek için plan ve proje hazırladık" diyorlar. Bir tarafta 1850'lerde tapu meselesini halleden ülkeler, diğer tarafta çağdaş, modern ve bütün ülkenin insanların ihtiyaçlarını karşıladığını iddia eden bir idarenin 2010 yılı hedefleri. İşte bunu bağdaştırmak mümkün değil.

Onun için, bu konuya dikkatle eğilmemiz lazım. Tapu ve kadastro meselesinin halledilmemiş olması, aynı zamanda, devletin, belki rakamlara vurulamayacak kadar da vergi kayıplarına, kayıtdışı birtakım gelir zıyayına sebep olmaktadır. Bundan dolayı, devletin kayıplarının kurtarılması noktasında, bunun üzerinde durulması lazım geliyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ikinci müessesemiz de Gümrük Müsteşarlığımızdır. Dünya ticaretinin büyüdüğü ve birbiriyle bütünleştiği, turizmin arttığı, Türkiye'nin 80'li yıllardan itibaren dışa açıldığı bir ortamda, gümrük idaremizin gelişmelere ayak uydurduğunu söylemek mümkün değildir. Neden mümkün değildir?..Gümrüklerde, ihracatçılarımızın, ithalatçılarımızın, ayrıca, bizim için çok büyük bir kazanç gözüyle baktığımız dört milyona yakın işçimizin -bunların onbinlercesi işverendir- karşılaştıkları sorunlara baktığımız zaman, gümrüklerde gerekli iyileştirmeyi yapamadığımız kanaatine varıyoruz. Zaten raporlar da bunu ortaya koymaktadır.

Gümrüklerimizin bir otomasyona geçme zorunluluğu vardır, projesi vardır; ama, her nedense, bir türlü uygulamaya geçilememektedir. Almanya'da 60 tane gümrük idaresiyle işler hallolurken, Türkiye'de 253 tane gümrük kapısı, gümrük dairesi vardır. Allahşıkına, bu 253 tane gümrük idaresiyle ne yapılır? Ne yapılır; hayali ihracatlar yapılır. Ne yapılır; başka işlemler yapılır. Hiç alakasız yerlere gümrük kapıları açılmıştır. Gerekli donanımı yoktur, laboratuvarı, işlem yapacak personeli yoktur, o işten anlayacak insanı yoktur; ama, bol bol kapılar açılmıştır. Bu kapıların açılması Türkiye'ye kâr değil zarar getirmiştir. Onun için, Türkiye'nin ihracatının önünün açılması, ithalatın kolaylaştırılması, her şeyden ve her şeyden önce, bugünkü Türkiye'nin en büyük döviz kaynaklarından olan işçilerimizin ve Türkiye dışındaki işveren durumuna gelmiş Türkiyeli insanların önünün açılabilmesi için, gümrük idaresindeki kontrollerin sıklaştırılması lazım geliyor. Sıklaştırılması lazım geliyor derken, kolaylaştırılması lazım geldiğini de ifade etmek istiyorum.

Açıklyüreklilikle ifade etmek istiyorum, gümrükçü denilince, bizim insanımızın kafasında çok değişik çağrışımlar oluşmaktadır. Gümrükçü denilince, âdeta, şaiibeye bulaşmış, vurguna, soyguna bulaşmış, hayali ihracata bulaşmış insanlar grubu akla gelmektedir. Çalışan gümrükçülerimizi tenzih ederim; ama, bu çok kapılardan, çok geçişlerin olması, uygunsuz geçişlerin olması, maalesef, bu anlayışı, bu çağrışımı yaptırır duruma getirmiştir.

İşte, gümrük teşkilatımızı da, bu imajlardan kurtarabilmek için, bu otomasyon projesini de, bir an önce, ortaya koymamız, gerçekleştirmemiz lazım gelmektedir. Aynı zamanda, gümrükler, gümrük kapıları, ülkelerin "image maker" dediğimiz; yani, görüntülerini düzenleyen ilk intibai veren kurumlardır, müesseselerdir; maalesef, gümrük kapılarımızın, bu noktada, hiç iç açıcı olmadığını da söylemek mecburiyetindeyiz. Hele bir işçilerimizi konuşuralım, hele bir işverenlerimizi, ihracatçılarımızı ve ithalatçılarımızı konuşuralım, hele hele yabancı konukların gümrüklerde uğradıkları birtakım uygunsuz davranışları dinlediğimiz zaman, gerçekten, ülkemizin onurunun ve görüntüsünün, çok acı bir şekilde, çiğnendiğini görüyoruz. Bu, aynı zamanda, gümrüklerin iyileştirilmesi, idaresinin düzeltilmesi, Türkiye'nin onuruyla, imajıyla da ilgili bir konudur. Yeni gelen hükümetimiz, zannediyorum, bu noktalarda gerekli olan düzenlemeyi yapmak için büyük bir gayret sarf edecektir diye düşünüyorum.

Muhterem arkadaşlar, gümrüklerdeki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

YAKUP BUDAK (Devamla) -- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; nerede tıkanma varsa, - Türkiye'deki en büyük tıkanıklık da, dikkat ederseniz tapu dairelerindedir, gümrüklerdedir- vatandaş, hukuken çözülemeyen, devletin, gerekli mevzuatı çıkararak kolaylaştırmadığı noktalardaki tıkanıklıkları başka yollarla aşmayı denemektedir. Başka yollara tevessül ettiği zaman da, devletin onuru ayaklar altında çiğnenmekte, gümrükçünün veya tapucunun onuru çiğnenmekte, vatandaşın hakkı da gasp edilmektedir. İşte, bu tıkanıklıkların açılması noktasında Meclisimizin gerekli desteği vereceğine inanıyorum.

1999 yılı bütçesinin her iki kuruluşumuza da hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum.

Saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Budak.

Şimdi, söz sırası, Milliyetçi Hareket Partisinde.

İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Gül, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika.

MHP GRUBU ADINA MEHMET GÜL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Malum olduğu üzere, 1997 yılı, dünyada global bir krizin başladığı ve hâlâ devam ettiği bir sürecin başladığı yıldır. Bu süreçten bütün dünya öyle veya böyle etkilenmiştir ve dünyadaki ticaret hacminin gelişmesi 2.2 civarında kalmıştır; buna karşılık dışticaret düşüşü 1.6 civarındadır.

Tabii ki, dünya ekonomisine entegre olmuş olan ülkemizin de bu tesirden etkilenmemesi, bu gelişmeden etkilenmemesi mümkün değildi. Bilhassa, çok yakın ilişkide bulunma noktasına geldiğimiz Rusya'nın, 1998 Ağustosunda, bu krizden derin etkilenmesi, Türkiye ihracatındaki planlanan, programlanan artışın gerçekleşmesine engel olmuştur.

Dışticaret hacmimiz, bir önceki yıla göre yüzde 2,6 civarında gerilemiştir ve 72,9 milyar dolar civarında tezahür etmiştir. İthalatımız da bu meyanda gerilemiş ve yüzde 5,4 oranında gerileyerek 46 milyar dolara düşmüştür. İhracatımız ise, bütün bu olumsuz şartlara rağmen -kabul etmeliyiz ki, başarılı bir süreç geçirmiş denilebilir- yüzde 2,7 oranında artışla 27 milyar dolara çıkmıştır; yani, dünyadaki temel problemleri dikkate alırsak, bunu başarılı kabul etmek mecburiyetinde kalabiliriz.

1998 ihracatımız, her ne kadar, bir önceki yılın gerisinde kalmışsa da, bu, sadece Türkiye için geçerli bir gelişme değildir. Dünyadaki hemen bütün ülkeler, belirli oranda bundan etkilenmiştir. Hatta, dünya ticaretinin büyük bir bölümünü elinde tutan Amerika Birleşik Devletlerinde, Çin'de, İtalya ve İngiltere'de ihracatlarında düşüşler gözlemlenmiştir.

Bilindiği gibi, Türkiye, 1980 yılında dışticaret hamlesine girişmiştir; yani, ekonomideki yapı değişikliğinin kararı 1980'lerde alınmıştır. O zamanki ihracat tutarımız 2,9 milyar dolardır. Geçen zaman içerisinde, bu, aşağı yukarı 10'a katlanarak, bugün, 1998 rakamlarıyla 27 milyar doları bulmuştur. O zaman, 1980'de, ihracatın, gayri safi millî hâsıladaki yeri yüzde 5'tir, 1998'de ise yüzde 13,2'yi bulmuştur. O dönemlerde Türkiye'nin dünya ticaretindeki yeri ise, binde 15'tir; ama, 1998'de binde 52'leri bulmuştur. Yani, Türkiye, bütün o şartlara rağmen, ihracatı öğrenmeye, ihracattan aldığı payı artırmaya başlamıştır. Üstelik, ilk dönemlerde ürün ve pazar yelpazesi daha dar iken, ürün çeşitlenmesinde ve dünyanın her tarafında pazarlar aramak suretiyle, pazar çeşitlenmesinde ciddi bir mesafe almıştır.

1980'lerde uygulanan doğrudan parasal teşvikler, şüphesiz ciddi neticeler getirmiştir. Gerçi, bir ilaç alındığı zamanki yan etkileri gibi, bazı yanlış uygulamalar da olmuştur, hayali ihracatlar olmuştur, fiktif ihracatlar olmuştur, yanlışlıklar olmuştur; ama, Türkiye, ihracatı öğrenmiştir ve o andan itibaren, bütün dünyada meri ve geçerli ekonominin yapı değişikliği, Türk insanı tarafından...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

MEHMET GÜL (Devamla) –...kabiliyetli, zeki Türk insanı tarafından kavranmıştır. Zaten, bu gerçekten dolayıdır ki, bu dinamizmden dolayıdır ki, çok güvendiğimiz milletimizin bu atılımları ihracatta da devam etmektedir.

Dış Ticaret Müsteşarlığımızın "Millî İhracat Stratejisi" adı altında ihracatla ilgili yaptığı bir çalışma vardır. "İhracat Stratejisi 1998-2005" isimli bu çalışma, ülkemizin dünyadaki konumunu ve vizyonunu tartışmaya açmış çok olumlu bir çalışmadır. Umut ediyoruz ki, hükümetimiz, dış ticaretin, sadece biz de değil bütün dünya ekonomilerindeki önemini bildiği için, ihracatımızı, bir şekilde, yeni yapıya, dünyadaki yeni gelişmelere uygun olarak desteklemeye devam edecektir ve Türkiye, dünya ticaret payından kendisine düşeni biraz daha fazla alacaktır.

Hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gül.

Şimdi, söz sırası, İstanbul Milletvekili Sayın Ahmet Çakar'da.

Buyurun Sayın Çakar. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakikadır.

MHP GRUBU ADINA AHMET ÇAKAR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum ve Yüce Meclisimizin ve Yüce Türk Milletinin kandilini kutluyorum.

Ekonomik kalkınmanın bilimsel kurallarını tespit eden, sebep-sonuç ilişkilerini belirleyen Devlet Planlama Teşkilatının ülkemiz kalkınmasındaki önemi hepimizin malumudur.

Ülkemizde, esas, planlı döneme 1960'lı yılların başında geçilmiştir. 5 Ekim 1960 tarihinde yürürlüğe giren 91 Sayılı Kanunla kurulmuş olan Devlet Planlama Teşkilatının, kamu yönetimi içinde yer almasının fikir babalığı, rahmetli Başbuğum Alparslan Türkeş tarafından yapılmıştır. Bu vesileyle, merhum Başbuğumu, bir kez daha, huzurlarınızda rahmet ve minnetle yâd ediyorum.

Sayın milletvekilleri, Devlet Planlama Teşkilatı, Yüksek Planlama Kurulu, Para, Kredi ve Koordinasyon Kurulu ile Planlama Teşkilatı Müsteşarlığından meydana gelmektedir.

Bu teşkilatın görevleri, kısaca, kalkınma planları ve yıllık programları hazırlamak; ekonomik, sosyal ve kültürel politikaları ilgilendiren konularda, koordinasyon sağlamak; hükümete danışmanlık hizmeti vermek; orta ve uzun vadeli plan perspektifleri geliştirmek; milli ve milletlerarası sosyal entegrasyonu sağlamaya yönelik politikalar üretmek; bölgesel ve sektörel bazda gelişme programları hazırlamak; kalkınma ve planlamayı ilgilendiren her türlü konuda araştırma yapmak veya yaptırmak şeklinde özetlenebilir.

Kurulduğunda Devlet Planlama Teşkilatı, uzmana ve uzman fikrine dayalı teknik bir kurum olarak, ülke kalkınmasında önemli görevler yerine getirmiş; ancak, daha sonraki yıllarda çıkarılan kanun ve kanun hükmünde kararnamele yapı değiştirilmiş, fevkalade yetişmiş uzman kadroya sahip bu güzide teşkilat, görevlerini yerine getiremez, hantal bir yapıya dönüşmüştür.

Halen Devlet Planlama Teşkilatı, 24 Haziran 1994 tarih ve 21970 sayılı mükerrer Resmî Gazetede yayımlanan 540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle yürütülmektedir. Bu kararnamenin değiştirilerek kanunlaştırılmasına, günün şartlarına ve ihtiyaçlara göre, teşkilatın, kuruluş yıllarında olduğu gibi, aktif bir yapıya kavuşturulmasına acilen ihtiyaç vardır.

Bir başka açıdan bakıldığında, Devlet Planlama Teşkilatı, teknik personelinin dünya şartlarını takip edebilmesi, gelişen ve değişen şartlara uyum gösterebilmesi açısından, yurtiçi ve yurtdışı temsilciliklerin aktif hale getirilmesi, Türk cumhuriyetleri, Balkanlar ve Uzakdoğu ülkelerinde de dış temsilciliklerin açılarak, yerinde itim ve inceleme imkânlarına kavuşturulmasının da değerlendirilmesi, doğru ve faydalı olacaktır.

Sayın milletvekilleri, Devlet Planlama Teşkilatı, Türkiyemizin iktisadî ve sosyal hayatında önemli bir yere sahiptir. Başta makro ekonomik dengeler olmak üzere, gelir dağılımı, yoksulluk, işsizlik, bölgesel gelişme ve kalkınma gibi konularda çözüm üretecek, son derece iyi yetişmiş uzman kadrolara sahiptir. Özellikle, insanımızı perişan eden yüksek enflasyon ve buna bağlı problemleri ortadan kaldırmak için, araştırma ve inceleme konusunda bu kadrolar harekete geçirilmeli; hatta, gerekirse, ihale yoluyla özel teşebbüse de görev verilmelidir.

BAŞKAN – Sayın Çakar, son 1 dakikanız efendim.

AHMET ÇAKAR (Devamla) – Sayın milletvekilleri, bugün, Devlet Planlama Teşkilatı, 850'yi aşkın personeliyle bir beyin konumundadır. Teşkilat modern planlama anlayışına uygun olarak, ekonomiyi yönlendirme yerine, ekonomik gelişmelere ışık tutacak ilke ve politikaları belirlemek, kamu ve özel sektörü bu manada bilgilendirmek, devlet eliyle yapılması gereken yatırımların gerçekleştirilmesinde en uygunu tespit etme görevlerini yapmalıdır.

Hepinizin bildiği bir durumu da, burada, huzurunuzda açıklamakta fayda görüyorum; bu kurum çalışanları da, diğer kamu çalışanları gibi ekonomik sıkıntı içerisindeyler. Personelin ekonomik durumunda yapılacak iyileştirmeler, çalışanlara daha bir şevk ve azim katacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle, 57 nci hükümet döneminde yürürlüğe konulacak olan Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı çalışmalarında teşkilata başarılar dilerken, 1999 yılı teşkilat bütçesinin hayırlı olmasını Cenabı Hak'tan niyaz eder, hepimizi saygılarımla selamlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çakar.

Söz sırası, Hatay Milletvekili Mehmet Şandır'da.

Buyurun Sayın Şandır. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakikadır Sayın Şandır.

MHP GRUBU ADINA MEHMET ŞANDIR (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gümrük Müsteşarlığının 1999 mali yılı bütçesi üzerinde, Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun görüşlerini arz etmek üzere söz almış bulunuyorum; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Uluslararası ticaretin ve dolaşımın olduğu her yerde, gümrükler ve Gümrük Vergisi olmuştur. 1980'li yıllara gelinceye kadar gümrükler, ekonomik kalkınmanın ve dış ticaret politikalarının bir aracı olarak kullanılmış, gelir getirci bir unsur olarak görülmüştür.

1980'li yıllarda, Türkiye'nin dünyaya açılmasıyla dış ticaretimiz çeşitlenmiş, muhatap olunan ülke sayısı yüzlerle ifade edilir hale gelmiş, yurt dışına çıkan insan sayısı artmış, Türkiye'ye gelen turist sayısı 5'e, 10'a katlanmıştır. Daha sonra, Sovyetler Birliğinin dağılması, Ortaasya'daki kardeş Türk cumhuriyetleriyle ilişkilerin gelişmesi, Karadeniz Ekonomik İşbirliği projesi çerçevesinde gelişen ilişkiler, Balkanlardaki yeni oluşumlar gümrük hizmetlerinin olağanüstü bir şekilde artmasına, çeşitlenmesine neden olmuştur. Öyle görülmüyor ki, küreselleşme süreci, gümrük hizmetlerini daima dünden daha yoğun ve daha önemli hale getirecektir. Gümrük hizmetlerinin 1980 öncesinin anlayışıyla yürütülemeyeceği, artık, herkes tarafından anlaşılmıştır; çünkü, uluslararası ticaret ilişkiler, artık, gümrük rejimleriyle tanzim edilmektedir.

Gümrük işlemleri dış ticaret, turizmi, sanayii, dış ekonomik ilişkileri doğrudan etkileyen işlemlerdir. Burada yapılacak modernizasyon çerçevesinde otomasyona geçiş, insan takdirine dayalı işlemleri asgariye indireceği için, gümrüklerimizde yıllardan beri süregelen şikâyetleri ve şaibeleri de ortadan kaldıracaktır. Maalesef, gümrüklerimizde geçmişten günümüze rüşvet ve yolsuzluk iddiaları sığarmıştır. Bu yüzden, geçmişte bir bakan 36 yıl hapse mahkûm olmuş, bir diğer bakan da azledilmiştir ve maalesef, gümrük teşkilatı bir bakanını da teröre şehit vermiştir; rahmetli Gün Sazak, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve Gümrük ve Tekel Bakanı... Gümrüklerde kısa sürede kaçakçılık, rüşvet, yolsuzluk ve adam kayırmalara karşı verdiği büyük mücadele hayatına mal olmuş, 1980 yılının 27 Mayıs'ında teröristlerce katledilmiştir. Onu, rahmetle ve saygıyla anıyorum.

55 inci hükümetin gümrüklerde bir dizi önlemler alınarak yolsuzlukların önleneceğini vaat etmesine karşılık, bugüne kadar ciddi bir önlem alınmadığını gözlemlemekteyiz. 57 nci hükümette yeni katılan Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun bu konudaki hassasiyetini dikkatlerinize arz ediy-

yorum. Gümrüklerdeki rüşvet konusunda televizyon programlarına yansayan görüntüler, toplum vicdanını yaraladığı kadar, 2000'li yılların Türkiyesine de yakışmamaktadır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, gümrük rejimleri uygulamalarındaki yolsuzluklarla ülke kaynaklarımızın talan edilmesine, çiftçilerimizin, sanayicilerimizin ve tüketicilerimizin uluslararası haksız rekabet karşısında ezilmesine engel olacağız. Bu meseleyi, Gün Sazak'tan yarım kalmış bir mesele olarak görmekteyiz; onun bize emaneti bilecek ve gümrüklerdeki yolsuzlukları yakından takip edeceğiz.

Zaman zaman medyaya yansayan beyanlarıyla, bizzat gümrük teşkilatının üst düzey yöneticileri, hatta, bakanları tarafından dahi suçlanan bu teşkilatı şaibeden en kısa zamanda arındırmak gerekmektedir. Eski bir mensubu olarak inanıyorum ki, hudutları bekleyen bu cefakâr insanlarımız, her türlü takdir ve övgüyle layıktır. Onlar da, aralarında bulunan yanlış insanların ayıklanmasını yutirekten istemektedirler. Bu da, teknik altyapının düzeltilmesi yanında, ciddi bir atama, yer değiştirme ve denetim sistemiyle mümkün olabilecektir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; gümrük hizmetlerinde bir diğer önemli eksikliğimiz ihtisas gümrükleridir. Malumları olduğu üzere, değişen ekonomi ve gelişen teknolojiye bağlı olarak gümrük mevzuatında ve uygulamada yeni düzenlemeler yapılması gereği hâsıl olmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET ŞANDIR (Devamla) – Konusunda ihtisaslaşmış eleman bulundurulması, ithal ve ihraç edilen eşyada istenilen standardın muhafaza edilmesi, tam gybet tespitiyle vergi kaçakçılığının önlenmesi, belirlenen eşyalarda ithalatın denetim altına alınması, işlemlerin daha sağlıklı yapılması ve kamu gelirlerinde bir kayba yol açılmaması gibi nedenlerle, gümrük işlemleri hacminin yoğun olduğu yerlerde ihtisas gümrüklerinin kurulması zorunlu hale gelmiştir. MHP olarak, ihtisas gümrüklerinin geliştirilmesi ve sayılarının artırılmasını dışticaretimiz açısından da çok faydalı ve gerekli görmekteyiz.

Gümrük rejimlerinin dışticaret açısından önemini vurgularken, 57 nci hükümetin dikkatlerine bir teklifimizi de arz etmek istiyorum: Gümrük Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığının işbirliğinin geliştirilmesini ve hatta bir bakanlık bünyesinde toplanmasını tüm Meclisimizin dikkatlerine ve yeni dönemin gündemine arz ediyorum. Böylece, özellikle ihracatta olmak üzere, dışticaretimiz, ihtiyaç duyduğu desteğe kavuşacaktır diye ümit ediyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET ŞANDIR (Devamla) – Gümrük Müsteşarlığı bütçesinin ülkemize hayırlar getirmesini diliyor, hepimize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN –Teşekkür ederim Sayın Şandır.

Söz sırası, Kütahya Milletvekili Sayın Seydi Karakuş'un.

Buyurun efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

Konuşma süreniz 5 dakika.

MHP GRUBU ADINA SEYDİ KARAKUŞ (Kütahya) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; tarihin her döneminde toprak, insanların en önemli üretim kaynağı olma özelliğini korumuştur. İnsanlar, toprağını korumak uğruna canlarını feda etmişlerdir. Bu durum karşısında toprağın yönetimini, devletler kendileri üstlenmişler ve toprak-insan ilişkilerini kanunlarla disiplin altına almışlardır.

Amerika kıtası keşfedilmeden önce, Osmanlı İmparatorluğu zamanında ülke topraklarının bir dökümü yapılmaya başlanmış ve o günkü şartlarda arazi kayıtları oluşturulmuştur. Bugün, sosyal hayatımızda büyük öneme sahip kamu orta mallarının ayrılması fikri, o yıllara kadar dayanmakta-

dir. Kısacası, ülkemizde de mülkiyet hakkı, kutsal saydığımız haklardan biri olarak kabul edilmektedir. Bu hakkın korunmasına ve teminat altına alınmasına toplumumuz büyük önem vermektedir. Tasarruf güvencesi ve arazi üzerindeki hakların resmî kayıtları önemlidir. Toplumumuzda "mal canının yongasıdır" anlayışı hâkimdir. Bu, toplumun devlette olan güveninin de bir ifadesidir. Tapusunu alan insanlar, kendilerini ve ailelerinin geleceğini, güvence altına almış hissederler.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, böylesine önemli bir görevi üstlenmiş bir kuruluşumuzdur. Bu kurumun hizmetlerini en iyi şekilde yürütebilmesi, birçok problemleri ortadan kaldıracaktır. Arazi üzerinde hakları belirleyen ve mülkiyet haklarının güvencesini sağlayan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne, her türlü desteğin verilmesi gerekmektedir. Biliyoruz ki, mahkemelerimizde görülmekte olan davaların önemli bir bölümünü arazi davaları oluşturmaktadır. Bu davaların önlenmesinde ve çözümünde tapu ve kadastro önemli bir fonksiyonu vardır.

Kadastro çalışmaları sonucu tespit edilen taşınmaz malların sınırları, sahipleri ve nitelikleri zaman içerisinde değişir. Böylece, zamanla tapu ve kadastro bilgileri eskir ve değerini yitirir. Bu nedenle, kadastro çalışmalarının sürekliliği gerekmektedir. Kadastro, devamlı yaşatılan bir hizmet olma özelliğini koruyabilmelidir. Aksi takdirde, yapılan kadastro hiçbir değeri kalmamaktadır.

Birçok il ve ilçede tapu ve kadastro müdürlüklerinin çok mütevazı ortamlarda çalıştıkları bilinmektedir. Bu birimlerin süratle modernleştirilmesi için ciddi tedbirler alınmalıdır.

Bilgisayar çağında yaşadığımız bu dönemde tapu ve kadastro hizmetleri bilgisayara dayalı olarak yürütülmelidir. Bugün, ülke tarihinde hizmet veren tapu ve kadastro müdürlüklerinin tamamında bilgisayar kullanımının kısa sürede yaygınlaştırılması gerekmektedir.

İnsan yerleşmelerinin planlanması, sağlıklı çevre yaratılması, bu çevrelerin altyapı projelendirilmesi, hazine taşınmazlarının takibi ve değerlendirilmesi gibi konuların çözümünde, kurulması sürdürülen tapu ve kadastro bilgi sistemi konusundaki çalışmalar hızlandırılmalıdır.

Önemli gördüğüm bir konu da, Türkiye'de taşınmaz malların değerlerine ilişkin verilerdir. Bu verileri gerçek anlamda toplayan bir kuruluş Türkiye'de yoktur. Bir taşınmaz malın değeri, arsa ve inşaat maliyetinin çok altında veya çok üstünde bir değerle karşımıza çıkabiliyor. Bu konuda gerekli yasal düzenlemeler yapılarak, taşınmazlara ilişkin her türlü bilgiyi elinde bulunduran Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü doğrudan yetkili ve sorumlu olmalıdır; aynı zamanda, bu görevi yapabilir kılınmalıdır. Bilgi sistemi kurmanın gereği de budur.

Diğer konu, kadastro harici kalmış, bugün ekonomik değeri büyük rakamlara ulaşan ve birçok ihtiyaca cevap verebilecek tescil ve tespit dışı alanların süratle tescillerinin sağlanmasıdır.

Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazların, ekonomik değer kazanmış ve şehirlerin gelişme alanlarında yer alan hali arazi, boşluk, ham toprak, çalılık, taşlık, kayalık gibi tescilinde yarı bulunan alanların, kamu orta malı niteliğinde olup da daha sonra imar planları kapsamında ve plan amaçları doğrultusunda tescili gerektiren taşınmazların tesciline esas olacak idarî ve sosyal düzenlemeler süratle yapılarak, sahihsiz durumda bulunan bu tür alanların işgali ve kaçak yapılaşmanın önüne geçilmelidir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Karakuş, elektronik cihaz bozuldu; ama, siz, konuşmanıza devam edebilirsiniz.

Buyurun efendim.

SEYDİ KARAKUŞ (Devamla) – Önemli gördüğüm diğer bir konu da orman köylülüğünün durumudur. Orman vasfını yitirerek orman dışına çıkarılan alanların kadastroları bir an evvel bitirilerek milyonlarca orman köylüsti tapularına kavuşturulmalıdır.

Mera Kanununun getirdiği birçok belirsizlik vardır. Bunlar bir an önce çözümlenmelidir. Bunların düzeltilmesinde Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne birçok görev düşmektedir. Bu Genel Müdürlüğün yeniden yapılanması için, gerekli idarî ve kanunî düzenlemeler yapılmalıdır. Bu konuda hazırlıklar olduğunu biliyorum. Sayın Bakanımızın bu konulara hız kazandıracağına inanıyorum.

Sözlerimi tamamlarken, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün bütün çalışmalarını destekliyor, bilim ve teknolojinin bütün imkânlarının ilgili Genel Müdürlüğe yeterince yansıtılmasını arzuluyor, bu konuda gereken desteğin verilmesini ve bütçenin de, ülkemize hayırlı olmasını diliyorum; saygılarımı sunuyorum. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Karakuş.

Sayın milletvekilleri, elektronik arıza sebebiyle, birleşime 10 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 17.50

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 18.09

BAŞKAN : Başkanvekili Murat SÖKMENOĞLU

KÂTİP ÜYELER : Sebahattin KARAKELLE (Erzincan), Şadan ŞİMŞEK (Edirne)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 22 nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Bütçe ve Kesinhesap Kanunu Tasarıları üzerindeki görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

III. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

1. – 1999 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1997 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarıları (1/1; 1/2; 1/3, 3/122; 1/4, 3/123) (S. Sayısı: 3, 4, 8, 9) (Devam)

H) DIŞ TİCARET MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

1. – Dış Ticaret Müsteşarlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi

2. – Dış Ticaret Müsteşarlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

İ) DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

1. – Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi

2. – Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

J) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1. – Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 1999 Mali Yılı Bütçesi

2. – Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

K) GÜMRÜK MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

1. – Gümrük Müsteşarlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi

2. – Gümrük Müsteşarlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet yerinde.

Bir önceki oturumda, üçüncü tur görüşmelerde, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştı.

Söz sırası, Anavatan Partisi Grubu adına, İzmir Milletvekili Sayın Işın Çelebi'nindir.

Buyurun Sayın Çelebi.

Konuşma süreniz 20 dakika.

ANAP GRUBU ADINA İŞİN ÇELEBİ (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; kuruluşların bütçesini tartışırken, gönlüm, 21 inci Yüzyıla, Türkiye, sorunlarını çözerek girmelidir diyor. Bugünkü hükümetin Parlamentodaki çoğunluğu, Türkiye'nin 21 inci Yüzyıla, mevcut sorunları çözerek, mevcut problemlerini aşarak girebileceğine de imkân veriyor.

Biz, 55 inci hükümette, hem azınlık hükümeti olarak görev yaparken hem de dünya ekonomisindeki ciddi bir kriz süreci içinde iş yapmanın, zor; ama, son derece onur verici ve haz verici bir ürün olduğunu gördük, yaşadık. Ancak, bu süreçte başlayan ve çocuklarımız için çok önemli olan Millî Eğitim Bakanlığına bağlı bilgisayar destekli eğitim projesi yürütüyor. Bilgisayar destekli

eđitim; yani, eđitimde teknoloji dűzeyini yűkseltmeye dűnűk bű proje, ne yazık ki, karınca hızıyla gidiyor ve mesafe alınmıyor. Uzun yıllardan beri -biraz ۆnce temenni ettiđim- Tűrkiye, sorunlarını ۆzerek 21 inci Yűzyıla girmelidir ve ۆnűműzdeki altı ayı iyi deđerlendirmemiz gerekir derken, bugűnkű hűkűmetin arkasındaki Parlamento gűcűyle, bu sorunları, bu yapısal problemleri ۆzebileceđimize inanıyorum; ancak, zamanı bođa geۆirmenin yarattığı faturaları da bugűnkű bűtۆe aۆıklarında gűrtuyoruz. ۆok sađlam bűnyeli bir insanı bile sođukta, rűzgűrda, cereyanda bırakırsanız, hastalanır. Bugűnkű bűtۆe aۆıđının gayri safi milli hűsıla iۆindeki payının yűzde 12'ye ۆıkması, bize, ciddi bir alarm vermektedir.

Özellikle, geliri az, harcaması ۆok olan ve tasarruflarının ۆođunu emerek yařayan ve ařını merkeziyetçi bir yۆnetim yapısı olan Tűrkiye'de, bugűn ortaya ۆıkan tabloda, para arzının ۆok ۆnemli bir kısmıyla bűtۆe aۆıđının karřılanabileceđi gűrűlűyor. Tűrkiye'de M-2 dediđiniz, M-2Y dediđiniz daha geniřletilmiř para arzı miktarlarına baktığımızda, piyasadaki M-2'ye gűre 15 katrilyonluk para miktarını 10 katrilyonluk bűtۆe aۆıđıyla karřılařtırdığımızda, devletin ve merkeziyetçi yapının bűtűn piyasalardaki parayı emdiđini gűreceksiniz.

Kamu bankalarının 4 katrilyon gűrev zararını da dikkate alırsanız, 10 katrilyonluk bűtۆe aۆıđını, piyasadaki para dolařımındaki miktarla deđerlendirdiđimiz zaman, ۆlkenin ekonomik potansiyelinin harekete geۆmesini engelleyen ařını merkeziyetçi yönetim anlayıřının ve devletçiliđin ve herkesin, her řeyi, bűtűn ۆzűmleri devletten beklediđi bir yapıyı gűcűlendirdiđini gűrtűyoruz.

Sorunların ve ۆzűmlerin kaynağı, anası babası olan bu merkeziyetçi yapıda, yetkililerin siyasi sorumluluk taşımadiğı, ancak, siyasi sorumluların da yetkili olmadığı bir durum ortaya ۆıkmıřtır. Bu garip yapılanmanın trettiği politikalar, aşını merkeziyetçi devlet yapısı, kaynak dağılımında da kapalı kapılar ardında yanlışlara yol aۆmaktadır.

Bu geۆici bűtۆe uygulaması, bu Vergi Kanununun getirdiđi sonuۆlar, aylarca ۆnce sۆylediđimiz bu geۆici bűtۆe uygulamasının sonuۆları, bugűn ۆok net biۆimde suratımıza řamar gibi gelmiřtir.

Bakın, 1996'da yűzde 8,3 olan bűtۆe aۆıđının gayri safi milli hűsılaya oranı 1997'de yűzde 7,6'ya, 1998'de yűzde 7'ye dűřűrűlműřken, bugűn bir anda yűzde 12'ye zıptaması, Tűrkiye tarihinin en yűksek bűtۆe aۆıđına denk gelmesi, artık, Tűrkiye'nin, bu merkeziyetçi yapı iۆindeki ۆarpıklıkları ve yapısal sorunları ۆzűmenin kaۆınılmaz olduđunu bize gűstermektedir. Geۆici bűtۆenin, bu ařını merkeziyetçi ve devletçi yöntemlerden kaynaklanan ve yatırımları sıfırlama pahasına, Tűrkiye'nin geleceđinden yiyerek sıfırlama pahasına ortaya ۆıkan bu bűtۆeye evet oyu verceceđiz; ama, bu yapısal problemleri, Tűrkiye, ۆozmek zorundadır.

Yatırımlar durmuřtur. Yatırım ۆdenekleri, 23 katrilyonluk bűtۆede 1,4 katrilyondur, 27 katrilyonluk bűtۆede yine 1,4 katrilyondur. 300 milyon dolar temin edilen Dűnya Bankası kredisinin bilgisayar destekli eđitimde 4 milyon doları harcanmıřtır; ancak 2 500 okula laboratuvar yapılması ve ekimde devreye alınması ۆngűrűlműřtir.

Deđerli arkadařlarımız, biz, genel dengede, iۆ ve dıř dengelerde ne olduđunu, beklentileri olumluya ۆevirecek řekilde kamuoyuna aۆıklamak zorundayız. Bűtۆe aۆıđının gayri safi milli hűsıla iۆerisindeki payı yűzde 12'ye ۆıktığında, ekonominin genel dengeleri, makro bűyűklűkleri, hedefleri ne olmuřtur; piyasalar bunu beklemektedir. Bunlar, ne yazık ki, buraya getirilmemiřtir.

Bu bilgisayar destekli eğitim, ۆocuklarımızın geleceği iۆin ۆnemlidir. 2 500 okula 2 800 laboratuvar, ancak ekimde devreye girecektir. Laboratuvarların kapısını ۆđretmenler kapattığı zaman, hiۆbir iře yaramayan bir bilgisayar havuzu oluşturulacaktır. Yazılım olarak sadece bűro iře-

lemlerini takip eden yazılımlar Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde uygulamaya konulmaktadır, bir de merkezî İngilizce öğretimi. Oysa, bilgisayar destekli eğitim bu değildir. Devlet Planlama Teşkilatının bu koordinasyonu derhal yapması gerekir. Ciddî bir kaynak kaybı, israfı söz konusudur. Millî Eğitim Bakanlığı bu işi yürütmemektedir. Bürokrasi, bu işi, bilerek veya bilmeyerek engellemektedir. Millî Eğitim Bakanlığı dışında, bağımsız bir proje grubu kurmak gerekir. Bu proje, boğaz köprüsünden bile önemli bir projedir. Üçüncü boğaz köprüsü, ikinci boğaz köprüsü, birinci boğaz köprüsü ne kadar önemliyse, GAP Projesi ne kadar önemliyse, bu bilgisayar destekli eğitimde o kadar önemlidir; ama, Millî Eğitim Bakanlığı bürokrasisine sıkışmıştır, birbuçuk yılda bir arpa boyu yol alınmamıştır. Bunu, Hazine bütçesinde de açıkça, daha detaylı konuşacağım; şimdi söylüyorum ki, Sayın Bakan hazırlıklı gelsin diye.

Değerli arkadaşlarım, gümrüklerin modernizasyon projesi önemlidir. Bu projenin yürütülüşüne girmesini istiyoruz. İhracatın önündeki engellerin mutlaka kaldırılacağına inanıyorum. 1998 yılında reel olarak yüzde 6 büyüyen ihracat, bu yıl, negatif ortama rağmen, Mayıs ayı sonundaki ekşi gerilemeyi aşacağına inanıyorum; ama, bunun bir şartı var; Eximbankın sermayesine, pintilik etmeden kaynakları aktarmak gerekir. 1 milyar dolara çıkarılan bu sermaye, Hazine, tasarruf edeceğim diye, bir yığın yere, cari harcamalarda çarçur ederken, yatırımlara, Eximbanka kaynakları kısıttığı zaman -30 trilyon aktarmıştır şu ana kadar- ihracatçı sıkıntıya girecektir. İthalat ciddi biçimde gerilemiştir. Bu nedente, ihracatın ve ithalatın artırılmasını ve 12 ülkeyle yapılan serbest ticaret anlaşmasının daha detaylı ve net biçimde uygulamaya geçeceğine inanıyorum. Dış ve iç müteahhlik hizmetlerinin ve yatırımların dikkatle takip edilmesi; Libya ve Rusya piyasalarındaki problemlerin korkmadan, çekinilmeden çözülmesi gerekmektedir.

Özelleştirmeye hız vermek gerekir. Özelleştirme Yüksek Kuruluna sunulan raporda da belirtildiği gibi, yılda 500 milyon doları geçmeyen özelleştirme, 1998 yılında 2 milyar doları bulmuştur; ama, ne yazık ki, özelleştirme konusunda negatif tutumlar, özelleştirmenin önünü tıkamıştır.

Avrupa Birliğiyle uyum yasalarının çıkarılması gerekir.

Gümrük Kanununun, TÜRKAK Yasasının ve ithalatta haksız rekabetin önlenmesi ve -biraz önce belirttiğim- gümrüklerde modernizasyon projesinin, mutlaka, önümüzdeki dönemde devreye girmesi gerekir.

Biz, Avrupa Birliği uyum yasalarının, gümrüklerin modernizasyonu projesinin tamamlanmasını beklerken, verimlilik ve rekabet düzeyinin artırılmasına dönük kararlara özel bir önem veriyoruz. Ancak, burada yaptıkları konuşmalarda, verimlilik ve rekabet düzeyini artırmaya dönük çabalarda ve ihracatın geliştirilmesi konusunda dünya krizinin hiçbir etkisinin olmadığını belirten bazı sözleri arkadaşlarımız oldu. Dünya krizinin etkisinin olmaması, Türkiye gibi, ihracatı 26-27 milyar dolar, ithalatı 45 milyar dolar olan; yani, 80 milyar dolara yakın dışticaret hacmi olan bir ülkenin; toplam gayri safi millî hâsılası 200 milyar dolar olunca, gayri safi millî hâsılasının yüzde 40'ına yakın dışticaret hacmi olan bir ülkenin, Rusya'dan, Uzakdoğu'dan etkilenmemesi mümkün müdür? Bu anlamda, Rusya ve Uzakdoğu'yu çıkardığımız zaman, Türkiye'nin ihracatının yüzde 9'a yakın arttığını görürüz geçen yıl.

Türkiye'de, bütün bu şartlara rağmen, enflasyonun yüzde 54 düzeyinde gerçekleşmesi, büyümenin yüzde 3,8 olması ve en önemlisi, bütçe disiplininin sağlanarak, bütçe açığının bir düzeyde tutulup, bütçenin faizdışı fazla vermesi temin edilmiştir. 1998 yılında, hükümet bir azınlık hükümetiyken ve dünyada ciddi bir kriz varken bu temin edilmiştir; ama, 1994 yılında, dünyada ne kriz vardı ne azınlık hükümeti vardı, ortaya ciddi bir sorun çıkmıştır. Biliyorsunuz, 1994'teki sorunları tartışmak istemiyorum; ama, 1997 ve 1998 yıllarında elde edilen sonuçları, küresel krizle ne ilgili

var bu durumun, küresel krizi niçin bu kadar abartıyorsunuz, bunun hiçbir etkisi yok dediğiniz zaman, burada, çok ciddi olarak, insan, tereddüt ediyor, karşıda söylenen sözlerin ne kadar doğru, ne kadar incelenip, araştırılmış diye.

Değerli arkadaşlarım, rekabet gücü ve ihracatın artırılması çok önemli dedim. Özellikle, ihracatın gelişmesi açısından ülkelerarası anlaşmalara güç katmak, Eximbank kaynaklarını güçlendirmek ve Türkiye'nin uluslararası alandaki rekabet gücünü artırmak, enflasyonla da mücadeleyle temin edecek, Türkiye'nin üretim veriminde artıracak bir uygulamadır.

Burada, diğer bir sözcü arkadaşımız "Türkiye, yüzde 4 büyüme programlamıştı, yüzde 8 büyüme elde ettik" dedi. Bu, bir başarı gibi sunuldu. "1998'de yüzde 3 büyüme programlandı, yüzde 3,8 oldu" dedi; ama, enflasyon unutuldu. Türkiye'de yüzde 4 büyüme programladığınız zaman, enflasyonu da yüzde 50 programlayıp, yüzde 90 enflasyon gerçekleştiğinde, bütün dengeleri altüst ettiniz demektir ve Türkiye, 1995'te, 1996'da, bu yönetim başarısızlığından dolayı, çok ciddi sıkıntılarla 1997 yılının ortasında uçurumun kenarına geldi. Yüzde 90 enflasyon, gelir dağılımı bozulmuş, dargelirlisi, memuru, emeklisi, bu enflasyonun altında ciddi gelir kaybına uğramış, böyle bir Türkiye vardı. Bu uçurumun kenarından, Türkiye, enflasyonunu yüzde 50'ye indiren, yüzde 3,8 büyüyen ve faizdışı fazla vererek bütçe disiplini sağlayan bir ülke konumuna geldi. Ama, görüyoruz ki, ilgisizlikten, Türkiye, yeniden bütçe açığında rekor bir düzeye gidiyor.

Bu bütçe açığı nasıl finanse edilecek? En önemli temel soru bu. Bu kamu kesimi finansman açığı nasıl finanse edilecek? Bu merkezizetçi yapıda, devletin her şeyi merkezizetçi yapıdan beklediği bu yapıda, bu ekonomideki devletin rolü nasıl düzelecek?

Özelleştirme unutulmuştur. Hiç kimse şu soruyu sormamaktadır: Özelleştirmeyi başaramayanlar ve özelleştirmeye mâni olmanın faturası Türkiye'ye ne getirmiştir, bu özelleştirmeyi yapmamanın faturası nedir; bu, tartışılmamaktadır. Özelleştirme yapılmıştır; niçin böyle yapılmıştır... Dün burada bu tartışma oldu; bunu, daha sonra başka oturumlarda tartışacağız; ama, 1998 yılında 2 milyar dolar özelleştirme yapılırken, örneğin, Petrol Ofisindeki özelleştirmeden dolayı burada soruşturma açılmış, mahkemelere gidilmiş ve özelleştirmenin bütün işlemleri durmuştur ve mahkemeler, işlemin hukuka uygun olduğunun kararını vermiştir. Burada yapılan tartışmaların ne kadar hak-sız olduğu ve ne kadar yanlış olduğu, kesinleşmiş üç mahkemenin kararında tespit edilmiştir. Bunun sonucunda kim kaybetmiştir; Türkiye kaybetmiştir. Hiç kimse, bu özelleştirmelerin durmasından dolayı Türkiye'nin kayıplarının hesabını yapmamaktadır, tartışmamaktadır. Türkiye'de iş yapmanın cezası vardır, iş yapmamanın cezası yoktur, işi engellemenin mülkâfatı vardır. Evet, iş yapmak acı çekmektir, zordur. Biz, bu acıyı ve çileyi çekmiş insanlar olarak ve çile dokumuş insanlar olarak, bu hükümetin, mutlaka, 21 inci Yüzyıla sorunları çözümlenmesini istiyoruz.

Değerli arkadaşlarım, ucuz politikaya Türkiye'de son vermemiz lazım. Yeni gelen genç insanlar, bu ucuz politikaya evet demiyorlar.

Rantiyeye kaynak aktardınız... Evet, rantiyeye Türkiye kaynak aktarıyor, bu, Türkiye'nin yapısal sorunu. 1996 yılında faiz oranlarının ortalaması 1997 ve 1998 yılının üstünde. O zaman, 1995'te, 1996'da, daha çok, rantiyeye, kaynak aktardınız; ama, burada önemli olan, sen -ben aktardım değil; Türkiye, reel olarak yüzde 25 ilâ 30 arasında rantiyeye kaynak aktarıyor, bu problemi çözmek zorunda. Bunu çözümlenmenin yolu, kamu açıklarını aşağıya çekmekten geçiyor. Bütçe açığı ve kamunun diğer kurumlarının açığı; işte, sosyal güvenlik, diğer KİT'ler ve en önemlisi, kamu bankaları. Biz, burada, kamu bankalarını tartışmadık. Bankalar Kanununu geçirdik, doğru bir kanun geçirdik; ama, yeterli bir kanun geçirmedik. Biraz sonra Hazine bütçesi görüşülürken de söyleyeceğim; hiç kimse çıkıp şunu söylemedi: 233 sayılı KİT Kanununda, kamu bankalarına görev zara-

nî imkânı tanıyan maddeleri kaldıralım demedi. Oysa; kamu bankalarının görev zararî yüklenmesi-ne son vermek lazım; hem haksız rekabete neden oluyor hem o görev zararları, o bankaların çok yüksek faizle piyasalardan borçlanmasına neden oluyor. Bu ortamı burada tartışıyoruz "o banka battı, bu banka battı" diye... Bu enflasyonun bu yüksek düzeyinde, bu kamu kesimi finansman açığı-ğının bu yüksek düzeyinde, bu bankalar, bu Tasarruf Meyduatı Sigorta Fonu sistemi sürdürdüğü süre-ce bu riskli ortamda ciddi sorunlarla karşılaşır. O nedenle, bu makro ekonomik politikaları bir dü-zene koymak lazım... Bu, Türkiye'nin çok temel çıkış noktası.

BAŞKAN – Sayın Çelebi, son 1 dakikalık sürenizi kullanıyorsunuz.

İŞİN ÇELEBİ (Devamla) – Burada çok önemle belirttiğim gibi, bizim, yıllardır, hatta yüzyıl-lardır değiştiremediğimiz bu aşırı merkezîyetçi yönetimden kaynaklanan, devletçi anlayıştan kay-naklanan bu sorunlar yumağı büyümektedir. Sonuç; tam dibe oturmayan; ama, hep dibe yakın do-laşan bir ekonomik yapı ortadadır. Hızlı ve doğru üretmeyen ve karar alamayan bu yapı, bu düğüm-ü çözecek bir proje üretmek zorundadır. Ben, bu hükümetin, böyle bir proje üretebileceğine ve uygulayabileceğine inanıyorum. Bugün, iç ve dış dengelerde sağlanabilecek rasyonel bir oluşum, bu Meclisin, yıl sonuna kadar sıkı ve disiplinli çalışmasından geçmektedir.

1999 yılı bütçesinin, hepimize ve ülkemize hayırlı olmasını diler, hepinize saygular sunarım. (ANAP, DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çelebi.

Demokratik Sol Parti Grubu adına, Bursa Milletvekili Sayın Fahrettin Güleler; buyurun. (DSP sıralarından alkışlar)

DSP GRUBU ADINA FAHRETTİN GÜLENER (Bursa) – Sayın Başkan, sayın milletvekil-leri; Dış Ticaret Müsteşarlığının-1999 Mali Yılı Bütçe Tasarısına ilişkin görüşlerimi belirtmek üze-re, Demokratik Sol Parti adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Son yılların sloganı haline gelmiş bulunan globalleşme, dünyada etkisini giderek artırmakta-dır. Ülkemiz, ihracata dayalı kalkınma modeliyle dünya pazarlarında hak ettiği yeri henüz alama-mıştır. Uluslararası ilişkilerde dışticaret hacminin bir saygınlık ifadesi olduğunu hepimiz bilmekte-yiz; ancak, henüz ihracatımızın 14 müt, yoksa 24 milyar dolar mı olduğunu, bavul ticaretinin bunun içinde mi, dışında mı olduğunu kendimizi ihbar edercesine sorguladığımız sırada, ithalatımızın ise 45 milyar dolar olduğunu çok düzgün bir ifadeyle belirtbiliyoruz. Bu örnekle, gümrük mevzuatı-mızda uygulama sıkıntılarımızın olduğu açıkça görülmektedir. Çünkü, iş âleminin dürüst zihinle-rinde hayali ihracatın bir şekilde devam ettiğini bilmekteyiz. Eksiklerimizin, yerli sanayimiz ve ih-racat çabalarımızın aleyhine geliştiğini üzülererek ifade etmek zorundayım.

Ihracatımızın ithalatı karşılama oranı bire üç olmaya devam ettiği sürece, biz, IMF kapısında borç arama ve erteleme turlarından vazgeçemeyiz. İçborçlanmanın zengini daha zengin, fakiri da-ha fakir yaptığı uygulama sonunda, zengin millet, fakir devlet açmazı içinde çırpınmaktayız. Kal-dı ki, zengin millet kavramı ülke insanının sadece yüzde 12'sini kapsamaktadır, kalan yüzde 88'lik kısmın ortalama yıllık geliri 700 dolar dolayındadır.

Dışticaret bir disiplin işidir. Aldığımız kadar satabilmek, hatta fazlasını yapabilmek hedefimiz olmalıdır. Dünya pazarlarında rekabet edebilecek yeterli kalitede ve uygun fiyattaki ürünlerimizin çeşitliliği ve yüksek sayılarda arz edilebilmesi en öncelikli becerimiz olmalıdır. Seri ve standart üretimin esaslarında, yeterli insan eğitimi, uygun teknolojinin kullanımı, hammadde, yarı mamul ve yardımcı maddenin olabildiğince yerli kaynaklardan, fakat, ucuza temini esastır. KİT'lerin key-fi davranışları, devlet ile sanayi ve ticaret âleminin uyumunu daha başından olumsuz etkilemekte-dir.

Hepimiz, buraya kadar nelerin anlatılmak istendiğini yeteri kadar biliyoruz. İktidar ve muhalefet olarak, sunmaya çalışacağım öneriler üzerinde süratle hemfikir olup, ihracatımızı artıracak maddeleri hayata geçirmemiz gerekmektedir. Bu tutum ve davranış biçimi, Demokratik Sol Partinin ilkelerinin başta gelen özelliklerindedir.

Önerilere gelince:

1- Dışticaret trafiğini kontrol ve yönetecek eğitilmiş insan eksikimizi kapatmak için her türlü eğitimi devletten beklemeyelim. Vakıf üniversitelerine, iki yıllık dışticaret meslek okulları sayısını artıracak yetkiyi verelim. Özerk ya da YÖK'ün belirleyeceği üniversitelere bağlı olarak, okulöncesi bir yıllık İngilizce eğitimini müteakiben, iki yıllık kambiyo, gümrük ve dış pazarlar konularını içeren eğitim programıyla, firmaların işbilir elemanlara kavuşmasını sağlayalım. Dışticaretin yoğun seyrettiği merkezlerde hemen bu eğitim dönemine yetişecek şekilde, iki yıllık dışticaret meslek yüksekokullarının açılmasını teşvik edelim.

2- İhracatımızın dışticarete dengede olması ya da fazla vermesi halinde, ödemeler dengesi, halkımızın refahına, ülkemizde topyekûni sosyal adalet gelişimine izin verecektir. İhracatımızın acilen artırılabilmesi için, yatırımı yapılmış öncelikli sektörlerimizin önünde bazı madde düzenlemeleri yapılmalıdır. Örnek: Teknoloji/yoğun, emek/yoğun sektörlerimizin başında makinecilik, kalıpcılık ve otomasyon sistemleri imalatı gelmektedir; üstelik, bu zorlu meslek dallarını barındıran sektörümüz, kayıtdışı ekonominin giremediği yüzkaki sektörümüzdür. Türkiye, bu konularda, halen devam eden cılız ihracatını artırmak şansına sahiptir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız.

Buyurun.

FAHRETTİN GÜLENER (Devamla) – Fıllı ihracat kavramına uymadığı halde yabancı ülke firmalarının siparişlerine göre imal edilen kalıp, aparat ve özel donanımlar, Türkiye'de üretime yönlendirilerek, otomasyon ürünleri ihracatı yapılmak istenmektedir.

Yüzde 15 KDV istisnası ve exim kredilerinin sağlanması halinde, bu sektörümüzün ihracatının üç yıl içerisinde kademeli olarak 6 ilâ 8 milyar dolara ulaşacağını kesin olarak ifade etmek istiyorum.

3- Ülkemizde bugüne kadar yapılan yatırımlar dünya ticaretinin artış gösterdiği sektörlere göre yapılmamıştır. Halen, her gelen firmaya teşvik verilerek, firmaların uluslararası rekabeti sağlayabilecek ekonomik büyüklük şansları yaratılamamıştır. Ülke kaynaklarını güçlü potansiyel erişimiyle dünya pazarlarına açabilecek firmalara ihtiyaç vardır.

Saygıdeğer milletvekilleri, kalite ve standartlar doğrultusunda, metal, makine, kalıpcılık, otomotiv, lastik ve gıda ürünleri konusunda yirmiyedi yıldır, 750 çalışma arkadaşımınla birlikte edindiğim tecrübelerimi, şu kısa zaman dilimi içerisinde ancak mesaj olarak sizlere iletebildim. Komisyonlar ve diğer çalışma organizasyonları sonucunda, Türkiyemizin hızlı bir ihracat atağına kalkması şansının olduğunu savunuyor; şahsım ve Demokratik Sol Parti adına saygılar sunuyorum. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın GüleNER.

Şimdi, söz sırası, Eskişehir Milletvekili Sayın Mahmut Erdir'de.

Buyurun Sayın Erdir. (DSP sıralarından alkışlar)

DSP GRUBU ADINA MAHMUT ERDİR (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Partim ve şahsım adına, hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Devlet Planlama Teşkilatı, 1960 yılında, ülkenin kaynaklarının verimli kullanılması ve kalkınmanın hızlandırılması için ekonomik, sosyal ve kültürel planlama hizmetlerinin bir bütünlük içerisinde etkin, düzenli ve sıralı olarak yapılabilmesi amacıyla plan ve programlar hazırlamak, bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının iktisadi, sosyal ve kültürel politikaları ilgilendiren faaliyetlerinde koordinasyonu sağlamak üzere görevlendirilmiştir.

Devlet Planlama Teşkilatı, Türkiye'deki bürokratik yapılanmada, hükümete, görevlerinde yardımcı olmak, görüş bildirmek üzere kurulan müşavir kuruluşlarımızdan birisidir.

Türkiye, planlamayı ilk uygulayan ülkelerden birisidir. Bu uygulama Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planının hazırlanmasıyla başlamıştır. Beş yıllık kalkınma planları birbirini takip etmiş ve en son 1996-2000 yıllarını kapsayan Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı uygulama sürecinde bulunmaktadır.

Devlet Planlama Teşkilatının toplumsal, iktisadi ve kültürel kalkınmadaki işlevleri şöyle sıralanabilir: Makro politikalar; sektör planlamaları ve koordinasyon; bölgesel gelişme stratejileri, uluslararası teknik ilişkiler ve teknik yardım; bilgi teknolojileri stratejileri.

Türkiye, otuzdokuz yıllık planlı dönemde, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda önemli gelişmeler sağlamış ve tarım toplumundan sanayi toplumuna geçmiştir; bunu kanıtlayan sektörel ekonomik göstergeler de, tarım ürünleri ihracatının 1998 yılında 2,700 milyon dolar olmasına karşın, sanayi ürünleri ihracatının 1998 yılında 23,873 milyon dolar olarak gerçekleşmiş olması gösterilebilir.

Devlet Planlama Teşkilatı, kuruluşundan günümüze kadar, Türkiye'nin kalkınmasında en mühim görevi büyük bir ciddiyet, titizlik ve itina içerisinde, taviz vermeden, elit ve deneyimli yetişmiş elemanlarıyla sürdürülmüş ve kalkınan Türkiye'nin mimarı olmuştur; kalkınma sürecinde bazı siyasi tercihlerde, maalesef, baskı unsuru olmuştur; olmaması gerekirdi.

Türkiye'de görülen her türlü ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi olumsuzluklara rağmen, ülkenin planlı dönemlerindeki kalkınması, Devlet Planlama Teşkilatının ısrarı, sağduyulu, deneyimli ve bilimsel yaptırımlarının sonucu olmuştur. Sektörel bazda pek çok yatırım gerçekleştirilerek, özellikle üretime dönük yatırımlar daima öncelikli olmuş ve desteklenmiştir.

Planlı dönemin ilk yıllarında güçlüklerle temin edilen teknolojiler, bugün eskir duruma gelmiş; fakat, yatırımlarda deneyim kazanan sektörler güntümüz teknolojilerine ayak uydurmasını bilerek, iç ve dış pazarlardaki ticari trendlerinin sürekli yükselebilmesini sağlamışlardır.

Anılan olumsuzluklara paralel olarak, Devlet Planlama Teşkilatı da, kendini yenileyerek, gelişmiş iletişim ve karşılıklı bilgi alışverişi konusunda güntümüz teknolojik imkânların rahatlıkla kullanabilen ve değerlendirebilen bir konuma erişmiştir. Uluslararası platformda consulting grup'lara bilgi satabilecek duruma ulaşmıştır.

3067 sayılı Kanun gereğince, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 18.7.1995 tarihli 142 nci Birleşiminde Yedinci Beş Yıllık (1996-2000) Kalkınma Planının onaylandığını görüyoruz. Bununla birlikte, Devlet Planlama Teşkilatının tespitlerine göre, demokratikleşme, hukukun üstünlüğü, insan hakları ve liberalizm gibi kavramların ortak değerler olarak önem kazandığı; mal ve finans piyasalarının, bilgi ve teknolojinin ülke sınırlarını aştığı güntümüzde, ekonomik ve bir anlamda da siyasal ve kültürel bir küreselleşmeye doğru gidildiği saptanmıştır.

Ekonomik alanlarda, küreselleşme süreci yanında, bölgesel bütünleşme hareketleri de hızla gelişmektedir. Bu çerçevede, ağırlıklı olarak, Avrupa Birliği, NAFTA ve Pasifik Bölgesi önem kazanmakta ve üç kutuplu bir yapı ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda, uluslararası norm ve kuralların

ağırlık kazandığı bir ortamda, ülkelerin, diğer ülkelerdeki gelişmelerden soyutlanmış olarak etkin ve sağlıklı politikalar oluşturmaları mümkün değildir. Bütün bu hususları dikkate alan Devlet Planlama Teşkilatımız, kısa sürede dış temsilciliklerini de kurma gayret ve çabası içerisine girmiştir.

Devlet Planlama Teşkilatımızın, günümüz koşullarında, ekonomik ve sosyal gelişmeleri, dünyadaki gelişmeleri, ona paralel, Türkiye'deki gelişmeleri de değerlendirdiğini görüyoruz. Bu değerlendirmeleri yaparken de, 21 inci Yüzyıl Türkiyesini küreselleşmenin içerisine çekmek ve ülkenin, çağın tüm olanaklarından yararlanmasını sağlamak hedef alınmıştır. Toplumdaki bireylere, yeteneklerine göre eğitim, sosyal güvenlik, temel sağlık hizmetleri verilerek, sanayinin hızlandırılmasında ve teknolojiadaki ileri atılımda daha verimli olmaları yolundaki çalışmalar izlenmektedir. Bu çalışmalarda, insan ve onun müreffeh yaşamı hep önplanda bulunmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın efendim.

Buyurun.

MAHMUT ERDİR (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Binlerce yıl dünya tarihinin seyrinde önemli rolü oynayan uluslar arasında yer alan Türklerin, 20 nci Yüzyıldan 21 inci Yüzyıla geçiş sürecinde, Türkiye'nin jeopolitik konumu ve sahip olduğu fizik ve sosyal sermaye ile insan kaynakları ve kültür zenginliğini en etkin şekilde değerlendirecek, yerkürenin geleceğine şekil veren toplumlar arasında yer alması mümkündür.

Değişen dünya şartlarında, olayları dünya boyutunda takip etmek gerekmektedir. Yarış alanı dünyadır. Yeniden yapılanma sürecinde Devlet Planlama Teşkilatının iki üç yıl içinde dünya boyutunda bilgi üreten ve yayınları takip edilen, bu kapsamda strateji ve karar üreten bir kurum haline gelmesi hedeflenmektedir.

1999 yılı bütçesinin ülkemize ve Devlet Planlama Teşkilatına hayırlı olmasını diler, Yüce Meclise saygılar sunarım. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz sırası, Ankara Milletvekili Sayın Aydın Tümen'de. (DSP sıralarından alkışlar)

DSP GRUBU ADINA AYDIN TÜMEN (Ankara) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün 1999 yılı bütçesi üzerinde, Demokratik Sol Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum; grubum ve şahsım adına, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, mülkiyet ve buna ilişkin hakların kullanılmasında görevli bulunan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, devletin en önemli fonksiyonlarından birini yerine getirmektedir. Ülke kadastro çalışmaları yürütülmesi ve tapu sicillerinin düzenlenmesi gibi çok önemli görevleri üstlenmiş olan bu kuruma, gerekli önem ve imkânlar verilmemiş, devlet içinde olması gereken yerde, maalesef, olamamıştır.

Tapu ve kadastro hizmetlerinden yararlanan diğer kurumlara baktığımızda, tapu ve kadastro nun vazgeçilemez ve gözardı edilemez bir araç olduğu gerçeği karşımıza çıkmaktadır. Tapu ve kadastro hizmetleri, kendisine ihtiyaç duyan kullanıcı çevrelerin bu ihtiyaçlarına, hızlı, güvenilir ve düzenli olarak cevap vermek zorundadır. Tapu kadastro hizmetlerinde hızla artan bilgisayar kullanımı, otomasyon çalışmalarında elde edilen olumlu sonuçlar ve kadastro çalışmalarında teknolojinin en son ürünlerinin normal ekipman olarak yerini alması ve artık sayısal kadastro uygulamasına geçilmiş olması bunun bir göstergesidir. İşte bu bilinçle, her kademedeki personelin bu teknolojileri benimseyerek rahatça kullanabilmesi için hizmet içi eğitimlerinin yoğun bir şekilde yapılması gerekmektedir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, köklü bir kuruluş olup, bilgili ve deneyimli personele sahiptir. Yıllardır verilen özverili hizmetlerle, kadastro nun yüzde 82'ler civarında tamamlanmış olduğu görülmektedir. Özellikle, toplumun dinamik yapısına bağlı olarak, hızlı kentleşme, yeni konut alanlarına olan ihtiyaç, arazi bazında oluşan hızlı mülkiyet ve şekil değişiklikleri, hiç vakit kaybetmeden kadastroda yenileme yapılması ihtiyacını doğurmuştur.

Diğer bir konu, son yıllarda bazı yerel yönetimlerin kent bilgi sistemi oluşturma çabalarıdır. Gelişmiş ülkelere baktığımızda, bütün sosyal, ekonomik, kültürel çabalar, adı köy ya da şehir olan yerleşim bölgelerinde görülür. Bu ülkelerde kent planlamasından söz edilirken, köy dışında bırakılmıyor; insanların toplu yaşadığı her yer planlama kapsamına girmektedir.

İnsanlar, rahat, huzurlu ve sağlıklı bir çevrede yaşamak isterler. Özellikle, İkinci Dünya Savaşı sonrası yıllarda dünyanın birçok ülkesinde kentlere göç hareketi başlamıştır. Köklü bir tarihe sahip olan ulusumuzun da günün birinde böylesi bir sorunla karşılaşabileceği hiçbir zaman beklenmemiştir.

Kentlere göç sorunu, merkezi ve yerel yöneticilerin karşısına en önemli sorun olarak çıkmaktadır. Büyük kentlerimizin gelişim perspektifi incelendiğinde, kısıtlı kentsel yaşam olanaklarının, sürekli artan ve değişiklik gösteren toplumsal ihtiyaçların çok gerisinde kalması bugünkü çarpık kentleşme portresini ortaya çıkarmıştır. Bu portre karşısında yerel yönetimler, kentlerini daha iyi yönetebilmek için bilişim dünyasının olanaklarından yararlanma yoluna gitmektedirler; kent bilgi sistemleri projeleri de, bunların ilk örneklerindedir.

Sayın milletvekilleri, burada sözlü kent bilgi sistemi projeleri ve tapu kadastro ilişkilerine değirmek istiyorum. Bilindiği gibi, kent bilgi sistemlerinin temelini tapu ve kadastro bilgileri oluşturmaktadır. Kentsel sorunların önemli ve hassas bir konu olması birçok meslek kolunun dikkatini çekmektedir. Bu noktada, var olan sorunlara çözüm bulunması ve yeni sorunlar oluşmaması için tapu ve kadastro sektörüne de önemli görevler düşmektedir.

Tapu ve kadastro hizmetlerinde görev alan bütün çalışanların iyi niyet ve üstün hizmet verebilme çabası içinde olduklarını biliyorum; bundan dolayı hiçbir endişem yoktur. Her kademedeki meslek mensuplarının, vatandaşın taleplerini zamanında ve süratle yerine getirmesi ve vatandaşlarımızın, hizmetlerinden memnun olmalarının sağlanması en önemli görevlerin başında gelmektedir.

Yılda 12 milyon vatandaşa hizmet veren, yüzelliiki yıllık geçmişi olan bir kurum olarak, hak etmediği eleştirilere hedef olmamalıdır. Çok az da olsa sorun yaratan, hizmetlerin sunulmasında aksaklık yaratan kişilere fırsat verilmediğini, bir aile birliği içerisinde hizmetlerin yürütüldüğünü yakından biliyorum. Vatandaşa hizmetin, olanaklar çerçevesinde kusursuz olarak verilmesi, hepimizin isteğidir; ancak, bu hizmetlerin verilmesinde zaman zaman bazı sorunlar yaşanabilmektedir. Kullanıcılara ve taşınmaz mal sahiplerine daha iyi seviyede hizmet verilebilmesi için, bu Genel Müdürlüğümüzde, gerekli bilgi birikimi, yetişmiş insan gücü mevcuttur. İhtiyaç duyulan ödenekler, yapılması düşünülen yasal düzenlemeler mutlaka desteklenmelidir.

Ancak, Tapu Kadastro çalışanlarını, bir dönem içerisinde de olsa kısaca tanıma fırsatı bulduğum halde, yapılan işin ne kadar önemli ve iyi seviyede olduğunu görmekten çok mutlu oldum. Bugüne kadar başarılı hizmetler, çalışanların özverili gayretleriyle gerçekleşmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlar mısınız efendim.

Buyurun.

AYDIN TÜMEN (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Çalışmalarının günün ihtiyaçlarına cevap verebilecek seviyeye çıkarılması da, yine, bu elemanların gayretleriyle olacaktır.

Kurumun bütçesinin hayırlı olmasını diliyor, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tümen.

Söz sırası, Edirne Milletvekili Sayın Mustafa İlimen'in. (DSP sıralarından alkışlar)

DSP GRUBU ADINA MUSTAFA İLİMEN (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Başbakanlık Gümrük Müsteşarlığının bütçesi üzerinde, Demokratik Sol Partinin görüşlerini açıklamak üzere söz aldım; bu nedenle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Uluslararası ticaretteki gelişme ve değişim, Gümrük İdaresinin daha hızlı hizmet vermesini, daha etkin çalışma zorunluluğunu ortaya koymaktadır.

Gümrük İdaresi, her bağımsız ülke için öncelikli bir önem taşımakta ve o ülkenin, gelişmişlik, çağdaşlık konusunda, olumlu ya da olumsuz, ilk izlenimini vermektedir. Bunun için, öngörülen görevleri layıkıyla yapabilmesi büyük önem taşımaktadır.

Geleneksel olarak gümrük idaresinin rolü, vergi tahsilatı olagelmıştır. Ticaretin yaygınlaşması ve kolaylaştırılmasıyla, dünyanın globalleşmesi çerçevesinde, gümrük idaresinin, milli gelir konumundaki rolü değişmemekle birlikte, daha az verginin tahsil edildiği, ancak, gümrük tarifelerinin ticareti kontrol etmede kullanılmadığı bir dünyaya gidış olduğu söylenebilir. Bu arada, fikri mülkiyet haklarının korunması, nükleer madde ve zehirli atık kaçakçılığı, pornografiyle mücadele, gümrük idaresinin yeni görevlerini oluşturmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gelişmiş ülkelerde olduğu gibi, gümrük idaresinin, devlet yönetimi açısından öncelikli konuma kavuşturulması, her geçen gün daha fazla önem taşımaktadır. Bu çerçevede, Yüce Meclisimize intikal edecek Avrupa Birliği uygulamasına paralel hükümler içeren Türk Gümrük Kanunu Tasarısı, gerek dışticaret erbabımızın işlemlerinin kolaylaştırılması ve gerekse Avrupa Birliğine yönelik taahhütlerimiz açısından, bir an evvel yasalasmalıdır.

Yine, gümrük idarelerinde eleman istihdamının dış müdahalelerden arındırılması, işe uygun kalifiye eleman istihdam edilebilmesi, mevcut personelin geliştirilmesiyle, artan ve yenilenen gümrük fonksiyonunun layıkıyla ifa edilmesini teminen, organizasyon yapısı da dikkate alınarak, gümrük müsteşarlığı teşkilat kanununun ivedilikle çıkarılması diğer bir zorunluluktur.

Dünya Bankasının finansman desteğiyle yürütülen gümrük idarelerinin modernizasyonu projesi, Türk Gümrük İdaresinin yeni bir çehreye kavuşması açısından çok önemli bir dönüm noktasıdır. Bu projeyle, Türk Gümrük İdaresi birtakım taahhütler altına girmiştir. Modern bir gümrük mevzuatı oluşturulacak ve bunun ödünsüz olarak uygulanması sağlanacaktır. Fiziksel kontroller azaltılacak, gümrükteki işlem süreci minimuma indirilecek; ancak, kontroller, risk analizi yöntemleri kullanılarak, teslimden sonraki aşamaya kaydırılacaktır.

İthalatçı veya ihracatçı, oturduğu ofisinden, beyanını elektronik ortamda yapacaktır. Bu sistemden, taşıyıcı ve gümrük komisyoncusu da yararlanacak, yine, bu çerçevede, gümrük idaresi, otomasyona geçecektir. Pilot bölge uygulaması Atatürk Havalimanı Gümrük İdaresinde başlatılan ve başarılı sonuç alınan bu uygulamanın, en az iki yıl içinde Türkiye geneline yaygınlaştırılmasıyla, yukarıda belirtilen yeni olanaklar Türkiye'nin tüm dışticaret erbabının hizmetine sunulacaktır.

Ayrıca, gümrük komisyoncularının yasal bir statüye kavuşturulması için, gerekli yasal düzenlemeler yapılması ve bunların da birlik kapsamına alınması olumlu gelişme olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz da ihtisas gümrüğü olayına değinmek istiyorum. Dünyanın çeşitli yörelerinde oluşan ekonomik dalgalanmalar sonucu, bazı sektörlerimiz etki altında kalabilmektedir; örneğin, Uzakdoğu krizinden tekstil sektörümüzün yoğun olarak etkilendiği gibi. Bu durumlarda, ilgili sektörler, kendileri de bu krizlerden etkilenmemek için, o ülkelerden yapılacak ithalatın kısıtlanması, düşük kıymetli eşyanın yurda girmemesini istemektedir; bunun için de, çözümün, ihtisas gümrüğü kurulması olduğunu düşünürler. İhtisas gümrüğü kurulmasına karar verildiğinde, amaca ulaşılması için, bu tür gümrüklerin gerçekten ihtisas gümrüğü olması; yani, gerek teknik donanımın, gerekse istihdam edilen personelin, o amaca uygun nitelik ve özellikte olması gerekir.

Bir zamanlar hayali ihracat cenneti olarak bilinen ülkemiz, bugün de, kaçakçılığın bir zenginlik aracı olduğu ülke haline gelmiştir. Silah, uyuşturucu, döviz ve altın kaçakçılığı, maalesef, ülkemizde, hâlâ önemli bir zenginlik kaynağıdır. Son zamanlarda, bilhassa gümrük kapılarından giren kaçak et, üreticimizi mağdur etmektedir; derhal, bu konuda önlem alınmalıdır.

Gümrüklerimizden geçen her araç, kişi ya da eşyanın tamamının aranması ve kontrolü, şüphesiz mümkün değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın İlimen, toparlar mısınız lütfen.

Buyurun.

MUSTAFA İLİMEN (Devanla) – Ancak, risk analizi yapılarak ve sondaj usulüyle isabetli kontroller yapılarak, özellikle uyuşturucu madde ve silah kaçakçılığının önlenmesi bakımından, önemli TIR geçiş kapı ve limanlarımızda, X-Ray cihazlarıyla donatılmış sistemlerin bir an önce faaliyete geçirilmesi yerinde olacaktır. Bilhassa Edirne ve İpsala gümrük kapılarında buna büyük ihtiyaç vardır. Yine, Edirne-Ayşekadın Gar Gümrüğünün alanının genişletilmesi, Bulgaristan'a açılan Hamzadere ve Kırklareli-Malkoç kapılarının faaliyete geçirilmesi; ayrıca, Ardahan İli Aktaş gümrük kapısının faaliyete geçirilmesi, ülke ekonomisi ve yöre halkının kalkınması için önem arz etmektedir.

Rüşvet, gümrüklerimizde kanayan bir yaradır. Kamu görevlilerinin rüşvet alabildikleri en rahat alanların başında gümrüklerimizin geldiği halkımız tarafından çok iyi bilinmektedir. İdaremiz ve çalışanlarının bu şaibeden kurtulması için gerekli tedbirler alınmalı, bütün bunlar göz önünde tutularak, gümrük çalışanlarının ücretleri özellikli olarak düşünülmalıdır.

Gümrüklerimizde ve özellikle taşra teşkilatlarında yeterli laboratuvar ve teknik donanımın bulunmaması nedeniyle tarım ve hayvan ürünleri ihracatında ihracatçılarımıza zorluklar çıkarılmaktadır. Bu konu da çözüme kavuşturulmalıdır.

Bu görüşler ışığında, Demokratik Sol Parti Grubu ve şahsım adına hepinize saygılar sunarım. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın İlimen.

Sayın milletvekilleri, gruplar adına konuşmalar bitmiştir; ancak, üç sayın bakanın söz istemi vardır.

İçtüzüğün 72 nci maddesi gereğince, yapılacak görüşmelerde, her turda, gruplar ve hükümet adına yapılacak konuşmaların 20'şer dakikayla sınırlandırıldığı malumunuzdur; onun için, sayın bakanlara 6'şar dakika söz vereceğim.

İlkönce Devlet Bakanı Sayın Tunca Toskay.

Buyurun Sayın Bakanım. (MHP sıralarından alkışlar)

DEVLET BAKANİ TUNCA TOSKAY (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Dış Ticaret Müsteşarlığı ve Devlet Planlama Teşkilatıyla ilgili yapılmış olan konuşmalarda değinilen noktalara kısaca cevap vermek üzere huzurunuzda bulunuyorum; sözlerime başlamadan evvel hepinize sevgi ve saygılar sunuyorum.

Takdir buyurursunuz ki, bu kadar uzun süren konuşmalara 6 veya 7 dakikalık süre içerisinde ayrıntılı cevap verme imkânı pek yok; ama, izinizle, sözlerime başlamadan evvel, bir genel tespiti arz etmek istiyorum; o da şu: 1983'ten bu tarafa, Türkiye, yüzde 30'lardan başlayıp, yüzde 60'lar, 85'ler; bir ara, pik noktası, en yüksek nokta olarak, 150'lere varan, daha sonra yüzde 100'lere inen, şu anda da tüketici fiyat endeksiyle, yüzde 60-65'lerde seyreden uzun süreli, kronik enflasyonu yaşıyan bir ekonomi... Bu tespiti yapmak lazım; yani, 1983, 1999; onaltı yıldır, onbeş yıldır...

İkincisi, böyle bir enflasyonu yaşıyan ekonomide sosyal olarak, sonuç olarak bir gelir bölüşümü-adaletsizliğinin ortaya çıkmaması, ekonomi kurallarına göre pek mümkün değil. Gelir bölüşümü de 1986'dan 1997'ye baktığımız zaman, Gini katsayısında önemli ölçüde bir yükselme var; gelir bölüşümü de son derece adaletsiz hale gelmiş. Bu yüksek enflasyon ortamında kaynakların verimli kullanılması, iş hayatının verimli olarak gelişmesi de mümkün değil; onu zaten ekonominin bütün alanlarında biz hissediyoruz; bunun arkasından gelen nokta, ciddi boyuttaki bir işsizlik.

1980'lerin ikinci yarısından itibaren, kamu kesimindeki finansman dengelerinin bozulmasına paralel olarak, artık, şu anda kamuya, ekonomide oyun alanı bırakmayan, inisiyatifi fevkalade daraltan bir içborç yüküyle karşı karşıyayız. 103 milyar dolara varmış bir dışborç yükü de bu ekonominin öntünde.

Şimdi, tablo bu. Bu tabloda kimin sorumluluğu var, kimin sorumluluğu yok; bunu tartışmanın zannediyorum ki, çok fazla da bir önemi yok; ama, bu tabloyu düzeltmekle -İktidarıyla, muhalefetiyle- hepimiz görevliyiz diye düşünüyoruz. Bu tablonun düzeltilmesi için, muhalefetle uzlaşma halinde, iktidarın şu ana kadar çok da cesaret edilemeyen birtakım yapısal reformları ve iyileştirmeleri yapma göreviyle karşı karşıya bulunduğunu tespit etmemiz lazım. Bunu yapmadan, bu tabloyu daha iyi hale getirmek, öntümüzdeki yıl bütçesinde daha iyi bir tabloyu ifade eden rakamları telafuz etme imkânına sahip olamayacağız. Durum bu.

Şimdi, bu söylediğimiz tabloyu, genel tabloyu ağırlaştıran bir dünya ekonomik kriziyle de karşı karşıyayız. Bunun, ekonomiyi etkilemediğini de ifade etmek mümkün değil.

Şimdi, bazı rakamlar söyleniyor, bazı şeyler ifade ediliyor; "1994'te, krizin hemen akabinde biz, ihracatımızı yüzde 18,4 artırdık."

Efendim, o ihracatı, 1994'te, yüzde 18 de yüzde 20 de artırabilirdiniz; ama, 1993 yılının son günlerinde dolar 14 500 lira idi, nisan ayında 42 000 lira idi. Yüzde 300 civarında bir devalüasyon yaparsanız, ihracat, yüzde 25, yüzde 30 da artabilirdi.

Türkiye'de niçin ihracat artmıyor; ihracatın artmamasının içerideki ekonomik birtakım sebepleri, gerekçeleri var; ama, Türkiye'nin klasik ihracat maddelerinden olan tekstilde, kahverengi, elektronik eşyada vesairede, Uzakdoğu ile biz, bugün, hâlâ, talebinin düşmediğini iddia ettiğimiz birtakım pazarlarda rekabet halindeyiz; Amerika Birleşik Devletleri pazarında rekabet halindeyiz, kısmen krizden masun kalmış olan Avrupa'da rekabet halindeyiz. Bu ülkeler çok ciddi devalüasyon yaptılar ve fiyatları son derece ucuz hale geldi. Tabii ki, bu pazarlarda, krize girmemiş pazarlarda dahi ihracatımızı artırmakta zorlanıyoruz; ama, bu arada, bunlar bizi yıldırılmayacak. Öntümüzdeki dönemde, bu söylediğimiz sorunların üstesinden gelebilmek için, ciddi bir çalışma içinde ol-

mamız gerekiyor. İhracatı pazarlar itibariyle, ürünler itibariyle çeşitlendirmek, maliyetleri düşürücü, pazarlardaki yeni talep eğilimlerine cevap veren, ihraç ürünlerine ağırlık veren birtakım politikaları hayata geçirmek zorundayız.

Bütün bu görevler, önümüzde bizi bekleyen ağır, ama, ciddi görevler. Bu ciddi görevleri yerine getirmeden de ekonomide kalıcı bir ferahlığı sağlama imkânımızın olmadığı gözüküyor.

İzinizle, Devlet Planlama Teşkilatıyla ilgili bir noktaya da temas etmek istiyorum. O da şu: 1980 öncesinde Türkiye'de uygulanan ekonomi politikaları ile 1980'den sonra uygulanan ekonomi politikaları, stratejik anlamda farklı politikalar. Bu durumda, Devlet Planlama Teşkilatının kurulduğundan 1980'e kadar görevleri ve yaptığı işler ile 1980 sonrası yüklenmesi gereken görevlerin, nitelik itibariyle de birbirinden farklı hale gelmesini kabul etmemiz lazım.

Şimdi, küreselleşen, bu küreselleşen dünyada dışa açık bir büyüme ve dışa açık ekonomi modelini benimsemiş olan bir Türkiye ekonomisinde, 1980 öncesinde, içedönük, ithal ikameci karma ekonomiyi benimsemiş olan bir ekonominin yönetiminde olan veya ona yol göstericilik görevini yüklenmiş olan teşkilatın vazifelerinde, görevlerinde, konuya yaklaşımında, tabii ki, temelde bazı farklılıklar olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, 1 dakikada toparlayın lütfen.

DEVLET BAKANI TUNCA TOSKAY (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

21 inci Yüzyıla girerken, bilgi çağına girdiğimizi unutmadan, Devlet Planlama Teşkilatının, stratejik anlamdaki Türkiye'nin yönlendirilmesine katkıda bulunacak tarzda Türkiye ekonomisine, Türkiye'nin sorunlarına yaklaşması, icraya ciddi alternatifler hazırlayıp sunması gibi önemli görevlerle karşı karşıya bulunduğunu kabul etmemiz lazım. Ümit ediyoruz ve çalışacağız; Devlet Planlama Teşkilatının yaklaşım biçimi de, bu stratejiye uygun hale gelecektir inşallah.

Ben, sözlerime son verirken, hepinize saygılar sunuyorum efendim. (MHP, DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Devlet Bakanı Sayın Mehmet Keçeciler.

Süreniz 6 dakika Sayın Bakanım.

DEVLET BAKANİ MEHMET KEÇECİLER (Konya) – Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; bu kısa süre içerisinde, Gümrük Müsteşarlığı bütçesiyle ilgili olarak görüşlerini ifade eden değerli arkadaşlarımızın, sayın milletvekillerimizin tenkit ettikleri, takdir ettikleri noktalar üzerinde, kısaca, Bakanlığımızın görüşlerini arz ve ifade etmek üzere söz aldım. Bu vesileyle, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, arkadaşlarımız, genelde, hemen hemen bütün milletimiz gibi, gümrük idarelerimizin modernize edilmesi, ülkemize yararlı hale getirilmesi ve gerçekten, üzerindeki birtakım karabulutların ve şaibelerin kaldırılması noktasında görüş ifade ettiler. Biz, bu görüşlerin haklılığına, doğruluğuna, buradan, aynen katıldığımızı ifade ederek cevap veriyoruz.

Her şeyden evvel, gümrük idarelerimiz, günümüzün gelişen Türkiye'sinin şartlarına uygun adaptasyonu henüz gerçekleştirilebilmiş değildir. Bugün burada görüştüğümüz Gümrük Müsteşarlığı bütçesi, konsolide bütçenin binde 1,2'si kadardır; yani, binde 1'i noktada bir bütçeyle gümrük idarelerini yürütmeye çalışıyoruz. Bu itibarla, gümrüklerimizi, mutlaka yenilemeliyiz ve gelişen Türkiye'nin şartlarına uygun hale getirmeliyiz.

Bu manada, arkadaşlarımızın hemen hemen tamamı, gümrüklerin iyileştirilmesi için ne yapacak... Daha önceden başlatılmış güzel bir projeden huzurlarınızda bahsetmek istiyorum. O da, Dünya Bankası kredisiyle yürütülen, gümrüklerin otomasyonu ve modernizasyonu projesidir. Bu konuda önemli mesafeler alınmış, pilot proje olarak Atatürk Havalimanında uygulamaya konulmuş ve bu pilot projeden de müspet sonuç alınmıştır. Eğer bu proje uygulamaya geçerse ki, süratli bir şekilde devam ettirilmesi için gerekli kararlar Bakanlığımızca verilmiştir, 12 Temmuzda da son ihale aşaması tamamlanmış olacaktır; çok kısa bir süre içerisinde bu konu üzerinde gerekli çalışmalar yapılacaktır; 12 Temmuzun akabinde, 35 hafta sonra da, Türkiye ithalat ve ihracatının aşağı yukarı yüzde 60'ının, 65'inin yapıldığı 5 önemli gümrük kapımızda otomasyona geçilmiş olacaktır. Buna geçildiği takdirde, artık, insan takdirine çok fazla ihtiyaç kalmayacak ve netice itibariyle, gümrüklerdeki pek çok işlem bilgisayarlar aracılığıyla kontrol edilebilir hale gelecektir.

Böyle bir sisteme geçmeden, Türkiye gibi Ortaasya ile Avrupa arasında köprü konumunda olan bir ülkenin, transit geçiş noktasında olan bir ülkenin, arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi, 85 milyar dolarlık bir ticaret hacmine sahip olan bir ülkenin, içeriye giren ve dışarıya çıkan, ithal ettiği ve ihraç ettiği malların tamamını bugünkü mevcut kadroyla, insan eliyle sağlıklı bir kontrolden geçirdiğini iddia etmemiz fevkalade zordur.

Bu itibarla, modern teknolojiyi mutlaka idareye adapte etmeliyiz ve modern teknolojiden istifade edeceğiz. Gümrüklerimizde, aynen gelişmiş ülkelerin gümrüklerinde olduğu gibi belli hangarlar olacak, oralara vasıtalar girecek ve girmesi ile çıkması, içerisindeki malzemelerin kontrolü bir çırpıda gerçekleştirilmiş olacaktır. Bununla ilgili hazırlıklar ilerlemektedir, yürümektedir ve bu hazırlıkları bitirmeden de gümrüklerdeki şikâyetlerin tamamını bir çırpıda önlemek mümkün değildir.

Arkadaşlarımızdan bazılarının bu konuda iddialı beyanları oldu, "57 nci hükümetin henüz bir çabası görülmedi" gibi bizi haksızca eleştiren yönleri de oldu...

BAŞKAN – Sayın Bakan, son 1 dakikalık sürenizi kullanıyorsunuz.

DEVLET BAKANI MEHMET KEÇECİLER (Devamla) – Hemen toparlıyorum.

...ama, takdir edersiniz ki, hiç kimsenin elinde de, 57 nci hükümetin elinde de sihirli değnek yoktur; bu meselelerin, böyle bir çırpıda çözülmesi de mümkün değildir.

Arkadaşlarımız, gümrük idarelerimizin çok fazla olduğundan şikâyet ettiler; haklıdırlar. 250'ye yakın gümrük idaremizin içerisinde -ciddi bir araştırmayla- işlem yapmayan, üç sene boyunca sıfır gümrük işlemi yapmış idarelerimiz bile var. Bunları ciddi bir revizyona tabi tutarak, bu gümrük idarelerimizden, bir an evvel, gerçekçi manada hizmet göremez durumda olanlarını kapatacağız. Bu manada, Meclisimizden, milletvekillerimizden de destek beklediğimizi ifade ediyorum.

Gümrük Kanunu muhakkak yenilenmelidir. Avrupa Gümrük Birliği Anlaşmasını imzalayan Türkiye'nin, uyum yasası olarak bu Gümrük Yasasını çıkarmasında kesin zaruret vardır; ancak, hacimli bir yasadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen...

DEVLET BAKANI MEHMET KEÇECİLER (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Bu yasanın, gruplar arasındaki uzlaşmayla, buraya getirilmeden -yani, bu görüşme usulüyle değil, tartışıldığı toptan görüşme usulüyle- görüşülmesinde sayısız faydalar vardır. Bu manada, bütün grupların desteğini bekliyoruz; çünkü, bu konudaki hazırlıklarda hemen hemen bütün partilerin katkısı olmuştur. Huzurlarınıza Gümrük Kanunu tasarisını da çok kısa bir süre içerisinde getireceğiz ve Gümrük Kanununu da böylece tamamlamış olacağız.

Gümrük Kanununu çıkarmadığımız takdirde, ihracatçılarımızın, ithalatçılarımızın haklarını korumakta, bilhassa, Avrupa'ya karşı korumakta oldukça zorluklarımız olmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DEVLET BAKANI MEHMET KEÇECİLER (Devamla) – Bu duygu ve düşüncelerle, Gümrük Müsteşarlığı bütçesi ile 1999 yılı genel bütçemizin de memleketimize, milletimize hayırlı olmasını dilerken, hepinize saygılar sunuyorum.

Ayrıca, bugün, mevlit kandilidir; kandiliniz mübarek olsun. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Devlet Bakanı Sayın Şuayip Üşenmez; buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakanım, süreniz 6 dakikadır.

DEVLET BAKANI ŞUAYİP ÜŞENMEZ (Yozgat) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; sözlerime başlamadan evvel, hepinizi saygıyla selamıyorum.

Ayrıca, burada, kurumumla ilgili, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğüyle ilgili fikir beyan eden değerli milletvekillerimize de huzurunuzda teşekkür etmeyi bir görev sayıyorum.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğümüzün, ilgili teşkilat kanunuyla verilmiş, çeşitli görevleri vardır. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğümüz; taşınmaz mallarla ilgili akıt ve her türlü tescil işlemlerini yapmak, Hazinesinin sorumluluğu altında tapu sicilini düzenli olarak tutmak ve bu sicilleri korumak, ülkemizin kadastrounu yapmak suretiyle modern tapu sicilini korumak, değişiklikleri takip etmek, yeni yerleşim, şehirleşme ve imar hareketlerini izleyerek kadastro bilgilerini güncel tutmak, uygulama niteliğini kaybeden kadastro paftalarını yenilemek gibi son derece önemli görevleri yüklenmiş bulunmaktadır.

Kurumumuz, bu değerli ve önemli görevleri, 16 bölge müdürlüğü, 1 001 tapu sicil müdürlüğü, 317 kadastro müdürlüğü olmak üzere, toplam 1 334 birimle ve 13 bin personelle ifa etmektedir.

Genel Müdürlüğümüz, yılda yaklaşık 3 milyon tapu işlemi ile 1 milyona yakın kadastro işlemini gerçekleştirmiş bulunmaktadır.

Aziz milletvekilleri, bu kadar geniş işlemi olan ve 13 bin personeliyle görev yapmakta olan Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü hakkında, vatandaşlarla arasında birebir ilişki olması nedeniyle ve vatandaşlarla yüz yüze gelmeleri nedeniyle, tabiidir ki, birtakım söylentiler olabilir. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğümüzde, şimdiye kadar, parselasyon ve tapulama işleri olmak üzere, 4 milyon işlem yapılmış. Şimdiye kadar, kurumumuza 344 ihbar intikal etmiş. Tabiidir ki, 4 milyon işlemde 344 işlem, binde 1 rakamına tekabül etmektedir. Şüphesiz, bu ihbarlar yerli yerinde değerlendirilmek suretiyle, ilgililer hakkında gereken takibat yapılmıştır.

Ayrıca, yine değerli konuşmacıların belirttiği gibi, vatandaşlarımızın sızlanmaları vardır. Özellikle, orman sınırı belli olmayan bölgelerimizde, orman köylülerimizin gerçekten sıkıntıları vardır. Tabii, bu işlem, bizim müdahil alanımızın dışına çıkmaktadır. Özellikle, orman kadastro bölgesi, tamamıyla Orman Bakanlığı yetkisindedir. Eğer sınırlar belli olacak olursa, hiç şüphemiz yok ki, bunlar üzerinde çalışmalar yaparak kadastro işlemlerini geliştirmek de Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğümüz görevleri içerisinde.

Şimdiye kadar yapılan faaliyetler içerisinde, kırsal alanda yüzde 82'lik bir alanın tapulama ve kadastro işlemleri bitmiş, kentsel alanların yüzde 99'unda bu işlemler gerçekleştirilmiştir. Geri kalan yüzde 12 bazında bir alan var ki, bu alan için de biz hazırız. Tapu ve Kadastro Genel Müdür-

lüğü bünyesinde bulunan ve gerekli bilgi, beceri ve tecrübeye sahip olan nitelikli elemanlarla -eğer kaynak tedarik edilecek olursa- bir yılda bitirmeyi taahhüt ediyoruz; kendilerinden söz aldım. Bunun kaynağı 125 milyon dolar civarındadır. Hiç şüphe yok ki, bu tedarik edildiği takdirde, bu değerli elemanlar bunu yapacaktır.

Diğer taraftan, hisseli tapularla ilgili bir görüş beyan olundu. Hiç şüphe yok ki, bu, ilgili kanunun bir boşluğundan faydalanılmak suretiyle yapılmış bir işlemdir ve Bursa'da gerçekleştirilmiştir; ancak, gereken işlemler ilgili bakanlıklar nezdinde yapılmak suretiyle, bu tür tasarrufların önüne geçilmiştir. Şimdi bu işlemler kesinlikle gerçekleşmiyor ve bu haksız işlemlerin önü alınmıştır.

Tapu Kadastro Genel Müdürlüğümüz, sadece, yurt içindeki faaliyetlerle yetinmeyip, aynı zamanda, Türk cumhuriyetleriyle ilgili çalışmalar yapmakta ve kendi alanında, Türk cumhuriyetleriyle protokoller imzalamaktadır. Kuzey Kıbrıs Türk cumhuriyetiyle de protokolleri vardır. Yine, kaynak sağlandığında, bunlar ihya edilmek suretiyle, o eksiklikler, bu bilgi ve beceri birikimi içerisinde giderilecek ve kardeş cumhuriyetlerimize hizmet götürülecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DEVLET BAKANI ŞUAYİP ÜŞENMEZ (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şüphesiz ki, bana ayrılan süre içerisinde, bu kadar önemli bir konuya cevap vermek son derece zor; ancak, bu zaman sınırlaması içerisinde verebileceklerim bunlardır.

Beni dinlediğiniz için hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Şimdi, şahısları adına, lehte, Kayseri Milletvekili Sayın Abdullah Gül. Yok.

İkinci söz talebi, Konya Milletvekili Sayın Lütfi Yalman'ın.

Buyurun Sayın Yalman. (FP sıralarından alkışlar)

LÜTFİ YALMAN (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü ve Gümrük Müsteşarlığı bütçeleri üzerinde görüşlerimi arz etmek üzere huzurlarımızdayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında, sizlerin ve aziz milletimizin mübarek mevlit kandilini tebrik ediyor, milletimizin ve memleketimizin aydınlığına, kurtuluşuna ve istikbalinin daha güzel olmasına vesile olmasını Cenabı Hak'tan niyaz ediyorum.

Değerli arkadaşlar, siyaset, en güzel hizmetleri, en hayırlı işleri, en uygun kaynaklarla millete sunabilme sanatıdır. Siyaset, meydanlarda söylemekten, gazetelerde yazmaktan ibaret değildir. Asıl siyaset icraattır, infaçtır, fiiliyattır ve işi bitirmektir, yapmaktır. Siyaset, kuzuyu kurda kaptırmama sanatı da değildir; asıl siyaset, kurdu sürtiye sokmama sanatıdır. Ancak, son yıllarda Türkiye'de siyaset, maalesef, istisnaları hariç tutmakla beraber, kurtlar sofrası haline dönüştürülmüştür.

55 inci hükümet döneminde hazırlanıp hükümet yetkililerinin eline âdeta tutuşturulan program ve protokoldeki aynı hedefsizlik, aynı içeriksizlik ve ilkesizlik, maalesef, farklı kelime ve farklı paragraflarla 56 ve 57 nci hükümetlerin program ve protokollerinde de var. Hedefsiz, ilkesiz, iddiasız bir hükümet programının bütçesi de, elbette, ona göredir.

İSMAİL KÖSE (Erzurum) – Kimse elimize programı tutuşturmadı; kendi aramızda anlaşarak, görüşerek getirdik.

LÜTFİ YALMAN (Devamla) – Sayın Köse, ben 55 inci hükümet dedim, dikkatinizi çekiyorum.

İSMAİL KÖSE (Erzurum) – “57 de dahil” dediniz.

LÜTFİ YALMAN (Devamla) – 57 ve 56 ncı hükümet programlarının aynı olduğunu ifade ediyorum, çok farklı bir şey olmadığını ifade ediyorum.

İSMAİL KÖSE (Erzurum) – Sonuçta o manaya gelir.

LÜTFİ YALMAN (Devamla) – Dolayısıyla, bütçenin detaylarına inip... (DSP sıralarından "iyi oku" sesleri)

Ben çok iyi okudum, biraz da siz okuyun, siz okumadığınız için bu yanlışlığı fark edemiyorsunuz.

Bütçenin detaylarına inip gezdiğiniz zaman, o güzel hizmetlerin ve hayırlı işlerin yapılamayacağını sizler de tespit edeceksiniz.

Sayın milletvekilleri, bu ifadeleri niçin söylüyorum. İşçiye, memura, emekliye kaynak bulamayan hükümet ve onları tahlir edercesine "yüzde 10'lar, 15'ler bile zor" diyerek alay eden hükümet, bir çırpıda medya patronlarına, Koçlara, Çağlarlara nasıl katrilyonları buluyordu?! Bu, kurda kuzuyu kaptırmak değil, kuzuyu kurda teslim etmek demektir. Siz, SEKA arazilerini, Sarıyer ormanlarını bedava birilerine peşkeş çekerseniz, bu da kuzuyu kurda teslim etmek demektir. Anlayışın aynı olması halinde, hükümetin farklı olması, yeni bir hükümet olması, rakamının farklı olması bir anlam ifade etmez.

BAŞKAN – Sayın Yalman, söz talebiniz lehteydi, lehte konuşmak durumundasınız.

LÜTFİ YALMAN (Devamla) – Bu, tavsiye mahiyetindedir Sayın Başkan, bu da lehtedir.

BAŞKAN – Hayır, hayır... Aksi halde, şüzünlüzü keserim.

LÜTFİ YALMAN (Devamla) – Bütçeyi incelediğiniz zaman, bütçenin yüzde 40'larını bulan faiz ödemeleri, 9,5 katrilyonu bulan açlıkla, bu bütçenin büyük bölümünün nasıl kurtlar sofrası haline dönüştürüldüğünü göreceksiniz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü bütçesi üzerinde konuşacağım. Konuşacağım da, bu bütçenin tapusu kimde, onu merak ediyorum; kaçta kaç devlet, millet lehine, kaçta kaç rantıye lehinedir?!

YÜCEL ERDENER (İstanbul) – Bu nasıl lehte?!

LÜTFİ YALMAN (Devamla) – İşçi, memur, emekli, devletin bütçesine müracaat eder, çok katı gümrük duvarlarıyla karşılaşır; ama, rantıyeci, gümrük duvarlarına çarpmadan, rahatça, diplomatik pasaportu varmışçasına bütçenin içine girerir.

Tapu ve Kadastro ve Gümrük Müsteşarlığı bütçelerini bu anlayış ve bu çerçevede değerlendireceğim.

Sayın milletvekilleri, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, 16 bölge müdürlüğü, 1 001 tapu sicil müdürlüğü ve 13 bin civarında personelle hizmet etmeye çalışıyor. Böyle bir kurumumuz, Sayın Bakanımızın ifadesiyle.

Türkiye'de birçok kurumumuzda olduğu gibi, tapu ve kadastro işlemleri de, bürokratik işlemlerin ve engellerin yoğun olduğu ve vatandaşları rahatsız eden bir yapı arz ediyor. Vatandaşların, tapu belgelerinin çabuklaştırılması, tapu devir teslimlerinin hızlaştırılması için, yeni teknolojilere elbette ihtiyaç vardır. Bu teknik donanımın acilen yapılması gerekir. Bu teknolojik çağda, vatandaşların tapu müdürlüklerinde sıra beklemesi çok yanlıştır. Bu yanlışlığın giderileceğine dair Sayın Bakanın ifadelerini de dinledik. İnşallah, kısa zamanda gerçekleşir.

Yerleşim birimlerindeki, bilhassa kentlerdeki kadastro işlemlerinin pürüzsüz gerçekleşmesi için, yerel yönetimlerle sıkı ve kesintisiz bir diyaloga şiddetle ihtiyaç vardır. Bazı bölgelerde bu

tür düzeyli diyalogların olmaması sonucu, vatandaşlara yansıyan rahatsızlıklara sebep olunmaktadır. Bu kopukluğun da mutlaka giderilmesi gerekir.

Çağdaş kentleşmede, kent bilgi sistemlerinin en önemli boyutu da, mülkiyet bilgisidir. Bilhas- sa yerleşim birimlerinin bulunduğu yerlerde, mülkiyet bilgilerinin netleşmesi gerekir. Köylerden kentlere göçtü de dikkate alırsak, tapu kadastro bilgilerinin acilen güncelleştirilmesi gerekmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; orman kadastro su ile tapu kadastro sunun görev, yetki ve ilgi alanları farklı olduğu halde, birbirine çok benzer görev ve birbirine sınır yetki alanları olması hasibiyle, geçmişe dayalı da olsa, zaman zaman çelişkilerin, yer yer çatışma ve sıkıntılarını oldu- ğunu hepimiz biliyoruz. Bu konudan rahatsız olan ve arada kalan vatandaşlarımızın sayısı da az de- ğildir.

Orman kadastro su ile tapu kadastro sunun aynı çatı altında birleştirilme imkânı olabilir mi; ba- zı pürüzlerin ortadan kalkması açısından, bunun düşünülmesi gerektiği kanaatindeyim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi de Gümrük Müsteşarlığıyla ilgili görüşlerimi arz etmek istiyorum. Türkiye 'de, çeşitli sebeplere dayalı olsa da, uygulamalarda en fazla problemin, kargaşanın bulunduğu kurumlardan birisi de, hepimizin bildiği gibi, Gümrük Müsteşarlığıdır. Gümrük Müsteşarlığı, ülke ithalat ve ihracatı açısından büyük önem arz etmektedir. Dolayısıyla, ülke ekonomisine katkısı da düşünülerek değerlendirilmelidir. Bu yüzden, hem ithalat hem ihracat ve hem de vatandaşlar açısından, gümrük idaresi, 2000'lerin modern Türkiye'sinde çağdaş bir ya- pıya mutlaka kavuşturulmalıdır. Öyleyse, gümrük işlemleri, bürokratik yoğunluk ortadan kaldırılarak basitleştirilmeli ve hızlandırılmalıdır. Bilgi işlem teknolojisi kullanılmalıdır. Modern ve yepyeni bir gümrük mevzuatı, uluslararası mevzuatlar da dikkate alınarak, mutlaka hazırlanmalıdır. Bu mevzuat, gümrüklerde herhangi bir şaibeye mahal bırakmayacak tarzda yenilenmelidir.

Gümrük Müsteşarlığımızın yapacağı en önemli çalışma, birçok arkadaşımızın ifade ettiği gi- bi, ihtisas gümrüklerinin oluşturulmasıdır. Demir çelik, tekstil ve benzeri sektörlerdeki en önemli kriz sebebinin ihtisas gümrüklerinin olmayışından kaynaklandığı bilinmelidir. Uluslararası ilişki- lerde de hep bu gündeme getirilmektedir.

Ayrıca, Gümrük Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığının birleştirilmesinde de büyük fay- da olduğu kanaatindeyim; çünkü, ihracatçı vatandaşlarımız, hem Gümrük Müsteşarlığına hem de Dış Ticaret Müsteşarlığına gidiyor.

BAŞKAN – Sayın Yalman, toparlar mısınız; son 1 dakikanız var.

LÜTFİ YALMAN (Devamla) – Aynı işlemlerin, aynı yerde, aynı çatı altında toplanması, tah- min ediyorum, Türk ihracatına da katkı sağlayacaktır.

Sayın milletvekilleri, şimdiye kadar gümrüklerde bir uygulama vardı: gümrük komisyonculu- ğu. Gümrüklerde, bazı memurlarımız, gümrük komisyoncusundan geçmeyen işlemleri sumenaltı edip, zorluklar çıkarmaktadır; hatta, bazıları işi pişkinliğe vurup "cimri adamlardan hiç hoşlan- mam" diyerek, rüşvette cömertliğe davet etmektedir. Tabii ki, bu şaibeli anlayışı, biz, televizyon- larda da izledik. Pırıl pırıl insanlarımızın da bulunduğu, onların istisna tutulduğu, elbette, unutul- mamalıdır. Bunların dikkatle takip edilmesi gerekir. Eğer, irtica yaygarası yapılmıyorsa, bu tip hiz- met yerlerinde çalışacak personelin, mutlaka, ahlaki ve manevî bir eğitimden geçirilmesi gerekti- ğine dair inancımı ifade etmek isterdim.

Değerli arkadaşlar, bazı gümrüklerde de kontrollerde yersiz hassasiyet gösterilerek, vatan- dşın bütün eşyaları yerlere indiriliyor ve dökülüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFİ YALMAN (Devamla) – Demek ki, bir taraftan da gümrüklerde ehliyetli, işini bilen ve insanî ilişkiler konusunda eğitimli personele de ihtiyaç vardır.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, teknik arzadan dolayı, planlanan saatin çok üzerindeyiz, daha 4 üncü tur bütçe müzakereleri var.

Lütfen, toparlar mısınız.

LÜTFİ YALMAN (Devamla) – Peki, Sayın Başkanım.

Bilhassa, ihtisas gümrüklerinde görevlendirilecek personelin işinin ehli ve uzmanı olmasına, mutlaka, özen gösterilmesini istiyor; bütçemizin memleketimize ve milletimize hayırlı olmasını temennî ederek, saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yalman.

Söz sırası, aleyhte, Adıyaman Milletvekili Sayın Dengir Fırat'ta.

Buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika efendim.

DENGİR MİR MEHMET FIRAT (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu konuşmamda, özellikle Dış Ticaret Müsteşarlığının bütçesi üzerinde, aleyhte konuşacağım ve Dış Ticaret Müsteşarlığının önemiyetini belirlemek için bazı rakamlarla başlayacağım.

Gayri safi millî hâsılamızda ithalatın payı yüzde 25, ihracatın payı yüzde 15 olarak belirlendiğine göre, ithalat ve ihracat toplamı olan bu yüzde 40'la ilgili hizmetler, bu müsteşarlığımıza bağlı olarak sürdürülmektedir. Yalnız, bu rakamı biraz daha çarpıcı hale getirebilmek ve daha dikkatinizi çekebilmek için de yine bir rakam vermek istiyorum: Halkımızın yüzde 80'i gayri safi millî hâsılamın yüzde 45'ini alabilmektedir; yine nüfusumuzun ilk yüzde 20'si de gayri safi millî hâsılamın yüzde 55'inden istifade edebilmektedir. Demek ki, ithalat ve ihracattan elde edilen gelir yahut bunun kapasitesi, nüfusumuzun neredeyse yüzde 80'inin elde etmiş olduğu gelire eşit düzeydedir.

Bu işlemleri yapan ithalatçımız ve ihracatçımız ise, tabiri caizse yedi kocalı Hürmüz durumundadır. İthalatçımız ve ihracatçımız, Dış Ticaret Müsteşarlığından Ulaştırma Bakanlığına, Sanayi ve Ticaret Bakanlığından Hazine Müsteşarlığına ve -diğer, aklınıza gelecek- Maliye Bakanlığından diğer bir bakanlığa kadar, en az 7-8 bakanlık ve 3-4 de bağımsız müsteşarlığın denetimi, gözetimi ve işlem sahası içerisine girmektedir.

Böylesine önemli bir müsteşarlığın bütçesine baktığımız zaman, toplam, 16,3 trilyon liralık bir ödenek ayırmış olduğumuzu görüyoruz; ancak, bu ödeneğin nereye harcandığında baktığımız zaman, işte fecaat orada başlıyor; bunun, 10 trilyon lirası personel giderlerine, 1,7 trilyon lirası cari giderlere, 4,3 trilyon lirası transfer harcamalarına ve maalesef 325 milyar lirası da yatırıma ayrılmıştır. Yani, bugün, Dış Ticaret Müsteşarlığımızın bilgisayarla donatılması işine kalkışsak dahi, bu miktar yetişir bir miktar değildir.

Değerli arkadaşlarım, ihracatın, her şeyin ötesinde, bir yatırım ve üretim üzerine kurulmuş olması gerekir; eğer yatırım ve üretim yoksa, o ülkede ihracatın olabilmesi de mümkün değildir. Bunun gelişme yolu ise, faizlerin düşük seviyelerde tutulabilmesidir; reel döviz kurunun mutlak surette tatbikidir; mali disiplinin, istikrarın sağlanması ve enflasyonun mutlak surette düşürülmesidir. Ancak, şu şartlara baktığımız zaman, maalesef, Türkiye'de, ihracatın yapılabilmesi için gerekli olan bu olmazsa olmaz şartların hiçbirisinin olmadığını görüyoruz. Bunun neticesinde, 1997 ile 1998 yılları arasındaki ihracat artışının 27 milyar dolar civarında olduğunu ve ikisi arasındaki oran

farkının da artı yüzde 2 civarında olduğunu görüyoruz. Demek ki, ihracatımızda, 1997 yılından itibaren bir duraklamayla, ama en kötüsü, 1999 yılında bir gerilemeyle karşı karşıyayız; çünkü, 1999 yılının ilk üç ayında yapılan ihracat 6 milyar dolar civarındadır, bunu oniki aya oranladığımız zaman, 1998 rakamlarını bulabilmekte bayağı müşkülât çekeceğimizi şimdiden görmek mümkündür.

Peki, bu ihracatımızı güçlendirebilmek için neler yapılmıştır. 56 ncı hükümet, 4325 sayılı bir Yasa çıkarmıştır; bunu, özellikle güneydoğuya yönelik ve yarım kalan tesisler ile işletmeden çekilmiş olan tesisleri yeniden hayata geçirebilmek, istihdam sağlayabilmek, üretimi yeniden gündeme getirebilmek için getirmiştir; hakikaten, güzel bir teşebbüstür. Yeni yatırımlar için, 2 yıl ödemesiz, 5 yıl vadeli, yüzde 20 faizle, işletme başına 300 milyar lira; yarım kalmış olan işletmelerde ise, 1 yıl ödemesiz, 3 yıl ödemeli, yüzde 30 faizli, yine 300 milyarlık bir kredi imkânı tanınmıştır. Bu bölgede olan sanayi yatırımlarının birinci yıl yüzde 50, ikinci yıl yüzde 40, üçüncü yıl yüzde 30 elektrik indiriminden faydalanması, KDV indirimi, el sanatları, sera ve hayvancılığın teşviki gibi güzel konular getirilmiştir. Ancak, nedense, Türkiye’de politikacılar bazı şeyleri müspet olarak yapsalar dahi, bürokrasi nedense, olumlu olanı olumsuzu çevirebilmek için elinden geleni yapar ve neticede de günahı politikacıların sırtına yıkar. Böylesine güzel bir yasa, böylesine güzel bir teşebbüs, maalesef, işlemez hale getirilmiştir yönetmeliklerle, tüzüklerle. Çünkü, elektrik indiriminden istifade edebilmeniz için, yatırım belgenizin kapatılma şartını getirmiştir. Yani, üretime geçmiş olacaksınız; ama, belki bazı eksiklikleriniz olacak, bu eksikliklerinizi zaman içerisinde telafi edebilme imkânınız varken, size, bürokratik engellerle, yatırım programınızı kapatmanızı ve ondan sonra bu imkânlardan istifade etme şartını getiriyor. Dolayısıyla, şu anda, 4325 sayılı Yasa çalışamaz hale getirilmiş durumdadır.

Öncelikle ihracatta ve ithalatta bir birlikteliğin ve bir de organizasyonun mutlak surette sağlanması lazım ki, bu da, bir ihracat bakanlığının, mutlak surette, en kısa sürede ihdasıyla mümkündür kamsındayım.

Ayrıca, bu sektörde görev almış olan insanların meslek kuruluşları olan ihracatçı birliklerinin 1930’lu yıllardaki kuruluş yönetmeliğinin değiştirilerek, daha özerk, daha geniş imkânlarla donatılması ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bünyesinde, hatta Sanayi Bakanlığının bünyesinde olan bazı görevlerin de, özkerleştirilmiş olan bu ithalatçı ve ihracatçı birliklerinin bünyesine aktarılmasında fayda olduğu kanısındayım. Ancak, nedense, 1930’lu yıllardan bugüne kadar, ihracatçı birliklerinin bünyesinde herhangi bir değişikliğe gidilmek istenmemektedir; çünkü, malî kaynakları yüksek olan, maddî birikimi olan ve oldukça büyük bir pasta olan ihracatçı birliklerini, Sayın Müsteşarlık, nedense, bir türlü elinden bırakmak, vesayeti altından çıkarmak istememektedir. Milyonlarca dolar, milyarlarca dolar ihracat yapabilen insanları, kendi kendini idare edemezmiş gibi vesayet altında tutabilmenin mantığını anlayabilmek, bence mümkün değildir. Eğer hakikaten ihracatın ve ithalatın önünü açmak istiyorsak, öncelikle, bu insanlara güvenmemiz gerekir.

BAŞKAN – Sayın Fırat, son 1 dakikalık süreniz var; toparlar mısınız...

DENGİR MİR MEHMET FIRAT (Devamla) – Teşekkür ederim, sağ olun.

Kısa olarak belirtmek istersem, mutlak surette, ihracatçı birliklerinin, ihracatçı ve ithalatçı birlikleri haline dönüştürülmesi, daha özerk bir bünyeye kavuşturulması ve yapısal bir ıslaha gidilmesi gerekir ve bu arada İGEME’nin, hakikaten uzun süre ihracatçıya büyük yön vermiş olan İGEME’nin de yine asıl faaliyetine döndürülerek güçlendirilmesi gerektiği kanısındayım.

Şu anda, ihracatçılarımızın telefonları kapalı; devletten, Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan milyonlarca dolar alacağı var; öbür yanda, onun onda 1’i kadar, Sosyal Sigortalara borcu olduğundan dolayı, PTT’ye borcu olduğundan dolayı, ihracatçımızın telefonu kesik vaziyettedir. Özel-

likle Sayın Bakandan, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlıklarından da, ihracatçının bu durumunun nazara alınarak Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonunun başka işlerde kullanılmayarak, hakikaten gagesine yönelik olarak ihracatçıyı desteklemekte kullanılmasını özellikle rica ediyorum..

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DENGİR MİR MEHMET FIRAT (Devamla) – Sayın Başkan, 1 dakika alabilir miyim?..

Bunları yapmadığımız takdirde, Mersin'deki biber üreticisi, Silifke'deki domates üreticisi emeğinin karşılığını alamamakta, borçlarını ödeyememektedir ve şu anda traktörünü satışa koymuş durumdadır. Adıyaman'da, seçim bölgesinde, buğday hasatı yüzde 50'nin üzerinde zarar görmüş olmasına rağmen, bugüne kadar herhangi bir tedbir alınamamış ve ikinci devre 1999 yılı tütününü çıkaracakken, halen tütünün yüzde 30'u alınmış, depolara konulmuş vaziyette değildir; parası da ödenmemiştir. Eğer ihracatta köklü değişiklikler yapamazsak, çok kısa olarak değindiğim bu değişiklikleri yapamazsak, inanıyorum ki, çok büyük halk kitlelerinin, çok büyük çiftçi kitlelerinin şikâyetlerini çok yakında, çok daha yüksek seslerle duymamız mümkün olacaktır.

Beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum; sağ olun. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Fırat.

Sayın milletvekilleri, üçüncü turdaki görüşmeler tamamlanmıştır.

Sayın milletvekilleri, şimdi sorulara geçiyoruz.

Bilindiği gibi, soru-cevap işlemleri, Genel Kurulun 16.6.1999 tarihli 16 ncı Birleşiminde alınan karar uyarınca 20 dakikayla sınırlanmıştır.

Başkanlık Divanımıza 4 adet soru intikal etmiştir. Soruları işleme koymak için soru sahiplerini arayacağım.

İlk soru, Hakkâri Milletvekili Sayın Evliya Parlak'a aittir.

Sayın Parlak?.. Burada.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

1999 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının görüşülmesi programı gereğince üçüncü turda ele alınacak bulunan Dış Ticaret Müsteşarlığı bütçesinin görüşülmesi sırasında, aşağıdaki sorunun il-Bakana sorulması hususunu takdirlerinize arz ederim.

25.6.1999

Evliya Parlak

Hakkâri

Soru: Bir sınır ili olan ve en önemli geçim kaynağı sınır ticaretine dayanan Hakkâri İlinde yeni açılması düşünülen Şemdinli İlçesi Derecik ve Çukurca İlçesi Üzümlü sınır kapıları yakında hizmete girebilecek midir?

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Bakan...

DEVLET BAKANI MEHMET KEÇECİLER (Konya) – Çok kısa hemen arz edeyim.

BAŞKAN – Tabii, buyurun efendim.

DEVLET BAKANI MEHMET KEÇECİLER (Konya) – Bilindiği üzere, Hakkâri İlimiz sınırları içerisinde Esendere sınır kapısı faaliyette bulunmaktadır. Aynı ilimize yönelik olarak Çukurca

İlçesi Üzümlü ile Şemdinli İlçesi Derecik sınır kapılarının sınır ticaretine açılması, öncelikle yolcu giriş ve çıkışına imkân verecek şekilde düzenlenmesine ve sınır kapısı haline getirecek Bakanlar Kurulu kararına bağlıdır. Sayın Evliya Parlak'ın bu sorusu, bu çerçevede içerisinde değerlendirilecektir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Soru cevaplandırılmıştır.

İkinci soru, Bursa Milletvekili Sayın Ertuğrul Yalçınbayır'ın.

Sayın Yalçınbayır?.. Buradalar.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Gümrük Müsteşarlığı bütçesiyle ilgili olarak aşağıda yazılı sorularımı arz ederim.

25.6.1999

Ertuğrul Yalçınbayır
Bursa

Sorular:

Gümrük kapılarında rüşvet iddiaları oldukça yoğundur. 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunması, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Kanunu kapsamında kaç işlem yapılmıştır? Kaç idarî tahkikat başlatılmış ve sonuçlandırılmıştır? Gümrük kapılarında rüşvet iddiaları ne zaman son bulacaktır?

BAŞKAN – Diğer 3 soru da Bursa Milletvekili Sayın Ertuğrul Yalçınbayır'a aittir; 3'ünü de sırayla okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü bütçesiyle ilgili olarak aşağıda yazılı sorularımı arz ederim.

25.6.1999

Ertuğrul Yalçınbayır
Bursa

Sorular:

3194 sayılı İmar Kanununun 18 inci maddesinin son fıkrası çarpık yapılaşmayı önlemek amacıyla, imar planı olmayan yerlerde hisseli parsel satışlarına sınırlama getirmiştir. Ancak, bazı kişiler, kanuna karşı hile suretiyle, hisseli parsel satışlarına devam etmektedir.

Kanuna rağmen devam eden hisseli parsel satışlarının Türkiye genelinde ve Bursa özelinde boyutu nedir? Hisseli parsel satışlarının önlenmesi için diğer bakanlıklar nezdinde çalışmalarınız var mıdır?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, telefonlarınızı kapatır mısınız lütfen... Bu, bugün üçüncü iletiriz.

Diğer soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü bütçesiyle ilgili olarak aşağıdaki sorularımı arz ediyorum.

25.6.1999

Ertuğrul Yalçınbayır
Bursa

Sorular:

Tapu sicil muhafızlıklarında rüşvet iddiaları yaygındır. Rüşvet ve yolsuzlukla mücadele kapsamında bugüne kadar kaç personeliniz hakkında idarî ve cezaî takibat yapılmıştır? Rüşvet ve yolsuzlukla mücadele hususunda tapu sicil muhafızlıkları itibariyle özel çalışmalarınız var mıdır?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, şimdi mi cevap vereceksiniz, yazılı mı cevap vereceksiniz?

DEVLET BAKANİ MEHMET KEÇECİLER (Konya) – Çok kısa, hemen arz edeyim efendim.

Sayın Yalçınbayır'ın sorusu üzerine şu cevabı arz ediyoruz efendim:

Gümrüklerde rüşvet ve yolsuzluğun önül, konuşmamda da ifade ettiğim gibi, otomasyon ve modernizasyon projesinin uygulanmasıyla birlikte kesilecektir. Bu konuyla ilgili işlemlere başlanmıştır ve çok kısa sürede yaygınlaştırılacaktır.

Gümrük Müsteşarlığı, mal bildiriminde bulunulması, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele konusunda en çok uygulama yapan idarî birimlerin başında gelmektedir. Gümrük Müsteşarlığına bağlı personelin yaklaşık yüzde 70'inin tahkikat geçirdiğini bu vesileyle söyleyebilirim.

1.1.1997 ve 12.2.1998 tarihleri arasında alınan mal bildirimi sayısı 2 384'tür; bunlardan 2 149'u yeterli görülmüştür, 73'ü halen incelemededir, 162 adet dosya idarî yargıya ve ilgili disiplin kurullarına intikal ettirilmiştir; arz ederim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Soru cevaplandırılmıştır.

Sayın Bakanım, siz de cevap verecek misiniz?

DEVLET BAKANİ ŞUAYİP ÜŞENMEZ (Yozgat) – Müsaadenizle cevaplayayım Sayın Başkan.

Sayın Yalçınbayır'ın 1 inci soruları hisseli tapularla ilgili. Bu kanunun açıklığından faydalanarak, bazı şahıslar bu işlemi yapmıştır ve Bursa'da da bu vaka olmuştur. Ancak, kendi Bakanlığımızla birlikte, Adalet Bakanlığı, Bayındırlık Bakanlığı, 1997 yılında bir araya gelerek bir fikir teatisinde bulunarak, bir sonuca varmış ve bu tür işlemlerin durdurulması yolunda valiliklere tamim şeklinde bildirmişlerdir.

2 nci sorularına cevabım ise; tabiidir ki, şimdiye kadar 4 milyon işlem içerisinde ve 12 milyon vatandaşımızla temas kurulan bir işlemler zincirinde bize intikal eden -Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne- 344 vaka ve şikâyet olmuştur. Bu da, tüm işlemlerdeki oranı itibariyle, 4 milyon işlem içerisinde, binde 1'lere tekabül etmektedir. Şüphesiz ki, bu da affedilecek şey değildir; ilgililer hakkında gerekli kanunî müeyyideler uygulanmıştır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sorular cevaplandırılmıştır.

Sayın milletvekilleri, şimdi sırasıyla, üçüncü turda yer alan bütçelerin bölümlerine geçilmesi hususunu ve bölümleri ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

Dış Ticaret Müsteşarlığı 1999 mali yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

H) DIŞ TİCARET MÜSTEŞARLIĞI**1.- Dış Ticaret Müsteşarlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi****A - CETVELİ**

Program

Kodu	Açıklama	Lira
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri	2 963 850 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
111	Dış Ticaret Politikalarının Düzenlenmesi ve Uygulanması	9 036 150 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
900	Hizmet Programlarına Dağıtılamayan Transferler	4 302 800 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
TOPLAM		16 302 800 000 000

BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dış Ticaret Müsteşarlığı 1999 mali yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

2.- Dış Ticaret Müsteşarlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN- Dış Ticaret Müsteşarlığı 1997 mali yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

Dış Ticaret Müsteşarlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı**A - CETVELİ****Lira**

- Genel Ödenek Toplamı	:	6 247 937 500 000
- Toplam Harcama	:	5 768 414 815 000
- İptal Edilen Ödenek	:	479 522 685 000

BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dış Ticaret Müsteşarlığı 1997 mali yılı kesinhesabı kabul edilmiştir.

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı 1999 mali yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

1) DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI**1. - Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi****A - CETVELİ**

Program

Kodu	Açıklama	Lira
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri	2 495 750 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

111 Planlama Hizmetleri	5 519 250 000 000
BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
900 Hizmet Programlarına Dağıtılamayan Transferler	16 500 000 000
BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
GENEL TOPLAM	8 031 500 000 000

BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı 1999 mali yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı 1997 mali yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

2. - Devlet Planlama Teşkilatı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

A - CETVELİ

L i r a

- Genel Ödenek Toplamı	:	2 972 653 016 000
- Toplam Harcama	:	2 413 411 796 000
- İptal Edilen Ödenek	:	559 329 514 000
- Ödenek Dışı Harcama	:	88 294 000

BAŞKAN- (A) cetvelini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı 1997 mali yılı kesinhesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 1999 mali yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölgümleri okutuyorum:

J) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1.- Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 1999 Mali Yılı Bütçesi

A - CETVELİ

Program

Kodu	Açıklama	Lira
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri	5 961 190 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
111/	Tapu-Kadastro ve Fotoğrametri Çalışmalarının Yürütülmesi	28 728 810 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
900	Hizmet Programlarına Dağıtılamayan Transferler	200 000 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
	TOPLAM	34 890 000 000 000

BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 1999 mali yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 1997 mali yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

2. - Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

A - CETVELİ

Lira

- Genel Ödenek Toplamı	:	13 415 813 618 000
- Toplam Harcama	:	13 537 975 506 000
- İptal Edilen Ödenek	:	227 164 937 000
- Ödenek Dışı Harcama	:	349 329 258 000
- 1050 S.K.55 inci Mad.ve Özel: Kanunlar Gel.Ertesi Yıla Devreden Ödenek	:	2 433 000

BAŞKAN- (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 1997 mali yılı kesinhesap bölümleri kabul edilmiştir.

Gümrük Müsteşarlığı 1999 mali yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

K) GÜMRÜK MÜSTEŞARLIĞI

1.- Gümrük Müsteşarlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi

A - CETVELİ

Program

Kodu	Açıklama	Lira
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri	7 617 240 000 000
BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
111	Gümrük Kanunlarının Uygulanması ve İzlenmesi	14 223 490 000 000
BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
112	Gümrük Kaçakçılığı İle Mücadele Hizmetleri	7 150 770 000 000
BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
900	Hizmet Programlarına Dağıtılamayan Transferler	145 000 000 000
BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
999	Dış Proje Kredileri	411 000 000 000
BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
TOPLAM		29 547 500 000 000

BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gümrük Müsteşarlığı 1999 mali yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

2.- Gümrük Müsteşarlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN- Gümrük Müsteşarlığı 1997 mali yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

Gümrük Müsteşarlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

A - CETVELİ

L i r a

- Genel Ödenek Toplamı	:	12 458 651 701 000
- Toplam Harcama	:	10 134 487 915 000
- İptal Edilen Ödenek	:	2 415 205 955 000
- Ödenek Dışı Harcama	:	91 042 169.000
- 1050 S.K.83 üncü Mad.ve Dış Proje Kredilerinden Ertesi	:	26 956 408 000

BAŞKAN- (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gümrük Müsteşarlığı 1997 mali yılı kesinhesabı kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, böylece, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ve Gümrük Müsteşarlığı 1999 mali yılı bütçeleri ile 1997 mali yılı kesinhesapları kabul edilmiştir; hayırlı olmalarını dilerim.

Sayın milletvekilleri, üçüncü tur görüşmeler tamamlanmıştır.

Öğleden sonraki çalışma stremiz dolmuştur. Programa kaldığımız yerden devam etmek için, saat 21.00'de toplanmak üzere, birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati : 20.00

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 21.00

BAŞKAN : Başkanvekili Mehmet Vecdi GÖNÜL**KÂTİP ÜYELER :Levent Mıstukoğlu (Hatay), Mehmet ELKATMIŞ (Nevşehir)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 22 nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Çalışmalara başlamadan önce, bugün, Hazreti Muhammet sallallahu aleyhi ve sellem'in doğum günüdür; kutluyorum.

Sayın milletvekilleri, 1999 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1997 Yılı Genel ve Katma Bütçe Kesinhesap Kanunu Tasarıları üzerindeki görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Geçen oturumda, üçüncü tur görüşmeler tamamlanmıştır.

Dördüncü tur görüşmelere başlıyoruz.

III. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

I. – 1999 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1997 Mali Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarıları (111; 112; 113, 3/112; 1/4, 3/1123) (S. Sayısı : 3, 4, 8, 9) (Devam)

L) HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

1. – Hazine Müsteşarlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi

2. – Hazine Müsteşarlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

M) GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1. – Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü 1999 Mali Yılı Bütçesi

2. – Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

N) SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1. – Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü 1999 Mali Yılı Bütçesi

2. – Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

O) DANIŞTAY BAŞKANLIĞI

1. – Danıştay Başkanlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi

2. – Danıştay Başkanlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN – Dördüncü turda, Hazine Müsteşarlığı, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Danıştay Başkanlığı bütçeleri ve kesinhesapları yer almaktadır.

Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Burada.

Sayın milletvekilleri, soru sormak isteyen milletvekillerinin, kısa, gerekçesiz ve kişisel görüşleri stürmeksizin, kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyecek şekilde hazırlayacakları so-

ruharı, gruplar adına yapılacak konuşmalar bitinceye kadar yazılı olarak Başkanlık Divanına göndermeleri gerekmektedir. Gruplar adına yapılacak konuşmalar tamamlandıktan sonra gönderilecek sorular kabul edilmeyecektir.

Dördüncü turda grupları ve şahısları adına söz alan sayın milletvekillerin isimlerini okuyorum.

Gruplar adına: Fazilet Partisi Grubu adına Afyon Milletvekili Sayın Sait Aba, Diyarbakır Milletvekili Sayın Sacit Günbey; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Trabzon Milletvekili Sayın Nail Çelebi, Tokat Milletvekili Sayın Reşat Doğru, Antalya Milletvekili Sayın Nesrin Ünal, Kayseri Milletvekili Sayın Sadık Yakut; Anavatan Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Işın Çelebi, Kınıkkale Milletvekili Sayın Nihat Gökbulut; Demokratik Sol Parti Grubu adına anakka- le Milletvekili Sayın Sadık Kırbas, İstanbul Milletvekili Sayın Erdoğan Toprak, Ankara Milletve- kili Sayın Ayşe Gürocak, Bursa Milletvekili Sayın Ali Arabacı; Doğru Yol Partisi Grubu adına, Samsun Milletvekili Sayın Kemal Kabataş, Kayseri Milletvekili Sayın Sevgi Esen.

Şahısları adına: Lehide Trabzon Milletvekili Sayın Nail elebi; aleyhinde Diyarbakır Millet- vekili Sayın Osman Aslan, Kocaeli Milletvekili Sayın Mehmet Batuk.

Gruplar adına ilk söz, Fazilet Partisi Afyon Milletvekili Sayın Sait Aba'nın.

Buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA SAİT AÇBA (Afyon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hazine Müsteşarlığı bütçesi üzerinde görüşlerimi ifade ederken, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Hazineyle ilgili Teşvik Uygulama Dairesi Genel Müdürlüğünün hazırlayıp en son çıkarmış olduğu 23 Haziran 1999 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan bir tebliğle ilgili olarak Sa- yın Bakanımızın ve Genel Kurulumuzun değerli üyelerinin dikkatine arz etmek istediğimiz bir hu- susla konuya başlamak istiyorum.

Teşvikle ilgili 23 Haziran 1999 tarihinde çıkarılan tebliğ, Türkiye'deki meri uygulamadaki ma- li mevzuat çerçevesinde, bu mevzuata aykırı bir şekilde fiilde bulunan kurum ve kuruluşlara ilişkin olarak, mahkeme kararı sabit olduğu takdirde, bu kuruluşların teşvikle ilgili düzenlemelerinde bir- takım sınırlamalar getirme, hatta, bu tebliğ çıkarıldıktan sonra, bunların teşvik belgelerinin iptal edilmesiyle ilgili bir hüküm içeriyor. Tabii, bu hüküm makul bir hüküm; ama, bunu takip eden maddelere baktığımızda, gerçekten, hukuka aykırı, subjektif bir şekilde değerlendirmelere açık, bir bakıma iktisadî hayatta aksak rekabet koşullarının ortaya çıkması açısından olumsuz olan düzenle- meler söz konusu. Öyle zannediyorum, bu düzenlemeler, Sayın Bakanımızın bilgisi dahilinde ya- pılmış olan düzenlemelerdir.

Son iki paragrafa dikkat ettiğimizde, son iki paragrafta şu görülüyor: Bu kurum ve kuruluşlar- la ilgili olarak, mevcut mevzuata aykırı bir şekilde hareket edenlerle ilgili olarak, eğer, -ilgili ku- rumlar tarafından- bir inceleme başlatıldığı takdirde, böyle bir durumda, Hazine, bu kişilerin teş- vikle ilgili taleplerini hiçbir zaman için dikkate almıyor. Yani, burada inceleme başlatılan kuruluş- ların, bir bakıma, âdeta, inceleme sonuçları aleyhlerine çıkacakmış gibi bir düşünceden hareketle bir düzenleme... Dolayısıyla, hukuka aykırı bir düzenleme. Adil yargılamanın en önemli unsuru olan, bir bakıma masumiyet karinesine aykırı bir düzenleme olduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla, hukuka aykırı bu düzenlemenin Sayın Devlet Bakanımız tarafından gözden geçirileceğini ve düzel- tileceğini düşünüyorum.

Yine, en son paragrafta "müsteşarlık millî menfaatların ve önceliklerin gerektirdiği durumlarda da aynı şekilde hareket eder" şeklinde bir ifade var; bu da, gerçekten, subjektif değerlendirmelere açık bir ifadedir. Dolayısıyla, bu tebliğin tekrar gözden geçirilmesini ben dikkatlerinize arz ediyorum.

Şimdi, Hazine bütçesiyle ilgili bazı değerlendirmeler yaparken, öncelikle şunu ifade etmek lazım: Hazine bütçesi Türkiye'de kurumsal bazda bakıldığında, en büyük bütçe; 13,3 katrilyonluk bir bütçe. Ama, Türkiye'deki Hazine bütçesinin genel özelliği, bir bakıma, Türkiye'deki konsolide bütçenin özelliğini taşıyor. Hazine bütçesine harcama bakımından hâkim olan unsurun 10,3 katrilyon civarındaki faiz ödemeleri olduğunu açıkça görebiliyoruz.

Tabii, transfer ödeneği olarak, 55 inci hükümet tarafından, Kasım 1998'de bizim Plan ve Bütçe Komisyonunun önüne 13,8 katrilyonluk bir transfer ödeneği teklifi gelmişti; ama, Haziran 1999'a geldik, yani, içinde bulunduğumuz ayda görüşmelerde önümüzde gelen rakam 19 katrilyon; yani, altı aylık bir dönem geçmiş, aşağı yukarı 6 katrilyonluk bir artış var.

Sadece transfer ödeneğinde değil, diğer taraftan, içborç stokuna baktığımızda, komisyonunda, Kasım 1998'de görüşmelerimizde bize arz edilen rakam, Eylül rakamı olarak 9,9 idi, yıl sonu olarak 11 katrilyon tahmin ediliyordu; ama, Mayıs 1999'da bu rakamın biz 16 katrilyon olduğunu gördük; yani, altı aylık bir dönemde de, aşağı yukarı, içborç stokunda da anormal artışlar var. Yine, Kasım 1998'de önümüzde 5,5 katrilyonluk bir açık kondu; ama, şimdi, en son arz edilen, revize edilmiş olan rakamın 9,3 katrilyon olduğunu görüyoruz; hemen hemen ikiye katlanmış olduğunu görebiliyoruz.

55 inci hükümetin, tabii buna 56 ncı hükümeti de dahil etmek lazım, hava tahminlerinde bu kadar sapma olmadığı halde, bütçe tahminlerinde anormal bir sapmanın ortaya çıktığını görüyoruz; yani, bu bütçenin gerçekçi bir şekilde, samimiyet ilkesinden hareketle hazırlanmadığını düşünüyorum, doğruluk ilkesinden hareketle hazırlanmadığını düşünüyorum. Tabii, seçim dönemine yakın bir dönemde hazırlanan bir bütçenin de Türkiye şartlarında pek gerçekçi olması düşünülmemez. 55 inci hükümet seçimden önce takkesini maalesef hiçbir zaman için çıkarmadı, ancak, Haziran 1999'da içinde bulunduğumuz ayda komisyonunda revize edilmiş rakamları açıkladığında takkeyi çıkardı, bir taraftan açık ortaya çıktı, bir taraftan da borç stoku ortaya çıktı. Seçimden önce 100 liralık vergi gelirinin 62 lirası faize gidiyordu, öngörülen rakam buydu; ama, şu anda 100 liralık vergi gelirinin 72 lirası, maalesef faize gidiyor; ama, bu rakamların, yıl sonu itibariyle, vereceğimiz tahminler çerçevesinde, burada kalması da pek mümkün görünmüyor; yıl sonunda, açığın 9,3 katrilyon lira değil, 11,5 katrilyon liraya ulaşması muhtemel. Yine, yıl sonunda, faizin de 10,2 katrilyon lira değil, 12 katrilyon liraya ulaşması muhtemel.

Tabii, 55 inci hükümet, bu meseleyi Rusya krizine bağlıyor, Asya krizine bağlıyor ve seçime bağlıyor. Tabii, haklı nedenleri var; Rusya krizinin, Asya krizinin, seçimin Türkiye ekonomisinde ve mali piyasalarda oldukça olumsuz etkileri var. 1998 yılı başı itibariyle, Asya krizi, Körfezdeki savaş tehlikesi, bir taraftan faiz oranlarını yükseltmiştir, diğer taraftan da vadeleri azaltmıştır. Şubat 1998 itibariyle içborçlanma faizi yüzde 141'dir. Haziran ve temmuzda ise, bu faizlerin önemli ölçüde düşmüş olduğunu görüyoruz; haziranda yüzde 93, temmuzda ise yüzde 76 olmuştur. Temmuz 1998'den itibaren, Türkiye, seçim tartışmalarına başlıyor. Tabii, erken seçim tartışmalarının, ekonomi üzerinde, mali piyasalarda olumsuz etkileri var. Diğer taraftan, Rusya moratoryum ilan ediyor. Moratoryum ilanı dolayısıyla, uluslararası piyasalardan borçlanma imkânlarında da ve yabancı yatırımların Türkiye'ye arz etmiş oldukları fonlarda da önemli ölçüde daralmalar olmuştur.

Bu konuların hepsinde, bu olumsuzluklar üzerinde hükümetle mutabık olduğumuzu düşünüyorum; ama, Eylül'den itibaren başlayan bir trend var. Eylül 1998'de içborç faizi yüzde 149, Ekim 1998'de içborç faizi yüzde 140 gerçekleşmiş. Yani, Eylül'den itibaren gelişen trend çerçevesinde, eğer hükümet 1999 yılı için faiz giderleri konusunda gerçekçi bir tahmin yapmış olsaydı, öyle zannediyorum, bu, şu anda arz edilmiş olan 10 katrilyon lira civarında tahmin olacaktı; ama, hükümet, seçimden önce mevcut faiz giderlerinin aşağı yukarı dörtte birini gizledi, bütçe açığının da, maale-

sef, yarısını gizlemiş olduğunu açıkça ifade etmemiz mümkündür. Tabii, bunlar gizlenmeseydi ne olacaktı; 55 inci hükümetin, bir bakıma, son iki yılda, Türkiye'yi ekonomik yönden, sosyal yönden, gelir dağılımı yönünden hangi noktaya getirdiği, borç batağı yönünden hangi noktaya geleceğimiz de, açıkça ortaya çıkacaktı; seçim olduğu için bunlar gizlendi.

Şimdi, hemen hemen bütün siyasi partilerin temsilcileri bankalardaki vurgunu açık bir şekilde ifade ediyorlar; 55 inci hükümet, maalesef, seyretmekle yetindi, hiçbir zaman için murakıp raporlarına falan itibar etmedi, sadece seyretti. Bankaların içinin boşaltılmasıyla ilgili gerçek anlamda tedbir almış olsaydı, böyle zannediyorum, bankalardaki furya bu hale gelmezdi.

Şunu da ifade etmek lazım: İhale fesatçılığından İnterbankın içi boşaltılırken, DSP ve ANAP kanadı niçin yasaları uygulamadı diye bir soru sormamız gerekiyor. Yasaları uygulamadı; çünkü, 55 inci hükümette hâkim olan unsur şu idi; yasalara göre hareket etmiyorlardı, sadece talimatlara göre hareket ediyorlardı. 55 inci hükümetin başı da talimatlara göre hareket ediyordu, talimat alıyordu ve talimat veriyordu; yasalar çiğnenmiş, umrunda değildi maalesef. Korkmaz Yiğit ile ilgili olarak, istihbaratı, devletin istihbarat örgütlerinden yapması gerektiği halde, 28 Şubat generallerinden Sayın Güven Erkaya'ya soruyordu "Korkmaz Yiğit mutemet bir adam mıdır" diye, ondan da almış olduğu "mutemet" şeklindeki bir cevap sonucunda da, ona göre ne yapıyordu; ihale konusunda gerekli talimatı veriyordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEYHAN ASLAN (Denizli) – Yargı verecek onların kararını, ezberce konuşuyorsun.

BAŞKAN – Sayın Açıba, 1 dakika daha süre veriyorum; buyurun.

SAİT AÇBA (Devamla) – İnterbankı denetlemeye ne hacet vardı, İnterbankı denetlemeye hiç gerek yoktu; çünkü, İnterbankın yönetim kurulunda, yine, 28 Şubat mimarlarından bir paşa vardı, hiç denetlemeye gerek yoktu, garanti altına alınmıştı bir bakıma(!) (FP sıralarından alkışlar) Dolayısıyla, İnterbankın yönetim kurulunda yer alanlar, dönün Millî Güvenlik Kurulunda talimat makamında olan kişiler değil miydi; şüphesiz o noktada olan kişilerdi; onun için, denetlemeye hiç gerek yoktu(!)

Şimdi, geldiğimiz tablo oldukça karmaşık. Ortada, 16 katrilyonluk bir içborç stoku var. Dışborç stokuyla birlikte konsolide ettiğimizde, diğer kamu finansman açıklarını da dikkate aldığımızda aşağı yukarı 150 milyar dolarlık bir fatura var; ama, bu fatura karşısında hükümetin, maalesef, hâlâ seyirci olduğunu görüyorum. Gerek Plan ve Bütçe Komisyonunda gerekse Genel Kurulda, şu ana kadar, bu tablonun değiştirilmesi açısından hükümetin ciddi anlamda bir politika ortaya koymadığını görüyorum. IMF ile bazı görüşmeler yapıldı. Acaba, hükümet, IMF'ye mi spariş etti uygulayacağı politikaları? Bu noktada, biz, hükümetten açık cevap bekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Açıba, süreniz tamamlandı efendim. Eğer devam etmek isterseniz, Sayın Günbey'in süresini kullanmak durumunda olacaksınız.

SAİT AÇBA (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Açıba.

Diyarbakır Milletvekili Sayın Sacit Günbey; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

FP GRUBU ADINA SACİT GÜNBEY (Diyarbakır) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilere; Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü ile Gençlik ve Spor Genel

Müdürlüğü bütçeleri üzerinde Fazilet Partisi Grubu adına görüşlerimi belirtmek üzere huzurlarınızdayım; bu vesileyle Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum ve tüm İslam âleminin Mevlit Kandilini kutluyorum.

Dün, Sayın Maliye Bakanının bütçe sunuş konuşmasında samimî bir şekilde ifade ettiği gibi, maalesef, bütçenin önemli bir kısmı faiz ve borçlara giderken, yatırımlara ayrılan miktar oldukça düşük bir seviyede tutulmuştur. Bu bütçe, ruhsuz bir bütçedir; çünkü, sosyal ve ekonomik dengeler dikkate alınmamıştır, bu durum, hem ülkeyi hem de hükümeti sıkıntıya sokacaktır. Zaten, son iki yılda, 55 inci ve 56 ncı hükümetlerin halkı önemsemeyen politikaları yüzünden ekonomik ve sosyal dengeler altüst olmuş durumdadır, ülkenin imkânları küçük bir azınlığa hoyratça aktarılmaktadır.

Dün, Anavatan Partisi Grubu adına konuşan sayın sözcüylü hayretler içerisinde izledik; çünkü, izlenen ekonomik politikaları ve göstergeleri yerden yere vuruyordu. Bu konuşmayı dinleyen ve kendilerinin 55 inci hükümette ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı olduğunu bilmeyen herhangi bir kimsenin, bugünkü tabloda büyük sorumluluğu olduğunu anlaması mümkün değildi. Sorumluluğu ve tenkitleri Sayın Başbakanıya yöneltirken, ciddi ciddi ekonomi dersi de verdi. Santıyorum, hükümet bu dersten istifade edecektir. Artık, IMF'nin tavsiyelerine de ihtiyacı kalmamıştır.

Sayın milletvekilleri, bakınız, sizlere, sosyoekonomik tablonun iki yılda ne hale getirildiğini gösterecek önemli bir göstergeden bahsedeceğim.

Refahiyet Hükümeti döneminde ülke genelinde bir çalışma yaptırıldı. Devletten acilen yardım ve destek talep eden vatandaşlarımızın sayısı 4,5 milyon kişiydi. Bugün, bu rakam, iki yıl içinde, 55 inci ve 56 ncı hükümetlerin çok başarılı politikaları sayesinde 14,5 milyon kişiye ulaşmıştır; yani, bugün ülke insanının dörtte 1'i açlık sınırında yaşamaktadır; fakat, buna rağmen, Sosyal Yardımlaşma Fonunun kaynaklarından, son bir yılda, 70 trilyon lira, bütçe açıklarını ve faiz giderlerini karşılamak üzere bütçeye aktarılmıştır. Bu hükümetin sosyoekonomik politikalarını yeniden gözden geçirmesi gerekmektedir. Bu amaçla tavsiyelerimiz şunlardır:

1. Toplumdaki ekonomik veriler iyi değerlendirilmeli, özellikle göçten etkilenen, eğitim ve sağlık hizmetlerinden yararlanamayan, beslenme bozukluğu içinde olan çocuk ve gençlerin sayısı tespit edilmelidir. Eğitim, sağlık ve beslenme ihtiyaçları, acilen ve sürekli olarak karşılanacak şekilde tedbirler alınmalıdır.

2. Aile bütünlüğünü koruyacak her türlü maddî ve manevî ve psikolojik tedbirler alınmalıdır.

3. İmkânların bölüşümü dengeli olmalı, eş dost ve rantiyer gruplarına sınırsız bir şekilde aktarılan kaynaklara hemen son verilmelidir. Memur, emekli, esnaf, dargelirli ve işsizlerin feryadına kulak verilmelidir; bu konuda cimri davranılmamalıdır.

4. Vakit geçirmeden sağlık sigortası ve işsizlik sigortası çıkarılmalı, sağlık hizmetlerinden herkesin eşit yararlanabilmesi sağlanmalıdır.

5. Manevî ve dinî değerlere saygı gösterilmeli, millî ve manevî değerlere bağlı nesiller yetiştirmek için gerekli tedbirler alınmalıdır.

Toplumda reform olarak lanse edilen sosyalist bir anlayışla çıkarılan Vergi Kanunu, sekiz yıllık kesintisiz eğitim, "irticayla mücadele" adı altında yürütülen politikalar, toplumda ciddi rahatsızlıklara ve erozyonlara sebep olmuştur.

Gençler arasında uyuşturucu alışkanlığı ve intihar vakaları ciddi şekilde artmaktadır. Bu konularda hükümetin hangi tedbirleri aldığı bilmek istiyoruz. Bu sorunları yok farz edip görmezlikten gelmek, bu sorunların olmadığı anlamına gelmez; sadece, emniyet tedbirleriyle de bu sorunla-

rı çözmek mümkün değildir. Gün yok ki, basında, sokak çocukları ve Çocuk Esirgeme Kurumu yurtlarındaki çocuklarla ilgili olumsuz haberler çıkmasın. Çocuk, yurt ve yuva ve huzurevlerinde eğlence programları tertipleyerek bu sorunların çözümlenebileceğini düşünmek büyük bir yanlışlıktır. Bugün, devletin himayesinde, yuva, yurt ve huzurevlerinde yaşayan insanlarımızın sayısı 30 000 civarındadır. Oysa, bu hizmetleri alma şansını elde edemeyen yüzbinlerce sokak çocuğu ve korunmaya muhtaç insanımız bulunmaktadır ve her gün bu sayı artmaktadır. Kuruluşlardaki her bir çocuğun devlete aylık maliyeti 100 milyon civarındadır.

54 üncü hükümet döneminde çıkardığımız yönetmelikle ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan tahsis ettiğimiz 1,7 trilyonluk kaynakla bu çocuklarımızın sıcak aile yuvalarına dönebilmelerini sağlamak amacıyla aileye dönüş projesini başlattık. Bu projeye, ekonomik yetersizlik nedeniyle korunmaya muhtaç çocukların sıcak aile yuvalarına yeniden dönmelerini sağlamak üzere memur maaş katsayısına endekslı yardım yaparak, ayrıca, sağlık ve eğitim giderlerini devlet tarafından karşılamak suretiyle ailelerine kazandırmayı amaçladık. Böylece, bu çocuklar, aile ortamında büyüyecek, ayrıca aileye ek bir kaynak temin edilecek, devletin harcamalarında da tasarruf sağlanacaktı. Bugün anlaşılıyor ki, bizden sonraki hükümetler bu projeye iltifat etmemektedirler.

54 üncü hükümet döneminde özürtlülerle ilgili iki kanun hükümünde kararname çıkarıldı; Özürtlüler İdaresi Başkanlığı kuruldu, kanunlarımızın birçok maddesinde, özürtlülerin hayatını kolaylaştıracak düzenlemeler yapıldı. Sonraki dönemlerde, Özürtlüler İdaresi Başkanlığı tarafından, özürtlülerin sorunlarının çözüm yollarının tespitiyle ilgili anlamlı çalışmalar yapılmadı.

Sayın milletvekilleri, Anasol Hükümetinin çok başarılı olduğu bir konu vardır. Bu konuda haklarını yememek gerekir. Memur kıyımı ve kadrolaşma konusunda rakipsizdiler; Çocuk Esirgeme Kurumu, bürokrat kıyımı, sürgünler ve kadrolaşma konusunda çok başarılı olmuştur; birçok memurun sicilî bozulmuştur; fakat, DSP, devlet içinde kadrolaşmayı tamamladıktan sonra, şimdi MHP'ye, aman ha, bu kadrolara karışınayın, aklınızdan bile geçirmeyin diyerek şantaj yapmaktadır.

Geçen gün bir televizyon programında, sosyal hizmetlerden sorumlu bakanı izledim; binaları yeterli olmadığı için yeterli hizmet yapamadıklarını söyledi; belediyeler, kendilerine bina tahsis etmediği için, bu konularda başarılı olamadıklarını ifade ediyordu. Sayın Bakana, çok büyük kapasiteli, çok büyük paralar harcanarak sosyal amaçlı olarak yapılan bir mekân tavsiye edeceğim. Bu tesis, fakir fukara fonundan, kaynaklarından, Kemerburgaz'da yapılan tesisdir. Bu tesis, maalesef, Türkbank ihalesine adı karışan bir holdinge verildi. Hangi şartlarda ve niçin verildiğini Sayın Bakana defalarca sordum; fakat, cevap alamadım. Şimdi huzurlarınızda tekrar soruyorum: İstanbul'da binlerce kimsesiz çocuk, sokaklarda aç perişan yatarken, bu tesisi bu holdinge hangi sosyal amaçla verdiniz? İhaleyle mi verdiniz; kaç liraya verdiniz; vermenizi kim tavsiye etti? Öğrenmek istiyorum.

Burada öğrenmek istediğim iki soru daha var. Bu soruları sorduktan sonra huzurlarınızdan ayrılacağım.

Güneydoğu Anadolu'ya yardım paketiniz ne oldu? Devam ediyor mu? Yoksa, o da bir seçim aldatmacası mıydı?

İkinci sorum ise, yapmayı düşündüğünüz kamu görevlileri sınavında, öğretmenî bulunmayan okulları bitiren öğrencilerin kazanma şansı ne olacaktır? Bunu öğrenmek istiyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Günbey.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, Trabzon Milletvekili Sayın Nail Çelebi; buyurun efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreyi eşit mi paylaşıyorsunuz efendim?

İSMAIL KÖSE (Erzurum) – Evet efendim.

BAŞKAN – 5 dakika süreniz var.

Buyurun efendim.

MHP GRUBU ADINA NAIL ÇELEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hazine Müsteşarlığı bütçesi üzerinde, Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun görüşlerini sunmak üzere söz almış bulunmaktayım. Sözlerime başlamadan önce, aziz milletimizin kandilini kutluyor, Partim ve şahsım adına, sizleri, saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 1999 bütçesi nedeniyle üzerinde konuştuğumuz Hazine Müsteşarlığı, 4059 sayılı Kuruluş Kanunuyla, ekonomi politikalarının tespitine yardımcı olmak, kamu finansman dengesini sağlamak, ikili ve çok taraflı dış ekonomik ilişkileri düzenlemek, uluslararası ve bölgesel ekonomik işbirliği işlemlerini yürütmek, özel sektör yatırımlarının teşvik politikalarını yürütmek ve benzeri konular gibi, sayıları, bütçe içi ve dışı üniversite fonlarıyla beraber toplam 124 adet fonun finansman ihtiyacını sağlayıcı düzenlemeler ile kontrol ve denetim altına alıcı çalışmalarda bulunmak gibi önemli görevleri üstlenmiştir.

Takdir edersiniz ki, ekonominin her alanında görev alan Hazine Müsteşarlığının bütçesini, 5 dakikalık süreyle sınırlı bir zaman diliminde, her yönüyle değerlendirmek mümkün değildir. Bu itibarla, Müsteşarlığın görevleri arasından, benim tespit ettiğim, tavsiye niteliğindeki önemli bir konuyu dikkatlerinize sunmak istiyorum.

Bilindiği üzere, fonlar, cumhuriyet tarihi boyunca önemli işlevler yerine getirmiş ve son onbeş yılda, konut sektöründen tutun da, savunma sanayiine ve diğer ihtisas dallarına varıncaya kadar pek çok alanda hatırı sayılır katkılar sağlamıştır, halen de sağlamaya devam etmektedir.

Ancak, 1992 yılından bu yana yapılan uygulamalara baktığımızda, bilhassa, ihtisas fonlarında birtakım yanlışların olduğunu gözlemliyoruz. Müsteşarlığın bütçesinde, 1999 yılında, tüm fonlardan 1,5 katrilyon liralık gelir sağlanacağı öngörüldüğü halde, sadece Hazineye ait fonda, 650 trilyon liralık bir bölümün ödenek olarak ayrıldığı görülmüştür. Bunun da, büyük bir kısmının bir iki fonda toplandığı anlaşılmaktadır.

Türk mali sistemiyle ilgili olarak, Hazine ve Maliye yetkililerimiz ile uluslararası mali kuruluşlar arasında yapılan anlaşmalara bağlı zorlukların olduğunun da bilincindeyiz. Ancak, zorluklara rağmen, hatırdan çıkarmamalıyız ki, yapılan uygulamalarla, âdeta, altın yumurtlayan tavuklar, birer birer kesilmektedir. Böylece, malum kuruluşlara yapılacak borç ödemelerine sağlanan katkı da, bu suretle sıfırlanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, tüm fonların, sadece 10 adedi bütçe dışında tutulmuş, 114 adedi ise bütçe içine alınmıştır. Bütçe içine alınan fonlardan birçokları var ki, bunlar ihtisas fonu niteliği taşımaktadır ve bunlardan biri de Serbest Bölgeleri Tesis ve Geliştirme Fonudur. Bu fon, 3218 sayılı Kanunla, ülkenin döviz girdisini artırmak üzere, ihracatı kolaylaştırmak, ithali zorunlu hammaddelerin ucuza ve zamanında temin edilmesini sağlamak, yabancı sermayeyi çekmek, yatırım ve istihdamı artırmak gibi amaçlarla, altyapı ve kredi temini suretiyle destek olmak için kurulmuştur. Kanuna, birtakım aksaklıkların önlenmesi amacıyla, 1050 sayılı Kanunun uygulanamayacağı hükümlü de konulmuştur; ancak, kanundaki aksi hükme rağmen, her nasılsa, bu fon, 1992 yılında, tamamen

bütçe içerisine alınmış ve amaçları doğrultusunda kullanılamaz hale getirilmiştir. Bu fonun bütçe içerisine alınmasıyla, kullanıcıların finansal bakımdan kredi kullanmalarının sağlanmasıyla, kapasitelerinin ve uluslararası rekabet şanslarının artırılması sağlanmıştır; ancak, Serbest Bölgeleri Tesis ve Geliştirme Fonunun bütçeye dahil edilmesiyle, serbest bölge altyapı hizmetlerinin karşılanması imkânlarının kısıtlanmasına neden olmuştur ve bunun sonucunda, serbest bölgelerden beklenen faydanın azalmasına yol açılmıştır.

Değerli milletvekilleri, fonun mali durumuna baktığımızda, 1998 yılında, anılan fondan, genel bütçeye 12 trilyon liralık katkı sağlanmışken, sadece o yıl için fona 1 trilyon liralık ödenek tahsis edildiği görülmektedir; 1999 yılı için ise 25 trilyon liralık gelir tahmin edilirken, fon harcamalarına 2,5 trilyon liralık bir ödenek ayrıldığını görüyoruz. Fonun, gelir ve ödenek dengesizliğinin giderilmesiyle oluşturulacak kaynakla, dışticaretimizin yüzde 10'u kadar ek ticaret hacmi yaratan serbest bölgelerin ekonomimize yaptığı katkının artırılmasına hizmet edileceği kanaatini taşımaktayız. Ayrıca, kalkınmakta olan yörelerde açılan serbest bölgelerin ihracat potansiyellerinin değerlendirilerek, uluslararası düzeyde rekabet edebilir hale getirilmesi suretiyle, yörenin, ekonomik dinamiklerinin harekete geçirilmesi temin edilecektir; bu suretle, bölgelerarası dengesizliğin giderilmesi de sağlanmış olacaktır.

Öte yandan, bütçe içi diğer fonların da incelemeye alınarak, yapıları müsait olan ve ihtisas fonu olma özelliği taşıyanların fizibilitelerinin yapılarak, finansal bağımsızlıklarının sağlanması halinde, bunlardan beklenen faydanın artırılması da temin edilmiş olacaktır.

Bir başka konu da, Müsteşarlığın yabancı sermaye politikalarıdır. Eğer, yabancı sermayenin ülkemize getireceği yararları inanyorsak -ki, öyle inanyoruz; çünkü, buna ilişkin de bir genel müdürlük oluşturulmuştur- onun için, yabancı sermayenin önemini gözardı etmek bu anlamda mümkün değildir. Müsteşarlığın verilerini yıllar itibarıyla incelediğimizde, 1994 yılında 1,4 milyar dolarlık yabancı sermaye girişi, müteakip yıllarda, sırasıyla, 2,9, 3,8, 1,6 ve 1,6 milyar dolar olduğunu görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çelebi, 1 dakika ekstere veriyorum.

Buyurun efendim.

NAIL ÇELEBİ (Devamla) – 1999 yılının ilk üç ayında, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 2'lik bir düşüşle 425 milyon dolar olarak gerçekleştiği görülmüştür. Gerçi, sektörün dağılımında, ağırlıklı sektörün imalat sanayii olduğu da sevindiricidir; ancak, yabancı sermaye girişindeki bu düşüşün sebeplerinin gerçek anlamda araştırılarak, çözümlerinin üretilmesi üzerinde durmak gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, Hazine Müsteşarlığınca, fonlar konusunun yeniden ele alınarak, öncelikle üniversiteler için ve bu kuruluşların bünyelerinde yer alan küçük fonların da tek bir fon alınarak yapılandırılması ve gerekirse, Millî Eğitim Bakanlığının idaresinde bulunan eğitime katkı payının sürekli hale getirilip, belirli bir kısmının bu amaca tahsis edilmesi, kaynak sorununa ufak da olsa katkıda bulunacaktır.

Netice olarak, Serbest Bölgeleri Tesis ve Geliştirme Fonu, Yatırım ve Döviz Kazandırıcı Hizmetleri Teşvik Fonu gibi fonların, Savunma Sanayii Fonu örneğinde olduğu şekilde, bu mahiyetteki ihtisas fonlarının yeniden gözden geçirilerek, gerekli düzenlemelerle finansal desteklerinin artırılacağını umuyor, 1999 mali yılı bütçesinin milletimize hayırlar getirmesi temennisiyle saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çelebi.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına ikinci söz, Tokat Milletvekili Sayın Reşat Doğru'nun.

Buyurun efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakikadır.

MHP GRUBU ADINA REŞAT DOĞRU (Tokat) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Yüce Türk Milletini ve Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. Bu vesileyle, mübarek kandilinizi kutluyor, hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

Türkiye'de gençliği etkileyen iki temel problemle karşı karşıyayız. Bunlar eğitim ve işsizliktir. Anayasamızın 42 nci ve 49 uncu maddelerinde, bu iki konunun, birer anayasal hak ve ödev olarak düzenlenmiş olması ve aynı yasa çerçevesinde korunuyor olması oldukça dikkat çekicidir. Ancak, uygulamada, bu ilkelere ne derece bağlı kaldığı irdelenmesi gereken bir konudur.

Sayın milletvekilleri, genç insan, şekil verilmeyi bekleyen hamura benzer; ona şekil verecek ve değer kazandıracak olan ise sanatçının yeteneği ve ustalığıdır. Gençlerimizin, milli tarih, kültür ve folklorun öğretilmesi ve benliğini tanıyarak yetişmesi, dünya ülkeleriyle girişecekleri sosyal ve kültürel yarışta onlara güç katacaktır.

Batı, demokrasi eserini, benzerlikler üzerine değil, farklı yapıların temsil edildiği bir arenanın ortasına kurmuştur. Farklı toplumlar, benliklerini korumaya özen göstererek sosyal ve kültürel savaşımalarını devam ettirmişlerdir. Benliklerini yitiren toplumlar ise bu savaşta çoktan yenilmiş ve mücadelenin dışında kalmışlardır.

Bir uydu devlet olmamak, gerçek anlamda dünya milletler arenasında var olabilmek ve yüksek şahsiyetli bir iç ve dışpolitika yürütebilmek, gençlerimizin bilinçli ve bilgili olarak yetişmesine bağlıdır.

Sayın milletvekilleri, gençlik çağı, duygusal çalkantıların yoğun yaşandığı bir dönemdir. Bu dönem boyunca ailelere de büyük ödevler ve fedakârlıklar düşmektedir. Aile içinde yaşanan huzursuzluklar, maddî imkânsızlıkların getirdiği manevî açlıklar ve sıkıntılar, gençleri, iç çatışmaya, topluma kavgaya ve hatta suçlu davranışlara itmektedir. Son yıllarda yapılan araştırmalar, genç yaş gruplarındaki suçlu sayısında bir artış göstermektedir. Özellikle liselerde uyuşturucu bağımlısı olan gençlerin artması, intihar olaylarının sıklaşması bir toplumsal yaranın açılmaya başladığına işaret ediyor. Okul yönetimleri, aileler ve uzmanların yapacağı işbirliği neticesinde, bu olayların kaynağındaki sorunlara eğilmek ve çözümlenmek mümkün olacaktır.

Sayın milletvekilleri, sıkıntı yaratan konulardan biri de güvensizlik ve karamsarlıktır. Gençliğe bir türlü güvenilmiyor, onlara yönelik karamsar ifadeler kullanılıyor, bunun karşılığında, gençlikte büyüğüne ve devletine karşı aynı bakış açısını geliştireyor. Karşılıklı olarak, dolu olan yarım bardak suyu görmek yerine, bardağın yarısının boş olduğunda ısrar etmekteyiz.

Sık sık değişen eğitim ve öğretim sistemi gençleri strese, hatta, bunalıma götüren etkenlerden bir diğeridir.

Değerli arkadaşların, gençliğin diğer bir özelliği de, önsözden yoksun olmalarıdır. Bu yönleriyle, gençlerimiz, her türlü kanunsuz eylem ve birtakım siyasal amaçlar güden örgütlere alçak olabilirler. Gençlerimize, her türlü mücadeleye hazırlıklı olabilmeleri için, öncelikle, inandırıcı, saygın bir hedef gösterilmelidir. Bunu Türk tarihindeki tabiriyle ifade edersek, "kızıl elına" gösterilmelidir. Bunu takiben, siyasal yapılanmada yerlerini bulmaları ve bilinçli hareket etmeleri için de bilgi donanımlarının tam olması gerekir. Siyasal arenada kanunlar dairesinde ifade kabiliyeti bulabilen genç beyinler daha özgün düşünebilecekler ve yanlış yönlendirmelere aldanmayacaklardır.

Özellikle üzerinde durmamız gereken bir diğer konu da, yurt dışındaki Türk gençlerinin durumudur. Bunlara devlet olarak ne yapıyoruz, ne yapabiliriz; kültür emperyalizminin yoğun şekilde kendini hissettirdiği, hatta, bu gençlere "ben, Türk müylim, Alman mı, Fransız mıyım" dedirtecek seviyeye ulaşmış olması, vahim bir konudur. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğümüzden ayrıca, bu konuda da çalışmalar yapılmasını bekliyoruz.

1993 yılında yapılan çalışmalarda, Türklerin yoğun olduğu yabancı ülkelerde spor etkinlikleri ve kültür merkezlerinin açılacağı gündeme getirilmişti. Bu durum, şu anda ne durumdadır ve ne aşamaya gelmiştir; bunu öğrenmek istiyoruz.

Ayrıca, Türk gençlerinin Türkiye'ye çeşitli vesilelerle getirilmesi, onlara Türk dilinin öğretilmesi, ahlakın öğretilmesi ve din kültürünün bunlara ders olarak verilmesi gerekir diye düşünüyoruz.

Ayrıca, Türk dünyasında da çeşitli şekillerde çalışmalar yapılmasını da istiyoruz. Türk dünyasındaki çok büyük bir şekilde genç insanlarımıza, Türk Milletinin fertlerine, birtakım çalışmalarını da, ayrıca, Genel Müdürlüğümüz tarafından ulaştırılmasını bekliyoruz.

Değerli arkadaşlarım, unutulmamalıdır ki, yaşam zincirinin temel halkaları olan bireylerini maddî ve manevî yönlerden doymuş olarak yetiştiren toplumlar ekonomik refah yönünden de başarıya ulaşabilirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Doğru, 1 dakika süre veriyorum; buyurun efendim.

REŞAT DOĞRU (Devamla) – Sayın milletvekilleri, biz, gençliğin problemlerinin tartışıldığı bir ülke değil, gençliğin başarılarının ve toplumsal yaşama olan pozitif katkılarının tartışıldığı bir Türkiye arzu ediyoruz. Buna ulaşmanın yolunun da, küçük başarıları abartarak ödüllendirmek yerine, büyük hedefe ulaşmanın ezikliğini hissettirmekten geçeceğine inanıyoruz.

Değerli arkadaşlarım, sözlerimi, gençlik ve spordan sorumlu Sayın Bakana, bugünkü gençliğin kızal elmasının ne olduğunu sorarak bitirmek istiyorum.

Bu vesileyle, 1999 bütçesinin de ülkemize ve Türk Milletine hayırlı olmasını temenni ediyor, hepinize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Doğru.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına üçüncü söz, Antalya Milletvekili Sayın Nesrin Ünal'ın.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

Sayın Ünal, süreniz 5 dakikadır.

MHP GRUBU ADINA NESRİN ÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına hepinizi saygılarımla selamlarken, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu bütçesi hakkındaki konuşmamı sunuyorum.

Devletin temel mekanizması adalettir. Adalet ise, sadece mahkemelerde ve kişilerarası hukukta değil, gelir, eğitim, sağlık, çalışma gibi sosyal hayatın her alanında uygulanmalıdır. Sosyal hayattaki adaletsizlikler veya iyi niyetle bakıldığında, çaresizlik ve dengesizlikler, çarpıcı tablolar oluşturmaktadır. Bu tablolardan biri de doğrudan insanı ilgilendirmekte ve birey sorumluluğu açısından devleti ve milleti birinci derecede sorumlu kılmaktadır. Bu sorumluluk ülkemizde de dikkate alınmış ve devletle millet arasındaki köprü görevlerinden birini yapmak üzere Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu oluşturulmuştur.

Korunmaya muhtaç çocukların ihtiyaçları, yalnızca barınma, yiyecek ve içecek değildir; onların sevgiye, özene ve ilgiye ihtiyacı vardır. Sokak çocukları, sağlıksız kentleşmenin, yoksulluğun

ve alternatifsizliğin sonucudur. Sokak çocukları için sokaklar, sorunlardan kaçılacak sığınak ya da bir işyeridir. Türkiye'de sokak çocukları kavramı, 1950'lerde kırdan kente göçle başlamıştır; Avrupada ise, ortaçağda endüstri devrimiyle başlamıştır.

Türk toplumu, özellikle sokak çocuklarını görmezlikten gelmekte ya da onları Sosyal Hizmetler Kurumuna havale etmekte ya da tam teşkilatlanmamış ve eğitilmemiş, küçükleri koruma şubeleri tarafından polisiye önlemler alınmaktadır; tıpkı, çocuklar gözden uzaklaştırılmak için, Habitat-II zirvesinde kentten uzaklaştırılmaları gibi... Bu çocuklar, toplumun gözünde potansiyel birer suçlu olarak görülmektedir; sokaklarda fuhuş, uyuşturucu, hırsızlık, gasp, cinsel taciz, aklınza gelebilecek her türlü kötü hareketlere maruz kalmaktadır.

Peki, biz bu çocuklar için neler yapabiliriz? Korunmaya muhtaç çocuğu korumaktan çok, korunmaya muhtaç hale gelmesini engellemek gerekir. Bu da, aile yapısının korunmasıyla olur. Özellikle annenin çocuğuna gösterdiği yakın ilgi, şefkat, teke tek fizikî ve duygusal ilişki çok önemlidir. Bu yüzden, bu aileler yoğun bir şekilde maddî ve manevî olarak desteklenmeli, parçalanmalarını önlenmelidir.

Koruyucu aile müessesesi çok önemlidir. Türkiye'de sayısı 323 olan bu ailelerin sayıları artırılmalıdır. Evlat edinmek isteyen aileler desteklenmeli, evlat edinmede motivasyon, sadece çocuk hasretini giderme arzusu olmalıdır.

Sorunu ailesinden ayrılmadıkça çözülmeyecek, yoğun psikolojik tedavi ve özel bakım gereken çocuklar ise kurumlarda bakılmalı. Kurumlar modernize edilmeli, çocuk evleri şeklinde, ev şeklinde inşa edilmeli.

Ödenek ve ilgi eksikliği yanında, kurumlarda, ciddi şekilde, insan unsurunda sıkıntı vardır. Kurumlar sürgün yeri olmamalı, kontrol mekanizması sıkı ve politize olmadan çalışmalı, çalışan insanlar gönüllü ve eğitilmiş olmalıdır. Personel sık sık, bilimsel olarak hizmetiçi eğitimden geçirilmelidir.

Türkiye'de, çalışma yaşı 6'ya inmiştir. Sokakta çalışan çocuklar ağır şartlarda çalışmakta, bunlara, sadece zabıta, güvenlik ya da sosyal hizmet problemi gibi bakılmaktadır. Bu çocuklar eğitimden kopmakta, beslenememekte, hijyene uyamamakta, psikolojik ve fiziksel olarak gelişmelerini sağlıklı bir şekilde tamamlayamamaktadırlar. Bu çocuklar için sendikalar, iş müfettişleri ve Çalışma Bakanlığı dikkat etmelidir ve çalışmalıdır.

Okulöncesi eğitim mutlaka yaygınlaştırılmalı ve ücretsiz olmalıdır. Anne babaya yardımcı aile sosyal hizmet ve çocuk refahı daireleri kurulmalıdır.

Sokak çocuklarını kurtarmak için, emniyet, adalet, millî eğitim, sağlık, sosyal hizmetler koordineli ve bilimsel şekilde çalışmalıdır. Sokak çocuklarını gece barındırmak, tuvalet ve banyo ihtiyaçlarını yapmaları için gece sığınakları açılmalıdır. En önemlisi, tüm projeler için, bu sokak çocuklarının katılımları sağlanmalıdır.

Kırdan kente göçle işsizlikten etkilenen kadınların kolay ve geçerli meslek sahibi olmaları sağlanmalı, kredi ve işyeri olarak desteklenmeli, kadın sığınma evlerinin sayıları artırılmalıdır.

Huzurevlerinin fizikî şartları düzeltilmelidir. Geriatri hastaneleri ve özürtlü bakım merkezleri kurulması için özel kişi ve kurumlar, dernekler desteklenmeli; işletmesi için kamu arazileri uzun vadeli ve ucuz olarak satılmalı, bu kurumlara vergi indirimi yapılmalıdır.

Milletimizin hayırseverlik ve yardımseverlik duygusu, bizim en büyük yardımcımızdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ünal, 1 dakika eksüre veriyorum efendim; buyurun.

NESRİN ÜNAL (Devamla) – Türk toplumu, sosyal hizmet konusunda köklü bir tarihe sahiptir. Osmanlı'nın son yıllarında Dr. Mongere Pere şöyle yazmıştır: "Eğer bir milletin medeniyeti, halkın ıstıraplarına karşı hükümetin ilgisiyle ve hayır kurumlarının çokluğuyla ölçülürse, denebilir ki, İstanbul Avrupa'dan üç asır öndedir; çünkü, vakıflar, hastaneler, fakir ve dışkünevleri, nekahet kurumları, kronik hastalar için darülacezeler, mecnun yurtları, şehit yakımları için darüleytamlar mükemmel ve hayret edilecek tarzda yapılmıştır."

Yüzdesi ne olursa olsun, çocuğundan yaşlısına kadar kimsesiz bakıma muhtaç insanlar, devletin ve milletin şefkat kanatları altına alınarak, insan haysiyet ve onuruna yakışır hayat tarzına kavuşturulmalıdır. Sokak çocuklarını tehlikeden koruyan, onları ısıtan, köpekleri değil, öncelikli dostları devlet ve millet olmalıdır; çünkü, korunmaya muhtaç insanların hepsi bizim insanlarımızdır ve belki bir gün biz veya yakınımız da korunmaya muhtaç olabilir.

Saygılarımla. (MHP, DSP, ANAP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ünal.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına son söz, Kayseri Milletvekili Sayın Sadık Yakut'un.

Buyurun efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA SADIK YAKUT (Kayseri) – Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; hepinizi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum. Bu vesileyle, mübarek Kandilimizin de tüm milletimize hayırlı ve uğurlu olmasını niyaz ediyorum. (MHP, ANAP ve FP sıralarından alkışlar)

Anayasamızda yüksek mahkemeler arasında düzenlenerek, idarenin, genel anlamda yürütme organının hukuka uygunluğunu denetleyen ve sağlayan Danıştay hakkında görüşlerimi açıklamak üzere huzurlarımızdayım.

Bilindiği gibi, Danıştay, 10'u dava, 2'si idarî olmak üzere toplam 12 daireden oluşmakta; 70'in üzerinde yüksek yargı üyesi, gereği kadar savcı ve tetkik hâkimiyle, gerek birinci derecede gerekse temyiz mercii olarak Türk kamu yönetiminin hukuka uygunluğunu sağlamaktadır.

Sayın milletvekilleri, insan haklarına saygılı, demokratik ve etkili bir devlet yapılanması, her şeyden önce, yasama, yürütme ve yargı organlarının hukuk devletini oluşturacak bir şekilde kurulmasına ve bunun kusursuz işletülmesine bağlı bulunmaktadır.

Hukuk devletinin oluşturulması ve hukuk devleti ilkelerinin kamu hayatında geçerli kılınması, özellikle Danıştayın verdiği kararlarla mümkün olabilecektir. Kamu gücü adına, kamu imkânlarıyla hareket eden idare karşısında güçsüz olan vatandaşın hak ve hukukunun korunması, ancak Danıştay ve idarî mahkemelerin öncelikle kendilerinin, hukuk devletine inanmalarıyla sağlanacaktır.

Anayasamızdaki yerindelik denetimi yapılamayacağına ilişkin genel kurala rağmen, Danıştayın kimi kararlarında bu kurala uyulmadığı görülmektedir. Ayrıca, aynı hukukî durum ve maddî olay karşısında, farklı kişiler için ayrı ayrı nitelikte kararlar verildiğine tanık olunmaktadır. Bunlar, hak dağıtan yargı mercilerinin haksızlık yapıldığı şeklinde kuşkulara yol açmakta ve sonuçta, yargıya olan güvene gölge düşürmektedir.

Sayın milletvekilleri, genelde Türk yargı sistemi, özelde idarî yargı, tıkanma noktasına gelmiş bulunmaktadır. Dava sayısı ile, her bir davadaki davacı, davalı ve tanıklar dikkate alındığında, toplumumuzda işi yargıya düşmeyen; dolayısıyla, birbirleriyle veya devletle kavgalı olmayan ailenin bulunmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

Dava sayısının fazlalığı nedeniyle Danıştayın ciddi iş yükü altında bulunduğu bilinmektedir. Bunun çözümü, Danıştay bünyesine dahil edilecek yeni daireler olmayıp, idari yargıya intikal eden dava sayısının, uyumsuzlukların kaynağında çözülmesi yoluyla azaltılmasını sağlamaktır. İhtilafların kaynağında çözümlenmesinin yöntemi ise, İdarî Usul ve Bilgi Edinme Hakkına ilişkin Kanun Taslağının yasalaşmasından geçmektedir.

İdarenin işlemleri karşısında bireyin korunmasına ilişkin 1977 yılında alınan Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi kararında belirtilen dinlenilme, idareye başvuru, işlemlerin gerçekleştirilmesi, bilgi edinme ve hukukî yardım gibi ilkelerin Türk kamu hayatına kazandırılması hem Danıştayın iş yükünü azaltacak hem de insanımız, idare karşısında heba olmaktan çıkarak, görev ve sorumlulukların yanı sıra, hak ve yetkileri bulunan vatandaş konumunu kazanacaktır. Böylece, birey devlet ilişkilerinde bir barış dönemi başlatılabilecektir.

Sayın milletvekilleri, Danıştaydaki dava sayısının azaltılması bakımından belirtilen bu çözüm şeklinin yanı sıra, Danıştayın görüşünün alınması suretiyle, mevcut Danıştay Savcılığı kurumunun aktif hale getirilmesi, özellikle yargı kararlarının uygulanması bakımından önemli yararlar sağlayacaktır.

Bu arada, yargıdan beklenen görevlerin tam olarak yerine getirilebilmesi için, özellikle yürütmeye karşı yargının idarî açıdan bağımsızlığının sağlanması gerekmektedir. Bunun için, hâkim ve savcı adaylarının alımla ve denetleme gibi hususların Adalet Bakanlığınca değil, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından yapılması önem taşımaktadır.

Ayrıca, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun müstakil bir binası, bütçesi, personeli olmalı. Kurulda görevli üyelerin, yüksek yargı üyeliklerinin, kurul görevi süresi boyunca dondurulması gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yakut, 1 dakika süre veriyorum; buyurun efendim.

SADIK YAKUT (Devamla) – Hâkim ve savcıların özlük haklarının, statülerine uygun düzeye yükseltilmesi de ayrı bir önem taşımaktadır; devletin imkânları ölçüsünde iyileştirilmesinin sayılamayacak kadar faydaları vardır.

Bu vesileyle, hepinizi saygılarımla selamlarım. (MHP, DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yakut.

Gruplar adına konuşmaya Anavatan Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Işın Çelebi'yle devam ediyoruz.

Buyurun Sayın Çelebi. (ANAP sıralarından alkışlar)

ANAP GRUBU ADINA İŞİN ÇELEBİ (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; yeni bir Meclisin oluşturduğu yeni hükümet, daha önce de belirttiğim gibi, güçlü bir desteğe sahip. Bu hükümet, inancımız o ki, 21 inci Yüzyıla, Türkiye'nin şu andaki mevcut sorunlarının önemli bir kısmını çözerek ve gençlerimizin gelecekte güçlü bir Türkiye özlemini karşılayacak şekilde bu sorunları aşarak girecektir.

Bugün, Türkiye'nin, hızlı ve doğru üretmeyen, karar alamayan merkezi ve devletçi yapısını aşmak ve bu düğümü çözecek bir projeyi, bir modeli üretmek ve uygulamak, benim inancım göre, bu Parlamentonun eseri olacaktır. 21 inci Yüzyılın başında Türkiye, cesur ve kararlı adımlarla, dünyada gelişmiş 10 ülke arasında yer alan güçlü bir konumda olacak ve güçlü bir Türkiye'nin inşasını da bu Meclis gerçekleştirecektir. Ancak, bütün bunları yapabilmeyin yolu, bugün öncelikle

enflasyonu düşürmekten geçmektedir. Bugün hem faizler hem enflasyon düşmemektedir. Enflasyonla mücadeleyle ikinci, hatta üçüncü plana atmak, kolay ve ucuz çözümlerle bugünün sorunlarına çare üretmek mümkün değildir; ucuz çözümler çare değildir. Cesur ve kararlı olmak gerekir. Sağlanacak bütün sonuçlar bir anlık sonuç olmamalıdır, istikrarlı bir sonuç olmalıdır, sürdürülebilir bir sonuç olmalıdır.

Örneğin, enflasyonu düşürdüğümüz zaman, o düşen enflasyon, istikrarlı bir düşüş ve kalıcı bir düşüş göstermelidir ve düştüğü noktada da kalmalıdır. Eğer, enflasyonu tek haneli rakama indirirsek, Türkiye'nin birçok problemini çözebiliriz.

Büyüme hızını istikrarlı ve sürdürülebilir bir tempoya oturtmak, ülkede verimliliği ve rekabete sağlamada, yatırımların kısa zamanda, projesinde öngörüldüğü biçimde bitirilmesi ve üretime geçirilmesiyle mümkün olabilir.

İş yapmak zordur, karar almak risklidir, tartışmaya açıktır. Biz, 1991'e kadar çok karar aldık, çok iş yaptık ve geçen dönemde de -1997'de ve 1998'de- birçok işlerin altına imza attık. Bu karar almanın ve iş yapmanın ne kadar zor olduğunu ve acı çekmeye neden olduğunu biliyoruz. İş yapmamak ise kolaydır; karar almamanın hiçbir riski yoktur, faturası yoktur. Sadece konuşmanın, sorunların büyümesi, derinleşmesi karşısında sadece konuşarak vakit geçirmenin hiç kimse hesabını sormaz. İş yapmamanın, ülkenin geleceğini kaybetmenin, o anda, insan için hiçbir zararı, ziyarı yoktur; ama, ülke kaybeder.

Yatırımların durması, paraların harcanmaması, belki kısa vadede bir tasarruf gibi gözükabilir; ihalelerin yapılmaması tartışmalara yol açmaz, riski yoktur; ama, Türkiye'nin geleceği ne olacaktır? O gençlerimiz, 21 nci Yüzyıla girerken, o güçlü Türkiye özlemini yaşayan gençlerimiz ne isterler? 1 milyon genç, bugün, üniversite sınavına giriyor; ancak, 250 bin öğrenci üniversiteye girebiliyor. 15 milyon okuyan genç, gelecekte iş bulabileceği güçlü bir Türkiye istiyor; dünyada saygın bir Türkiye istiyor. 35 milyon genç nüfus, kendine yeni iş alanları, piyasalarda iş yapma imkânı istiyor. Onun için karar almak lazım, risk almak lazım, cesur olmak lazım.

Türkiye'nin enerji talebi, beş yıl sonra, 200 milyar kilovat/saate çıkacak. GAP'ın, Aşağı Fırat Sulamasının ve Kralkızı Dicle Sulamasının bitmesi lazım; Edirne'den Ardahan'a otoyol ağının tamamlanması lazım; 100 milyar dolar dış ticaret hacmini sağlayacak altyapıyı, limanları oluşturmamız lazım; okullarda, üniversitelerde, bilgisayar destekli eğitimi tamamlamamız lazım; ama, bunları yapmamanın, bu yatırımları durdurmanın, Türkiye'nin geleceğini yok etmenin, geciktirmenin maliyeti ne olacak, bunun hesabını hiç kimse sormaz.

Değerli arkadaşlarım, bugün, daha önceki konuşmamda da bahsettiğim, bürokrasiye boğulan bilgisayar destekli eğitim ve eğitimde teknoloji düzeyini yükseltmeye dönük Dünya Bankasından temin edilen krediyle yürütülecek proje kaplumbağa hızıyla yürüyor; 4 milyon dolar harcadı.

Plan ve Bütçe Komisyonunda yapılan konuşmaları çok dikkatle okudum. Ekim ayında, 2 500, 2 800 okulda bilgisayar laboratuvarı kurulabilecek ancak. Oysa, bizim 70 binden fazla okulumuz var ve bu laboratuvarlarda, formatör öğretmenlerle, sadece bilgisayar öğreteceğiz öğrencilere. Oysa, Türkiye'nin sorunu eğitimde kaliteyi ve teknoloji düzeyini yükseltmektir. Bu projeyi hızlandırmak ve bu projeyi, İstanbul'daki bir Boğaz Köprüsü kadar, GAP kadar önemli hale getirmek, başımsız bir proje organizasyonuyla yürütmek gerekir.

Burada, bugün yapılan tartışmalarda, biraz önce, 55 inci hükümetin; yani, azınlık hükümetinin, dünyadaki kriz içinde Türkiye'yi yöneten azınlık hükümetinin, ekonomik göstergelerde ne yaptığını sordu arkadaşlarımız. Enflasyonu yüzde 90'lardan yüzde 50'ye indirdi ve dünya ticaret hac-

mi yüzde 9'lardan yüzde 3'lere gerilerken, Türkiye'nin bütçesi yüzde 4'e yakın oldu. Bütçe disiplinini sağlandı ve ihracat reel olarak yüzde 6 arttı, ihracatın, ithalatı karşılama oranı ise yüzde 54'ten yüzde 59'a çıktı.

Bu dönem eleştirilebilir. Biz, 1983 ilâ 1991 döneminin, yani Türkiye'de zihniyet değişikliğinin devriminin yapıldığı dönemin bu Parlamentoda çok eleştirildiğini; ama, belli bir dönem sonra, o yapılara, herkesin, parti programlarında sahip çıktığını gördük. Cesur olduğunuz sürece ve sorunları çözdüğünüz sürece eleştirileceksiniz; ama, zaman, sizin haklı olduğunuzu gösterecektir, bizim haklı olduğumuzu da bu yüzden gösterecektir. Biz, Türkiye'nin bugünkü mevcut meselesinin, devletçi ve aşırı merkezîyetçi yapıdaki yozlaşmada yattığını çok açık belirtiyoruz.

Bugün bütçe açığının gayri safi millî hasılaya oranı eğer yüzde 7'lerden yüzde 12'lere çıkmışsa, bu, Türkiye tarihinin en yüksek bütçe açığına denk geliyorsa, burada program revizyonu gerekir. Eğer bu ülkenin para arzı, basit anlamda, dar anlamda para arzı 15 katrilyonsa, geniş anlamda döviz tevdiat hesaplarının dahil olduğu para arzı 28 - 29 katrilyonsa bütçe açığı 10 katrilyon, kamu bankalarındaki görev zararı 4 katrilyonsa, kamunun, devletin bütün piyasalara egemen olduğu, kaynaklara el koyduğu görülecektir. Devleti, ekonomide her türlü sorunu çözen, her türlü kararı alan bir mekanizma olmaktan çıkarmak zorundayız.

Değerli arkadaşlarım, açıklık çok önemli, beklentileri olumluya çevirmek çok önemli. Bu bütçeyi getiren hükümet, bize ekonomik programı ve hedeflerini, bu bütçe açığını nasıl finanse edeceğini de getirmek zorundadır, bunu bize sunmak zorundadır, Parlamente'ye sunmak zorundadır. Biz, bu programın, bu bütçenin nasıl finansa edileceğini bilmek istiyoruz. Biz, reel faiz oranlarının ne olacağını ve ona göre gelirlerin artırılması ve harcamalarda disiplin getirilmesinin gerekli olup olmadığını burada tartışmak istiyoruz. Ben inanıyorum ki, hükümet, bugün, bu bütçe açığına rağmen, alacağı reform anlamındaki kararlarla, 2000 yılında daha sağlıklı bir bütçe yapacaktır, iç ve dış dengede gerekli adımları atacak, çabaları gösterecek ve sonuç alacaktır.

Burada bir önerim var; kamu bankalarına, artık, Türkiye, görev zararı yüklememelidir. 233 sayılı KİT Kanununda, bu anlamda değişiklik yapmak gerekir. Bu enflasyon ortamında, riskin yüksek olduğu noktada, Türkiye, kamu bankalarını, piyasalarda diğer bankalarla eşit şartlarda rekabet edebilecek ve işlem yapacak hale getirmek durumundadır. Kamu bankalarının özelleştirilmesi işlemi bir yandan yürütülmeye başlanırken, öbür yandan KİT Kanununda ve diğer ticaret kanunlarında gerekli değişiklikler yapılarak, görev zararı, KİT ve kamu kuruluşlarına verilmemelidir. Mevcut görev zararları ödenmeli ve daha başka görev zararları kamu bankalarına yüklenmemelidir.

Eğer, bu kamu bankalarının, bankacılığın, ekonominin damarı olduğunu düşünürsek, dünyadaki krizi dikkate alıp, şeffaflığı önemli hale getirirsek, bu çıkardığımız Bankalar Kanunu gereklidir; ama, yeterli değildir. Kamu bankalarıyla ilgili bir işlem yapılmadığı için ve Bankalar Kanununun oluşturduğu ...

BAŞKAN – Sayın Çelebi, 1 dakika veriyorum; buyurun efendim.

İŞİN ÇELEBİ (Devamla) – ...bu olumlu havayı geçiştirmeden, bu olumlu hava dağılmadan, mutlaka, kamu bankalarıyla ilgili radikal kararları almak durumundayız. Bunu, hükümete öneriyorum ve bu konuda gerekli atımları yapmasını diliyorum. Bu konuda da, kendilerine gerekli destekte bulunacağımıza söz veriyorum.

Bütçenin hayırlı uğurlu olmasını diliyor, hepimize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çelebi.

Anavatan Partisi Grubu adına ikinci söz, Kırkkale Milletvekili Sayın Gökbulut'un.

Buyurun efendim. (ANAP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

ANAP GRUBU ADINA NİHAT GÖKBULUT (Kırkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Danıştay Başkanlığı, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu 1999 yılı bütçeleri üzerinde Anavatan Partisi Grubu adına görtüş ve düşüncelerimi belirtmek üzere huzurlarınızdayım. Bu vesileyle, Sayın Başkanı ve siz değerli üyeleri saygıyla selamlar, aziz milletimin de mevlit kandilini kutlarım.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 1868 yılında Şûrayı devlet adıyla kurulan Danıştay Başkanlığı, sırasıyla 1876, 1924, 1961 ve nihayet 1982 Anayasasında yer almıştır. Bugün ise, yargı görevi yanında, danışma ve incelemeyle görevlendirilmiştir.

1961 Anayasasının 114 üncü maddesi, özelle "İdarenin hiçbir eylem ve işlemleri, hiçbir şekilde yargı denetimi dışında bırakılamaz" diye düzenlenerek, kişileri, temel hak ve özgürlükleri kullanmada, devlete karşı korumakta ve himaye etmektedir. Bugün, Danıştayımız, yargı, temyiz ve danışma mercii olarak, üç önemli görevi yerine getirmektedir.

Böylesine önemli bir görevi ifa eden bu anayasal kuruluşumuz, çok yoğun bir iş hacmi altındadır. Bir örnek vermek gerekirse; 1996 yılında 114 027 dosyadan, ancak 55 281 dosyayı neticelendirmiştir; yani, bir dosyaya iki yılda sıra gelmektedir.

Gecikmiş adalet, adalet olmaktan çıkmakta, adaletsizlik getirmektedir. Yargının, hızlı, etkin ve doğru karar vermesi, toplumsal düzenin ve barışın güvencesidir. Aksi halde, hukuk dışı, yasadışı çözüm arama gayretleri artar, mafyalaşmalar ve çeteleşmeler oluşur. Bu nedenle, Danıştayımızın layıkıyla görev yapabilmesi için, üzerindeki bu ağır iş yükünün azaltılması için acil tedbirlerin alınması gerekmektedir. Mekân ve personel sorunları çözümlenmelidir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; yargı kararlarının uygulanması konusunda tereddüte düşülmemelidir. Keyfi tutumlar neticesi uygulanmayan yargı kararları, adalet duygusunu zedelemektedir. İş yükünün azaltılması, adaletin hızlı bir şekilde tecelli etmesi çerçevesinde, yurttaş ile devlet arasındaki anlaşmazlıkların bir kısmını yargıya gitmeden çözecek kurumlar, yargı sistemimize mutlaka yerleştirilmelidir.

Danıştay Başkanlığımıza ayrılan bütçenin hayırlı olmasını temenni ederken, yoğun çalışma ve iş hayatlarında, Danıştay çalışanlarına başarılar diler, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bütçesi hakkında da görtüşlerimi beyan etmek isterim.

Cumhuriyetin kurucusu ve ülkenin kurtarıcısı Mustafa Kemal Atatürk "Ey, Türk Gençliği, birinci vazifen Türk istiklâlini ve cumhuriyetini iflelebet muhafaza ve müdafaa etmektir" demiştir. Atatürk, cumhuriyeti gençliğe emanet etmiştir. Acaba, gençlik neye emanettir? Bakıyoruz, gençliğin bir kısmının sokaklara, bir kısmının sefahata, bir kısmının sefalete, bir kısmının tarikatlara, bir kısmının bar ve diskoteklere emanet edildiğini görüyoruz. Türk Milleti olarak, bu keyfiyete "hayır" diyoruz. Yine, Atatürk'ün deyişiyle, cumhuriyet, Türk gençliğine emanettir; Türk gençliği de Türk Milletine emanettir; bu konuda da en büyük güç ve kudretini damarlarındaki asil kandan alır. (ANAP ve MHP sıralarından alkışlar)

Unutmayalım ki, gençliğimiz, millet mabedinin mihrabıdır. Onlar, Çanakkale'de yedi düvele karşı koyan Asım'ın neslidir; Menemen'de şehit düşen Kubilay'dır; gönül cephesinin nümâyîşsiz maden işçileridir. Gençlerimizi 21 inci Yüzyıla hazırlarken, kendisine güvenen, memleketini seven, çağı yalıtlayan bir nesil oluşturmak zorundayız. Maddî alanda olduğu kadar, gençlerimizi manevî alanda da mücehhez hale getirmek, bizim yegâne hedefimiz olmalıdır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; gençliğin spor imkânlarının artırılması, uyuşturucu, alkol, kötü alışkanlıklardan uzaklaştıracak tedbirlerin alınması, spor tesislerinin sayısal olarak artırılması yanında uluslararası standarta ulaştırılması, ata sporu güreşin geliştirilmesi, amatör sporun ve amatör kulüplerin korunması, kalkındırılması, spor faaliyetlerinin yurt dışında yaygınlaştırılması, sporun kitlelere indirilerek sevdirilmesi, semt sahalarına önem verilmesi, gençlik kamplarının sayılarının artırılması ve standartlarının yükseltilmesi, tüm bu sportif faaliyetler içerisinde sevginin, dayanışmanın ve hoşgörünün gençlik arasında yaygınlaştırılması, herhalde hepimizin ortak arzu, talep ve özlemidir. İktidarın ve muhalefetin ortak uzlaşma alanı, nüfusumuzun yüzde 31'ini teşkil eden gençliğimizin, sevgi ve hoşgörlü ortamında; ama, Batı standartlarında yaygın spor yapma isteğidir.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünden sorumlu devlet bakanlığımızın programında, sporu toplumumuzun bir yaşama biçimi haline getirmeyi, her yaşta vatandaşımızın düzenli spor yapmasını, gençlik ve spor tesislerini ülke geneline yaygınlaştırmayı, toplumumuzu spor yapan, sağlıklı, dinamik ve bilinçli bir toplum olarak geleceğe hazırlamayı amaçladığımızı belirtmektedir.

Bakanlığın programındaki hedeflere katılmamak mümkün değil. Şüphesiz, devletin asli görevlerinden birisi de budur. Geleceğimizin teminatı olan gençlerimize sportif faaliyetlerde altyapı oluşturmak hedefimizdir. Nitekim, Anayasamızın 58 ve 59 uncu maddeleri, istiklal ve cumhuriyeti emanet ettiğimiz gençlerimizin ve her yaşta vatandaşlarımızın, bedensel ve ruhsal yönden sağlıklı yetişmesi için, devletimizin, her türlü tedbiri almasını hükme bağlamıştır.

Bugün, ülkemizde, açık kapalı, irili ufaklı 1 730'a yakın spor tesisi vardır. Buna karşılık, bu sayı, Almanya'da yaklaşık 72 000, Hollanda'da 7 000 civarındadır. Batı ülkeleri, bütçelerinde, her yıl, azımsanmayacak oranlarda, spora katkıyı sürekli sağlamaktadırlar. Bizde ise, maalesef, ülke, yarım ve bitirilemeyen tesislerle doludur; onbeş - yirmi senede bitmeyen tesislerimizin mevcut olduğunu her ilimizde görebiliriz. Belli bir termin dahilinde, öncelik sırasına göre -yenilerine başlamak şartıyla- yarım tesislerin bitirilmesini talep ediyoruz.

Spordan Sorumlu Sayın Devlet Bakanımızın, 1998 yılı bütçesinde, milletvekili olarak, o dönemin sorumlu devlet bakanından, haklı ve doğru talepleri olmuştur. Şimdi, biz de, birer milletvekili olarak, bu haklı ve doğru taleplerin gereğini, kendisinden, bakan olarak bekliyoruz. Spor yönetimi özerk olmalı, sahâ ve tesislerin yapım, bakım ve onarımı yerel yönetimlere devredilmeli. Sporda, devletin bilgi kaynağı üniversitelerdir; sporda, devlet - üniversite ilişkisinde otorite üniversitedir, danışılacak tek merci de üniversitedir.

Bu taleplere, biz de şunları ekliyoruz: Sporda başarılı üniversite öğrencilerine ayrıcalık tanınmalı, burs verilmeli; sporda başarılı lise öğrencilerine, üniversiteye kolay girme imkânı ve ayrıcalığı tanınmalıdır; büyük holdingler, cirolarının binde 5'ini spor tesislerinin yapımına mutlaka ayırmalıdır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün bütçesini takiben, biraz da Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunun bütçesi üzerinde fikirlerimi beyan etmek istiyorum. Anayasamızın 60 ncu maddesi "Herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir" ifadesiyle, devletin, bütün vatandaşlarımızın sosyal güvencede olması gerektiğini ve yarınları güvenle bakabilmesini sağlayacak önemli bir hükümdür.

Sokaklarda gezen...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gökbulut, 1 dakika veriyorum; buyurun efendim.

NIHAT GÖKBULUT (Devamla) – Gençliğimize sahip olduğumuz gibi, sokaklardaki çocuklarımıza, kimsesiz kadınlarımıza, aileleri tarafından terk edilen kadınlara, ihtiyarlarımıza bakmak devletin asli görevlerindedir.

Türkiye Cumhuriyeti Devletinin, milletiyle bölünmez bir bütün olduğuna inanan, ülkesini seven, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı, millî ve milliyetçi çizgide, demokrat ve çağdaş gençler yetiştirmeleri dileğiyle, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu bütçelerinin hayırlı olmasını diliyor, saygı ve sevgilerimi sunuyorum. (ANAP, DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gökbulut.

Gruplar adına konuşmalara devam ediyoruz.

Demokratik Sol Parti Grubu adına ilk söz, Çanakkale Milletvekili Sayın Sadık Kırbaş'a ait.

Buyurun efendim. (DSP sıralarından alkışlar)

Sayın Kırbaş, eşit mi taksim edeceksiniz 20 dakikayı?

SADIK KIRBAŞ (Çanakkale) – 5'er dakika Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

DSP GRUBU ADINA SADIK KIRBAŞ (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hazine Müsteşarlığı bütçesi üzerinde, Demokratik Sol Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Hazine Müsteşarlığı, özellikle iç ve dış ekonomik politikaların belirlenmesinde ve uygulanmasında, kamu finansmanının sağlanmasında önemli görevleri olan bir kuruluşumuzdur. Ülkemiz ekonomik alanda ciddi sorunlar yaşamaktadır. Devlet bütçesinin önemli bir bölümü iç ve dış borç faizlerine gitmektedir. İç ve dış borç stokları önemli boyutlara varmıştır. Devletin yatırım harcamalarına yeterli kaynak ayıramaması nedeniyle, temel işlevleri olan altyapı, eğitim, sağlık, adalet gibi alanlardaki hizmetler bundan olumsuz etkilenmektedir. Bu sorunlar yılların birikimidir; bunların çözümü, ciddi ve köklü bazı yapısal önlemlerin alınmasını ve kararlılıkla uygulanmasını gerektirmektedir. Öncelikle alınması gereken önlem, kamu finansmanının sağlıklı bir yapıya kavuşturulmasıdır.

Geçen yıl gerçekleştirilen vergi reformu, vergi tabanının genişletilmesi ve kayıtdışı ekonominin kayda geçirilmesi konusunda önemli düzenlemeler içermektedir. Gelir artırıcı etkisi zamanla ortaya çıkacaktır; sabırla ve kararlılıkla uygulanması gerekmektedir. Yasa yürürlüğe gireli bir yıla yakın zaman olmuştur. Uygulamada bazı sorunlar yaratmış olabilir; bunların, yasanın özünü ve mantığını zedelemeyen, bir ince ayar şeklinde düzeltilmesine gidilebilir. Bundan sonra, vergi alanında yapılması gereken reform, vergi yönetim ve denetimi alanında olmalıdır; çıkarılan vergi yasalarının başarısı büyük ölçüde buna bağlıdır.

Aşırı derecede artan kamu açıklarını sadece vergi gelirleriyle finanse etmek doğru değildir. Vergi kapasitesinin aşırı zorlanması, ekonomik ve sosyal açıdan sorunlar yaratabilecektir. Yapılması gereken, bir taraftan kamu finansmanını sağlıklı bir yapıya kavuştururken, diğer taraftan da kamu harcamalarında tasarrufa gitmektir. Diğer bir deyimle, harcama reformuna gidilerek, devletin, kendisine bir çekidüzen vermesi gerekmektedir.

Bu çerçevede alınması gereken önlemleri şöyle sıralayabiliriz: Bütçe sistemi, reforme edilerek, savurganlığı önleyici ve işlevlerini en iyi bir biçimde yerine getiren bir yapıya kavuşturulmalıdır. Bu çerçevede, harcamalarda önceliklerin belirlenmesi, performans ölçülmesi, harcama strec-

lerin modernize edilmesi ve rasyonelleştirilmesi, muhasebe kod ve yapılarının modernizasyonu, saydamlaşırma, birden fazla yılı içeren bütçe uygulamasına gidilmesi düşünlülebilir. Borç yönetiminde reforma gidilmelidir. Etkin bir muhasebe sistemi kurulmalıdır. Genel ve katma bütçeli idarelerin borçları sağlıklı bir biçimde izlenebilmeli ve denetlenebilmelidir. Sağlıklı veri tabanı oluşturularak, kamu ve özel kesimin gereksinimi olan bilgilerin, ilk elden, güvenli ve hızlı bir biçimde ulaşması sağlanmalıdır. Diğer bir deyimle, saydamlık gerçekleştirilmelidir. Bu konuda yürütülen projeler hızla sonuçlandırılmalıdır.

Özelleştirmenin ve yap-işlet-devret sisteminin hukuksal altyapısı kurulmalıdır. Özelleştirmeyi bekleyen kamu kuruluşlarındaki sorunlara çözümler bulunmalıdır.

Kamu idare ve kurumları yeniden organize edilmelidir. Benzer işlevleri yerine getiren kurumlar birleştirilmelidir.

Kamu istihdamında reforma gidilmelidir. Bir karmaşa haline gelmiş ücret sistemi, yeni bir yapıya kavuşturulmalıdır. Ücret sistemindeki anlamsız farklılıklar ve adaletsizlikler giderilmelidir.

Yerel yönetimlerin mali yapıları sağlıklı bir hale getirilmelidir.

Sosyal güvenlik sisteminin sorunlarına çözümler getirilerek, bütçeye aşırı yük oluşturmasının önüne geçilmelidir.

Devlet ihale sistemi yeniden düzenlenmelidir. Yolsuzlukları önleyici, yatırımları hızlandıran saydam bir sisteme geçilmelidir.

Kamu kuruluşlarının bina ya da tesis gereksinimlerinin satın alma, kiralama ya da diğer yollarla karşılanmasında belli ölçüler ya da standartlar saptanmadığından, hizmet binaları ya da sosyal tesislerde büyük, gösterişli, pahalı mekânlara yönlendiği, aşırı derecede lüks tefrişe gidildiği görülmektedir. Bu konuda belli bir disiplinin sağlanması gerekmektedir. Kamu konutları ve dinlenme tesislerinin kullanımında eşitlik, adalet ve etkinlik getiren, savurganlığı önleyici önlemler alınmalıdır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kırbuş, 1 dakika veriyorum efendim, buyurun.

SADIK KIRBAŞ (Devamla) - Sözlerimi bağlarken şunu vurgulamak istiyorum. Yüce Meclisten Bankalar Yasası geçmiştir; sosyal güvenlik ve yerel yönetim reformları da sırada beklemektedir. Türk toplumunun özlemini çektiği siyasal ve bunun sonucu olan ekonomik istikrar devam ettiği takdirde, sorunların önemli bir bölümünün üstesinden gelinebilecektir. Böylece, köylümüze, işçimize, memurumuza ve emeklimize daha iyi olanaklar sağlayabilme onuruna ve mutluluğuna erişebileceğiz.

Bu duygu ve düşüncelerle, Demokratik Sol Parti Grubu ve şahsım adına hepinize saygılar sunuyor, teşekkür ediyorum efendim. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kırbuş.

Demokratik Sol Parti Grubu adına ikinci söz, İstanbul Milletvekili Sayın Erdoğan Toprak'ın.

Buyurun Sayın Toprak. (DSP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakikadır.

DSP GRUBU ADINA ERDOĞAN TOPRAK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli üyeler; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bütçesi üzerinde, Demokratik Sol Parti Grubunun görüşlerini açıklamak üzere, huzurunuzda gelmiş bulunmaktayım; hepinizi saygıyla selamlarım.

Sayın Başkan, değerli üyeler; ülkemizde sporun önemi anlaşılmış; ama, ne yazık ki, sporu hak ettiği yere getirdiğimizi söylemenin hiç de anlaşılır bir durum olmadığını söylemek istiyorum. Bunun başlıca nedeni, toplumda spor bilincinin yeterince oluşmaması, planlamanın eksik olması, spora yeterli bütçenin ayrılamaması olması.

Değerli arkadaşlarım, yıllardan beri ihmal edilen Spor Şurasının, Sayın Devlet Bakanımız tarafından yapılmasını saygıyla karşılıyoruz. Sporun içinden gelmiş bir arkadaşımızın bu konuya el atmasını ve biraz sonra sözlerimde değineceğim eksiklikleri de bir an evvel gidereceğini umut ediyorum.

Spor iki açıdan çok önemlidir. Birincisi, spor dışı açılmadığı; spor, propagandadır; spor, bir ülkenin dışı tanıtımıdır. İkincisi ise, sanayinin gelişmesiyle beraber insanların hareket kabiliyetinin azalması ve sanayide işçilerimizin veya çalışanlarımızın emekten ziyade takip edilir konuma gelmeleri, sağlıklı bir vücuda sahip olmaları için, spor, burada, çok önemli bir noktaya gelmiştir. Ne yazık ki, bedensel hareketleri azalan toplumun ve vatandaşlarımızın büyük bir kısmı spor yapma imkânı bulamamaktadır. Bunun da başlıca nedeni, büyük şehirlerde, artan arazi rantından dolayı spor alanlarının yok edilmesidir. Spor alanlarının yok edilmesi bir yana, toplum, nefes alacak alanlara bile, ne yazık ki, sahip olamamaktadır.

Sayın üyeler, hepimizin, yakın zamanda, şu Parlamentoda görüşeceği bir Yerel Yönetimler Yasa Tasarısı var. Bu konuyla ilgili rantı bir kenara bırakarak, 65 milyonun spor yapması için gerekli temaslara şimdiden yapmamız, o tasarıda sporun ve spor alanlarının gelişmesi için katkıda bulunmamız gerektiğini vurgulamak istiyorum.

Biz, Demokratik Sol Parti olarak, programlarımızda da yazdık; devletin kamu arazilerini spor alanları için, il gençlik müdürlüklerinin emirlerine vereceğiz. Bununla birlikte, spora elimizden gelen desteği de vereceğimizi taahhüt ediyoruz.

Bugün, tanıtım ve dışı açılma konusunda da, büyük bir sıkıntımız var; çünkü, spor, Türkiye'de, ne yazık ki, sadece bir tek branşta ön plana çıkmıştır. Sanki, Türkiye'de spor, bir tek branşla temsil edilir duruma gelmiştir. Bu da, futboldur. Ne yazık ki, bir futbola ayrılan para, Türkiye'de tüm spor branşlarına ayrılan paradan daha fazladır. Burada, hepimize bir görev düşmektedir. Bu görev de, Türkiye'nin bu noktasına parmak basıp, basınımızın ve medyamızın yurt dışında başarılı olmuş sporcularımızı da, diğer branşlardaki sporcularımızı da, bu noktada teşvik edip, daha da ileri götürmektir.

Ülkemiz üç tarafı denizlerle çevrili; ama, su sporlarında Türkiye'nin adı duyulmuyor. Ülkemiz dağlarla çevrili; ama, ne yazık ki, kış sporlarıyla ilgili herhangi bir isimimiz yok. Ne yazık ki, temsilci dahi gönderemiyoruz birçok branşta.

Sporun bir başka önemli noktası da, Türk gençliğinin kurtarılmasıdır. Türk gençliğinin kurtarılması için, bizim, spora gereken önemi göstermemiz lazım; ama, hangi spora; amatör spor kulüplerine. Amatör spor kulüpleri, gençliğin fidanlığıdır. Amatör spor kulüpleri, gençliğin, Türkiye'de, dışarıda temsil edilmesinin ana kaynağıdır. Eğer, biz bu kaynağı kurutursak, gerekli önemi vermezsek, Türkiye'de sporun gelişmesini söyleyemeyiz.

Değerli arkadaşlarım, bir ülkede sporun gelişebilmesi için en büyük aş, olimpiyatlardır. Türkiye'nin olimpiyatlar konusuna da gerekli önemi göstermesi lazım; ama, olimpiyatlarda Türkiye'nin en büyük zaafı -sürem az kaldığını biliyorum- Türkiye'nin deneyiminin olmayışındır. Türkiye, 1971 yılından bugüne, Akdeniz Oyunlarından bugüne ciddi bir organizasyon yapmamıştır. Türkiye, bir şey talep ederken, tesis olarak eksiklerimiz var, yeterince sporcumuz yok, kaynağımız da yok; ama, bizim deneyim sorunumuz da var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Toprak, 1 dakika eksüre veriyorum; buyurun efendim.

ERDOĞAN TOPRAK (Devamla) – Bizim, 2008 veya 2012 olimpiyatlarına müracaat etmeden önce veya müracaat ettikten sonra, bir an evvel organizasyonlar konusunda ülkemizi hazır hale getirmemiz lazım.

Tesisler konusunda da işler acısı durumdayız. Ülkemiz, bir tesis enkazı içindedir. Sayın Bakanımızdan, yararlı olan tesislerin bir an evvel bitirilmesini, eğer yararlı değilse bunların ikinci plana atılmasını talep ediyoruz. Türkiye, tesis olarak dünyanın çok gerisindedir. Almanya'nın 70 000 tesisi, 24 milyon sporcusu vardır; İtalyan'ın 57 milyon nüfusu, 46 000 tesisi, 14 milyon sporcusu vardır; Türkiye'nin yarım yamalak 2 000 tesisi, 550 000 sporcusu vardır ve bu 550 000'in de ne kadarı şu anda lisanslıdır bu da tartışılır durumdadır.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bütçesinin ülkemize hayırlı olmasını diliyor; hepinize, saygılar sunuyorum. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Toprak.

Demokratik Sol Parti Grubu adına üçüncü söz, Ankara Milletvekili Sayın Ayşe Gürocağ'ın; buyurun efendim. (DSP sıralarından alkışlar)

Konuşma süreniz 5 dakikadır.

DSP GRUBU ADINA AYŞE GÜROCAĞ (Ankara) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; konuşmama başlarken, Yüce Meclisi ve ekranları başında bizleri izleyen halkımızı, şahsım ve Demokratik Sol Parti Grubu adına saygıyla selamlarım.

Anayasamız, devletimizi, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olarak tanımlamıştır. Sosyal devlet, maddî ve manevî anlamda güç durumda kalmış, ihmal edilmiş, bakım, destek, korunma talep eden yurttaşlarına karşı sosyal, ekonomik, destek taahhüdünde bulunan ve bunları kendi açısından görev, yurttaş açısından ise hak kabul eden devlettir. Anayasada ifadesini bulan bu devlet anlayışımız, binlerce yıllık toplumsal gelişmemiz, dayanışma bilincimiz, yardımlaşma geleneği ve birikimimizle birleşince, sosyal hizmetlerin önemi daha iyi anlaşılır.

Bugün bütçesini gördüğümüz Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, her yaşta korunma, bakım ve destek isteyen yurttaşlarımıza hizmet eden, sosyal devletin temel sorumluluklarının yerine getirilmesinde vazgeçilmez öneme sahip bir kurumumuzdur. Doğumdan başlayarak ölüme kadar bir ömür boyunca uzanan süreçte, bir aile, anne baba, çocukları, yaşlıları için ne yapıyorsa, onu yapma çabası sorumluluğunda olan; temelleri, yetmişsekiz yıl önce, Büyük Önder Atatürk tarafından atılan ve çeşitli aşamalardan geçerek bugünkü yapısına kavuşan Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, her yönüyle üzerinde önemle durulması gereken bir kurumdur.

Biliyoruz ve izliyoruz ki, kurum, hızla gelişmekte ve bugün 336 sosyal hizmet kuruluşuyla, korunmaya muhtaç çocuklara, özürlilere, yaşlılara, sokak çocuklarına, kadınlara ulaşmakta; ortalama 30 000 kişiye, 24 saat kesintisiz, 50 000'i aşkın yurttaşa da gündüz hizmet vermektedir. Sınırlı bütçe ve personel olanaklarına rağmen daha çok yurttaşımıza ulaşmak; mutlu, başarılı çocuk ve gençler yetiştirmek; özürlileri üretken kılmak; yaşlılarımızı huzurlu, sevgi dolu, sıcak ortamlarda koruyabilmek; sokak çocuklarını, sokağın tehlikelerinden uzak tutmak yolunda çaba sarf etmekte çok önemli adımlar atmaktadır. Bu hizmetlerdeki, özellikle güç koşullardaki çocuklara götürülen hizmetlerdeki aksamaların bedelini, toplumun ağır biçimde ödeyeceği gerçeğini gözardı etmemeliyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kurum, haklarında korunma kararı alınmış çocukların, yaş, cinsiyet ve öğrenim durumlarına uygun bir sosyal hizmet programından yararlandırılmasını

sağlamaktadır. Öz ailesi içinde bulunmalarına olanak bulunmayan çocuklar için, aile ortamının yerini tutabilecek ve korunmalarını sağlayacak alternatif hizmetler geliştirmiş; bunlar, koruyucu aile ve evlat edinme hizmetleridir. 1999 yılı nisan ayı sonu itibarıyla, 54'ü kız, 47'si erkek olmak üzere 101 çocuk evlat edindirilmiş, gelecekleri güvence altına alınarak, bir aile ortamına kavuşmaları sağlanmıştır.

Cezaevlerinde hükümlü, tutuklu bulunan kadın mahkûmların 0-12 yaş grubundaki çocuklarının cezaevi yaşamından bir ölçüde de olsa kurtulabilmeleri amacıyla, Adalet Bakanlığı ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunun bağlı olduğu bakanlık arasında "Uçurtmayı Vurmasınlar" projesi olarak adlandırılan bir protokol imzalanmış; bu protokolle, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bağlı faaliyet gösteren kreş ve gündüz bakımevlerinde, bu çocuklar için kontenjan ayrılmıştır. Yine "Sevgi Zinciri" adı verilen bir projeye, 0-6 yaş grubu korunmaya muhtaç çocukların, kamu ve özel kurumlarda kreş ve gündüz bakımevlerinden yararlandırılmaları sağlanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; korunma altında bulunan çocuk ve gençlerin başarılarında olumlu gelişmeler devam etmektedir. 1997-1998 öğretim döneminde, üniversiteye girmeye hak kazanan gençlerin sayısı, önceki yıllara göre yüzde 55 oranında artış göstermiştir; okul başarılarının artırılmasının yanı sıra, sosyal ve kültürel etkinliklerde de aktif olmaları sağlanmıştır. Öğrencilerine çok sıcak ilgiyle kucak açan Sayın Bakanı ve kurum çalışanlarını kutlarız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gürocağ, 1 dakika ekstre veriyorum.

Buyurun efendim.

AYŞE GÜROCAĞ (Devamla) – Ancak, kurumun ülkemizin ve ulusumuzun geleceği için yarışamsal nitelikteki bu hizmetlerinin yerine getirilebilmesi, sahip olduğu bütçe olanaklarıyla, nitelikli ve yeterli sayıda personel istihdamıyla yakından ilgilidir.

Yukarıda açıklamaya çalıştığım, devletimizin özel hizmet ve desteğine gereksinim duyan yurttaşlarına bir aile sorumluluğu içinde hizmet veren her türlü tartışmanın dışında tutulması gereken kurumun bütçesinin de her türlü kısıtlamanın dışında tutulması gerektiğini bir kez daha vurgulamak istiyorum.

Yüce Meclisin, bu bakışla, kuruma gereken desteği vereceğine inanıyor; Grubum Demokratik Sol Parti adına Yüce Heyetinize saygılar sunuyorum. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gürocağ.

Demokratik Sol Parti Grubu adına son söz, Bursa Milletvekili Sayın Ali Arabacı'ya aittir.

Buyurun efendim. (DSP sıralarından alkışlar)

Konuşma süreniz 5 dakikadır.

DSP GRUBU ADINA ALİ ARABACI (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Danıştay bütçesi üzerinde Demokratik Sol Partinin görüşlerini açıklamak üzere söz aldım; şahsım ve Grubum adına hepinize saygılar sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, demokratikleşme ve insan hakları sorunundan sonra Türkiye'nin en önemli sorunlarından birisi de hukuk devleti olma sorunudur. Hukuk devleti, devletin bütün işlem ve eylemlerinin hukuka, demokratik liberal bir anayasaya uygunluğu ya da hukukun üstünlüğü veya hukuk önceliği anlamına gelir. Devletin hukuka uygunluğunu sağlamanın yolu yargı denetimidir. İdarenin denetlenmesi yolları arasında en güvenilir ve tarafsız olan yargıdır. İdarî yargı dene-

timi, idareden gelebilecek ihlallere karşı en önemli güvence ve yaptırımdır, hak ve özgürlüklerin korunmasının başlıca güvencesidir. Bu anlamda, Türk Danıştayının Türk demokrasi hareketleri içinde önemli bir yeri vardır. Danıştayın kuruluşu, işleyişi ve idarî yargılama usulüyle ilgili bugüne kadar çok sayıda yasal düzenleme yapılmış olmasına karşın, zaman içinde toplumsal, siyasal yapının değişmesine koşut yeni yasal düzenlemeler yapılması zorunlu hale gelmiştir. İdarî yargı sisteminizin bugün için Anayasadan, yasalardan ve uygulamadan kaynaklanan sorunları vardır. Sözgelimi, Anayasanın 125 inci maddesinde, idarenin tüm eylem ve işlemleri yargı denetimine tabi tutulmuşken; aynı Anayasa, Cumhurbaşkanının tek başına yapacağı işlemleri, Yüksek Askerî Şûra kararlarını, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararlarını, Sayıştay kararlarını ve uyarma ve kınama cezalarını yargı denetimi dışında tutmuştur; bu sınırlandırmanın hiçbir haklı gerekçesi olmaz. Bu hükümler, cumhuriyetin nitelikleri arasında sayılan hukuk devleti kavramıyla bağdaşmamaktadır.

Öncelikle, Danıştay Kanunu ve İdarî Yargılama Usulleri Kanununun da, Anayasada yapılması önerilen değişikliklere koşut değişiklikler gerçekleştirilmelidir. Ayrıca, Danıştay Kanununda, kuruluş ve işleyişe ilişkin yeni düzenlemeler yapılmalıdır.

Şûre kısalığı nedeniyle ayrıntıya giremiyorum; ancak, yargının ortak derdi işyükünün fazlalığı. Yüksek mahkemelerin belli dairelerinde mevcut dosya sayısı olağanüstü şekilde artmıştır. Danıştayda 1999 yılına devreden dosya sayısı 68 010'dur. Sorunun çözümü, idare ile vatandaş arasındaki uyumsuzluğu azaltmak olmalıdır; bunun yolu ise, İdarî Usul Yasasının gecikmeksizin yürürlüğe konulmasıdır. İdarî Usul Yasası, hem idareyi hukuka uygun davranmaya sevk edecektir hem de menfaati ihlal edilenlere, yargıya başvurmadan önce, idarî itiraz yoluyla, anlaşmazlığın idare içinde çözülmesi olanağı verecektir. Böyle bir yasanın kabulü, uyumsuzlukları kaynağında azaltacağı gibi, Danıştaya içtihat mahkemesi olarak çalışma olanağı yaratacaktır.

İkincisi, yasanın göre idarî yargıya yargıç atanabilmesi için hukuk fakültesi mezunu olma şartı yoktur. Programlarında hukuk bilgisine yer veren siyasal bilimler, idarî bilimler, iktisat gibi okullardan mezun olanlar da idare mahkemelerinde yargıç olabilmektedirler, açıköğretim mezunları dahi bu hakka sahiptir. Yeterli ölçüde hukuk nosyonuna sahip olmayan kişilerin, vergi mahkemeleri hariç, yargıç olmalarının önüne geçilmelidir.

Değerli arkadaşlar, Danıştayda işyükünün azaltılabilmesinin bir başka yolu da, Danıştay Kanununun, Danıştayda görülecek davaları düzenleyen 24 üncü madde kapsamının daraltılmasıdır. Diğerleri ise, yargıç çevrelerinde idarî ve vergi mahkemelerince verilen bazı kararların itiraz üzerine bölge idare mahkemelerince incelenip, kesin olarak karara bağlanmasıdır.

Değerli milletvekilleri, kuvvetler ayrılığının benimsendiği bir hukuk devletinde en temel unsurlardan birisi de yargı kararlarının yerine getirilmesi, uygulanmasıdır. İdarenin, işine gelmeyen yargı kararlarını uygulamaması, bağımsız yargının varlığına en büyük darbeyi vurur, toplumda yargıya olan güvenin yok olmasına neden olur. Ne var ki Türkiye'de, belediye başkanlarından bakanlara kadar birçok kamu görevlisi, anayasal, yasal emre karşın, idarî yargı kararlarını ya hiç uygulamamakta ya da biçimsel olarak uygulama yolunu seçmektedir. Bunun, hukuk adına acı ve utanç verici örneklerini çevre davalarında görüyoruz. Hele hele, davadan etkilenen yatırım sahibi siyaseten ve ekonomik olarak güçlüyse, yatırımcı-siyasetçi-bürokrat işbirliğinin çirkin yüzünü, hukuktanımazlığı rahatlıkla görebiliyoruz. Sanki, hukuk onlar için konulmamış gibidir. Bir bakıyorsunuz, yargının engelleyici kararlarına karşın, hukuka meydan okurcasına inşai faaliyetin bitirildiğine tanık oluyorsunuz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Arabacı, 1 dakika süre veriyorum.

Buyurun efendim.

ALİ ARABACI (Devamla) – Bu anlamda kendi bölgem olan Bursa, hukukun mezartaşlarıyla doludur.

Çözüm nedir; mevcut hukuk sistemi içinde yargı kararlarını yerine getirmeyen kamu görevlilerine karşı uygulanan cezaif, hukukî yaptırım yetersiz ve etkisizdir. Memurin Muhakematı Hakkındaki Yasa, zaten etkisiz olan cezaif yaptırımı hiç uygulanamaz hale getirmektedir. Bu durumda, öncelikle, İdarî Yargılama Usul Yasasının 28 inci maddesi değiştirilerek, yargı kararlarını uygulayan kamu görevlilerine verilecek ceza açıkça gösterilmeli ve bu suçun, Memurin Muhakematı Yasasına tabi olmadığı hüküm altına alınmalıdır.

İkincisi, Fransa'da 5 Şubat 1995 tarihinde yürürlüğe giren yasada yer aldığı gibi, idarî yargı kararlarının icra konusunda yargının emir vermesini öngören yetkiler tanımmalı, yargıcın yetkileri genişletilmelidir. Böyle bir düzenlemede Danıştay, kararı uygulamayan idare üzerinde uygulanacak yaptırım konusunda karar alma yetkisine de sahiptir.

Bunun dışında, Danıştay içerisinde idarî yargı kararlarının icramı gözeten bir daire kurulmalıdır. Bu daire, yargı kararlarını uygulamakla yükümlü idareyle temasa geçerek, söz konusu kararı nasıl icra edeceği konusunda yol göstermeli, gerektiğinde emir vermek suretiyle uygulanmalıdır.

Sözlerime son verirken Demokratik Sol Parti Grubu adına Yüce Meclisi saygıyla selamliyorum. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Arabacı.

Doğru Yol Partisi Grubu adına ilk söz, Samsun Milletvekili Sayın Kemal Kabataş'a ait.

Buyurun Sayın Kabataş. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreyi eşit mi paylaşıyorsunuz?

DYP GRUBU ADINA KEMAL KABATAŞ (Samsun) – 10'ar dakika.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

KEMAL KABATAŞ (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DYP Grubunun Hazine Müsteşarlığı bütçesi üzerindeki görüşlerini açıklamak üzere söz almış bulunuyorum; sözlerime başlamadan önce hepinizi saygıyla selamliyorum.

Hazine Müsteşarlığı, Türk kamu kesimi finansman yönetiminde fevkalade önemli ve kritik görev ve sorumluluklar taşıyan seçkin bir kuruluşumuzdur. Bu seçkin kuruluşumuzun kamu finansman yönetiminde karşı karşıya bulunduğu sorunlara satırbaşlarıyla değinmek ve toplu bir fotoğraf ortaya koymak istiyorum.

Sayın milletvekilleri, Ekim 1998'de 5,5 katrilyon lira olarak öngörülen 1999 yılı bütçe açığının 9,2 katrilyon lira olarak gerçekleşmesi öngörülmüştür. Bütçe açığı yüzde 67 oranında artırmıştır. 3,3 katrilyon lira olarak öngörülen faizdışı bütçe fazlası 1 katrilyon lira düzeyine çekilmiştir. Bütçe açığının millî gelire olan oranı yüzde 11,6 düzeyine yükseltilmiştir. Konsolide bütçede karşı karşıya bulunduğumuz tablo fevkalade zor bir tablodur; gelir bütçesinde ciddi kayıplar vardır; harcama bütçesinde tüm limitler kullanılmış, buna rağmen, açık 9,2 katrilyon lira düzeyinde ancak tutulabilmiş gözükmektedir.

Yine, 1998 yılı desteklemelerinden doğan görev zararları için bütçeye yeterli ödenek konulabilmiş değildir. Oluşan yaklaşık toplam 6 katrilyonluk açık kamu bankalarının bilançolarında park edilmiş vaziyette bekletilmektedir.

Yine, 1999 yılı tarımsal desteklemeleri için ihtiyaç duyulan finansman sağlanamamış, bütçe de küçük ayrıntılı rakamlar içinde toplam destekleme finansmanı için ciddi bir bütçe oluşturulamamıştır. Dolayısıyla, hükümet, önümüzdeki günlerde gelişen fiyat ve alım politikalarına paralel olarak gerekli finansmanı hazine tarafından sağlanmak üzere gerekli girişimleri başlatacaktır; ortada bir program yoktur, ortada bir destekleme bütçesi yoktur.

Bugüne kadar, yine kamunun en değerli asetleri içerisinde yer alan kârlı kuruluşlar özelleştirilmiş, 4 milyar dolarlık özelleştirme geliri, yine özelleştirme portföyünde bulunan zarar eden kuruluşlar için harcanmış; dolayısıyla, özelleştirme, bu hükümet için, bu bütçe için, bu dönem için bir kaynak olma özelliği taşımamakta, kendi kendine yetmemekte, ayrıca hazine kaynaklarına ihtiyaç halinde başvurulmaktadır. Hazine, buradaki açıkları da kapatmak zorundadır.

Yine, genelde mali disiplin ve denetim dışında kalan belediyeler, kamuya karşı yükümlülüklerini yerine getirmemekte, hazine kaynaklarından kullandıkları kredileri iade etmemekte, hazine, bu açıdan da büyük bir nakit ihtiyacıyla belediyelere destek sağlama yükümlülüğüyle karşı karşıya gelmektedir.

Değerli milletvekilleri, yine hazinenin karşı karşıya bulunduğu bir başka temel sorun, Türkiye'deki yatırımcı kuruluşlar, hazinenin kredi imkânları üzerinde hiçbir değerlendirme yapmadan mütthiş bir ihale portföyü oluşturmuşlar ve hazinenin tüm dış kanallarını âdeta kapatacak ölçüde, 13 milyar dolarlık bir kredi yükümlülüğü, kredi bulma ihtiyacı yaratmışlardır.

Bütün bunlar, hazinenin karşı karşıya bulunduğu iç finansman, dış finansman sorunu yönünden tabloyu ortaya koymaktadır. Bu 13 milyar dolarlık kredi ihtiyacı, temin edilmemiş kredilerle yapılan ihaleler, Türkiye'nin dışarıdaki kredi maliyetlerini libor artı yüzde 20'ler düzeyine yükseltmiştir. Bu tablodan çıkan, bu dehşet tablosundan çıkan en temel sonuç şudur: Hazinenin kamu adına finanse etmek zorunda kaldığı açık -yani 1999 yılı için- 15,2 katrilyon düzeyine ulaşmıştır. Bunun teknik adı PSBR diye tarif ettiğimiz oran yüzde 19 gibi bir düzeyi ifade eder hale gelmiştir. Bu, rekor düzeyde bir açığı ifade etmektedir ve kamu finansman yönetiminde emsali olmayan bir oran olarak ortaya çıkmaktadır.

Kamunun yukarıda belirttiğim yapı içinde ortaya çıkan açıkları doğrudan doğruya hazineye fatura edilmekte ve hazine, bir anlamda, bir açık yönetim merkezi haline gelmektedir. Kamuda oluşan tüm açıkların nihai sorumlusu olan hazine, açık finansmanı için iç ve dış piyasalardan borç bulmak zorundadır. Hazinenin, bugün, iç ve dış borçlarının toplamı yaklaşık 150 milyar dolar seviyesine yükselmiştir. Bu 150 milyar dolarlık iç ve dış borç servisi için hazine 1999 yılında 60 milyar dolar düzeyinde borç servisi yapmak zorunda kalmıştır. Bunun 30 milyar dolarlık kısmını yılın birinci yarısında tamamlamış, kalan 30 milyar için yılın ikinci yarısında kaynak bulmak, finansman bulmak yükümlülüğüyle karşı karşıyadır.

Sayın milletvekilleri, yılın ikinci yarısında bulunacak 30 milyar doların iç piyasalardan karşılanması halinde -ki, dış piyasalarda önemli darboğazlar vardır Türkiye, açısından- Türkiye bugünkü kurlar ve tahmin edilen faizlerle birlikte yaklaşık 12-13 katrilyon düzeyinde bir finansman maliyetiyle karşı karşıyadır ve bu maliyetle, hem bu yıl bütçesi hem de 2000 yılı bütçesi, sadece faiz maliyetleri itibarıyla, ipotek altına alınmış bulunmaktadır.

Bugünkü hazine yönetiminin, kamuda açıkların oluşmasına neden olan yanlış politikalar ve uygulamalara aktif şekilde müdahale etme imkânı maalesef bulunmamaktadır. Hazine, para ve sermaye piyasalarını ayakta tutabilmek için, sadece kendisine fatura edilen açıkları yönetme çabası içinde büyük bir mücadele vermektedir. Tüm iyi niyetli çabalara rağmen, bu tablonun sürdürülemez olduğu görülmektedir.

Hazine, açık yönetim merkezi olmaktan çıkarılıp, doğru, rasyonel, ekonomik politikaların oluşturulduğu, tüm ekonominin koordine edildiği, ekonomik politikaların uygulamasından teknik açıdan birinci derecede sorumlu bir kurum haline dönüştürülmek ve bu yaklaşımla yeniden yapılandırılmak zorundadır. Esasen, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun oluşturulmasıyla, organizasyon içinde yeniden ciddi bir bölünmeye ve kitleleme operasyonuna maruz kalacak olan bu önemli kurumun, bu vesileyle, ekonomik politikaların yönetilmesi, koordinasyonu ve uygulanması yönünden yeniden yapılandırılması ve ekonomide karar alma noktasında çok önemli bir kurum haline dönüştürülmesi ihtiyacıyla karşı karşıyayız.

Bu anlamda şunu tekrar vurgulamak istiyorum ki, Türkiye, bugün, yüzde 19,2'lik veya 19'luk kamu sektörü finansman açığıyla, borçlanma açığıyla karşı karşıyayken, kamunun tüm sorumlu kurumlarının yarattığı bu açığın, bir ölçüde, bir anlamda, sorumsuzluktan, bilgisizlikten, koordinasyonsuzluktan kaynaklanan bu açığın, yönetim açısından kamuda finansman yönetimi konusunu yeniden ele almak ve bu ihtiyaç içinde, hazineyi, gerçekten, ekonomik politikaların yönetimi açısından, etkin ve güçlü duruma getirmek zorundadır; aksi halde, bugünkü yapısı içinde, devlet, her köşede, her bölgede inanılmaz açıklar yaratan ve bu açıklarını nihai olarak hazineye fatura eden yapısı içinde, bu yönetimin, bu kargaşanın içinden çıkamamak durumuyla karşı karşıyadır.

Bu temenniyle, bu dileklerle, bu iyi niyetli yaklaşımla, hazine konusundaki olumlu yaklaşım- la 1999 yılı bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini diliyor; bir an önce bu rehabilitasyon çalışmasının başlatılmasını diliyor; hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kabataş.

Doğru Yol Partisi Grubu adına ikinci söz, Kayseri Milletvekili Sayın Sevgi Esen'de.

Buyurun Sayın Esen. (DYP sıralarından alkışlar.)

Sayın Esen, süreniz 10 dakika.

DYP GRUBU ADINA SEVGİ ESEN (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; huzurlarınızda, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ile Danıştay bütçeleri hakkında, Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Gecenin bu geç saatinde, son konuşmacı olarak, sabırlarınıza sığınarak; ancak, süreme dikkat ederek konuşmamı tamamlamaya çalışacağım.

Bütçe, yalın anlamda, ümit etmek demektir; gelişmenin başlangıcıdır, programlanmanın ve kurumsallaşmanın kendisidir; ancak, mutlaka olması gereken unsuru dengedir; siyasi açıdan da, sorunların çözüme dönüşmesidir; ama, mutlaka, ölçüğü, bireylerin hakkı olmalıdır. Gelişen dünya içinde geliştikçe yalnızlığa itilen bireylere uzanan devlet eli olmalıdır. Bütçe genel kavramı içerisinde, düşündüklerimi ve dileklerimi Yüce Meclise sunarak, görüşülmekte olan bütçe kanunu tasarı- nının milletimize ve devletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Bütün toplumlarda, zaman zaman, bazı fertlerin doğal ya da doğal olmayan sebeplerle korun- maya, desteğe, özel ilgi ve şefkate ihtiyaç duyacakları bir noktaya gelmeleri her zaman mümkündür. Toplumlari ve devletleri güçlü kılan, diğer devletlerden ayırt edilmesini sağlayan özelliklerden birisi de, bu zor durumdaki vatandaşlarına yardım elini uzatabilme gücüdür. Bir toplumun kendi içerisindeki yardıma muhtaç bireylerini görmezden gelmesi, öncelikle, toplum olma idealine ula- şılmadığının göstergesidir.

Milletimiz, sahip olduğu değerler gereğince, her zaman, kimsesiz, muhtaç ve güçsüz bireyle- rini güçlü bir yardımlaşma duygusuyla korumuş, kollamış ve bakımlarını yapmıştır. Ancak, gele- neksel bağlarla zor durumdaki bireylerin sıkıntılarını çözen toplumumuzun 21 inci Yüzyılda da bu

tür problemlerin karşısında tok başına bırakılmaması için, çağdaş ve sosyal devlet anlayışıyla, devletimiz, kuracağı bazı kurum ve kuruluşlar eliyle, bu sorunları çözmek amacıyla çalışmalarına başlamıştır.

Türkiye Cumhuriyetinin her türlü kurum ve kuruluşunu yeni baştan oluşturmaya, bir yandan da, yoğun ekonomik ve sosyal sorunları yok etmeye çalıştığı yıllarda kurulan Çocuk Esirgeme Kurumu, her yönüyle üzerinde özenle durulması, korunup geliştirilmesi gereken önemli kuruluşlarımızdan birisidir.

Cumhuriyetin ilanından sonra, sosyal hizmetlerin kamu kurum ve kuruluşlar eliyle yürütülmesi yönündeki çalışmalara ağırlık verilmiştir. Bu kurumları kısa başlıklar adıyla ifade edebiliysem, milletimizin ve hükümetlerimizin duyarlılığını ifade etmiş olurum: 1928 yılında Yardım Sevenler Derneği, 1930 yılında Umumi Hıfzıssıhha Kanunu, 1941 yılında Asker Ailelerinden Muhtaç Olanlara Yardım Hakkında Kanun, 1949 yılında korunmaya muhtaç çocuklar hakkında ilk kanun, 1959 yılında Sosyal Hizmetler Enstitüsü Kurulmasına Dair Kanun, 1963 yılında Sosyal Hizmetler Genel Müdürlüğü Kanunu; işte, 1983 yılında kurulan Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunun temelini bu kanunlar oluşturmuştur.

1976 yılında yaşlı ve özürli vatandaşlara parasal sosyal yardımlar sağlanabilmesi mümkün olmuştur.

1979 yılında Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun kabul edilmiştir. 1983 yılında kabul edilen Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu ile sosyal hizmetler alanında önemli bir adım atılmış ve Anayasanın sosyal hizmetlere ilişkin hükümleri ile kalkınma planlarında öngörülen organizasyon değişikliği yerine getirilmiştir.

1986 yılında Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu ile yardıma muhtaç durumdaki vatandaşımıza yapılan kamusal yardımın kapsamı genişletilmiştir.

1988 yılında Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununa ek çıkarılan kanunla, 18 yaşını doldurarak yetiştirme yurtlarından ayrılan çocukların kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilmeleri sağlanmıştır ve bu kurum, 1989 yılında Başbakanlığa bağlanmıştır.

Çağımızın temel düşüncesi ve anlayışı, sosyal hizmetlere ve yardımlara ihtiyaç duyan vatandaşlara hizmet verme sorumluluğunun devlete ait olduğudur. Devletimiz, bu sorumluluğun bilincinde olarak, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu eliyle, bugün, 96 yetiştirme yurdu, 76 çocuk yuvası, 45 bakım ve rehabilitasyon merkezi, 50 huzurevi, 22 kreş ve gündüz bakımevi, 3 yaşlı danışma merkezi, 24 toplum merkezi, 6 kadın konukevi, 6 gençlik evi, 1 ergen danışma merkezi, 7 çocuk ve gençlik merkezi kurmuştur ve ortalama 30 000 bebek, genç, yaşlı, çocuk ve özürli kişiye kesintisiz, 30 000'i aşkın yurttaşta da gündüzlü hizmet vermektedir.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, bir yandan, korunmaya muhtaç bireylerimize yardım elini uzatırken, bir yandan da yaşam koşullarının iyileştirilmesi için çalışmakta ve insanlarımızın muhtaç duruma düşmelerini önleyici tedbirleri almaya çalışmaktadır. Ancak, burada bir olguya dikkatleri çekmek istiyorum: Aile ve sosyal hizmetler konusunda çalışmalar yapan dört ayrı kurum söz konusudur: Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı, Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü, Özürli İdaresi Başkanlığı. Gerçi, bu kurumların üçü aynı bakanlığa bağlıdır; ama, iştiğal konuları aynı olan üç ayrı kuruma gerek görülmesiyle hizmette bölünmüşlük getirilmiştir ve bu konunun dikkate alınması gerekmektedir.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunca yapılmakta olan hizmetleri burada tek tek sıralamayacağım; ancak, bu saydığım olaylar karşısında Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Ku-

rumunun oldukça yoğun bir işyükü altında olduğu gerçeğiyle karşı karşıyayız. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunun daha etkin hizmet verebilmesi için personel sayısının artırılması ve yerel yönetimlerin, gönüllü kuruluşların daha etkin düzeylerde destek bulmaları ve hukukî düzenleme yapılması ve kurumun ekonomik yapısının güçlendirilmesi gerekmektedir; bu nedenle de, bütçede verilen destek artırılmalıdır.

Kısaca, Danıştay hakkındaki görüşlerimi de bildirmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, bir toplum halinde yaşayan insanların arasındaki ilişkilerin belli bir düzen içerisinde yürütülebilmesi için değişik nitelikli kurallar zaman içerisinde geliştirilmiştir. Bu kuralların amacı, toplum içindeki bireylerin birbirine ve topluma, toplumun da bireylere karşı tutum ve davranışlarını düzenlemek, çıkar çatışmaları arasında bir denge kurmak, kısaca toplumun düzenini sağlamaktır. Toplum düzeni sağlayan kurallar arasında, din, görgü, ahlak ve hukuk kurallarını sayabiliriz. Bu kurallardan en önemlisi ve en etkili hukuk kurallarıdır. Hukuk, toplumu düzenleyen, kamu gücüyle destekleyen kuralların bütünü olarak tanımlanabilir.

Hukuk anlayışı ve hukuk düzeni, toplumların kendi üst ve temel yapılarıyla yakından ilgilidir. Toplumun hukuk düzeni ve ekonomik yapısı ile sistem arasında sıkı bir ilişki vardır. Hukuk, her şeyden önce, bir düzen demektir. Hukuk, kargaşalığın ve başıboşluğun karşısındadır. Hukuk düzeni, bir yandan, uygar yaşamın dayanağı, bir yandan da, toplum içerisinde yaşamın güvenesidir. Hukuk düzeninde ortaya çıkabilecek bir aksama, toplumun düzenini de etkiler; yani, hukuk düzeni, barış, güven, eşitlik ve özgürlükler sağlar.

Siyasal düşünce tarihinde Montesquieu'nun adıyla özdeş hale gelmiş olan güçler ayrılığı ilkesine göre, hürriyetlerin güvence altına alınabilmesi için, yasama, yürütme ve yargı güçlerinin aynı elde toplanmasının engellenmesi gerekir. Bunun önüne geçilemezse istibdat ortaya çıkar. Bütün çağdaş devletler, hukuk düzenlerini, güçler ayrılığı ilkesine göre tanzim etmişlerdir.

Egemenliğin asıl kaynağı olan millettten alınan yetki, yasama, yürütme ve yargı olarak üçe bölünmüş ve güçlerin tek elde toplanmasına izin verilmemiştir. Parlamentolar, yasama iktidarını; hükümetler, yürütme iktidarını ve bağımsız mahkemeler ise yargı iktidarını kullanmak üzere görevlendirilmişlerdir.

1982 Anayasasının 7 nci maddesi "Yasama yetkisi, Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez" hükmünü ihtiva etmiştir. 8 inci maddesi ise "Yürütme yetkisi ve görevi, Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından, Anayasaya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir" demektir. Yargı yetkisiyle ilgili olarak da, 9 uncu maddede "Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır" hükmü Anayasamızda yer almıştır.

Yönetimin, yani, idarenin tutum ve davranışlarının hukuka uygunluğunu sağlamak için çeşitli denetim yollarına başvurulmaktadır. Bilindiği gibi, bunlar, idarî denetim, siyasi denetim, kamuoyu denetimi ve yargı denetimidir. Yönetimin eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık tutulması, demokratik toplumlarda benimsenen ve üzerinde tartışılmayan bir konudur. Demokratik toplumlarda, yönetimin, kendini hukuk kurallarına bağlı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Esen, 1 dakika süre veriyorum.

Buyurun efendim.

SEVGİ ESEN (Devamla) – Teşekkür ederim efendim.

Bu saydığım önemler karşısında, Danıştayın son derece önemli bir yeri vardır ve çok önemli bir kurumdur.

Bugün, dava dairelerine -bunu, müsaade edin, ifade edeyim- 1999 yılı nisan ayı itibariyle 18 793 yeni iş gelmiş, bir önceki yıldan 68 000 iş devretmiş; buna karşılık, 19 288 karar çıkmış ve 67 515 iş kalmıştır. İdari dairelere ise, 1999 yılı nisan ayı itibariyle 1 437 yeni iş gelmiş, 5 108 iş bir önceki yıldan devretmiş; buna karşılık olarak da 1 401 iş çıkmış ve 5 144 iş kalmıştır ve 1999 yılında ayrılan bütçeyle de, sadece, 1 trilyon 283 milyar 335 milyon Türk Liralık bir artış olduğu görülmektedir.

Kurumun iş yükünün çok ağır olduğu açıktır. Bu iş yükünün hafifletilmesi ve yeterli personel sayısına ulaşılması gerekmektedir ve ivedilikle, bu 12 daireye acilen 1'er üye kadrosu verilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEVGİ ESEN (Devamla) – Varlıklarıyla Türkiye Cumhuriyetinin çağdaş bir devlet olduğunu kanıtlayan bu iki güzide kurumumuzun bütçelerinin hayırlı uğurlu olmasını diliyor, yapacakları çok önemli çalışmalarda başarı temenni ediyor ve konuşmamı bitirirken, Yüce Meclise saygılarımı sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Esen.

Sayın milletvekilleri, böylece, gruplar adına konuşmalar tamamlanmış bulunmaktadır.

Hükümet söz talep etmiştir; Devlet Bakanları Sayın Hikmet Uluğbay, Sayın Fikret Ünlü, Sayın Hasan Gemici, hükümet adına konuşacaklardır.

İlk olarak, Devlet Bakanı Sayın Hikmet Uluğbay; buyurun efendim. (DSP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

DEVLET BAKANI HİKMET ULUĞBAY (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli üyeler; her şeyden önce, Türkiye Büyük Millet Meclisine, 57 nci hükümete verdiği güven nedeniyle teşekkür ederek sözlerime başlamak istiyorum.

57 nci hükümet, dünyada zor bir dönemin yaşandığı bir ortamda, 21 inci Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisinin çok büyük bir güvenoyuna mazhar olarak göreve başlamıştır ve Meclisimizden aldığı güçle, destekle, azimlidir, kararlıdır, cesur kararlar almaktadır, akılcı politikalar uygulamaya koymaktadır.

Türkiye'nin, her yıl 1 milyon 200 bin gencine iş yaratma zorunda olduğu anlayışı ve bilinciyle, sizlere ve millete layık olabilmek için, gece gündüz, sizlerle birlikte çalışmakta ve bu, bütün ulusumuzca gıptayla da izlenmektedir.

Biraz evvel de söylediğim gibi, 57 nci hükümet, dünya ekonomisinin de, geçmişe oranla, çok daha küçük bir büyümeyi izlediği bir ortamda görev yapmaktadır. Avrupa Birliğinde, bu yıl, beklenen ekonomik büyüme boyutunun yüzde 2 civarında olacağı düşünülmektedir. Aynı şekilde, Japon ekonomisi de, ancak yeni toparlanmaya başladığı bir ortamdadır. Bu nedenle, 57 nci hükümet, böyle bir ortamda, Türkiye'yi, yeniden yatırım yapılan, yeniden yabancı sermayenin geldiği, borçların Türkiye'nin kalkınması için kullanıldığı bir ortamda hizmet üretmektedir. Bu bağlamda, hükümet programında da açık seçik huzurunuzda geldiği ve milletimize ilan edildiği üzere, hükümetimiz, cesur kararların listesini tatad etmiştir ve Türkiye'nin uzun zamandan beri beklediği reformları yaşama geçirme taahhüdüyle karşınıza çıkmıştır. Bunu da, sizden aldığı büyük destekle taahhüt etmiştir.

Aynı şekilde, yıllardan beri süren ve bugün, her birinizin değerlendirmelerine konu olan bütçe açıklarını kapatmaya yönelik kalıcı reformların adımları, 55 inci hükümette, 56 nci hükümette

ve 57 nci hükümette atılagelmektedir. 55 inci hükümet, vergi reformunu yapmıştır; arkasından, bankacılık reformunu getirmiştir; çıkaramamıştır, Meclis aritmetiği nedeniyle, azınlık hükümeti olması nedeniyle; ama, 56 nci hükümet, onu, yine sürdürmüştür, seçim ortamına rağmen sürdürmüştür; ama, bu başarı, 21 inci Döneme ve 57 nci hükümet dönemine nasip olmuş ve süratle Meclisimizden çıkarılarak, bir reform yaşama geçirilmiştir.

Aynı şekilde, ekonomimizin sıkıntılı alanlarından birisi olan sosyal güvenlik reformu da, yakında huzurunuzda gelecektir.

Aynı şekilde, hükümet programında, kamu harcamalarının disipline edilmesi için, kamu harcamaları reformu yapılacağı da taahhüt edilmiştir. İşte bu taahhütlerde bulunan ve kalıcı, akılcı politikaları üreten hükümetimiz, sizlerin ve ulusumuzun güvenine layık olmaya çalışmaktadır. Bu bağlamda da, birçok uygulamayı yaşama geçirirken, aynı zamanda, dışkaynakları da harekete geçirebilme çalışmalarını sürdürmektedir, Türkiye'de, yeniden, gençlerimize iş, Türkiye'nin dünya ekonomisi içinde rekabet gücünü artırabilmek için.

Bu bağlamda, son yıllarda kullandığımız dışkaynakların boyutu hakkında sizlere bir miktar fikir vermek istiyorum. Hazinesin gerek tahvil ihracı gerekse proje finansmanı olarak, 1996 yılında tahvil ihracıyla 2,7 milyar dolar gelir elde edilmiştir, proje kredileri olarak da 3,5 milyar dolar kullanılmıştır. Aynı şekilde, 1997 yılında, tahvil ihracıyla yaklaşık 2,9 milyar dolar, proje kredisi olarak 3,3 milyar dolar kullanılmıştır.

Bütün bunlara rağmen, bütçede, dün söylediğim gibi, reel dışborç ödenmiştir. Aynı şekilde, 1998 yılında, tahvil ihracı suretiyle 2,8 milyar dolar borçlanılmıştır; proje kredisi olarak da 3,9 milyar dolar kullanılmıştır. 1999 yılının henüz yarısı tamamlanmadığı halde, tahvil ihracından 2,2 milyar dolar, proje kredilerinden de 2,3 dolara yakın bir kaynak, ekonomimizin emrine sunulmuştur.

Bu bağlamda, özellikle belirtmek istediğim, bazı alanlarda 540 milyon dolarlık bir helikopter finansmanı sağlanmıştır; Türkiye'nin caydırıcı gücünü destekleyebilmek için.

Aynı şekilde, belki ülkemizdeki en büyük projelerden birisi olacak Afşin-Elbistan-B Projesinin 1,6 milyar dolar tutan finansmanı sağlanmıştır ve sonuçlanmak üzeredir.

Aynı şekilde, Eximbank için Dünya Bankasından 250 milyon dolar kaynak sağlanmıştır. Olimpiyat Stadyumu Projesi için de 105 milyon dolar sağlanmıştır. Japon Eximbankından 200 milyon dolar kaynak sağlanması konusunda anlaşma safhasına gelinmiştir.

Bu bağlamda, Millî Eğitim Bakanlığının almış olduğu Dünya Bankası kredisi, Türkiye'de en süratli kullanılan kredilerden birisi olma noktasındadır. Türkiye boyutunda yapılan 2 700 okulluk bilgisayar ihalesi, dünyanın en büyük ihalelerinden bir tanesidir, o tamamlanmak üzeredir ve Millî Eğitim Bakanlığı, 5 000 okulda bilgisayar laboratuvarı kurulmak üzere, yatırım, düzenleme, finansman ve ihale hazırlıklarını da tamamlama noktasındadır.

İşte, gördüğünüz üzere, her boyutuyla 57 nci hükümet, göreve başladığından beri, sizlerden aldığı güçle, yoğun bir şekilde, ülkemizin kaynaklarını harekete geçirmek, kaynaklarını akılcı bir şekilde kullanmak ve aynı şekilde de yeni kaynaklarla, kalkınmamızın, büyümemizin, iş alanı yaratmamızın yollarını gece gündüz sizlerle beraber aramaktadır ve sizlere hükümetimiz şükran borçludur; çünkü, bu çabaların gerçekleştirilebilmesi için, bizlerle birlikte, gecenin geç saatlerine kadar komisyonda da Genel Kurulda da çalışıyorsunuz.

Bu çerçevede, yapılacakları ve yapılmakta olanları, hükümetimizin, her hafta, her ay, komisyonlara ve Genel Kurula getireceği tasarılarla, ilan edeceği kararlarla gözlemleyeceksiniz.

57 nci hükümete verdiğiniz destekler için, burada yaptığımız değerli değerlendirmeler ve eleştiriler için teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum. Sağ olun. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

Hükümet adına ikinci söz, Devlet Bakanı Sayın Fikret Ünlü'nün.

Sayın Bakan yerinden konuşmayı tercih ediyorlar.

Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; zamanızı almamak için yalnız 2 dakikalık bir sunuş yapmak istiyorum.

Önce, görüşler, öneriler ve dile getirdiğiniz eleştiriler için teşekkürlerimi sunuyorum. Umarım, bu ilginizi, 30 Haziranda gerçekleştirmeyi düşündüğümüz Spor Şûrasında da lütfedersiniz, gösterebilirsiniz. Hepinizi bu önemli toplantıya bekliyorum. Önce bunu söyleyeyim; sonra, bilgi edinmeniz açısından, iki önemli konunun altını çizmek istiyorum. Aslında, küçük kitapçıklar halinde sizlere sunuldu; boş zamanlarımızda okuma olanağı bulabilerseniz, sanıyorum, bilgileneceksiniz.

Birincisi şu, değerli arkadaşlarım: Bugün, Türkiye'de ulusal ve uluslararası faaliyetler bir yandan, illerin düzenledikleri yerel gençlik ve spor etkinlikleri diğer yandan, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile 37 spor federasyonunun sorumluluğu altında, haftada, 8 000'e yakın faaliyet gerçekleştirilmektedir. Bunu, ortalama 30-40 sporcu, antrenör ve hakemle çarparsanız, haftada, yaklaşık 250 000 civarında yurttaşımız ve gencimiz spor faaliyetleri içerisinde yer almaktadır. Birinci olarak bunun altını çizmek istedim.

İkincisi; takdir edersiniz ki, bugünkü ekonomik koşullar ve öngörülen yatırım bütçeleriyle, hiçbir yere yatırım yapılmasa dahi, yatırım programında yer alıp, inşaatı devam eden tesislerin tamamlanması için otuz yıla ihtiyaç vardır. Bütün bunların altından kalkabilmek için de, dediğim gibi, 900 kişinin katılacağı Spor Şûrasında tartışarak yeni yol ve yöntemler, yeni modeller bulmak istiyoruz ve 2000 yılına yeni bir anlayışla, yeni bir spor teşkilatıyla girmek istiyoruz. Bu konuda hepimizin desteğine büyük ihtiyacımız olacak.

Dinlediğiniz için, sabrınız için hepimize teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

Hükümet adına, üçüncü konuşma için Devlet Bakanı Hasan Gemici; buyurun efendim. (DSP sıralarından alkışlar)

Süreniz 8 dakikadır.

DEVLET BAKANI HASAN GEMİCİ (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın başında, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu bütçesi üzerinde söz alan, görüşlerini ve eleştirilerini bildiren, ortaya koyan değerli milletvekillerine teşekkür ediyor ve saygılar sunuyorum. Görüşlerinden ve önerilerinden yararlanmaya çalışacağız.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, hepimizin bildiği gibi, ülkemizin sosyal hizmet kuruluşlarının başında gelen en temel kuruluşlarımızdan biridir. Yine, hepimizin bildiği gibi, ideal olanı, her insanın, bir aile ortamı içerisinde doğması, büyümesi ve yaşamını tamamlamasıdır; ama, hepimiz bilmekteyiz ki, bu, gerek çocuklar gerek gençler gerek yaşlılar, gerek özürlüler ve gerekse bazı insanlarımız için her zaman mümkün olmamaktadır.

İşte, bu kurum, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, yardıma, korunmaya muhtaç bu insanlarımıza sahip çıkan, çocuk, bebek, genç, yaşlı, özürü, bugün için ülkemizde 35 bine yakın insanımıza 24 saat süreli bakım hizmeti veren ve 50 bine yakın insanımıza da gündüzlü bakım hizmeti veren önemli bir kuruluşumuzdur. Bir anlamda, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunu, ana-babanın evladına, evladın ana-babasına uzatamadığı eli, toplum adına, devlet adına bu insanlarımıza uzatan bir şefkat yuvası olarak da tanımlayabiliriz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz iki yıl içerisinde, Kurumun hizmetlerinde, hem nitelik olarak hem de nicelik olarak önemli artışlar olmuştur. Kurumun iki yıl önceki kuruluş sayısı 268 iken, şu anda 336 kuruluşta hizmet verilmektedir; 68 yeni kuruluş ilave edilmiştir ve şu anda, bu 336 kuruluşta, kuruluş sayısı 68 artmasına rağmen, 10 bine yakın personel hizmet vermekte, personel sayısında önemli bir artış, ne yazık ki olamamıştır.

Bu dönem içerisinde, çocuklarımızın okul başarısında çok ciddi artışlar olmuştur. Çocuklarımızın üniversiteye girişlerinde, 1998 yılında, 1997 yılına göre yüzde 55 artış olmuştur. Bu yıl, daha fazla artış beklemekteyiz.

Ayrıca, kuruluşlarımızın fizikî koşullarında önemli iyileşmeler olmuştur; kuruluşlarımızda yaşayan insanlarımızın yaşam standartlarında önemli yükselmeler olmuştur.

Burada dile getirilen konular içerisinde önemle üzerinde durulan sokak çocukları konusunda, geçtiğimiz iki yıl içerisinde, gerçekten, çok ciddi çalışmalar yapılmıştır. İki yıl öncesinde, sokak çocuklarıyla ilgili, sadece İzmir'de bir kuruluşumuz ve Ankara'da -o an için çalışmayan- bir kuruluşumuz vardı; ama, bugün, sadece İstanbul'da 5 kuruluşumuzda, Adana'da, Diyarbakır'da ve Batman'da, bu çocuklarımızla ilgili, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunun, valilikler ve sivil toplum kuruluşlarının da desteğiyle açılan kuruluşlarında hizmet verilmektedir. Sadece İstanbul'da, son iki yıl içerisinde, 2 000'e yakın çocuğumuza ulaşılmış ve bu çocuklarımızdan büyük bir kısmı okullarına, ailelerine döndürülmüştür; ama, arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi, sorun, gerçekten çok ciddidir, çok büyük toplumsal bir sorundur. Temelinde, ülkemizdeki gelir dağılımındaki adaletsizlik vardır, yoksulluk vardır, işsizlik vardır, eğitimsizlik vardır. Tabii ki, bu sebepler ortadan kalkmadıkça, sokak çocukları sorununu belli bir süre yaşayacağız.

Ancak, sokaktaki çocuklara, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuyla birlikte diğer kuruluşlarımızın da desteğiyle, valiliklerimizin, Emniyetin, Millî Eğitim Bakanlığının ve Sağlık Bakanlığının da desteğiyle, işbirliğiyle sahip çıkmak zorundayız. Bu çocuklarımızı, uyuşturucuya almaktan, organize suç örgütlerine malzeme olmaktan, eleman olmaktan ve sokağın kötülüklerinden, risklerinden korumak zorundayız. Önümüzdeki dönemde bu konudaki çabalarımız artacak, hizmetlerimiz geliştirilecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; benden önceki dönemde bakanlık yapan Değerli Arkadaşımız Sacit Günbey, hem Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu hem de Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuyla ilgili görüş ve önerilerini dile getirdi. Burada özellikle söylemek istiyorum, Sayın Günbey'in dile getirdiği, kendileri zamanında yapıldığını iddia ettiği, devletin, yardıma muhtaç insanların tespitiyle ilgili, şu anda devletin kayıtlarında herhangi bir rapor yahut da belge bulunamamıştır. Zannediyorum, o zamanki Refah Partisinin siyasi danışmanlarının, belki partileri için yaptığı bu araştırmadan söz ediliyor.

AHMET DERİN - (Kütahya) - Kaymakamlıklar yaptı.

DEVLET BAKANİ HASAN GEMİCİ (Devamla) - Şu anda kayıtlarımızda böyle bir çalışma yoktur ve bunu, ilk defa da söylemiyor Sayın Bakan ve sayın milletvekilleri; daha önce de söylen-di ve biz bu konuda bir basın açıklaması yaparak, devletin kayıtlarında böyle bir rapor olmadığını,

o zaman için ifade ettik.

Ama, şunu özellikle söylemek istiyorum: Tabii ki, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu, ülkemizin en büyük sosyal yardım kuruluşu. Bu kuruluşun çalışmalarıyla ilgili, aynı zamanda, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunun ve Özürlüler İdaresi Başkanlığının çalışmalarıyla ilgili, ben, 55 ve 56 ncı hükümetler döneminde yapılan çalışmalarla ilgili bir kitapçık hazırlayarak bütün milletvekillerimize göndermiştim; ayrıca, Plan ve Bütçe Komisyonunda da, bir set halinde milletvekillerimize ve tlyelerimize dağıtıldı.

Bu rapor incelediğinde görülecektir ki, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonunun yardımları, son iki yıl içerisinde, geçmiş dönemlere göre önemli ölçüde artmıştır. Ben, bize eleştiriler yönelten önceki dönem Sayın Bakanımızdan, bu kitapta yazılan rakamlardan ya da verilen hizmetlerden hareketle eleştirilerini yöneltmesini beklerdim. Burada belirtildiği gibi, son iki yıl içerisinde, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan 128 trilyon lira kaynak ayrılarak 4 milyon 300 bin insana sosyal yardım ulaştırılmıştır ve bu yardımların da, nereye, ne şekilde verildiği bu kitapçıkta da yazılıdır; ama, biz şunu yapmadık; zannediyorum, o yüzden bu Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonunun hiçbir iş yapmadığı yahut da kaynak aktarmadığı zannediliyor. Biz, bu yardımları, gerçekten, devlet ciddiyeti içerisinde, sorumluluk anlayışı içerisinde, devletin valileri ve devletin kaymakamları vasıtasıyla o insanlara ulaştırdık. Bu yardımları, hiçbir zaman, siyasi bir konu yapmadan ulaştırdığımız için, sanıyorum, bu yardımlar yapılmıyor zannediliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, 2 dakika ekstre veriyorum.

Buyurun efendim.

DEVLET BAKANI HASAN GEMİCİ (Devamla) – Ama, bilinsin ki, şu anda, bu fondan 220 bin öğrenciye karşılıksız burs verilmektedir. Diğer yardımlar yanında, bu yıl içerisinde 550 bin ilköğretim öğrencisinin öğle yemekleri karşılanmıştır. Yine, bu fondan yapılan yardımlarla, desteklerle -Sayın Bakan belki bilmiyor olabilir; ama, burada gördüğüm çok değerli milletvekili arkadaşlarımız var- inekçilik, arıcılık, hayvancılık, el sanatları ve benzeri alanlarda, Türkiye genelinde istihdam edilerek üretken hale getirilen aile sayısı 66 bindir, dolaylı bir şekilde desteklenen aile sayısı ise 160 bine yakındır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerçekten, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunda zor bir hizmeti yürütmekteyiz; bu, gerçekten zor ve pahalı bir hizmettir.

Benim, önceki dönem Sayın Bakanın ifade ettiği gibi, televizyon programında belediyelerle ilgili söylediğim şeydu: Bunlar, sadece Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunun sorumluluk alanında değildir, bu konuda belediyelerin de sorumluluğu vardır; çünkü, belediyelerin de, korunmaya muhtaç çocuklarla ilgili, özürlülerle ilgili, yaşlılarla ilgili, 1930 yılında çıkarılan 1580 sayılı Yasadan gelen sorumlulukları vardır. Bu sorumluluklarını işbirliği içerisinde yerine getirme davetiydi benim yaptığım. Yoksa, tabii ki, zorluklarımız var; ama, belediyelerden, hiçbir şekilde, haliinden şikâyetçi olarak herhangi bir talepte bulunmuş değilim; onları bizzat bu görevleri yapmaya davet etmişimdir. Bu görevleri, gerek mekânsal gerekse hizmet anlamında, onların fizikî olanakları ile bizim Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunun tecrübeleri, deneyimleriyle çok daha kolay yürütebileceğimi ifade etmişimdir; onu, buradan, özellikle ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizim kuruluşlarımız herkese açıktır. Ben, buradan, herkese, bütün milletvekili arkadaşlarıma, bütün topluma seslenmek istiyorum: Lütfen, bizim kuruluşlarımızla daha çok ilgilensinler; bu, bizi memnun edecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, tamamlayınız efendim.

DEVLET BAKANI HASAN GEMİCİ (Devamla) – İlgilendikleri zaman göreceklersiniz ki, Kurumda, gerçekten, çok ciddi iyileştirmeler vardır. Tabii ki, bunu tek başımıza yapmıyoruz. Burada, bu konuda bize destek olan bütün gönüllü kuruluşlara, hayırseverlere teşekkürü bir borç biliyorum. En son teşekkür etmek istediğim ise, gerçekten, çok özveriyle, çok zor koşullar altında çalışan Kurum personelidir.

Bu duygu ve düşüncelerle, hepinize saygılar sunuyorum. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu bütçesinin ülkemize, ülkemizdeki korunmaya muhtaç insanlara hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

SACİT GÜNBEY (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Sayın Bakanın şahsına yaptığı sitemden dolayı cevap vermek istiyorum...

BAŞKAN – Çok kısa lütfen... Vakit de çok geç oldu...

Buyurun efendim.

DEVLET BAKANI HASAN GEMİCİ (Zonguldak) – Ne yapmışım, ne söylemişim?!

BAŞKAN – Sataşmadan dolayı söz talep ediyor; 69 uncu maddeden...

FIKRET UZUNHASAN (Muğla) – Sayın Başkan, sataşma yok!.

M. ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) – İsim vererek eleştirdi; neyi tartışıyorlar?!

BAŞKAN – Buyurun Sayın Günbey.

SACİT GÜNBEY (Diyarbakır) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Sayın Bakan, tabii, yaptığı hizmetleri anlattı burada. Kendilerini tebrik ediyoruz; daha başarılı hizmetler yapmalarını, duayla, Cenabı Allah'tan yardımcı olmasını niyaz ediyoruz. Fakat, Sayın Bakana uzun süreden beri sorduğum bir soru var; bir türlü cevap vermiyor. Bu sorunun cevabını, lütfen, verirse, burada veya başka şekilde, çok memnun olacağım.

Kemerburgaz'da bir kasaba büyüklüğünde arazi üzerine Fakir Fukara Fonundan yapılan trilyonlarca liralık bir yatırım, lüks bir yatırım, yüzme havuzları olan, rehabilitasyon merkezi olan, huzurevleri olan, hatta müstakil evleri olan bir tesis, maalesef, sokak çocukları karda yatarken, perişan olurken, uyuşturucunun kucagında olurken, bir holdinge, Türkbank ihalesine karışmış bir holdinge verilmiştir. Ne şekilde verilmiştir? Niye verilmiştir? Sosyal amaçlı yapılan bu tesis niye verilmiştir? İhtiyacınız yok mu? Belediyelerden niye tesis istiyorsunuz? Bunu sordum, cevap alamadım; birincisi bu.

İkincisi..

BAŞKAN – Efendim, yalnız sataşmayla ilgili konuşun.

Buyurun.

SACİT GÜNBEY (Devamla) – Efendim, sataşmaya cevap veriyorum.

İkincisi; fakir fukaranın sayısı bu kadar armasına rağmen, geçen yıl içerisinde, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonundan bütçeye 70 trilyon lira aktarılmış mı aktarılmamış mı? Fakir fukaranın hakkı faize gitmiş mi gitmemiş mi? Bunları öğrenmek istiyorum.

Bizim dönemimizde Fakir Fukara Fonu siyasi amaçla kullanılmamıştır. Sayın Bakan da biliyorlar ki, bu fonun kaynakları, ancak, valiler ve kaymakamlar vasıtasıyla kullanılır, merkezden kullanılamaz. Biz de, kendileri gibi, valiler ve kaymakamlar vasıtasıyla bu kaynağı kullandık. Kendileri 60 bin kişiyi iş sahibi yapmışsa, bizim dönemimizde 80 bin kişi iş sahibi yapılmıştır, bu projelerle. (DSP sıralarından gürültüler)

MUSTAFA GÜVEN KARAHAN (Balıkesir) – Bunların satışmayla alakası yok, satışmaya cevap verin!

BAŞKAN – Sayın Günbey, satışmayla ilgili konuşun ve lütfen tamamlayın.

SALİH DAYIOĞLU (İzmir) – Satışmaya cevap ver...

SACİT GÜNBEY (Devamla) – Dinleyin beyefendi... Lütfen dinleyin efendim... (DSP sıralarından gürültüler)

TAHSİN BORAY BAYCIK (Zonguldak) – Satışmaya cevap versene...

BAŞKAN – Sayın Günbey, soru sorma hakkınız, ayrıca mahfuz... Bütçe müzakereleri sırasında soru sorma hakkınız mahfuz... Cümlelerinizi tamamlamanız için 1 dakika süre veriyorum; lütfen tamamlayınız.

SACİT GÜNBEY (Devamla) – Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu, bizim dönemimizde siyasi amaçlarla kullanılmamıştır. Bu dönemde fakir fukaranın sayısını tespit etmek için dönemin Başbakanının, vali ve kaymakamlara yazmış olduğu bir yazı vardır.

TAHSİN BORAY BAYCIK (Zonguldak) – Ramazan yemeği gibi mi?!..

SACİT GÜNBEY (Devamla) – Eğer, Başbakanlıktan yazılan bu yazıyı ve vali ve kaymakamların Başbakanlığa cevaben göndermiş olduğu yazıyı araştırırlarsa, bu rakamı tespit edeceklerdir. Biz, burada kimseyi aldatmak için bir konuşma yapmıyoruz, yapmak istemiyoruz; kendilerine yardımcı olmak için bunları söylüyoruz.

Hepinize saygılar sunar; teşekkür ederim. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

DEVLET BAKANI HASAN GEMİCİ (Zonguldak) – Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun efendim. (DSP sıralarından alkışlar)

ŞÜKRÜ ÜNAL (Osmaniye) – Bayındır Holdingi açıkla...

DEVLET BAKANI HASAN GEMİCİ (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, sayın milletvekilinin bana yöneltmiş olduğu, İstanbul Kemerburgaz'daki Ataburgaz Huzureviyle ilgili sorusunu cevaplamaya çalışıyorum. Cevabından kaçındığım için değil, tabii ki bu sınırlı süre içerisinde bütün sorulara cevap vermek mümkün olmadığı için, notumda olmasına rağmen, unuttum. Yoksa, asla, cevap vermekten kaçınacağım bir olay yok.

Bu ihale İstanbul Valiliği tarafından yapılmıştır.

M. ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) – Sizin izniniz olmadan nasıl yapıyor Sayın Bakan?

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Bakan onayı olmadan olmaz.

BAŞKAN – Hatibe müdahale etmeyelim.

Buyurun.

DEVLET BAKANI HASAN GEMİCİ (Devamla) – İhale İstanbul Valiliği tarafından yapılmıştır. Yanlış hatırlamıyorsam, geçtiğimiz yıl, bu konuda Refah ya da Fazilet Partili milletvekili

arkadaşlarımız tarafından bana soru yöneltmiştir, yazılı soru da yöneltmiştir. Kendilerine, İstanbul Valiliğinden bilgi alarak, yazılı olarak cevap vermişimdir. Ayrıca, Sayın Günbey'e de cevap verdiğimi hatırlıyorum.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Bakan onayı olmadan, valilik onu tahsis edemez. (FP sıralarından gürültüler)

M. ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) – Sizin Bakanlığınız İstanbul Valiliği mi yönetiyor Sayın Bakan?

BAŞKAN – Sayın Bakan, lütfen tamamlayınız efendim.

DEVLET BAKANI HASAN GEMİCİ (Devamla) – Sayın milletvekilleri, eğer dinleyebilirseniz ben size izah etmeye çalışacağım. Yıllık olarak 900 bin dolara kiralananmıştır ve 30 yaşlı için kontenjan alınmıştır; o şartlarla, o firmaya ihale edilmiştir. O ihalenin yapımıyla ilgili, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonunun herhangi bir onayı yoktur. Sayın Bakan da çok iyi bilir; ilgili sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları... Ancak, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan kaynak aktarılır, onay söz konusu değildir. İstanbul Valiliği tarafından yapılmıştır, yasalara göre -2886 sayılı Yasaya göre- yapılmıştır, şu anda da işletilmektedir.

Dolayısıyla, Bakanlığımızın bu konuda herhangi bir eksiği ya da ihmali söz konusu değildir.

M. ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) – Cevap vermiyorsun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI HASAN GEMİCİ (Devamla) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ayrıca, yine sayın milletvekilimiz sordu; geçtiğimiz yıl için 70 trilyon lira aktarıldığını söyledi.

Tabii, bunları, burada uzun uzun anlatacak vaktim olmadığı için dile getirmedim. Size, bütün milletvekillerimize göndermiş olduğumuz kitabın 83 üncü sayfasında, yıllara göre, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan bütçeye kesilen ve fon amaçları için kullanılan paralar ve oranları cetvel olarak yer almıştır. Önceki dönem sayın bakanından ben şunu bekledim: Bu, 83 üncü sayfadaki listeye bakıp, bu listeyi eleştirebilirdi veya yanlış olduğunu söyleyebilirdi. Bu listeden de görüleceği gibi, 55 ve 56 nci hükümetler döneminde, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan, fon amaçları olarak kullanılan para, geçtiğimiz, daha önceki yıllara göre daha yüksektir. Bunu, her zaman için kanıtlamaya ve sayın bakana da bilgi olarak sunmaya hazırım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sayın milletvekilimize cevap vermek üzere tekrar söz aldım. Hepinize saygılar sunuyorum. (DSP, MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bakana teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetim yollarını, Anayasamız ve İçtüzüğümüz göstermiştir. Burada, yıllık olan bütçenin uygulamasıyla ilgili sorularımızı sınırlı tutarsak, zannediyorum, müzakerelerden netice almak daha kolay olacaktır.

Şimdi, şahısların söz taleplerine geçiyoruz.

İlk söz, lehinde, Trabzon Milletvekili Sayın Nail Çelebi'nin kendisine söz hakkını verdiği, Ordu Milletvekili Sayın Cemal Enginyurt'a ait.

Buyurun efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

Sayın Enginyurt, süreniz 10 dakikadır.

CEMAL ENGINYURT (Ordu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, hepinizin ve bütün Türk Milletinin mevlit kandilini en içten dileklerle tebrik ediyorum.

57 nci hükümetin, birilerine inat, beş yıl süreğine olan inancımı sözlerime başlıyorum. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar) Çünkü, öylesine gereksiz saldırılar ve öylesine kiskanç tavır-

lar var ki, özellikle, Milliyetçi Hareket Partisinin bu hükümette yer almasından dolayı, sanki birileri, bir şeyleri kaybetmişçesine, hınçla ve büyük bir hırsla saldırıya geçmiş durumda. (MHP ve DSP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Lakin, biz, Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu hükümette yer alırken, temel gayemiz, seçim meydanlarında bu millete verdiğimiz sözün gereği olarak elimizi taşın altına koymak kaydıyla bu ülkenin meselelerini uzlaşmacı bir tavırla, bütünleştirici bir anlayışla, dönün kin, kavgâ ve ihtirasına girmeden, yobaz politikâlardan uzak bir şekilde, memleket sevdâsıyla yapmak için buradayız. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar)

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün bütçesinin görüşüldüğü bu oturumda ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünün bütçesinin görüşüldüğü bu ortamda esas konuşulması gereken, sporda ve sosyal hizmetler alanında ihtiyacı olan insanların meseleleriydi.

ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) – Sayın Başkan, böyle bir soru usulü yok.

CEMAL ENGİNYURT (Devamla) – Bugün Türkiye’de insanların hastane kapılarında rehin kaldığı bir dönemde, birçok insanımızın çocuğunu bile okutamadığı bir ortamda, maalesef, Türkiye’de birileri 3 milyon dolara, 5 milyon dolara, hatta 10 milyon dolara futbolcu transferleriyle Türk insanının beyniyle, ahlakıyla ve aklıyla oynamaktadır. Bunun dikkate alınması gerekmektedir. (MHP sıralarından alkışlar)

Yine sayısal lotodan, yüzde 50 ikramiye payıyla birlikte Türkiye’de birilerinin zenginlik hâbiyle büyük ikramiyeler dağıtılırken, Türkiye’de Anadolu kulüpleri büyük bir çıkmaz içerisinde ve büyük bir çıkmaz içerisinde ve büyük imkânsızlıklar çekerken, spor toto ve lotodan dağıtılan paralar yüzde 18 ve yüzde 20 civarında olduğu için, maalesef, Anadolu kulüplerimiz bundan yeterince istifade edememekte. Onun için, buradan, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne -bizlerin desteğiyle- bu ikramiye oranının acilen yüzde 50’ye çıkarılması ve Anadolu kulüplerinin desteklenmesi gerekmektedir. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar)

Yine, Türkiye’de, sadece futbolun önplanda olmadığı anlayışından hareketle, spor, gençliğin ruhen ve bedenen daha güzel bir hale gelmesi demekse, sporun her alanında, gencimize katkılarda bulunacak çalışmaların derhal başlatılması gerekir; ki, bunların birçoğu spor şurasında da gündeme geldiği gibi, öyle zannediyorum, bundan sonra 2 Temmuz tarihinde yapılacak spor şurasında da tartışılacaktır.

Bunlar tartışılırken, gençliğimden ya da çocukluğumdan kalma bir hatırayı da söylemek istiyorum; eskiden, semt sahâlarından -ki, bu semt sahâları, alanlar geniş olduğu için, öyle derli toplu, özellikle yapılmış alanlar değil- yetişen futbolcularla birlikte, Türkiye, hakikaten iyi sporcular kazanmıştı; ama, maalesef, artık bu semt sahâları birer birer yok olmakta, taşlaşan ve betonlaşan yapıların arasında semt sahâları gözükmemekte. Bunun da, acilen gündeme alınarak, belediyelerle yapılacak işbirliğiyle, semt sahâlarıyla beraber sporun daha da etkin hale getirilmesi lazım.

Sosyal hizmetler alanında, herkes, hamasi nutuklarla duygularını güzel bir şekilde ifade ediyor. Tinercinin, esrarcının, eroincinin, köprü altındaki sokak çocuğunun meselelerini hamasi nutuklarla burada dile getirip anlatmak çok kolay; ama, buna çözüm yeri Türkiye Büyük Millet Meclisi ve çözüm üretecek makam Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü ise, acilen, bu konuda gerekli yatırımların yapılması gerekir. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar)

Özellikle, Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünden sorumlu Devlet Bakanımız Sayın Hasan Gemici’ye şunu da hatırlatmak istiyorum; geçen aylarda, Erzurum’da meydana gelen, Türk insanını, insan olan herkesi derinden yaralayan, ahlâken ve insan fıtratına çok ters ve sapık anlayı-

şı meydana getiren insanların ne ceza aldığını öğrenmek istiyoruz. Ayrıca, bu tür eylemlerin bir daha olmaması için, Bakanlığım çok sert tedbirler alması gerektiğine inanıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

Meclis çalışmalarına başladığımız günden bu yana, hep son söz alanlara kızdığım için "yeter, niye konuşuyorlar" dediğim için, sözlerime burada son veriyor, hepimize saygı ve sevgilerimi sunuyorum. (MHP, DSP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Enginyurt.

Aleyhte, Diyarbakır Milletvekili Sayın Osman Aslan konuşacaklardır.

Buyurun Sayın Aslan. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır efendim.

OSMAN ASLAN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü bütçeleri üzerinde konuşmak ve görüşlerimi ifade etmek üzere söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, siz saygıdeğer milletvekillerini ve televizyonları başında bizleri izlemekte olan aziz Türk Milletini saygıyla selamlarken; mübarek kandil bayramlarını da kutluyor, Cenabı Allah'tan hayırlara vesile olmasını niyaz ediyorum.

Sayın milletvekilleri, millet olarak, geleceğimizin teminatı ve istikbal beklemekte olan yeni yetişen gençlerimizle övünmekteyiz. Yarını, geleceği parlak görmek istiyorsak, gençliğimize çok önem vermek zorundayız. Gerek eğitim, sağlık ve spor alanlarında gerekse iş ve aş temin etme hususunda, gençliğe sözde değil özde sahip çıkmak, birinci derecede vazifemiz olmalıdır.

Her yıl bütçeler hazırlanır, ödenekler ayrılır, çeşitli vaatlerde bulunulur; maalesef, bunların kağıt üzerinde kalmaktan başka bir şey teşkil etmedikleri görülmektedir.

Gençlerimize, Anadolumuzun her tarafında olduğu gibi, doğu ve güneydoğuda da çok önemli projelerle imkânlar sağlamak, yatırımlara destek vermek, geri kalmış yatırımların tamamlanması için ödenek temin edip, gençlerin istifadesine sunmak lazım.

Burada, bir örnek vermek istiyorum. Diyarbakırımızın en büyük ilçelerinden biri olan Ergani'de, 1992 yılından beri inşaatı devam etmekte olan kapalı spor salonu, hükümetlerin ayıbı konumuna gelmiş; bir türlü el atılıp, bitirilmesi konusunda bir çaba sarf edilmiş değildir. Bu ve buna benzer çok yatırımların ilgi beklediği gözardı edilmemelidir.

Gençlerimize, yeni yeni spor sahaları, yüzme havuzları ve benzeri tesisler tedarik edilebilmesi ki, gençlerimizi, sigara dumanları içerisinde, sağlıktan yoksun kahve köşelerinde zaman geçirmekten kurtarıp, daha dinamik, canlı, sağlıklı ve eğitici sahalara çekebilelim; gençliğe ve yeni yetişen nesile faydalı işler yapabilelim.

Bütçenin bu konularda yetersiz olduğunu görmekteyim. Acilen, geri kalmışlığı telafi ederek, ülkemizin bütün bölgelerine ve kalkınmada öncelikli bölgelere özen gösterilmesi hususunda, hükümetten, özellikle talepte bulunuyorum.

Baştan da ifade etmeye çalıştığım gibi, gençlik deyip geçmemek lazım. Gençlik, yarınlarımızın teminatı, yarınlarımızın sermayesi ve finansmanı, yarınlarımızın sahibi olacaktır. Arkamızdan gelecek gençliğe memnuniyet verici bir şeyler bırakabilirsek, bizleri takip eden gençlik, bizleri iyi niyetle yâd edecek, arkamızdan sitemkâr konuşmayacaktır. Bu vesileyle, gençlerimiz her sahada imkân tanımak, imkânlardan yoksun kimsesizlere devlet ve hükümet olarak el uzatmak kadar daha şefkatli bir şey düşünülmesi mümkün değildir.

Sayın milletvekilleri, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün 1998 ile 1999 yılı bütçe rakamlarına baktığımızda, aralarındaki fark, gençliğe fazla önem verilmediğini bariz ve net olarak göstermektedir. 1998 yılı bütçesinde, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bütçesi 15 trilyon 353 milyar 801 milyon lira iken, 1999 bütçesinde 22 trilyon 343 milyar 501 milyon lira olarak gerçekleşmiş ve artış yüzdesi yüzde 45,5 olarak görülmektedir.

Burada, istatistik bilgilerine, merak edenler bakmak isteyebilir. Bakıldığında, nüfusumuzun yüzde 60'ı oranında sporla uğraşan insanımızın mevcut olduğu görülmekte. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne ayrılan bu bütçeyi, Sayın Cumhurbaşkanımızın bütçesiyle kıyasladığımızda, gençliğe hükümet olarak verilen değer ne kadar olduğu net olarak kendini göstermektedir.

Sayın milletvekilleri, diğer taraftan, hızlı bir değişim içerisinde olan dünyada, ülkemizin de, bu paralelde birtakım değişim ve gelişmelere temayül göstermesi ve sosyal hizmetler açısından ortaya çıkabilecek bazı sosyal sorunlara, büyük çapta önleyici tedbirler alınması gerekir. Yoksulluk içerisinde olup temel ihtiyaçlarını karşılayamayan ailelere el uzatılmalıdır, yardımda bulunulmalıdır. Kimsesizlere, yetimlere, yoksullukla kıvranan ailelere aynı veya nakdi yardımlar yapılması yanında, ortada kalmış çocuklar, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bağlı çocuk yuvalarında ve yurtlarında bakım altına alınmalı, eğitilmeli, yetiştirilmeli ve ihtiyaçlarına azamî ölçüde, tatmin edici dercede cevap verilmelidir.

Bu konuda, Rahmetli Özal'ın Hükümetleri ve Refahiyol Hükümeti döneminde, çok güzel ve doyurucu gelişmeler kaydedilmişti; sakat, özürtlü ve kimsesizlere bile iş imkânı sağlandı. Sonradan gelen hükümetler -bu hükümetler kendilerini çok iyi bilmektedirler- bunların işe alınmalarını usulsüz bulup, kendileri usulsüz işlere girerek, bunların çoğunu, işlerine son verip kapı dışarı ettiler, mahkemelerde sürdürdürüp hayatlarından bezdirdiler.

Sayın milletvekilleri, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonunda toplanan paranın büyük bir oranının, açlık ve sefalet içinde kıvranan mahrumiyet bölgelerine kaydırılarak, bu bölgedeki kimsesizlere ve yoksullara destek sağlamakla birlikte, Refahiyol İktidarında olduğu gibi, bu paralarla çeşitli iş sahaları ve meslek dallarında imkânlar sağlayarak, işsiz insanlarımıza iş sağlamayı teşvik etmek mecburiyetindeyiz. İnsanlarımıza daha akıllı, daha müspet projelerle istihdam imkânı verelim; insanlarımızı oyalamakla değil... Yani, bir kere balık vererek insanlarımızı kandırmakla değil, balık tutmayı öğretmekle, olumlu düşüncelerle yaklaşıp, onların sıkıntılarına deva olabilmeliyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aslan, 1 dakika süre veriyorum; buyurun efendim.

OSMAN ASLAN (Devamla) – Sayın milletvekilleri, genelde bütün hatiplerin değinmiş olduğu, tarihimizin ve zamanımızın diğer önemli bir meselesi de sokak çocukları sorunudur. Bu, bilhassa büyük kentlerde, kanayan bir yara ve önemli bir problemdir. Bu problemle karşı karşıya gelen çocukların büyük bir kısmı, sefalet ve yoksulluk içinde yetişen ailelerin çocuklarıdır. Aile toplumun temelidir; ailelerin oluşumu ve birleşimiyle milletler ve devletler oluşmaktadır. Kutsal bir değeri olan ailenin bu fertlerine, yani, sokaktaki çocuklarına sahip çıkmamız gerekir. Bu çocukları kötü alışkanlıklardan, uyuşturucu ve tiner müptelâlığından kurtarmak, yine, hükümet ve ilgili birimlerin görevidir. Bu durumdaki insanlarımıza sahip çıkmak, aynı zamanda vicdanî görevimizdir. Umarım ki, bu hükümet, bu konularda daha hassas davranır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN ASLAN (Devamla) – Beni dinleme lütfunda bulunduğunuz için hepinize teşekkür eder, saygılarımı sunarım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Aslan.

Sayın milletvekilleri, dördüncü turdaki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, sorulara geçiyoruz.

Bilindiği gibi, soru-cevap işlemleri, Genel Kurulun 16.6.1999 tarihli 16 ncı Birleşiminde alınan karar uyarınca 20 dakikayla sınırlanmıştır. Başkanlık Divanımıza intikal eden 6 adet soru vardır. Soruları işleme koymak için soru sahiplerinin mevcudiyetini arayacağım.

İlk soru, Manisa Milletvekilimiz Sayın Hasan Gülşay'a aittir.

Sayın Gülşay burada mı? Burada.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumundan sorumlu ilgili Sayın Devlet Bakanı tarafından cevaplandırılması hususunu bilgilerinize arz ederim. (25.6.1999)

Saygılarımla.

Hasan Gülşay

Manisa

Soru :

Manisa İli Akhisar İlçesinde kurulması planlanan, 1998 yılında ödeneği konulan Akhisar spastik özürlüler merkezinin temeli 1999 yılı içinde atılacak mıdır?

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

DEVLET BAKANI HASAN GEMİCİ (Zonguldak) – Sayın Başkan, Akhisar özürlüler merkezinin bu yıl içinde temelini atılması için çalışmalarımız sürdürülmektedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Soru cevaplandırılmıştır.

Teşekkür ederim Sayın Gemici.

İkinci soru, Kütahya Milletvekili Sayın Ahmet Derin'e ait.

Sayın Derin?.. Buradalar.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Hazineden sorumlu Sayın Devlet Bakanı tarafından cevaplandırılmasının teminini saygılarımla arz ederim. (25.6.1999)

Ahmet Derin

Kütahya

Soru :

23 Haziran 1999 tarih 23734 sayılı Resmî Gazetede ilan edilen teşvikle ilgili tebliğin 32 ncı maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları değiştirilmiştir. Hukukî bir özellik taşımayan, subjektif değerlendirmelere her zaman sebep olabilecek, mahkeme kararı olmadan müsteşarlığın inisiyatifiy-le iktisadî hayatımızda haksız rekabet oluşturabilecek, indî kararlara açık bu değişikliğin gereke-si nedir?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANİ HİKMET ULUĞBAY (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Tebliğde yapılan düzenleme, mali mevzuata aykırılık ve millî menfaatlara aykırılık hallerini düzenlemiştir; yani, tebliğle mali mevzuata nelerin girdiği -Vergi Usul Kanunu, Karapara, Devlet İhale Kanunu gibi- belirlendikten sonra millî çıkarılara aykırılık da aynen eski tebliğde olduğu gibi alınmıştır. Bunlara gösterilen özen, aslında, teşviklerin doğru kullanılması için yapılan bir düzenlemedir.

Bu bağlamda, yine, Sait Açıba'nın konuşması sırasında ifade ettiği bir hususu da yanıtlayayım. Hazineye uygulanmamış murakıp raporu yoktur.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Üçüncü soru sahibi Osmaniye Milletvekili Sayın Şükrü Ünal?.. Kendileri buradalar.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Devlet Bakanı Sayın Hasan Gemici tarafından cevaplandırılmasını delaletlerinize arz ederim.

Şükrü Ünal

Osmaniye

Zihinsel özürülü çocukların rehabilitasyonu konusunda düşünce ve programlarınız nelerdir?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANİ HASAN GEMİCİ (Zonguldak) – Sayın Başkan, ülkemizdeki özürülüler, özürülü aileleri ve özellikle özürülü anneleri gerçekten zor koşullar içerisinde yaşamaktadırlar. Bir anda özürülü çocuğuyla başbaşa kalan aile, ne yazık ki, özürülü çocuğu için ne yapabileceğini, ona nasıl yardımcı olabileceğini bilememektedir. Bu yüzden, zihinsel özürülü çocukların rehabilitasyonu ile ilgili kuruluşlara büyük önem vermekteyiz. Geçtiğimiz dönemde bu kuruluşların sayısını 23'ten 45'e çıkardık. Gerek Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunu gerek Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynaklarıyla özürülü gündüzlü aile rehabilitasyon merkezlerinin sayılarını önümüzdeki dönemde de artırmayı planlamaktayız.

Sayın Başkan, izninizle, Diyarbakır Milletvekilimiz Osman Aslan'ın şahsı adına yaptığı konuşmada dile getirdiği Erzurum olayıyla ilgili çok kısa cevap vermek istiyorum. Sayın Milletvekili Osman Aslan "Erzurum'da meydana gelen olayda suçlu bulunanlar ne ceza aldı" diye sordu...

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Osman Aslan'ın sorusu değil, benim sorum...

DEVLET BAKANİ HASAN GEMİCİ (Zonguldak) – Affedersiniz... Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt...

Öncelikle, şunu, Sayın Başkanın ve sayın milletvekillerinin bilgilerine sunmak istiyorum. Erzurum'daki olay, kamuoyuna yanlış aksetmiştir ilk planda, daha sonra düzelmiştir. Erzurum'daki olay, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunun yuvasında kalan iki özürülü çocuğumuza, kurum dışındaki şahıslar tarafından yapılan bir kötülüktür. İki özürülü çocuğumuzun gittikleri ilköğretim okulunun yakınındaki bir bakkal ve onun yakınındaki insanlar tarafından, maalesef, bu iki özürülü çocuğumuza kötülük yapılmıştır. Bu olayla ilgili, şu anda, dört kişi tutuklu durumdadır, yargılanmaları devam etmektedir. Bu dört kişiden biri Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu personeli; ihmalinden dolayı tutuklanmıştır. Bu personelle ilgili de, teftiş kurulu raporuyla, devlet memurluğundan çıkarılma cezası verilmiştir. (MHP srallarından alkışlar)

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu fırsattan istifade ederek, özellikle ifade etmek istiyorum: Maalesef, kurumlarımızda bu tür olaylar zaman zaman olabilmektedir; hiç arzu etmememize rağmen olabilmektedir; ama, bu tür olayların genellenmemesi gerektiğini düşünüyorum; çünkü, bu kurum, gerçekten, çok büyük bir ailedir -biraz önce konuşmamda da ifade ettim- 35 000 kişilik büyük bir ailedir. Tabii ki, zaman zaman böyle olumsuzluklar olabiliyor; ama, kurum genelinde, gerçekten, çok büyük iyiliklerin, güzelliklerin yaşandığını ve çok olumlu gelişmeler olduğunu, burada, Yüce Parliamentonun bilgilerine sunmak istiyorum.

Hepinize tekrar saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Böylece, Sayın Şükrü Unal ve Sayın Cemal Enginyurt'un soruları cevaplandırılmış oldu.

4 üncü soruya geçiyorum.

4 üncü soru, Bursa Milletvekili Sayın Ertuğrul Yalçınbayır'a ait.

Kendileri buradalar mı efendim? Buradalar.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bütçesiyle ilgili olarak aşağıdaki yazılı soruları arz ederim.

(25.6.1999)

Ertuğrul Yalçınbayır

Bursa

Sorular :

1. 55 inci hükümet tarafından hazırlanan 10 adet kanun tasarısı taslaklarından, özellikle, spor kulüpleri kanun tasarısı, devlet sporcusu kanun tasarısı, futbol antrenörleri birliği kanun tasarısı taslaklarını, Bakanlar Kuruluna arz etmeyi düşünüyor musunuz? Bu konuda çalışmalarınız hangi aşamada?

2. Fenerbahçe Spor Kulübü Başkanı tarafından sarf edilen ve çeşitli nedenlerle basın organlarında yer bulan "futbolda çeteler var" iddiaları hakkında yapılan işlemler nelerdir?

3. Özellikle futbol sahalarımızda zaman zaman tanık olduğumuz ve sporun birleştirici unsuruyla bağdaşmayan kötü tezahürat ve şiddet olaylarının önlenmesi için alacağınız özel önlemler nelerdir?

BAŞKAN – Buyuru Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – 1. 55 inci hükümet döneminde bu tür kanun tasarılarının hazırlandığı fikri doğru değildir.

2. Fenerbahçe Spor Kulübü tarafından sarf edildiği söylenen ve çeşitli nedenlerle basına da yansıyan konu üzerinde sorulan bir soru üzerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına yazılı bir yanıt verilmiştir; aynı yanıtı, izinizle, Sayın Yalçınbayır'a da intikal ettireceğiz.

Diğeri, sporda kötü tezahürat ve şiddetle ilgilidir. Bu, bildiğiniz gibi toplumsal bir meseledir. Topyekün bir eğitim seferberliğiyle, çalışmalarımızla bu tür tezahüratların ve şiddetin önlenmesine çalışıyoruz.

Teşekkür ederim

BAŞKAN – Soru cevaplandırılmıştır.

Teşekkür ederim Sayın Bakan.

5 inci soru, yine, Sayın Yalçınbayır'a ait.

Okutuyorum efendim:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danıştay Başkanlığı bütçesiyle ilgili olarak aşağıdaki sorularımı arz ederim. (25.6.1999)

Ertuğrul Yalçınbayır

Bursa

Sorular :

Merkezi idare ve mahalli idarelerden hizmet alan kişiler ile hizmet veren kuruluşlar arasındaki ilişkileri düzenleyen ve idareye başvuruların cevaplandırılması gerekliliği, işlemin ilgisine bildirilmesi, işlemin gerçekçi olması, bilgi ve belgeye ulaşım, hukuki yardım, işleme karşı kanun yollarını gösterme, karara katılma, şeffaflık gibi vatandaşlık haklarını içeren, idarî usul kanun tasarı çalışmalarını hangi aşamadadır? Bu kanunu çıkarmayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI ŞUAYİP ÜŞENMEZ (Yozgat) – Sayın Başkan, bu hususlarda yazılı olarak cevap vereceğim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Soruya yazılı olarak cevap verileceği bildirildi.

Teşekkür ediyorum.

Son soru, gene, Sayın Yalçınbayır'a ait.

Sorusunu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Gençlik ve Spor Müdürlüğü bütçesiyle ilgili olarak aşağıdaki yazılı soruları arz ediyorum.

(25.6.1999)

Ertuğrul Yalçınbayır

Bursa

Sorular :

Genel merkezi Bursa olan Anadolu Spor Gazetecileri Derneği, 31 ilde örgütlenmiş, 1 000'e yakın üyesi olan bir dernektir. Basın çalışanlarına, müsabaka yerlerine serbest giriş kartının, Türkiye Spor Yazarları Derneği aracılığıyla verilmesine dair yönetmelik hükümleriyle, Anadolu Spor Gazetecileri Derneği devredışı bırakılmış ve Türkiye Spor Yazarları Derneği özel muamele görmüştür. Bu işlemi, kanun önünde eşitlik kuralıyla bağdaştırıyor musunuz? Kanun önünde eşitliği sağlamak için yeni bir yönetmelik değişikliğine gidecek misiniz?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI FİKRET ÜNLÜ (Karaman) – Yazılı cevap vereceğim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Soruya yazılı olarak cevap verilecektir.

Böylece, soru ve cevap işlemlerimiz tamamlanmış bulunmaktadır.

Şimdi, sırasıyla, dördüncü turda yer alan bütçelerin bölümlerine geçilmesi hususunu ve bu bölümleri, ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

Hazine Müsteşarlığı 1999 malî yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum:
Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölgümleri okutuyorum:

L) HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

1. - Hazine Müsteşarlığı 1999 Malî Yılı Bütçesi

A - CETVELİ

Program		
Kodu	Açıklama	Lira
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	3 806 350 000 000
111	Hazine Politikalarının Düzenlenmesi ve Uygulanması BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	8 441 650 000 000
910	Kurumlara Katılma Payları ve Sermaye Teşkilleri BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	505 350 000 000 000
920	İktisadî Transferler ve Yardımlar BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	405 190 001 000 000
930	Malî Transferler BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	651 500 007 000 000
940	Sosyal Transferler BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	1 425 514 000 000 000
950	Borç Ödemeleri BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	10 300 501 997 000 000
999	Dış Proje Kredileri BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	126 000 000 000
	GENEL TOPLAM BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	13 300 430 005 000 000

Hazine Müsteşarlığı 1999 malî yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

2.- Hazine Müsteşarlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN- Hazine Müsteşarlığı 1997 mali yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

Hazine Müsteşarlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı**A - CETVELİ**Lira

— Genel Ödenek Toplamı	: 3 700 321 378 918 000
— Toplam Harcama	: 3 676 628 386 170 000
— İptal Edilen Ödenek	: 23 693 280 452 000
— Ödenek Dışı Harcama	: 287 704 000

BAŞKAN- Okunan rakamları kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hazine Müsteşarlığı 1997 mali yılı kesinhesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü 1999 mali yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum :

M) GENÇLİK VE SPOR VE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**1.- Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü 1999 Mali Yılı Bütçesi****A - CETVELİ****Program**

<u>Kod</u>	<u>Açıklama</u>	<u>Lira</u>
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri BAŞKAN — Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	16 255 400 000 000
111	Türk Sporunun İdamesi ve Geliştirilmesi Hizmetleri BAŞKAN — Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	5 952 900 000 000
900	Hizmet Programlarına Dağıtılamayan Transferler BAŞKAN — Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	135 201 000 000
	TOPLAM	22 343 501 000 000

BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Katma bütçe olması hasebiyle (B) cetvelini okutuyorum:

B - CETVELİ**Gelir**

<u>Türü</u>	<u>Açıklama</u>	<u>Lira</u>
2	Vergi Dışı Normal Gelirler	429 761 000 000

BAŞKAN — Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kabul edilmiştir.

3 Özel Gelirler, Hazine Yardımı ve Devlet Katkısı 21 913 740 000 000

BAŞKAN — Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kabul edilmiştir.

TOPLAM 22 343 501 000 000

BAŞKAN— Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü 1999 mali yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

2.- *Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü 1997 Mali Yılı Kesinhesabı*

BAŞKAN— Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü 1997 mali yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

A - CETVELİ

Lira

— Genel Ödenek Toplamı	:	16 208 782 153 000
— Toplam Harcama	:	14 599 595 902 000
— İptal edilen Ödenek	:	906 283 813 000
— Ödenek Dışı Harcama	:	1 715 000 000
— 1050 S.K.55 inci Mad.ve Özel		
— Kanunlar Gel.Ertesi Yıla		
Devreden Ödenek	:	704 617 438 000
— 1050 S.K.83 üncü Mad.ve		
— Dış Proje Kredilerinden Ertesi		
Yıla Devreden	:	207 000 000 000

BAŞKAN— Kesinhesap toplam rakamlarını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Katma bütçe olması hasebiyle (B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

B - CETVELİ

Lira

Genel Toplam	:	8 327 201 000 000
Yılı Tahsilatı	:	14 895 273 569 000

BAŞKAN— (B) cetvelini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü 1997 mali yılı kesinhesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü 1999 mali yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölgümleri okutuyorum:

N) SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

I.- Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü 1999 Mali Yılı Bütçesi

A - C E T V E L İ

Program

<u>Kodu</u>	<u>Açıklama</u>	<u>Lira</u>
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri BAŞKAN — Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	5 631 629 000 000
111	Genel Sosyal Hizmetler BAŞKAN — Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	25 788 371 000 000
900	Hizmet Programlarına Dağıtılamayan Transferler BAŞKAN — Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	551 730 000 000
	TOPLAM	31 971 730 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

(B) cetvelini okutuyorum:

(Genel Bütçenin Gelirleri)

B - C E T V E L İ

Gelir

<u>Titri</u>	<u>Açıklama</u>	<u>Lira</u>
2	Vergi Dışı Normal Gelirler BAŞKAN — Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	6 720 000 000 000
2	Vergi Dışı Normal Gelirler BAŞKAN — Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	6 720 000 000 000
3	Özel Gelirler, Hazine Yardımı ve Devlet Katkısı BAŞKAN — Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	25 251 730 000 000
	TOPLAM	31 971 730 000 000

BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü 1999 mali yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

2.- Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü 1997 mali yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum; Kabul edenler... Kabul Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum :

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü

1997 Mali Yılı Kesinhesabı

A - CETVELİ

Lira

— Genel Ödenek Toplamı	:	15 185 514 858 000
— Toplam Harcama	:	13 935 216 387 000
— İptal edilen Ödenek	:	726 677 763 000
— Ödenek Dışı Harcama	:	34 178 901 000
— 1050 S.K.55 inci Mad.ve Özel Kanunlar Gel.Ertesi Yıla Devreden Ödenek	:	557 799 609 000

BAŞKAN- Kesinhesabı bu haliyle oylarınıza sunuyorum; Kabul edenler... Kabul Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

B - CETVELİ

Lira

- Bütçe Tahmini	:	9 863 415 000 000
- Yılı Tahsilatı	:	15 533 552 618 000

BAŞKAN - (B) cetvelini kabul edenler... Kabul Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü 1997 mali yılı kesinhesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü 1999 mali yılı bütçesi ile 1997 mali yılı kesinhesabı kabul edilmiştir; hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ederim.

Sayın milletvekilleri, Danıştay Başkanlığı 1999 mali yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum; Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

O) DANIŞTAY BAŞKANLIĞI

1. — Danıştay Başkanlığı 1999 Mali Yılı Bütçesi

A - CETVELİ

Program

Kodu

Açıklama

Lira

101

Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri
BAŞKAN — Kabul edenler... Kabul etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

938 400 000 000

111	Yargı, Danışma ve İnceleme Hizmetleri	2 111 600 000 000
	BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
900	Hizmet Programlarına Dağıtılamayan Transferler	14 410 000 000
	BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
	TOPLAM	3 064 410 000 000

BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Danıştay Başkanlığı 1999 mali yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

2.- Danıştay Başkanlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN- Şimdi, Danıştay Başkanlığı 1997 mali yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesi- ni oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum :

Danıştay Başkanlığı 1997 Mali Yılı Kesinhesabı

A - CETVELİ

Lira

– Genel Ödenek Toplamı	:	1 128 389 250 000
– Toplam Harcama	:	1 104 057 064 000
– İptal Edilen Ödenek	:	24 332 186 000

BAŞKAN- (A) cetvelini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Danıştay Başkanlığı 1997 mali yılı kesinhesabı, bölümleri itibariyle, kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, böylece, Hazine Müsteşarlığı, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü ve Danıştay Başkanlığının 1999 mali yılı bütçeleri ile 1997 mali yılı kesinhesapları kabul edilmiştir; kurumlarına, ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum. (Alkışlar)

Sayın milletvekilleri, dördüncü tur görüşmeler ve bugünkü program tamamlanmıştır.

Programda yer alan kuruluşların bütçe ve kesinhesaplarını görüşmek üzere, 26 Haziran 1999 Cumartesi günü; yani, bugün saat 10.00'da toplanmak üzere, birleşimi kapatıyor; hepinize saygılar sunuyorum.

Kapanma Saati : 00.18

Türkiye Büyük Millet Meclisi

GÜNDEMİ

22 NCI BİRLEŞİM

25 . 6 . 1999 CUMA

Saat : 10.00

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

X 1. — 1999 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/1) (S. Sayısı : 3) (Dağıtma tarihi : 23.6.1999)

X 2. — 1997 Malî Yılı Genel Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1997 Malî Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (3/122, 1/3) (S. Sayısı : 8) (Dağıtma tarihi : 23.6.1999)

X 3. — Katma Bütçeli İdareler 1999 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/2) (S. Sayısı : 4) (Dağıtma tarihi : 23.6.1999)

X 4. — 1997 Malî Yılı Katma Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1997 Malî Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (3/123, 1/4) (S. Sayısı : 9) (Dağıtma tarihi : 23.6.1999)

(X) Açık oylamaya tabi işleri gösterir.

3

SEÇİM

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI

YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7

SÖZLÜ SORULAR

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

BUGÜNKÜ PROGRAM

Örlemeden evvel

Saat : 10.00-13.00

I. TUR

Örlemeden sonra

14.00-20.00

Akşam

21.00-Program bitimine kadar

	2 – TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	
	BAŞKANLIĞI	(Bütçe-Kesinhesap)
	(Radyo ve TV Üst Kurulu Bütçesi birlikte görüştülecektir.)	
	3 – CUMHURBAŞKANLIĞI	(Bütçe-Kesinhesap)
	4 – SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI	(Bütçe-Kesinhesap)
	5 – ANAYASA MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI	(Bütçe-Kesinhesap)
	(ANA.P., D.S.P., D.Y.P., F.P., M.H.P.)	
II. TUR	6 – BAŞBAKANLIK	(Bütçe-Kesinhesap)
	7 – DENİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞI	(Bütçe-Kesinhesap)
	8 – DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL	
	MÜDÜRLÜĞÜ	(Bütçe-Kesinhesap)
	(D.S.P., D.Y.P., F.P., M.H.P. ANA.P.)	
III. TUR	9 – DIŞ TİCARET MÜSTEŞARLIĞI	(Bütçe-Kesinhesap)
	10 – DEVLET PLANLAMA TEŞKİLÂTI	
	MÜSTEŞARLIĞI	(Bütçe-Kesinhesap)
	11 – TAPU VE KADASTRO GENEL	
	MÜDÜRLÜĞÜ	(Bütçe-Kesinhesap)
	12 – GÜMRÜK MÜSTEŞARLIĞI	(Bütçe-Kesinhesap)
	(D.Y.P., F.P., M.H.P., ANA.P., D.S.P.,)	
IV. TUR	13 – HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI	(Bütçe-Kesinhesap)
	14 – GENÇLİK VE SPOR GENEL	
	MÜDÜRLÜĞÜ (Katma)	(Bütçe-Kesinhesap)
	15 – SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK	
	ESİRGEME KURUMU GENEL	
	MÜDÜRLÜĞÜ (Katma)	(Bütçe-Kesinhesap)
	16 – DANIŞTAY BAŞKANLIĞI	(Bütçe-Kesinhesap)
	(F.P., M.H.P., ANA.P., D.S.P., D.Y.P.)	